

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Оглавление

Абдрахманова Аружан	5
Абельдинова Ажар	7
Абылкасова Аягоз	9
Айдарханова Гульназ	11
Айтбай Камила.....	12
Ақылбек Томирис.....	13
Алимжан Жайнат.....	14
Альжанова Жанна.....	16
Альжанова Жанна.....	17
Амангелді Ботагөз	19
Амантай Төлеугүл	21
Ахметжанова Софья	22
Әміркенова Айдана	23
Балтабекқызы Інжу.....	26
Баткалова Салтанат	28
Бауэр Юлия	31
Бекен Айдана	33
Белевкина Елена	34
Божаканов Нуржан	36
Бөкей Жадыра	37
Вайгант Полина	38
Власова Ксения.....	40
Ғазизов Зейнолла	41
Денисюк Анна.....	44
Джимбаева Зарина	48
Дорошенко Юнеса	50
Ерекбұлан Жанар.....	51
Жанабаевна Алия.....	53
Жанбусинова Айдана	55
Жолдасбекова Ажар	57
Жумагалиева Әлия	59
Жұмабай Нұрболат	62
Жұмабай Нұрболат	63

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Зияданова Ажар	65
Зияшева Камиля.....	69
Ибрагимов Адиль	70
Ибраева Адила	73
Искакова Жанна.....	75
Итрухина Наталья.....	77
Кабиден Дамесин.....	79
Казиманова Мерей.....	80
Кайсар Аделия	83
Канафина Махаббат	85
Каримбекова Ахмарал.....	89
Кемелова Айзада.....	90
Кәкім Бәкіжан	92
Кәрім Гүлімхан	95
Козорез Дмитрий	97
Коломина Александра.....	99
Колот Алина.....	100
Коматов Ернұр	102
Комков Дмитрий.....	104
Корнеева Дарья	105
Кошельник Алина.....	108
Кудабаева Жансая.....	110
Кусаинов Данияр	111
Кусаинов Ерлан	114
Кусаинова Мадина.....	116
Кұрман Аңсарым	118
Құрбанбаева Севара	120
Қабен Қымбат	122
Қадырхан Ақерке.....	124
Қайролла Алуа	126
Қамидолла Серік.....	127
Қанат Ілияс	130
Қартова Мадина.....	133
Кенесбаев Ренат	135

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Лазарева Маргарита	137
Лелюк Ангелина	139
Маженова Шынар	141
Макишев Еркежан	142
Мақажан Әлия.....	144
Манарбек Данагүл	146
Мартұлы Асылбек	147
Медеубаева Айдана	149
Молдабай Ляйля	150
Муратхан Қымбат.....	155
Мұхаметжан Ақбөпе	156
Мэлс Айнур	159
Нажмиден Аружан.....	160
Назарова Ирина.....	162
Нурахметова Аружан	165
Нурбаева Махаббат	166
Нұрғалиева Замзагүл	167
Омар Инара	171
Омар Нұргүл	173
Оразбаев Айбек.....	174
Полякова Дарья.....	175
Попов Виктор.....	176
Рақымжанова Рахила.....	177
Рамазанова Мейрамгүл	179
Ротермель Марина.....	182
Сайдуллаева Алия	183
Салыкова Раухан.....	185
Самұрық Бекдаулет	188
Сарсекеева Айжан	189
Саттарова Айжан	192
Скворцова Валентина.....	195
Сүйеніш Ерқанат	196
Сыздыкова Азиза	197
Сыздыкова Аида	199

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Танибергенова Асем.....	202
Тастемір Жанболат.....	204
Тастен Дана.....	206
Төлеубаева Айымгүл.....	207
Тусумбекова Индира.....	210
Тұрархан Қымбат.....	212
Утеубаева Д.	216
Файзуллин Арслан.....	219
Халикова Махаббат.....	220
Хамитов Нурбек.....	222
Хамитов Нурбек.....	224
Шалабай Еркежан.....	225

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Абдрахманова Аружан

7 класс, АОО «НИШ»

г. Павлодар

Война стучит в мое сердце...

Каждый раз 9 Мая, в День Победы, моя бабушка смотрит концерт военной песни, и нередко на ее глазах блещут слезы. С некоторых пор я стала спрашивать ее о причине ее грусти. И со временем бабушка рассказала мне следующее: «Вот в песне поется: «Нет в России семьи такой, где не памятен был свой герой». А ведь в нашем казахском ауле тоже в каждой семье был родственник, так или иначе связанный с Великой Отечественной войной. В нашей же семье таких трое: оба прадедушки и дядя». Так я стала составлять летопись о делах своих героических предков. Вот их имена.

Абдрахманов Жакия, 1905 – 1944 г.г.

Кызыров Кинаят, 1914-1996 г.г.

Макин Темиршот, 1905 – 1989 г.г.

Абдрахманов Жакия, самый старший из моих прадедов, воевал в Сталинграде, где и погиб в самый тяжелый период боев за этот город.

Другой мой прадед, Кызыров Кинаят, в 1941 году служил на Дальнем Востоке. Рядовой Кызыров участвовал в боевых действиях против японских интервентов и в бою под Халхин-Голом получил легкое ранение. Когда полк, где он служил, был передислоцирован на границу с Китаем, где он исполнял свой воинский долг в штабе данного полка в качестве писаря. Летом 1946 года закончил службу и вернулся на Родину.

Мой дядя по материнской линии Макин Темиршот прошел тяжелый боевой путь с июля 1941-ого года до дня Победы в действующей армии Ленинградского фронта под командованием таких полководцев, как Г.К.Жуков, Р.Р. Рокоссовский. В 1943 году он служил в блокадном Ленинграде. В бою за освобождение Ленинграда был ранен и оказался в госпитале. Находясь на лечении, воспоминания о родной земле и близких он излагал в стихотворениях, посвященных своей сестре. Самым памятным является его письмо родной сестре, моей прабабушке, где дедушка с глубоким сожалением пишет о потере отца. Его письма являются символом патриотизма и любви к Отечеству, родной земле и самым близким. За участие в борьбе против немецко-фашистских оккупантов он был награжден орденами Красной Звезды, Отечественной войны I, II степени, медалями «За Отвагу», «За боевые заслуги» и другие. С войны вернулся в конце 1945 года.

Это простые, незамысловатые строчки, написанные молодым бойцом, очень трогают меня, они говорят мне о его чистой душе, о том, каким

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

испытанием стало для него расставание с родными и близкими. А еще меня восхищает, с каким спокойствием и достоинством пишет он о том, что едет защищать Родину.

После войны мой прадед Кызыров Кинаят работал в Баян-ауле бухгалтером. До конца своей жизни проживал в своем родном селе, вел скромный образ жизни. С моей прабабушкой Макиной Каримой вырастил и воспитал семерых детей, в том числе мою бабушку Розу.

Мой дядя, Макин Темиршот, после войны работал в потребительской кооперации, занимал руководящую должность. Затем в 1954 году по направлению партии работал председателем колхоза по программе «Освоение целинных и залежных земель». До выхода на пенсию работал заведующим отделением совхоза «Алексеевский». За мирный труд был награжден орденами Октябрьской революции, Трудового Красного Знамени, Знаком Почета, другими медалями. Его имя занесено в книгу летописи Баянаульского района.

Их потомки также заслужили уважение в обществе. Мой дядя и старший сын Кызырова Кинаята, Мухаметкали, является почетным гражданином Баянаульского района. Трудовой путь начал инженер - гидрогеологом, затем работал вторым секретарем райкома комсомола. С ноября 1974 по июнь 2000 года служил в органах КГБ СССР - КНБ РК. Является полковником в отставке. Остальные дети также работали в Павлодарской области в различных отраслях народного хозяйства. В частности, моя бабушка, Мешитбаева Роза, долгое время работала в предприятии ВОРса директором, также на хлебозаводе, с 90-х годов является индивидуальным предпринимателем города Экибастуза. Дочери Макина Темиршота работали в педагогической и медицинской сферах. В частности, старшая дочь Умут является врачом – терапевтом, в настоящее время работает преподавателем в Павлодарском медицинском колледже. Младшая дочь Рымтай долгое время работала учителем и директором в школах Баянаульского района.

Сейчас все мои усилия направлены на увековечение памяти прадедов – участников самой страшной войны в истории человечества - Великой Отечественной. Для этого я по крупицам собираю свидетельства той эпохи, а стихи прадедушки перевела на русский язык, за помощь в переводе очень благодарна своим учителям: Макишевой Вере Александровне и Досмагамбетовой Асемгуль Оскарбаевне.

«Прошла война, прошла страда, но боль взывает к людям: давайте, люди, никогда об этом не забудем!» - сказал А.Т.Твардовский, известный советский поэт. Слова эти продолжают оставаться актуальными и сегодня.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Абельдинова Ажар
7 сынып, №25 мектеп
Павлодар қаласы
Жетекшісі: Теміржанова М.Ә.

Мен елімнің нағыз патриотымын

Бір ел» – бұл барлығымыз үшін ортақ Отан.

Н.Назарбаев

«Отансыз адам болмас, ормансыз бұлбұл болмас» деген халық нақылы тегін айтылмаса керек. Өйткені, Отан деген киелі ұғымды түсіну әр адамның туған жеріне, өз еліне деген сүйіспеншілігінен бастау алады. Бүгінде біздің санамызда Отансүйгіштік пен патриотизм бір-бірімен егіз ұғымдар болып қалыптасты.

Менің ойымша, әрбір қазақстандық өзінің жетістіктерін туған Отанына, еліне арнауы керек деп есептеймін. Сонда әлгі адамның да, елдің де мерейі тасып, әлемдік деңгейдегі беделі өседі. Оған дәлел қазақ жерінің әр кезде және әр жердегі биік жетістіктері.

Патриотизмді дамытудың басты шарты, отандастар бір жұдырық болып жұмылып, бірлік пен татулықты сақтау. Бірақ патриотизм жасанды болмаған жағдайда ғана өз жемісін береді. Патриотизмнің объектісі, қайнар көзі- Отан. Ал оның мазмұны табиғаты, оның байлықтары, жері, тарихы, тілі, т.б. Сондықтан біздегі патриотизмде ұлттық мазмұн болуы шарт. Мысалы, елімізде өмір сүріп жатқан өзге диаспоралар Абылайхан, Бөгенбай, Қабанбайды, Ахмет, Әлихан, Мұстафаны Отанын қорғаған батырлар ретінде тануы және өз қаһармандары ретінде қабылдаулары керек. Себебі өзге диаспоралар өмір сүріп жатқан Отан үшін құрбан болғандар, олардың да батырлары болып қабылдануы қалыпты жағдай. Өйткені оларға Отан болған жер үшін, өмір сүрулеріне жасалған жағдай үшін құрбан болғандарға құрмет көрсетуі азаматтық парызы. Көптеген мысалдар үшін алыс кетуге де керек емес, тіпті жиырма сегіз жыл бұрын болған Желтоқсан көтерілісі қазақ жастарының өз жерінің патриоты болғанын дәлелдеп отыр. Қаншама қазақ жастары өз өмірлерімен құрбан етіп, қазақ елі тәуелсіз ел болуына, қойған мақсаттарына жетті. Осы оқиғаға қарап, менің ойымша, әр бір қазақ азаматты туған жерін мен халқын құрметтеу керек.

Ал ұлттық табиғатымызға жат, ғасырлар бойғы салт-дәстүрлерімізге қарсы, жасанды патриотизмдер Қазақстанды ұшпаққа шығармайтыны екіні екіге қосқанда төрт деген заңдылықпен бірдей. Мысалыға, ұлттық табиғатымызға жат коммунистік патриотизмнің қандай жарға жыққанын

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

тарихтан сабақ алғанымыз жөн болар. Осыған себеп кешегі Желтоқсан көтерілісінің пайда болуы.

Бір-ақ қандай жағдай болмасын қазақ ешқашан бір үйде құл болып қызмет етпеген. Өз намысын, елін, жерін әрқашанда қорғауға дайын.

Әрбір мемлекет үшін отаншылдық рухта тәрбие беру әрбір азаматтың мемлекетімізге, оның даңқты да қиын тарихына, алдағы болашағына өзінің қатысты екендігін сезініп, еліміздің мұң-мұқтаждарын ойлануынан басталады. Өз тәуелсіздігімізге аяқ басқан кезеңде төл рәміздер дүниеге келді. Тәуелсіз ҚР рәміздерін жасау бүкілхалықтық сипат алып, көптің ісіне айналуы да кездейсоқ емес. Халық жүрегін желпіген еркіндік самалы ғажайып шығармашылық белсенділікке жол ашты.

Егеменді елдің әрбір азаматы құрметтеуге, мақтаныш етуге тиісті ресми рәміздері бар. Біздің мемлекетіміздің рәміздері - Ту, Елтаңба, Әнұран.

Осы рәміздерге қарап, қазақ баласының жүрегінде мақтаныш сезімі пайда болады. Бұл Қазақстанның қаншама ғасырлар бойы аңсап күткен тәуелсіздігін алғандығын паш ететін киелі қазына. Алаш жұртына осы рәміздер киелі болғанымен, оларға қарап қандай болмасын туған жерге деген мақтаныш сезімі келгенімен, олар біздің ата-бабаларымыз өткен қиын кезеңдерді бейнелейді.

Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері 4 маусым күні 1992 жылы қабылданған. Оларды жасап, дұрыс суретін салып, мағыналы болуы үшін көптеген адамдар еңбек еткен. Соңында, елтаңба авторы Жандарбек Мәлібеков пен Шотаман Уәлиханов, тудың авторы Шәкен Ниязбеков, ән ұран сөздерін жазған кісілер Жүмекен Нәжімеденов пен Нұрсұлтан Назарбаев, әні белгілі композитордікі Шәмші Қалдаяқовтың.

Менің ойымша, осы нышандардың суреттері белгілі бір мағынада салынған. Жалауымыздың түсі көк болуы біздің халқымыздың бейбітшілікте өмір сүріп жатқанымызды, қыран бүркіт еліміздің мықтылығын, бүркіттей биік белестерді бағындыратынымызды білдіреді. Геральдика тілінде көк түс және оның түрлі реңкі адалдық, сенімділік, үміт сияқты адамгершілік қасиеттерге сай келеді. Күн-қозғалыс, даму, өсіп өркендеудің және өмірдің белгісі деп есептеймін.

Елтаңбының негізі - шаңырақ. Ол елтаңбаның жүрегі. Шаңырақ мемлекеттің түп негізі отбасының бейнесі. Тұлпар дала дүлділі, ер азаматтың сәйгүлігі желдей ескен жүйрік аты, жеңіске деген жасымас жігердің қажымас қайраттың мұқылмас қажырдың тәуелсіздікке бостандыққа умтылған құлшыныстың бейнесі. Қанатты түлпар уақыт пен кеңістікті біріктіреді. Ол өлмес өмірдің бейнесі. Бес бұрышты жұлдыз елтаңбаның тәжі іспетті. Әрбір адамның жол нұсқайтын жарық жұлдызы болады деп ойлаймын.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Патриоттық сезім шын жүректен шығуы керек деп есептеймін. Отанға адал еңбек етіп, көмегін көрсете білу керек. Туған елімізді, жерімізді сыйламасақ оның болашағы жоқ дегені. Өмір сүріп жатқан елдің болашағы жоқ болуы, ол елде тұрып жатқан адамдардың да болашағы жоқ. Бірақ, қазақ жұрты ондай емес. Біз ата-бабаларымыздың ғасырлар бойы аманат етіп қалдырып қойған жерімізді сыйлап өттік, сыйлап жаттырмыз және де әрқашанда да сыйлап өтеміз.

Абылкасова Аяғоз

11 класс, Железинская СОШ № 3
Железинский район

Я - патриот Казахстана

Американский президент Джон Кеннеди сказал, обращаясь к соотечественникам: «Не спрашивай, что сделала для тебя страна, спроси, что ты сделал для страны». Воспитание любви к Родине начинается с семейного очага, с любви к родителям, к родной школе, к малой родине. Патриот и гражданин своей Родины радуется, когда у нее праздник. Страдает, когда ей тяжело. И, главное, бережет свою Родину. Бережет, как свою мать, не давая в обиду врагам, которые идут на нее с оружием. Для меня все дорого на моей Родине: и ее народ, и ее земля, и ее история, и ее завтрашний день.

На протяжении всей многовековой истории Казахстана народ превыше всего ценил верность Отечеству, мужество и отвагу героев, борющихся за торжество добра и справедливости. Из поколения в поколение передавались рассказы о Богенбай-батыре, Исатае Тайманове, Махамбете Утемисове, Кенесары и других народных героях.

Патриотом и гражданином, по-моему, можно назвать того, кто выполняет свою основную миссию на земле. Человек рожден, чтобы ее украшать, делать богаче, одухотворять, строить школы, детские сады, больницы, мечети и храмы. Патриот думает о потомках, потому что у него есть дети, внуки. Сегодня из многих стран граждане уезжают, куда глаза глядят, лишь бы выжить. В Казахстане этого нет – лиши хоть одного из нас права вернуться опять в свою страну – это худшее наказание! Значит, патриотизм мы впитываем с молоком матери, он органично присутствует в нашей степной цивилизации. Нас шестнадцать миллионов, а мы держим почти три миллиона квадратных километров. Три миллиона! Наша страна по величине территории – в первой десятке стран мира. По всем экономическим показателям такая территория

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

может прокормить полтора миллиарда человек. Я преклоняюсь перед нашими предками – какие цивилизации только здесь не сталкивались, каких войн только не было, но при этом наш народ сохранил всю территорию. Все войны, которые шли на родной земле, исходили из одного стремления – отстоять свою землю. И отстояли! А если бы они не были патриотами своей земли? Вы посмотрите, сколько народов на планете вообще осталось без своей земли. Земля моей Родины богата нефтью, газом; наши предки не знали этого, но они знали, что эта земля – их Родина.

В формировании казахстанского патриотизма и гражданственности в XXI веке ставку надо делать, я считаю, на межнациональную дружбу. У нас должна работать прежде всего Ассамблея народа Казахстана – в этом путь к возрождению преемственности поколений, духовности, нравственности, традиций. Общеказахстанский патриотизм, когда казах, русский, узбек, немец, татарин – это один народ, очень важны. И когда каждый почувствует себя неотъемлемой частью этого народа и поймет, что имеет те же права, что и все остальные, в нем проявятся лучшие качества, он будет по-настоящему работать на нашу страну.

Можно объездить весь мир, но прекрасней моей Казахии, я уверена, нет места! И небо, и солнце, и цветы, и радуга, и белый пушистый снег, впервые поразившие меня, – все принадлежит моей Родине. Ничто не сравнится с этими родными сердцу картинами. Из дня в день я заново открываю для себя Родину.

Мне хочется, чтобы на моей Родине все народы и национальности, люди всех возрастов были счастливы. Я люблю дни и ночи, люблю смотреть, как растет дерево, распускается листва, расцветают весной бескрайние степи. Самое главное – видеть прелесть сегодняшнего и завтрашнего дня и жить этой красотой. Знать во имя чего учусь, работаю, преодолеваю трудности, радоваться достигнутым успехам. Хочу, как и миллионы моих сограждан, уметь ставить общественные интересы выше личных, быть достойным гражданином моей Родины. Знаю, многое зависит и от самого человека. Не дать себе расслабиться, не пойти на компромисс с совестью, преодолеть собственный каприз, не поддаваться приятному искушению или страху, выстоять, оставаясь верным чувству собственного достоинства, обрести жизненную позицию – всему этому я обязана научить себя, затрачивая серьезный и большой труд ума, сердца, совести. Только тогда я стану настоящим патриотом и гражданином моей Казахии! Я посвящу свою жизнь служению милому Отечеству!

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Айдарханова Гульназ

10 класс, школа с. Жана жулдыз

Железинский район

Руководитель: Камалова Е. И.

Государственные символы РК

Я растворяюсь в небе голубом
И ввысь парю орлом, расправив крылья.
И с легкостью тулпаров златогривых
Стремлюсь под шанырак, в наш общий дом.

Государственные символы – это гордость гражданина любой страны, ведь это не только художественные образы, но и глашатаи идеи осуществления государственной независимости.

Вглядываясь в символы своей страны, я растворяюсь в лазури бесконечного над землей и людьми неба, и вместе с гордым орлом, несущим с собою прозорливость, щедрость, высоту помыслов, взмываю к светилу, чтобы вместе с ним озарять нашу Родину. И так приятно лицезреть этот цвет безоблачного неба, мира и благополучия! Так радостно ощущать теплые лучи источника жизни и энергии и понимать, что золотое солнце – символ богатства и покоя! Так хочется стать одним из его ярких лучей, олицетворяющих дружбу всех народов нашего великого государства!

Плавными движениями, стараясь повторить каждый виток национального орнамента, спускаюсь я под родной шанырак, чтобы ощутить тепло семейного очага, мир и покой. И вновь солнечные лучи – уyki, равномерно расходящиеся от центра шанырака. У шанырака встречают меня два верных стража – мифологические кони, с рогами в виде полумесяца, золотыми крыльями. Перешептываются с ветром их крылья-колосья. В их глазах отчетливо видны устремления к сильному, процветающему государству. И только чистые помыслы, стремление к совершенствованию и достижению гармонии в обществе, с природой и мировой цивилизацией... Все ярче светит звезда над нашим шаныраком, как бы маня к себе сообщество государств и народы всех пяти континентов земли. «Қазақстан»... Эта надпись на государственном языке – результат длительного развития казахской нации.

Высоко в небе и под родным шаныраком, ни на секунду не смолкает мелодия нашего величественного гимна – «флага, сотканного из слов», нашего духовного знамени. Звучит над всей страной стремление народа к свободе, звучит призыв к дружбе, единению во имя гуманизма, мира и согласия на нашей древней и прекрасной земле.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Только настоящий патриот может воедино слиться с государственной символикой, понимая каждый элемент, чувствуя значение всех символов.

Велика история нашей страны. Казахстан прошлого – историческая родина отважных тюркских племен, мощное среднеазиатское государство. Казахстан настоящего – независимое государство с высокими темпами развития. Казахстан будущего – одна из признанных мировых держав. С гордостью осознаю: мы, жители Казахстана, и наше государство – одно органическое целое. Наша общая цель – процветание страны, осуществление всех добрых замыслов нашего Президента, который с обретения независимости до сегодняшних дней является верным путеводителем нашей Родины.

Мир, спокойствие, благополучие, богатство, справедливость, великодушие – вот спутники, ведущие нас к светлому, успешному будущему.

Айтбай Камила

8 сынып, Баянауыл мектеп – интернаты

Баянауыл ауданы

Жетекшісі: Рахимтаев Е.Б

Есірткі - ғасыр дерті.

Қазіргі заман жастарының көбісі нашақорлыққа, есірткі мен темекіге тәуелді болып жүр. Осылардың әсерінен адамдардың денсаулығына көп зиян келеді. Есірткіні қолданған адамның денсаулығында қан айналымы мен түрлі түзілістердің жұмысы қиындап, адамның өмір жасы азаяды. Сонымен қатар, түрлі ауруларға ұшырап, бет - әлпеті өзгеріске ұшырайды. Ісік ауруларымен көп ауыратын болып кетеді.

Жалпы есірткі, БДСҰ - ның анықтауы бойынша ауру сезгіштікті жоятын химиялық ұнтақ. Алғаш болып «есірткі» деген анықтаманы сезгіштікті жолғалтуға алып келетін заттарды сипаттау үшін, грек елшісі Гипократ қолданған еді. Содан кейін, яғни XX ғасырда есірткіні қолдану кеңінен тарады.

Бұл салаларды барлық заңсыз және жүйке жүйесін уландыратын химиялық өнімдер, «наркотик» ұғымына қосылады.

Есірткі қолданудың қазіргі таңда әр түрлі әдістері бар. Мысалы, ұнтақты иіскеу тамырға ине салып қолданады. Бұл зиянды ұнтақты болашақ аналармен, жасөспірімдерге қолдану өте қатерлі. Егерде бұл затты болашақ аналар көп қолданатын болса, олардың балаларына зор қауіп - қатер төнеді. Жүкті қыздар спиртпен осы ақ ұнтақты көп қолданғандықтан, түсік жасатады. Айтқым келгені, егер аналар өздері алғаш болып есірткіні қолданатын болса,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

ұрпақтары да сол жолға түсіп кетуі әбден мүмкін. Бұл іс - әрекет ұзағынан жалғаса беретін болса, еліміздің азаматтары мен азаматшылардың денсаулығына зор қатер төнеді. Онда бірте – бірте дүниежүзіндегі адамдар нашакорлық пен спиртке, оның ішінде есірткіге тәуелді бола бастайды. Сондықтан елдің болашағын ойлай отырып, әрбір істеген ісімізге жауапкершілікпен қарауымыз керек.

Қазіргі таңда есірткіні қолданудың алдын алу үшін, түрлі іс – шаралар жүргізіліп жатыр. Және де барлық елдерде есірткі айналымы шектеулі. Шынымен есірткінің зияны толығымен жойылғанын қаласақ, өзімізді өзіміз жарқын болашаққа жетелеп, содан кейін сол болашаққа өзгелерді тарта білу керек. Кез – келген жаман әдеттерден тыс болуға тырысу керек.

Енді бұл шығармамды қорытындылай келе, өз отандастырыма бүкіл әлемдегі халыққы есірткіден аулақ болуды ұсынамын. Алдағы уақытта ешбір азамат есірткіге тәуелді болмайды деп сенемін. «Дені садың, жаны сау» - дей отырып сіздерге айтарым бұл химиялық заттардан тыс болып, өз болашағымызды, денсаулығыңызды ойлаңыздар. «Есірткі – ел қауіпсіздігіне әлем қауіпсіздігіне төнген қатер» - деп осы шығармамды аяқтағым келеді.

Ақылбек Томирис

7 сынып , «Жас Дарын» мектебі
Павлодар қаласы

Туған жер.

«Батырлар мен даналар шыққан дала,
Жете алмас енді саған еш қала.
Биік-биік үйлеріне шықсан сен,
Сондай рахат тәтті өмірге бөленгендей»

«Туған жердей жер болмас, туған елдей ел болмас» -, деп бекер айтпаған. Шыр етіп дүниеге келген, кіндік тамған жер әрқашан да қымбат әрі ыстық. Мен өз туған жерімді жанымдай жақсы көремін. Оны еш нәрсе айырбастамас едім. Туған жердің табиғаты, тау-тастары, өзен-көлі, барлығы керемет. Туған жерімнің өркендеуіне, гүлденуіне, жайнап-жаңаруына мен өз үлесімді қосамын деп ойлаймын.

Мен өзім Павлодар өңірінде туғанмын. Павлодар десе, көзім жайнап кетеді! «Мәшһүрдей дананы, Бұхардай дараны тудырған Павлодар өлкесі» -, дегені шын! Қазақтың өте көп ақындары, академиктері - Павлодар тумасы. Сонымен әрбір қазақ мақтану керек! Павлодар ғана емес, жалпы Қазақстанның

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

жазушылары – асқан даналар. Бірақ та, менің туған жерім тек ақындарымен ерекшеленбейді! Оның табиғаты да әр алуан! Мұнда көк аспанмен таласқан әсем таулар, тап-таза бұлақтар мен өзендер, ну ормандар, жидек бұталары, сан алуан өсімдіктер бар! Бұл ғажап өлкенің аң-құстары мен қоса жер қойнауындағы қазба байлықтарын айтсаңшы! Қазақстандай жері шырайлы, шөбі шүйгін өлкені мен әрқашан да мақтан тұтамын. Қазақстанның кең даласындай байтақ дала еш жерде жоқ. «Отаның - алтын бесігің», «Отаны жоқтық – нағыз жоқтық» -, деп дана халқымыз бекер айтпаған. Өз Отанын сүю, өз ана тілін ардақтау - әрбір азаматтың бірінші міндеті. Адамзат баласының татулығына ұмтылу әр халықтың қанында бар, әсіресе ол қазақтарда ерекше дамыған. Бұл қазақ жерінің жомарттығынан, осы өлкелерге тағдыр алып келген барлығына құшағын кең жайып, пейілін кеңге салатын қазақ халқының мінезінен жаралған.

Түрлі ұлттар жерімізге қоныстанып
Біз жүрдік біраз уақыт орыстанып
Өткенге топырақ шашсақ, тас атады
Жүрміз ғой бірлік үшін қол ұстасып
Жүрегіме жақын сенің сырларың
Жырларында жазылады қырларың
Үмітімде болашағым өзіңсің
Қазақстан мәңгілік сұлу болсын!

-, дегендей анамыздай болған туған жерімізді әрқашан мақтан етеміз!

Алимжан Жайнат

11 класс, школа-гимназия № 26

г. Экибастуз

Руководитель: Амантаева Г.Б.

С чего начинается Родина

С чего начинается Родина...

Когда читаешь эти строки, невольно в памяти всплывают слова известной песни: «...с картинки в моём букваре ...». А для меня слово родина ассоциируется со словом «бабушка». Бабушки есть у всех, они разные, но все любят своих внуков, любят рассказывать интересные истории. Свою бабушку я сравниваю с бабушкой Зере, «чудесной рассказчицей разных легенд», с которой Абай дружил «до самой её смерти». С гордостью писал М.Горький о своей бабушке в повести «Детство». Жизнь моей бабушки тоже содержательная и интересная, у неё огромный жизненный опыт.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Любовь к родине зарождается с любви к родным и близким. Судьба моей бабушки – судьба моей Родины. Для меня Родина – это моя семья. В молодости моей бабушке пришлось нелегко, но она никогда не жаловалась, потому что умела жить легко и добро, сеяла вокруг себя радость, восторг перед жизнью. В годы Великой Отечественной войны моей бабушке было 7-8 лет, она знает, что такое голод и нужда, что такое цена хлеба. Хорошо знает, что такое целина. Бабушка часто рассказывает нам, как с песней выезжали в поле, тракторы пахали землю, а она вслед кидала семена. Ей было всего тридцать два года, когда семью постигло горе, и умер муж. Пришлось одной воспитывать и ставить на ноги пятерых детей.

Первым, кто вселил чувство любви к родной земле, была прекрасная душа бабушки. Жили мы тогда в деревне. Помню в детстве, когда я была маленькой, бабушка отправляла нас за телятами в степь.

Степь.... Здесь столько всего интересного! Ковром расстилается зелёная трава, разноцветными красками играют цветы. Неожиданно появляется любопытный суслик и тут же исчезает. Пахнет свежестью и зеленью.

Приходилось бегать не только за телятами. Помню, брали мешок и ходили в степь собирать кизяк. Кизяк использовали для топлива, чтобы выпекать домашний хлеб, хлеб бабушки, душистый и поджаристый, свежий и хрустящий, самый вкусный! Как сейчас помню, стоит у печки бабушка, счастливая, довольная, щёки красные, глаза добрые, и жарит баурсаки. Тёмные её глаза, улыбаясь, изливали на всех греющий душу свет. Баурсаки у бабушки круглые, пышные, румяные. Прибегали дети с соседнего двора, чтобы их попробовать. Обмахивая платком разгоревшееся лицо, бабушка певуче говорила: «Кушайте на здоровье»! Видела я в детстве, как бабушка ходила к речке стирать. Тогда для стирки использовалась специальная доска. Любопытно было наблюдать за ловкими движениями бабушкиной руки, непременно хотелось тоже попробовать.

Я уверена, что Родина начинается с воспоминаний о бабушке. Родина – это подснежники, которые мы собирали, когда бегали в степь за телятами, это запах свежего хлеба, горячие баурсаки бабушки.

И любовь к ней зарождается у семейного очага, где прошли лучшие детские годы. А когда вспоминаешь их, то в памяти всплывает милая улыбка бабушки, её трудолюбивые руки, добрые глаза.

Я думаю, что Родина – это семья. Это мои родители, мои братья и сёстры, бабушка, дедушка. Родина – это не только маленький клочок земли, но и вся Павлодарская область. Поэтому, я представляю себе, что областной центр – это бабушка и дедушка, Экибастуз – дети, село – внуки. Всё это вместе – моя Родина, одна большая семья, которую никто не разрушит.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Альжанова Жанна

10 класс, Енбекшинская школа
Железинский район, село Енбекші
Руководитель: Жамбусинова Ж. А.

Родина. В этом, казалось бы, простом и коротком слове так много значимого. Родина – это место, где ты родился, где ты живешь, где живут твои родители, твои друзья, это все окружающие тебя люди, это окружающая тебя природа, родные леса, полянки, озера, степи, это всё то, что окружает нас с детства, и является самым важным в жизни любого человека. Поэтому Родину нужно защищать, оберегать.

Любовь к Родине вечна. Она появляется с рождения. Чувство патриотизма в каждые времена проявлялось по-разному.

Еще в древности каждый народ защищал свои родные земли от врагов. Казахский народ также защищал свою территорию от захватчиков, потому что это была земля, где жили их предки. Есть множество легенд о знаменитых казахских батырах, которые отважно сражались с врагами за спокойствие своего народа. Я слышала легенду, в которой рассказывалось об одном казахском батыре, жившего во время военных распрей между казахами и калмыками за территорию. В одном из сражений ему удалось взять в плен калмыкскую девушку. Она понравилась ему, но он об этом никому не говорил. Девушка также понравилась младшему брату батыра, и тот вместе с ней решили сбежать к калмыкам. Батыр, узнав об этом, бросился в погоню. Догнав беженцев, он убил их обоих, приняв такой поступок как предательство его брата своему народу. Я была этим очень сильно поражена, ведь тогда, действительно, любовь к родной земле была сильнее любви к родным. Это считалось священным долгом каждого.

Примером патриотизма являются участники Великой Отечественной войны. Это наши деды, которые день и ночь вели бой с фашистами за спокойствие своего народа, за будущее своих детей, за процветание своего государства. Они победили в этой войне. Этому помогло сильное чувство патриотизма, ответственности.

Сейчас нашими главными защитниками и истинными патриотами, по моему мнению, являются те, кто служит в армии. Я совсем не понимаю тех молодых и здоровых ребят, которые избегают этой службы. Разве это не считается позором? Ведь тот, кто проходит через это, становится мужественнее, сильнее, заслуживает уважение у всех, становится настоящим ответственным гражданином своей страны, истинным патриотом. Армия воспитывает любовь к Родине. Это и есть патриотизм. С моей точки зрения, армия – это сила, армия – это защита, армия – это закалка характера. Благодаря

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

ей, мы спим спокойно. По моему мнению, те молодые парни и девушки, которые отваживаются идти служить в армию, ставят перед собой цель – стать защитником отечества, быть полезным народу, а это большая честь. Да, не только парни, но и девушки идут служить. Почему? Потому что все мы – патриоты своей страны, и нам неважно, какого мы пола, какого мы возраста, а важно спокойствие наших родных и близких. Чувство патриотизма так многогранно по своему содержанию, что сложно дать определение несколькими словами.

Казахстан – многонациональная страна. Несмотря на это, для каждого жителя Казахстан является Родиной. Многие уезжают из родных мест, но это не значит, что они предали Родину. Некоторые думают, что где – то жизнь лучше, чем здесь, но уехав, в душе они очень сильно скучают по «дому» и по землякам. Те же, кто остаются, не из-за отсутствия возможности уехать, считают, что это земля их предков, отцов, где они жили и умирали, и что они должны оставаться с ними на одной родной земле.

Для каждого Родина означает что – то свое. И каждый показывает свою любовь к Родине по-своему. Охранять природу родных мест, беречь памятники культуры, уважать государственные символы, любить свой народ и просто гордиться тем, что здесь родился. Вот что должен делать настоящий патриот!

Альжанова Жанна

10 класс, Енбекшинская школа
Железинский район, село Еңбекші
Руководитель: Жамбусинова Ж. А.

Родина. В этом, казалось бы, простом и коротком слове так много значимого. Родина – это место, где ты родился, где ты живешь, где живут твои родители, твои друзья, это все окружающие тебя люди, это окружающая тебя природа, родные леса, полянки, озера, степи, это всё то, что окружает нас с детства, и является самым важным в жизни любого человека. Поэтому Родину нужно защищать, оберегать.

Любовь к Родине вечна. Она появляется с рождения. Чувство патриотизма в каждые времена проявлялось по-разному.

Еще в древности каждый народ защищал свои родные земли от врагов. Казахский народ также защищал свою территорию от захватчиков, потому что это была земля, где жили их предки. Есть множество легенд о знаменитых казахских батырах, которые отважно сражались с врагами за спокойствие своего народа. Я слышала легенду, в которой рассказывалось об одном

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

казахском батыре, жившего во время военных распрей между казахами и калмыками за территорию. В одном из сражений ему удалось взять в плен калмыкскую девушку. Она понравилась ему, но он об этом никому не говорил. Девушка также понравилась младшему брату батыра, и тот вместе с ней решили сбежать к калмыкам. Батыр, узнав об этом, бросился в погоню. Догнав беженцев, он убил их обоих, приняв такой поступок как предательство его брата своему народу. Я была этим очень сильно поражена, ведь тогда, действительно, любовь к родной земле была сильнее любви к родным. Это считалось священным долгом каждого.

Примером патриотизма являются участники Великой Отечественной войны. Это наши деды, которые день и ночь вели бой с фашистами за спокойствие своего народа, за будущее своих детей, за процветание своего государства. Они победили в этой войне. Этому помогло сильное чувство патриотизма, ответственности.

Сейчас нашими главными защитниками и истинными патриотами, по моему мнению, являются те, кто служит в армии. Я совсем не понимаю тех молодых и здоровых ребят, которые избегают этой службы. Разве это не считается позором? Ведь тот, кто проходит через это, становится мужественнее, сильнее, заслуживает уважение у всех, становится настоящим ответственным гражданином своей страны, настоящим патриотом. Это воспитывает любовь к родине. Это и есть патриотизм. С моей точки зрения армия – это сила, армия – это защита, армия – это закалка характера. Благодаря ей мы спим спокойно. По моему мнению, те молодые парни и девушки, которые отваживаются идти служить в армию, ставят перед собой цель – стать защитником отечества, быть полезным народу и это большая честь. Да, не только парни, но и девушки идут служить. Почему? Потому что все мы патриоты своей страны, и нам неважно какого мы пола, какого мы возраста, а важно спокойствие наших родных и близких. Чувство патриотизма так многогранно по своему содержанию, что сложно дать определение несколькими словами.

Казахстан – многонациональная страна. Несмотря на это, для каждого жителя, Казахстан является Родиной. Многие уезжают из родных мест, но это не значит, что они предали Родину. Некоторые думают, что где – то жизнь лучше, чем здесь, но уехав, в душе они очень сильно скучают по «дому» и по землякам. Те же, кто остаются, не из-за отсутствия возможностей уехать, считают, что это земля их предков, отцов, где они жили и умирали, и что они должны оставаться с ними на одной родной земле.

Для каждого Родина означает что – то свое. И каждый показывает свою любовь к Родине по-своему. Охранять природу родных мест, беречь памятники культуры, уважать государственные символы, любить свой народ

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

и просто гордится тем, что здесь родился. Вот, что должен делать настоящий патриот.

Амангелді Ботагөз

6 сынып, №25 мектеп

Павлодар қаласы

Жетекшісі: Абдулина А.Ш.

Мен өз отанымның патриотымын

Жер бетіндегі барлық адамның туған жеріне деген ыстық ықыласы мен сезімдерін жинаса ғой ...Мүмкін ол шалқар мұхиттай болар ма еді, мүмкін ол асқар Алатаудай болар ма еді !?

Иә әр адамға өз отаны мен туған елінен қымбат ештеңе жоқ шығар. Мен де адал сәби жүрегіммен Қазақ жерін мақтан етемін! «Қазақстан» дегенде менің көзіме небір тарих сынынан өткен, батыл да батыр, ержүрек, қандай қиындыққа болса да шыдап, төзе білетін рухы берік Қазақ халқы елестейді ! Қазақ жері –менің мақтанышым! Қазақстан жері ұлы байтақ: ол Алтайдан Каспий теңізіне дейінгі аралықты алып жатыр. Оңтүстігі мен Шығысы биік тау сілемдерімен көмкерілсе, орталық бөлігіміз кең жазираға ұласады. Ал батысымыз Каспий теңізіне барып тірелсе, Солтүстігіміз Сібірмен шектесіп жатыр. Менің Қазақ жерім Франциядан 5, Жапониядан 17, Италиядан 9, Англияның жер көлемінен 12 есе үлкен. Бұл- әр қазақ баласы үшін үлкен мақтаныш, баға жетпес байлық болып табылады.

Ал осы жерді басқарып, ұстап тұрған Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев. Бұл адам қазақ елінің мақтанышы! Ол өте көп қиындықтан өтіп, көп жақсылық жасады. Қазір ол еліміздің даңқын одан әрі көтеру үшін «Ехро 2017»-ні ашайын деп отыр. Ал елімізде бірде-бір жұмыссыз адам болмау үшін «Жұмыспен қамту 2020» программасын ашты.

1991 жылы еліміз тұңғұш рет егемендігін алып, тұңғұш рет Президентін сайлады. Тәуелсіздік алғаннан кейін біз өте көп жетістіктерге жеттік. Өз ана тіліміздің мемлекеттік мәртебеге ие болуы, ел рәміздерінің қабылданып, валютамыздың енуі. Қазақстан елін бүкіл әлем танып үлгерді. Мен осының бәрін бізге ұрпақтан-ұрпаққа әкелген ата-бабаларымыз бен Елбасымыздың табанды жемісі деп білемін. Елбасы Қазақстан Президенті сайланғаннан кейін 1992 жылы Ақмолаға келді. Есілден көлденең тартылған ескі көпірдің ортасында тұрып өзенге қарапты. Елбасына қашанда қаланың ортасында ағып жатқан өзен ұнайды екен. Өзен қалаға ерекше көрік беріп, мәртебесін көтереді. Мысалы, бізде Жайықтың боиында Атырау,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Сырдарияның бойында Қызылорда, Тобылдың бойында Семей мен Кереку орналасқан. Ал әлемде қаншама астаналар ылғи өзеннің жағасына салынған. Санкт-Петербург –Невада, Мәскеу-өзі аттас өзенде, Париж-Сенада, Лондон-Телезада тұр. Оның үстіне Ақмола Қазақстан мен бүкіл Еуразияның орталығында орналасқан.

Менің ойымша осындай елді құрметтемеу ол үлкен қателік. Өйткені әр адам өз Отанының патрийоты болуы тиіс! Қазір әр-түрлі «Жас ұлан», «Жас қыран» деген патриоттық клубтар ашылып жатыр. Ол балаларды өз отанын құрметтеп, патриоты болуға үйретеді. Егер адам өзі туып өскен жерін сыйламаса, ол өзін сыйламағаны. Әр адамда өз Отанына деген сүйіспеншілігі мен қамқорлығы болуы тиіс.

Қазақстанның көптеген керемет жерлері бар. Мысалы менің туған жерімді алайық. Мен Алматы қаласында дүниеге келгенмін, және оған мен мақтанамын. Алматының Алатауы көздің жауын алады. Алатау мен Алматы қаласы бір бірімен теңдесі жоқ үйлесім тауып тұр. Алматының әсемдігін сөзбен айтып жеткізу мүмкін емес. Бір мезгіл көзіңіздің алдына елестетіп көріңізші: «жазда алатаудың етегінде әр-түрлі жеміс ағаштары мен сан алуан гүлмен көмкерілген» қаланы. Алматының әдемілігіне біз ғана емес шет мемлекеттерден келген қонақтар да таңырқап кетеді.

Мен әр қашан өз еліме қызмет етуді армандаймын. Ал егер де мен шетелге барсам өз елімді мақтан етемін.

Және де біздің ең көне қаламыз, саяхатшылардың мекендеген ортасы Түркістан да мақтануға тұрарлық жер. Ол ең көне қалалардың бірі. Мұсылман қауымының екінші «Меккесі». Ол жердің ең кереметі « Қожа Ахмет Иасауи» Кесенесі. Ол XIV ғасырда салынған . Ол өзінің сәулет өнерімен қала қонақтарын таң қалдырады.

Сол кесененің тарихына бір шолу жасап кетейік: Қожа Ахмет Иасауи кесенесі -Түркістан қаласында XIV-ші ғасырдың соңында тұрғызылған архитектуралық ғимарат. Қожа Ахмет Иасауи дүние салғаннан кейін халықтың көп жиылуымен өзіне арналған кішкене салынған мазарға жерленді.Сосын бұл кесене мұсылмандардың жаппай тәуеп ету орнына айналады.Сосын Қожа Ахмет Иасауи Ескі мазараның орнына жаңа мазара салуды ұйғарды. Мұны ол Әмір Темір Мәулен Убайдула Сыдырға жүктеуді ұйғарды.

Қожа Ахмет Иасауи – аса үлкен порталды-күмбезді құрылыс, оның ені- 46,5 метр ал ұзындығы-65 метр.Оның орталық залының төңірегінде түрлі мақсатқа арналған 35 бөлме бар. Жамағатхана күмбездің ұшар басына дейін есептегендегі ғимарат бйіктігі – 37 метр.Ал сыртқы қабырғаларының қалыңдығы - 1.2 - 2 метр, сыртқы қабырғаларының қалыңдығы -1,8 - метр ,қазандық қабырғаларының қалыңдығы – 3 метр . Келген адамдар бас

**Конкурс сочинений среди школьников
на патристическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

порталдың сәнді есігінен кіреді. Қазандық Қазақстан мен Орта Азиядағы кірпіштен өрген күмбездің ішіндегі ең үлкені, диаметрі 18.3 метірлік күмбезден көмкерілген. Бұл бөлмеден өткен соң оюмен өрнектелген ағаш есік арқылы Қожа Ахмет Иасауи мүрдесі жатқан бөлмеге кіруге болады. Онда Қожа Ахмет Иасауидің сағана-құлыптасы орнатылған. XVI ғасырдан бастап кесененің жекеленген бөлмелеріне әйгілі адамдардың сүйектері қойыла бастады. Онда Жолбарыс хан, Есім хан, Абылай хан, Әмір Темірдің шөбересі Бабыр хан, Қаз дауысты Қазыбек бей, Жәнібек батыр тағы басқа белгілі адамдар жерленген. Кесене ЮНЕСКО-ның Қызыл кітабына енгізілген.

Осындай Қазақстанның өте көп кереметі бар оны саусақпен санау мүмкін емес.

Мен өз шығармамды мынандай өлең шумағымен аяқтағым келеді !.

Амантай Төлеугүл

9 сынып, Баянауыл мектеп – интернат

Баянауыл ауданы

Жетекшісі: Айдрахметов А.Б.

Есірткі - ел қауіпсіздігіне, әлем қауіпсіздігіне төнген қатер.

Есірткі деген сөздің өзі қандай жағымсыз десеңші.

Есірткі бұл – ағзаны шірітіп жоятын химиялық зат. Есірткінің түрлері: олар героин, апиын, экстази таблеткалары, молфин, кокаин жатады. Есірткіні пайдалану, сату, шығару заңға қайшы әрекет. Есірткі грек тілінде – ұйқы деген мағына береді. Есірткі адамдарда есеңгірететін әсері бар, ал ол адамның барлық ағзасынан қатты әсер етеді, денесін жансыздандырады. Есірткі – ол улы зат. Адамдардан өлімге әкеліп соғады.

Қаншама адамның түбіне жеткен, бақытты өмірлерін баянсыз еткен, сонда да бұл улы зат тиылар емес. Есірткі адамның істемеген ісін істетеді. Айтарлықтай – аналар өз балаларын тыстап кетеді, құнды заттарынан, жұмыстарынан отбасынан айырылады.

Сол себептен улы затты шеккен адам барлығынан айырылады отбасынан, туыс - туғандарынан, достарынан.

Есірткінің дәмін татқаннан кейін денсаулығын сау болмайды. Жастар есірткінің дәмін татып көрмек болып есірткінің көптеген жолдарын пайдаланып улы заттың торына түседі. Есірткі адам денсаулығына зиян екенін біле тұра, жастар қояр емес. Неге? Не себептен? Деген сұрақ туады. Қазіргі заманда бұл сұмдықпен күресу мүмкін емес пе? Бұл жағдайды үкімет

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

тарапынан тереңірек қарастырып жан – жақтан дабыл қақса, бұл зиянды заттармен айналысатын адамдар азаяр еді ме.

Ересек адамдардың өзі балаларына үлгі бола алмай өздері есірткіге тәуелді.

Осыдан кейін адамның өмірге деген құштарлығы, денсаулығы, болашаққа деген сенімін, әдемі күлкін, ажарлы бейнесін, үмітін жоғалтады. Осыны неге ойламайды екен жастар.

Мұндайға жол бермеу үшін өзіңе өзін берік бол, кейбіреулер сенім жолдан тайдырғысы келеді, сені алдап есіркіні ұсынады. Ондайлардан өзінді адшақ ұста.

Ең бастысы өмірге сенімді көзбен қара.

Адам саны көбейіп, есірткі өмірден жайылса зор қуаныш емес пе?

Денсаулығын мықты болу үшін зиянды әрекеттерге жол берме.

Есірткіні жою үшін біз не істеуіміз керек? Әрине, денсаулығынды сақтау, өзіңе берік болу, зиянды заттарға жоламау, салауатты адамдар санын көбейту, есірткіден бас тарту, өмірге деген құштарлығында ояту, Әдемі күлкіден айырылмау арқылы есірткіні жоя аламыз.

Ахметжанова Софья

7 сынып, №25 мектеп

Павлодар қаласы

Жетекшісі: Теміржанова М.Ә.

Туған жерің – түп қазығың

Ең бірінші бақытым- халқым менің,
Соған берем ойымның алтын кенін...

Ал, екінші бақытым- тілім менің,
Тас жүректі тіліммен тілімдедім.

Бақытым бар үшінші- Отан деген,
Құдай деген кім десе- Отан дер ем!

М.Мақатаев

Қазіргі кезде патриотизм тақырыбы, оның ішінде қазақстандық патриотизм бүкіл Қазақстан үшін үлкен мәселе болып келеді. Қазақстан Республикасы Президенті еліміздің халқына жіберген жолдауында «Оқыту үрдесінің тәрбиелік құрамдасын күшейту қажеттілігін» ерекше ескерткен және олардың ең бастылары осы патриотизм, мораль мен парасаттылық нормалары, жанның да, тәннің де дамуы аталып өткен. Сонымен қатар «бұл

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

құндылықтар меншіктің қандай түріне жататынына қарамастан барлық оқу орындарында да сіңірілуге тиіс»- деп айтылған. Осы мәселелер қазіргі таңда тәуелсіз жолына енді ғана түскен мемлекеттердің алдына қойылуда. Ендеше бүгінгі патриоттық идея да, патриоттық тәрбие де қазіргі заман адамдарына түсінікті болуы жөн. Өз халқыңның өнегелі жақтарын білу, кешегі және қазіргі қаһармандарын мақтаныш ету, олардың ерлігіне сүйсіне қарау, оларға сай болу патриотизмнің басты міндеті болып табылады деп есептеймін.

Патриоттық сезім отбасынан басталады. Бірақ қазіргі кейбір ата-аналардың балаларына көңіл бөлмеуі, уақытының жетіспеушілігі мен қолдарының тимеуі – отбасындағы жастар тәрбиесінің рөлін түсірді. Әрине, мұндай жағдайларда өзінің ескі бастауын жоғалтқан патриоттық, отансүйгіштік сезімдерді қалыптастыру мен оған тәрбиелеудің жаңа жолға оңайлықпен түспеуі анық.

«Мен елімнің патриотымын» – деп осы елдің әрбір азаматы, әрбір тірі жан дүниесі айқындағаны жөн болушы еді. Өйткені қазіргі кездегі өз елін, ұлтын сыйлайтын жан дүниелер аз. Ал мен Қазақстанның нағыз патриоты деп атануға толық құқығым бар. Нағыз патриот – өз елін, дінін, халқын, ұлтын, тілін сыйлайтын азамат. Елімізде болып жатқан жаңарулар мен өркендеуден тыс қалмаған және сол жаңаруларға байланысты өз ойын жеткізіп, елінің қамқоршысына айналған адам. Қайда жүрсең де, өз елімен мақтанып, өз жерін жүрегінде мәңгі сақтайтын жанды елдің патриоты деп атауға болады. Менің ойымша, патриот елі үшін туып, елі үшін өлуге де дайын адам.

Қазақтар ежелден басқа халықтардай отанын, ұлтын сүйген. Батырларымыз бастаған қазақ халқы жерін, тілін, ұлтын жаудан қорғаған. Ауыз әдебиетінен

Әміркенова Айдана

10 сынып, Ы.Алтынсарин атындағы гимназия-интернаты

Павлодар қаласы

Жетекшісі: Мұхаметжанова Р. Ж.

Павлодар қаласы, 2014 жыл.

«Мен – қазақпын мың өліп, мың тірілген»

Желдей еркін, түздей кең, таңдай азат,
Мен қазақпын дегенің қандай ғажап.
Мақтан етсін халықтар халықтығын!
Жетер сан жыл шеккені малдай азап!

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Ж. Молдағалиев

Мен кіммін?.. Қандаймын?.. Қайдан келдім?..

Мен - қазақпын! Мен – сонау замандағы дүниежүзін дүр сілкіндірген, Ұлы Рим империясын аяғынан тітіреткен, «Аспан асты елін» үрейлендіріп, қорған салдырған ғұндардың ұрпағымын. Мен – дүниенің төрт бұрышына даңқы кеткен, талай царь, князьдерді тәжім еткізген Ұлы түріктің көк бөрісінен қалған бөлтірігімін. Жер жүзін аш арыстандай жұтқан, әміріне жарты әлем құлдық еткен Шыңғыс ханның жер қайыстырар әскерінің шегірткедей қаптаған ат тұяғынан аман қалған халықпын. Аласапыран заманда бейбіт жатқан елді қынадай қырып, қан жылатқан Жоңғар басқыншыларына төтеп беріп, жерім мен елімді сақтап қалдым. Одан бергі халқым көмек күткен Ресейіміз халқымды талан-таражға салып, меншігіне айналдырып, байлығымызды арадай сорып, аш-жалаңаш қаңғыртып жіберді. Сондай заманда бір Алланың қолдауымен аман қалып, осы заманға жеткен күдіретті халықпын. Менің осы халқымды, тілімді, дінімді, ділімді сан рет жойып жібермек болған. Сағы сынса да, рухы сынбаған, «Алаштап» ұран шықса, қаны қайнаған сайыпқыран батырларым «Отан» деген қасиетті ұғымға кір келтірмей, елдігі мен еркіндігін сақтап қалды. Міне, нағыз бақыт деген осы емес пе?!

«Қазақ болу – зор бақыт» дегенге қазақ түгіл өзге ұлттың өзі қызыға да қызғана қарайды. Шынымен де, қазақтың табиғатында сан түрлі қасиет те, өнер де, мінез де – бәрі-бәрі арудың бұрымындай керемет өрілген. Түгін тартса, майы аққан Қазақстан бүгінде талайлардың көзқұртына айналып отыр. Қазақ деген – кең даланы құшағына сыйдырған ажалсыз ана, әр заман сайын заманмен бірге жаңара туатын пәк сәби, қазақ деген – кара көзді хаса сұлу, қазақ деген – Исатайдың жарқылдаған найзасы, Махамбеттің тілінен саулаған жыры. Қазақ – тамырын тереңге жіберген бір алып бәйтерек сынды. Қазақ кім десеңіз – сыйласқанға сыралғы, монтиған момын, ашынса арлан, қорланса қобыз боп аңыраған, жарасы жан сыздатса да жасымаған жайсаң жұрт, жауласса жасын боп жарқылдаған алдаспан ел. Қазақ кім десеңіз, тағдыр талайымен қайғы кешіп келген чешен мен неміске, ұйғыр мен кәріске өзі жарымай отырып, жеп отырған нанның жартысын бөліп беріп, аман сақтап қалған дархан жұрт, кеңпейіл ел. Бәйтеректің тамыры – жаугершілік заманда оның болашақта «гүлденуі, құлпырып, жер бетінде жайқалуы» жолында жанын берген Абылай, Қабанбай, Бөгенбай, Барақ, Хангелді, Наурызбай, Олжабай сынды хас батырлар. Одан кейін «жердегі жарықтыққа ұмтылып, қараңғылықты жарып шыққан» алып діңгек – Абай, Ахмет, Мағжан, Жүсіпбек, Міржақып, Сұлтанмахмұт сияқты зиялы қауым. Ал сол алып

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

бәйтеректің жайқалған жасыл желегі – Елбасы бастап, халық үміт артқан мына біз.

Қазақтың тілі – ақын, шешен, тілмар бабалардың сайраған тілі, мөлдір судай таза, жарға соққан екпінді, шұрайлы да шырайлы, тұңғиығына көз жетпес терең мағыналы тіл. Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы айтқандай: «Дауға салса алмастай қиған, сезімге салса қырандай қалқыған, ойға салса қорғасындай балқыған, әрі байырғы, әрі мәңгі жас, отты да ойнақы Ана тілінен артық қазақ үшін бұл дүниеде қымбат не бар екен?! Ғасырлар бойы қазақтың ұлт ретіндегі мәдени тұтастығына ең негізгі ұйытқы болған – оның ғажайып тілі». Қазақтың өзімен бірге ғасырлар бойы толғаған домбырасына келсек, тура айтуға тіл шошыған заманда Жошы ханның алдына барған да, ботасы өлген нарды идірген де, жарықтық, домбыра емес пе?! Ән-жырында қазақтың бүкіл тарихы тізбектеліп тұрғандай, шіркін! Ал...ал табиғатының сұлулығын айтсақ, жұмаққа ғана теңеседі. Аспан тіреген асқар таулары, сол таулардың арасында жыландай ирелеңдеп ағып жатқан өзендері, айдын көлдері, тасы, шөбі шүйгін шексіз даласы, көрсең көзің тоймайтын қырлары мен қыраттары, қозықұйрық пен жеміс-жидек толы орманы, қалықтап ұшқан құсы, көз тартарлық алуан гүлдері, самал желі кермек те тәтті жусан иісін мұрныңа жеткізгенде, тіпті рақаттан басың айналады. Әр затында тарихтан бір таңба басылғандай сырлы әрі ғажап. Міне, осындай әсемдікке көз тастай отырып, қазақ жері – дүниенің Жерұйығы шығар-ау дерсің, шіркін!

Қазақ – қашан да болса береке мен бірліктің, татулық пен достықтың берік те киелі шаңырағы. Береке бар жерде мереке бар демекші, қазағымның салтанаты еш уақытта жүдемеген. Алты Алашқа аға болған қазекең еркіндік пен елдіктің туын мәңгі құлатпай, қолда берік ұстап келді. Енді «Кім не ексе, соны орады» дегендей, бүгінгі таңда сол еңбектің жемісін көріп отырмыз. Шалқы, қазағым, шалқи бер! Енді кең даланда желмен бірге о шетінен бұ шетіне жүгіріп, шалқысаң да өзің біл! Батырларың қанын текке төккен жоқ. Сенің осындай еркіндігің, азаттығың үшін арпалысып, сан рет өлім мен өмірдің арасында қан кешті. Олардың есімдері тарихымызда алтын әріптермен жазылып қалмақ.

Сүйемін...шын сүйемін мен өз халқымды... Нәресте аймалап, әлдилеген анасын қалай сүйсе, мен дәл солай сүйемін оны... Оның желдей еркіндігін, қырандай биіктігін, теңіздей кеңдігін, мәрттігін, еліктей еркелігін, сәбидей пәктігін, «Алаш» десе атойлап шығатын батылдығын, өжеттігін, өрлігін құлай сүйемін. Жұмақтың хор қызындай аруларына, Отаны үшін жанын пида қылар ерлеріне, оның қара қылды қақ жаратын әрі бойыңды шымырлататын бай да май тамған тіліне, ғасырлар ағысындағы ақиқат пен ізгілікті бір өзінде сақтап, қолға алып жырлап кеткенде еріксіз жаның мен тәніңді баурап алатын күдіретті домбырасына, маржандай төгілген ән-жырына, тәлім-тәрбие,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

парасаттылық пен өнеге тұнып тұрған салт-дәстүріне – бәріне, бәріне ес-түссіз ғашықпын. Мұның бәрі – ауызға келген соң айтыла салған сөз емес, бұл менің жүрегімнің тұңғығында жатқан сәбидей пәк сезімім, «Қазақ» атты асқан құдіреттілікке деген шексіз махаббатым. Бұл атауды естісем-ақ жүрегім езіліп, бір тылсым күш жанымды билеп әкетеді. Осыдан кейін бар әлемге «Мен – қазақпын!» деп жар салғым келеді. Мен өзімнің қазақ екенімді шынымен де мақтан тұтамын, ол мен үшін барлық байлықтан да, атақ-абыройдан да жүз, мың, тіпті миллион есе артық. «Орнында бар оңалар» демекші, міне, биыл егемендік алып, еңселі ел болғанымызға жиырма үш жыл толмақ. Біздің Отанымыз – тәуелсіз қазақ мемлекеті. Түрлі ұлт өкілдері тұратын осынау қасиетті мекенде, асқақтаған өлкеде, көпшілігі керемет далада, егіні теңіздей толқыған, төрт түлігі өрбіген, өндірісі өркендеген мекенде өмір сүруші әрбір адам өз Отанын жанындай сүйіп, оның көк байрағын көкке көтеруді мақтаныш тұтады. Еліміз көркейіп, күн сайын жаңарып келеді. Елбасымыз – біздің мақтанышымыз болса, азаттық астанасы – Астанамыз абыройымыз. Ал біз – осы өзгелер қызыға да қызғана қарайтын еліміздің болашақ нұрымыз. Келешектен де үлкен үміт күтеміз. Осындай Отаным барда, қазағымның азаматтары тұрғанда келешектің аспаны ашық болатынына кәміл сенемін. Ендігі бар арман тілегім – бейбітшілік аспан астындағы барлық халықтар тату өмір сүрсе екен, Қазақстан бұдан да аса гүлденіп, құлпырып, асқақ арманымыз – дамыған елу елдің санатына ілігуіне барлығы бір кісідей жұмылып ат салысса деймін. Бізге азаттық сыйлап кеткен батыр бабаларымыздың алдындағы борышымызды сонда ғана өтеп, жарқын болашаққа қадам басамыз. Менің ойымша, қазаққа бүгінгі керек нәрсе – тастүйін тұтастық. Қобыланды батыр мен Ақжол бидің арасында кикілжің кісі өліміне, оның соңы елдің айырылуына әкеп соққан тарихтың ащы сабағы – қазақ жадынан бір сәтке ұмытылмаса керек. Тарих дейміз. Тарихты мақтану үшін емес – тағылымынан ұрпақ ойлану үшін қажет ғылым деп есептеймін. Сананы серпу үшін – бірлікті ту, татулықты тұғыр ету – тура жол. Мың өліп, мың тірілген қазақтың енді мың бірінші рет өлуге құқы да, хақы да жоқ!

Балтабекқызы Інжу

11 сынып, А.Иманов атындағы ЖОББЛ-мектеп
Май ауданы, Баскөл ауылы

Егемен Қазақстан: өткенге көз тастау және бүгінгі күн.

Өр Алтайдан Атырауға дейін тыныштық орнатқан қазақ елінің талай күрделі тарихи кезеңдерді басынан кешкені баршамызға белгілі. Темірдей

**Конкурс сочинений среди школьников
на патристическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

төзімді, рухы биік халық жоңғарлардың қалың қолының шабуылына төтеп берген. Қалың елмен бірігіп, бір жеңнен қол шығара білген қазақ батырлары Қаракерей Қабанбай, Қанжығалы Бөгенбай, Шапырашты Наурызбайлар азулы жауды Аңырақайда аңыратып жеңсе, Райымбек сияқты киелі батырлар кейін шапқан кесапат жауды қасиетті қазақ жерінен біржола қуып тастаған. Қазақ жерін отарлап, бірте-бірте өз мақсатын орындап келе жатқан орыс патшалығы мен қарны жуан билерге қарсы шыға білген нағыз ерлік көрсеткен «Тебінгі теріс тағынып, темір қазық жастанған» да өр рухты, қайратты қазақ батырлары.

Сонау ғасырлар қойнауына көз салсаңыз, батыр бабалармыз өз жерін еш жауға бастырмаған, ұлын құл, қызын күң етуге төзбеген. Жауына қандай қатал болса, досына сондай адал, шыбын жанын шүберекке түйіп, садаққа кеудесін тосқан. Осындай найзаның ұшына үкі таққан ұлдары мен қыздарының жауынгерлік үлгісі бізге аманат болып жеткен.

Қазақстан - қазақ халқының ата-баба мекені, ежелгі қонысы. Бұл жерде менің ата-бабам туды, тұрды, өмір сүрді, оның топырағында ата-бабамның кіндігі кесілген кең жазира жері. Бұл жерді мекен еткен көшпелілер мен отырықшылардың бір-бірімен шендескен әлемі ғасырлар қойнауында талай-талай ұлыстар мен ұлағаттарды дүниеге әкеліп, мәдениеті мен діні жаңғыра түлеп, әйгілі күре жолдардың үстінде саудасы қызып, Шығыс пен Батыс арасы тұтастанып жататын болған. Біздің еліміздің жерінен Жерорта теңізінен Қытайға дейін Еуразияны көктей өтіп жатқан «Ұлы Жібек жолының» керуендері тоғысқан кіндік Азияны басып өтетін қазақстандық телімі болған.

Сан ғасырлық тарихында қазақ халқы өзінің қауіпсіздігі мен аумақтық тұтастығын, ана тілі мен ділін және басқа құндылықтарын сақтап қалу үшін қилы кезеңді бастан кешірді. Біздің даңқты бабаларымыз – ұлы хандар мен батырлар терең ақыл, биік намыс, ержүректілік арқасында ел мен жердің тәуелсіздігі үшін күресті. Бүгінде өз тарихымызға көз салып, ой екшеген біз Тоныкөк, Күлтегін, Білге қаған секілді көреген билеуші, ұлы қолбасшылардың қадірін түсіне бастадық.

Әкеміз, ағамыз құрғақ халықтың
Аты, даңқы өлмесін деп,
Түркі халқым үшін
Түнде ұйықтамадым
Күндіз отырмадым
Біріккен халықты от-су қылмадым,

– деп Күлтегін бабамыз айтқандай, олардың тас ескерткіштерге қашап жазып қалдырған сөздері түркі халқының талайлы тағдары мен тәуелсіздік

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

үшін күресін ұрпақтар санасына мәңгіге бекітті. Түркілерге тән ержүрек, өршіл, қайсар, қайтпас мінезді бойына сіңірген Бауыржан Момышұлының Күлтегін заманынан неше ғасыр өтседе ер түріктің ерлігін қайталауы қазақ қанында ерлік, қайсарлық ежелден сақталып қалғанын көрсетеді.

Тарихтан қарап отырсақ, қатігез толқындар біржолата мәңгі жойылып жібергендей талай қиын кезең тұсында қиналса да, аман қалды. Қазақ ұлты тарихында көптеген қиыншылықты бастан кешті, аяусыз шабуылға ұшырады, алпауыттар тайталасының кәріне ілінді, қырғыннан қырғынға, басқыннан басқынға талай азапты көрді. Дегенмен "тәуелсіз" деген мағынаны білдіретін "қазақ" деген атына сай әрқашанда азаттыққа қол жеткізу үшін талпынды, осы жолда күресті. Талай батырларымыз бен ұлт қайраткерлеріміз халқын бостандық таңына жеткізуді армандап жанын пиде етті, шәйт болды, арманда кетті. Ұлтымызды құрту мақсатымен жасалған алуан түрлі әрекеттер, қу саяси шаралар ұрпақ жадына жойқын соққы бергенімен оны мүлдем бағындыра алмады, дініміз бен тілімізді түбегейлі жоюға шамасы жетпеді. Қазақ "мың өліп, мың тірілсе" де, қазақ болып қала берді, әр ұрпақ өзінен кейінгілерге тәуелсіздікті арман етіп, ұлттық мақсат ретінде аманат етті. Міне, сол өткен күрес-бүгінгі күннің жемісі деп білемін.

Ал жиырманшы ғасырдың соңында әлем келбеті ешқандай дүрбелеңдерсіз-ақ өзгеріп шыға келді. Оған жер жаһанның алтыдан бір бөлігіне иелік етіп, қаһарымен алыс-жақын жұрттардың бәрін ықтырып келген алып империяның ың-шыңсыз ыдырай бастауы себеп болды. Ыдыраған империяның орнына он бес тәуелсіз мемлекет пайда болды. Солардың бірі – Орталық Еуразия алабындағы ғажайып әрі қайталанбас тарихы бар Қазақстан Республикасы еді.

Шуақты, жарқын өміріміз үшін күрескен ата-бабаларымыздың арқасында, біз бақыттымыз. Мен балалық ақ тілекпен Қазақстанда бейбітшілік, тыныштық болып, еліміздің егемендігі мәңгілік болсын деп тілеймін. Жасай бер, жаса, менің Қазақстаным!

Баткалова Салтанат
11 сынып, №35 мектеп
Павлодар қаласы

Білім ошақтары – қоғам жетістіктерінің нәтижесі

«Саналы да сапалы, білімді де белсенді жастары бар елдің қашанда еңсесі биік, болашағы зор болмақ. Сондықтан елдің

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

ертеңі, бақыты сендердің қолдарында деп мен айта аламын.»
Н.Ә.Назарбаев

Қоғам – үздіксіз дамитын жүйе, адамдардың тіршілік ету формасы, әлеуметтік ұйымдасу тәсілі. Өзінің дамуында, қоғам бірнеше кезеңдерді басынан кешірді. Осындай кезеңдерді әлеуметтік ғылым әлеуметтік – мәдени өркениеттілік өлшемдер арқылы белгілейді. Әрбір жаңа кезеңді жоғары технологиялардың дамуынан көреміз. Адамдардың алдында қоғам деген не? Ол қалай пайда болды, ол қалай дамыды, дамудың көздері мен қозғаушы күштері неде? Қоғамдағы құбылыстар мен процестердің байланысы қандай деген сұрақтар туындай бастайды. Қоғамның ілгері дамуының басты қозғаушы, жүргізуші күші – ғылым мен білім деп сенімді айта аламыз. Қоғамның үнемі жанданып отыруына ғылым мен білімнің әсері зор. Білім – қоғамдағы әлеуметтік, мәдени-ғылыми прогресті қамтамасыз ететін ғажайып құбылыс, адам үшін де, қоғам үшін де ең жоғары құндылық. Оның ең негізгі қызметі – адамның менталитетін, адамгершілігін, әр түрлі қабілеттерін қалыптастыру, дамыту.

Қоғамды өркендетуші күш – білім ошақтары. Қоғамның үнемі жанданып отыруына білімнің әсері зор. Жалпы ол – қоғамдық жүйенің негізі болып отыр. Қоғамды өркендетуші де – адам. Ол қоғамнан тыс өмір сүре алмайды, оның өрісінде дамиды. Адамды қоғамда қалыптастыруға бірнеше факторлар әсер етеді. Оның ішінде білім мен ғылым. Міне, осы адам өмірінде басты рөл атқарады. Осымен, қоғам мен білім тағы байланысып отыр. Білімділік – тіршілік шырағының өшпес ошағы. Яғни, білім арқылы біз өсеміз, өркендейміз, өзімізді жетілдіреміз, соған орай қоғамның қалыптасқан қағидалары да өзгере бастайды.

Заманға сай қоғам ережелері де, оған деген көзқарас та өзгеріп отырады. Қазақстан - кеше мен бүгін. КСРО құлағаннан бері, оның қарамағындағы мемлекеттер тәуелсіздігін алып, өз заңдарын шығарып, бірте-бірте Кеңес үкіметі кезеңін ұмыта бастады. Жаңа экономикалық саясатқа сай, қоғамның рөлі өзгере түсті. Біз де, сол елдердің қатарындамыз. 1990 жылдардың басында экономикалық, әлеуметтік, саяси салалардың реформалары түбегейлі өзгеріп, қоғамымызға сай бірлестіктер пайда болды. 100-ден аса қоғамдық ұйымдар пайда болып, құқықтық проблемалар, экологиялық, қауіпсіздік, жастар мәселесіне бағытталды. Елді жаңа деңгейге көтеру қоғамның басты мәселелерінің бірі еді. КСРО кезінде тұрған бұқара халыққа осы өзгерістер жат еді. Әйтсе де, бүкіл әлем жаңа ғасырға қадам басқалы отырғанда, Қазақстанда да қоғам идиологиясы өзгере бастады. Жас ұрпақ өсе келе, Кеңес үкіметі кезіндегі халық қоғамда қалыптасқан сұр-қоңыр түспен, қорқақшылық пен мансапқорлық деген ұғыммен мәңгі қоштасты. Қазақ еліміз жылдан жылға

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

қарай дамып, өзгеріп келеді. Одан әрі өзгеріске ұшырау мүмкін емес деп отырушы едік. Міне, жиырма жылдан аса уақыт өтті. Ғылыми технологиялар одан әрі даму үстінде. Яғни, бізден кейінгі ұрпақ осы заман қоғамын біз сияқты қызығушылықпен қарайтын сияқты. Дегенмен, бізді біріктіретін бір құнды зат бар. Бұл – білім. Осының негізінде қоғам әлі де алға қарай жылжып, дамиды.

Қазіргі таңда білім беру жүйесінде жаңашылдықтар молшылық. Білім беру жүйесі қоғамның әлеуметтік-экономикалық дамуында жетекші рөл атқарады. Елдегі білім беру жүйесі жаңашылдыққа бағыт бұрғандығы белгілі. Жалпы, бұл жүйе неліктен жаңа кеңістікке бағыт алды? Қоғам дамуының қарқындылығы, ақпараттық қоғамға көшу, қоғамның демократиялануы, экономиканың дамуы, бәсекелестіктің өршуі. Осыған сәйкес, елдің білім беру жүйесіндегі әдістемелердің жанаруы, ұстаздар квалификациясының жоғарлауы, сонымен қатар 12 жылдық білім беруге көшу. Осыны көре отыра, Қазақстандық білім беру жүйесі әлемдік білім беру кеңістігіне енді деп айта аламыз. Демек, 12 жылдық білім беру жүйесі деген:

- Жаңа білім технологияларын енгізу.
- Терең және кәсіби бағдар беру.
- Шет тілдерін бірінші сыныптан игеру.
- Өмірлік бағдар ретінде адам бойына құндылықтар енгізу.

Бұған қоса тек оқушылармен ғана емес, ата-аналармен де, психолог мамандарының жұмыс істеуі. Ұстаздардың жаңа деңгейге шығуы, квалификациясын кембридждік оқуларында жоғарлатуы. Бұл оқулар, тек оқушыларға сабақ берумен тоқтамай, өзімен қатарлас ұстаздарға әдістемелер беруге мүмкіншілік туғызады. Осыған орай әрбір оқушы дәл осындай ұстаздың оқытуында болса, заманға сай дамиды. Әрине, осыдан кейін оқушылардың қоғамға деген көзқарасы мүлдем өзгереді.

Біз бүгінгі қоғамға саймыз ба? Әрбір адам өзін жетілдіре білсе, заман талабына сай болса, қоғамның алып тұлғасына айналады. Қоғамды қалыптастырушы ең басты фактор – білім дегенді қайталап айтамын. Қазіргі таңда білім ордаларында жаңа технологиялар молшылық. Қазақстанның түкпір-түкпірлеріндегі оқушылар бір-бірімен қарым-қатынас құра алады. Ақпарат алмасу арқылы өзінің жобаларын салыстыруда кемшіліктер мен артықшылықтарын көріп, пікірталас жүргізуде қызығушылық танытады. Электрондық журнал енгізуімен әрбір оқушы дистанционды түрде өз бағаларын бақылай алады. Өзінің идеяларын мектептердегі интерактивті тақталар арқылы іске асырып, мүмкіншіліктерін көрсете біледі. Қазіргі таңда әрбір отбасыда ғаламтор желілері кездеспейді, ал оқушы болса, мәліметтерді мектеп қабырғасынан шықпай-ақ мультимедиялық сыныптарда ала алады. Осыған қарай отыра, болашақ заманға сай қадам басып келе жатырмыз деген ой келеді.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Елбасымыз айтқандай, «Болашақ – білімді жастар қолында!». Егеменді елімнің ертеңімін дей отыра, менің әлем таныған елімнің ертеңіне үмітім зор. Біз білім мен ғылымды игеріп, халқымыздың асыл қасиетін үйрене отырып, ата-бабаларымыздан қалған жерімізді көркейтуге міндеттіміз. Осыған дейін сан қилы білім жүйесі жайлы айтып, жаңа технологиялар, жаңа құндылықтардың пайда болуы жай емес. Осындай мүмкіншіліктерді пайдалана отырып, болашақта қабілеті жоқ немесе білімге деген қызығушылығы жоқ оқушыларға бағыт сілтеп, демеу болатын қоғамдық жасөспірімдер бірлестігін ашу - менің арманым. Осындай мүмкіншіліктерге толы заман адамы үшін жарқын болашаққа нық қадам басудың негізгі критеріі – жаңа технологиялардың дамуы деп айта аламыз. Қазақ елінің қарқынды дамуына қарасам, талай елді артта қалдыратынына сенімдімін!

Бауэр Юлия

8 сынып

Шербактин ауданы

Менің Отаным – Қазақстан.

Біздің ел – Қазақстан Республикасы – бұл жүзден астам адамдар тұратын ел: орыстар, қазақтар, немістер, украинецтер және т.б. Біздің Отанымыздың үлкен және кіші халықтарын есептеуге өте қиын. Қазақстан – бұл барлығымыз үшін Отан. Біздің көбіміз мұнда туды, өмір сүреді, білім алады, біздің Отанды дамыту үшін жұмыс істейді. Қазақстанда он бес миллион адам тұрады. Мында тұрғандардың бәрі тілді, тарихты және қазақ халқының дәстүрін білуге талпынады. Қазақ халқы өте қонақжайлы және

Менің Қазақстаным – бұл ең қымбатты, мәнді, қымбатты, сүйікті ел. Біздің ата-бабаларымызға біздің жерімізді жаулардан қорғауға және оны бізге мұра етіп қалдыруға көп ғасырлар қажет болды. Қазақ халқының мәдени мұрасы туған жер туралы көп шығармаларды және суреттерді, олардың шексіз жазықтарды құрайды. Белгілі ақындар қазақ елінің тарихы мен сұлулығын жырлады. Халық есі ұрпақтан-ұрпаққа қазақ халқының өміріндегі мәнді және трагедиялық оқиғаларды сақтайды және береді.

Қазақстан – бұл жас, бірақ тез дамитын мемлекет. Жыл сайын біздің елдің экономикасы жақсарып келеді, мәдениеті дамып, қалалар өсіп келеді. Оның дамуы үлкен қарқынымен келеді. Республика аумағында көптеген өзендер, көлдер бар. Оған қоса қазақ жерлерінің ескі қойнауларға бай. Бізде табиғи қорларды табуға болады: темір, көмір, мұнай, газ, алтын.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Қазақстан – үлкен мүмкіндіктер елі. Қазір біз тек қана мектеп оқушыларымыз, бірақ болашақ туралы ойланамыз, мамандық алуға армандаймыз, мемлекетке пайда әкелу үшін.

Бейбітшілік пен ынтымақ жерде - әр адам үшін ең маңыздысы. Біз өз болашағымызда сенімдіміз, біздің Елбасы біз бақытты өмір сүру үшін барлығын жасайды. Біз өзіміздің еліміздің өткені мен болашағы үшін мақтан тұтамыз.

Біздің Елбасы – Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев, оның арқасында біз бейбітшілік және аман-есен елде тұрамыз.

Отан – бұл, адам өз үйіндей сезінетін жер, оған жанға жайлы, қайда тағы және тағы оралғын келетін жер. Әрбір адам өз үшін – Отан мағынасын түсіну қажет. Өз елін сүйу үшін, оның тарихын, ата-бабаларымыздың өмірін білу керек. Мен Қазақстанда өстім, мында мен жоғарғы білім ала аламын, жақсы маман бола аламын.

Қазақстан Абай Құнанбаев, Ахмет Байтұрсынов, Мағжан Жұмабаев, Сәкен Сейфуллин және т.б. белгілі адамдардың Отаны болып табылады.

Қазақ халқы – бұл мықты, батыл және қайсар адамдар, өз атамекені үшін барлығын жасауға дайын тұрады. Бүгінгі күнде кіші отаншылдар сол, өз Отанын сүйетін және жанқияр адамдар.

Патриот – өз елінің қызығушылықтары туралы қамын ойлайтын, ол үшін құрбан етуге дайын адам. Патриот елінің өткенін құрметтейтін және жетістіктермен мақтан етеді. Бірақ дәл біз, қазіргі ұрпақ біздің еліміздің өмірін жақсартуымыз керек. Патриотизмнің қалыптасуы бала жасынан басталады, ата-аналар бізге мемлекетімізге, өз елімізге махаббатты ұластыру қажет.

Мен, Қазақстан ары қарай әйгілі мемлекет және бай ел болатынына сенімдімін. Біздің міндетіміз – патриот болу, өз Отанымызды қорғауымыз, жұмыс істеуіміз, мемлекет игілігіне оқуымыз керек. Себебі Қазақстан – біз ортақ үйіміз, біздің Отанымыз.

Болашақ өткен мен қазіргісіз мүмкін емес, ал патриотизм тарих пен адамдарсыз мүмкін емес. Отан түсінігі, махаббат, халық анықталған адамдарға, оқиғаларға, оның қоршаған ортасына аландау сезімі негізінде адам санасына қалыптасады.

Біздің ұлттық ойымыздың негізін Ата Заң құрайды, Қазақстан халқын биліктің негізгі қайнары.

Бүгінгі шынайы патриотизм – бүләлемдік ел сияқты елдің жаңартуын және құрылысын ойлау. Бұл міндет жастарды патриоттыққа тәрбиелеу үшін маңызды негіз болып табылады.

Патриоттың тұлға тәрбиелеу жолының маңызды рөлі белсенді оқу және педагогиканы насихаттау болып табылады. Бұл әдістің басты мақсаты өткен ұрпақтың тәжірибесі негізінде тәрбиелеу.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Патриоттың дамуы және болуы Отансыз мүмкін емес, ал сонда біздің басты міндетіміз Отанды сақтау.

Оған қоса патриоттың дамуы мен болуы туған мәдениетсіз, тіл және дәстүрсіз мүмкін емес, сондықтан біздің міндетіміз туған мәдениетімізді, тілімізді және дәстүрімізді көбейту және дамыту, сақтауымыз керек.

Бекен Айдана

8 сынып, «Жас дарын» мектебі

Павлодар қаласы

Менің Отаным - менің мақтанышым

Уа, туған жер, неткен байтақ, ұлы едің,
Дүние есігін өзіңмен ашып, өзінде өсіп келемін...

Қазақстан дегенде көз алдыма шалқыған жайлау, жазық дала елестеп, бақтағы бұлбұлдың үні мен аққудың қиқулаған даусы құлағыма келеді.....

Отан... Бұл сөз әр адамның жанына жақын, жүрегіне жылы тиер сөз. Кімге де болсын қымбат ұғым. Қазақ жері жүрегі қазақ деп соққан әр азамат үшін қастерлі. Ұлы мекенімізді бабаларымыз білегінің күшімен, найзасының ұшымен қорғады. Ғасырлар бойы ұрпағына мұра болған жер. Отанымның даласы Алтайдан Атырауға дейін созылып жатыр, оның жусан иісі аңқыған ерке желі бетімді өбеп, мені еркелете түседі. Сондықтан туған елімнің тауы мен тасы, суы, бәрі-бірі де ыстық. «Әркімнің туған жері-жерұйық» дегендей, қайсібір жан үшін өз Отаны қашанда ыстық көрінеді. Осыны көз алдына елестеткенде адам бойында патриоттық сана сезім қалыптаса бастайды. Өз Отанының патриоты дегеніміз - Отанын, халқын, жері мен суын шынайы сүйетін, халық үшін бар күш-жігерін, қаблетін аямайтын адам. Халқын шексіз сүйюшілік, баршаға күш-жігерін Отанға ғана арналған адамға тән терең сезім. Отан отбасынан басталады. Ол ата-ана, ата-әже, жақын-жуықтан құралады. Патриот болып өскен бала есейгенде еліне қызмет етеді. Ол үшін бірінші кезекте адал болу керек. Адам баласына да, жан-жануарларға да, қоршаған ортаға да қамқорлықпен қарайды.

Қазақ халқы бүкіл өзінің тарихында әділеттілік үшін, азаттық үшін күресіп келеді. Бүгінде - бейбіт заманда Тәуелсіз елміз. Өз халқымыздың мәдениетін, тарихын, экономикасын, білімін көтеруге атсалудымыз керек. Патриотизм осы саланың қай-қайсысында да керек.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Отанымызды қорғау үшін әр оқушы шымыр болып өсуге, сабағын жақсы оқуға, өзінің елі мен тілін сүйуге міндетті. Оны қорғап, оның дамуына бар үлесті қосып, оны қадір туымыз керек.

Мен осындай елдің перзенті болғанымға мақтанамын. Қазақ халқының жазира кең даласы менің жүрегімде. Менің Отаным - менің мақтанышым, асыл байлығым! Мен оның өркендеуіне бар үлесімді қосамын. Ержеткенде осы киелі даламды қорғап, аялап, оған қызмет ететін боламын.

Белевкина Елена

8 класс, Башмачинская ОСШ

с. Башмачное

Руководитель: Балгужинова М.С.

Родина

Древняя и вечно юная земля...

Земля батыров, земля талантливых акынов, писателей, певцов и жырау. Это мой родной Казахстан. Родной... Родина...

Как тепло и ласково звучат для всех людей эти слова! У каждого человека есть своя Родина. Для меня это моё родное село Башмачное, моя семья, школа, друзья и вся наша огромная Республика Казахстан. Я счастлива, что родилась уже в свободном, Независимом Казахстане, и считаю его своей Родиной, где свободен каждый человек, где единой семьёй живут представители почти ста тридцати наций и народностей.

Я считаю, что каждый гражданин должен быть патриотом своей страны. В переводе с греческого языка «патриот» - это сын своей земли, который любит свою родину, свой народ, чтит традиции и обычаи и гордится ими. Мы родились здесь, здесь живём и являемся патриотами своей страны, поэтому мы должны знать символы нашего государства.

У моей страны есть государственные символы: Герб, Флаг, Гимн. Государственные символы являются визитной карточкой Казахстана, считаются священными для всего казахского народа. Герб, Гимн, Флаг - это лицо государства. Они всегда являются предметами национальной гордости.

В мире существует множество стран, и они имеют свои государственные символы. Эти символы возникли не сразу. Только в двадцатом веке во всем

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

мире установилась обязательная традиция – каждой стране иметь свой Герб, Гимн, Флаг.

Суверенный и Независимый Казахстан сделал свой выбор, выбрав цвет мира голубой, цвет - для флага и герба. С 7 января 2006 года гимном Республики Казахстан стала популярная песня, которая была написана в 1956 году, она называлась «Менің Қазақстаным». Музыку оставили прежней, а текст немного изменили. Поскольку корректировки были внесены Президентом Республики Казахстан Нурсултаном Назарбаевым, он является соавтором текста. Герб, Гимн и Флаг являются символом Независимости и суверенитета страны. Я представляю свою страну прекрасным цветком, цветком единства, где каждый лепесток- это народы Казахстана, живущие в единстве. Как каждый лепесток неповторим и прекрасен, так каждый народ имеет свою историю, свой язык. Центр этого волшебного цветка наша столица Астана. Астана - это современный город, возведенный тружениками нашей страны, символизирующий мощь, силу и красоту Казахстана. Нашей столице в 1998 году присвоили статус « Города Мира ».

Успехи моей страны за годы Независимости огромны. И все они являются доказательством того, что в Казахстане живут истинные патриоты своей страны, которые сделали все возможное для процветания Родины

Я и мой ровесники с уверенностью и оптимизмом смотрим в будущее. Потому что наше государство и Президент Н. А. Назарбаев сделали все для того, чтобы мы стали достойными гражданами, патриотами своей страны, получили образование, отвечающее мировым стандартам, жили в свободной, мирной, дружной стране, где уважают традиции, обычаи и языки всех народов, населяющих Казахстан.

Я очень горжусь своей страной и люблю её:

Живи и процветай, мой Казахстан:

Цвети же, наша Родина,

Любимая страна!

На всей земле огромной

Такая ты - одна!

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Божаканов Нуржан

10 сынып, әскери мектеп-интернаты КММ

Павлодар қаласы

Мұғалімі: Аханбаева С. Е.

Мен – Қазақстанның патриотымын

Әр адамда өз анасынан басқа да,
Болу керек құдіретті төрт ана:
Туған жері – түп қазығы, айбыны,
Туған тілі – сатылмайтын байлығы.
Туған дәстүр, салт-санасы – тірегі,
Тағдырына шуақ шашар үнемі.
Және туған тарихы,
Еске алуға қаншама,
Ауыр әрі қасиетті болса да...

«Патриот» деген сөз туған жер, туған тіл, туған дәстүр, туған тарихтың ажырамас бөлігі іспетті. Мен үшін жоғарыда айтылған құдіретті төрт ана адамның бойында патриоттық сезімді қалыптастыратын ең негізгі бөліктер. Патриот – өз Отанын, оның халқын сүйе біліп, сол халқының тілін, дінін, салт-дәстүрін қастерлей білетін, еліміздің болашағы, мүддесі үшін бар күш-жігерін, қабілетін аямайтын нағыз ұлтжанды адам. Міне, осы қасиеттердің барлығы адамның бойында нағыз патриоттық сезімді тудырады. Әрине, патриоттық сезім адамның бойында бірден қалыптаспайды. Ең бастысы, адам дүниеге келгеннен бастап ана сүті арқылы өз ана тілін танып, сол тілде қоршаған ортаны таниды, көреді, біледі, одан әрі білмекке құштарланады. Яғни туған тілі арқылы білімін жетілдіреді. Осыдан біздің ана тілімізге деген сүйіспеншілігіміз артады. Ана тіліміз арқылы ғана біз халқымызды, Отанымызды оның тарихын танып білеміз. Қазақта «Өзіңді ағалата алмасаң да, еліңді табалатпа» деген жақсы мақал бар. Бұл, ең алдымен, өзін қазақпын деп есептейтін адам ана тілін қадірлеп, қадір-қасиетін біліп, іске асыру – әркімнің басты борышы екенін танытады. Қай ұлт болмасын сол мемлекеттің, сол ұлттың ортақ қазынасын иемденуші болғандықтан, сол елдің баға жетпес қазынасын қастерлеп, тілін үйрену керек деп ойлаймын.

Патриоттықтың келесі бір бөлігі – туған жер, Отан. Туған жер жайлы жыр да, қара сөзбен жазылған шығармалар да әрбір халықтың әдебиетінде молынан кездеседі. Бұдан біз әр халықтың туған жерін ардақ тұтып, анасындай қастерлейтінін байқағандаймыз. Біздің қазақ халқы да туған жер қадірін жас ұрпақ бойына, санасына бала кезінен-ақ сіңіруге ұмтылғандығын туған жер

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

жайлы мақал-мәтелдерден, аңыздар мен батырлық жырларынан көреміз. Мен әскери мектептің тәрбиеленушісі ретінде Отанды қорғау – басты парызымыз деп санаймын. Оқытушыларымыз бізді еліміздің патриот ұландары етіп тәрбиелеуге барынша тырысады. Біз өзімізге Бөгенбай, Қабанбай, Махамбет, Шоқан Уәлиханов, Бауыржан Момышұлы және Отан үшін өмірін қиған көптеген қазақтың батыр да талапты нағыз патриот тұлғаларын үлгі етеміз. Сондай ұлтжанды, отансүйгіш азаматтарына еліктейміз.

«Отан үшін отқа түс – күймейсің» деген халық қаһарманы Бауыржан Момышұлының мына айтылған қанатты сөздері курсанттардың ұраны болып табылады. Мен де осы айтылған асыл сөздерді өзімнің өмірлік ұраным ретінде ұстанбақпын. Келешекте мемлекетіміздің көркеюіне бар күш-жігерімді аямай, Отан алдындағы азаматтық борышымды адал орындағым келеді. Ол үшін қазақтың білімдар, талапты кадеті Шоқан Уәлихановтай бар ынта-жігерімді кемелді білім алуға жұмылдырып, өз еліме адал еңбек етпекпін. Келешекте мен де өзімнен кейінгі ұрпаққа үлгі боларлықтай Қазақстанның патриот азаматы болатыныма кәміл сенемін.

Бөкей Жадыра

11 сынып, Баянауыл мектеп – интернат

Баянауыл ауданы

Жетекшісі: Рахимтаев Е.Б

Есірткі – ел қауіпсіздігі, әлем қауіпсіздігіне төнген қатер.

Адам баласы дүние есігін етіп ашқаннан бастап, оның денсаулығы әрбір жақын адамды толғандырады. Бала өсе келе оның тәрбиесін қатал түрде қолға алу ата – анасының атқаратын басты бір рөлі болып табылады.

Қазіргі жасөспірімдердің болашағы бізді алаңдатууда. Басты қауіп «есірткі» болып отыр.

Есірткі - ғасыр тажалы. Онымен қазір бүкіл әлем күресуда. Бірақ ол оңай алдырар жау емес екен. Күн өткен сайыншырмалып, ауруды ауыздықтауға қанша күш салса да оның жарасы асқынып бара жатқан секілді. Жасөспірімдердің осы жанға түсіп, тығырыққа тірілеуінің себебі неде? Қатігез әлемде пана іздеген бала ақша табу мақсатында есірткі сатып күнелткендердің құрығына оп – оңай – ақ түседі. Бала іші бауырына еніп, жылы сөйлейтін жылпостарға бауыр басып, дегеніне көне береді. Жеткіншектер үнемі әр нәрсеге, әркімге еліктегіш. Жұлдыздардың ішінен өзіне ұнағанын пір тұтады. Бір оның жұлдызы есірткінің дәмін тартып көргенін білсе, онда қалыспауға тырысады. Еліктеудің де жөні бар, қазақ «жақсыдан үйрен, жаманнан жирен»

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

деп бекер айтпаған. Өнеріне табынамын деп, өмірінен көпшілікті тәнті етіп жүрген, үлгілі жанұяның мүшелері де есірткенің жетегінде кете барады. Нашақорлық өмірдегі қиындыққа шыдамаған сәтсіздікке төзе алмаған адамнан шығады. Нашақорлар біз мезеттік рахат үшін бүкіл өмірін сары етуге дайын. Бір рет шегіп немесе иіскеп көрген адамның нашаны өз еркімен тастап кетуі мұң. Сондықтан осы бастан есірткіден боймызды аулақ ұстайық.

Бұл есірткі – адамның қас жауы. Осы әсерлі затты адамдар ортақ шприц арқылы пайдаланып, нәтижесінде қаһарлы ауруға ұшырайды. Мұны пайдаланған адам арықтап, жұмыс істеу қабілетті төмендейді, жүйке жүйесіне әсер етіп өз әрекетіне жауап бере алмай қалады. Жаман әдеттердің бірі болып табылатын есірткіні қолдана отырып ол адам денсаулығына ғана емес, рухани жан дүниесіне де нұқсан келтіреді.

Есірткі түрлерінің әрқайсысының әсері әр түрлі. Ацетон және желілі секілді түрлі еріткіштерді иіскеп ләззат алатындар да бар. Нашақорлықтың бұл түрін «таксикомания» деп атайды. Таксикоманияға айналған баланың қимыл – қозғалысы босандау, әрекеттері баяу болады, орынсыз күле береді. Жиі иіскеу салдарынан еске сақтау, қабілеті өзгеріп ызақор болып кетеді. Мынадай халге душар болмау үшін есірткі қолданбас бұрын жақсылап ойлану жөн.

Өмір есірткісіз де қызыққа толы. Өнер мен спортты жаңына серік етіп, болашаққа нық қадам бас. Ертеңінді ойласаң – есірткіге жолама, жеткіншек! Ел қауіпсіздігіне, әлем қауіпсіздігіне төнген қатерді жояйық жас алаш!

Вайгант Полина

6 класса, школа №39

г. Павлодар

Руководитель: Сералинова Н.Т.

Страна, которую мы любим

Мой Казахстан – это самая дорогая, горячо любимая страна. Это Родина моя...

Сколько испытаний выпало на долю минувших поколений. Когда едешь по стране, пред тобой встает немало завораживающих картин красоты родной земли, её безбрежных просторов, белоснежных громад гор, лазурных гладей озёр... Народная память хранит и передаёт из поколения в поколение славные и трагические события в жизни нашего народа.

В Казахстане единой семьёй живёт пятнадцать миллионов человек, — представителей более ста национальностей и народностей. Я не перестаю удивляться тому, как дружно уживаются в нашей стране люди разных

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

национальностей, говорящие на разных языках, исповедующие разные религии. И всё это сопровождается не только хорошим отношением, но и симпатией друг к другу. На казахском, русском, уйгурском, немецком, корейском, татарском языках издаются книги и газеты, работают национальные театры, эстрадные ансамбли, передаются национальные программы радио и телевидения. Всех нас, людей разных национальностей, объединяет общее: мы - народ Казахстана.

Многонациональна как наша страна и моя большая родня. Есть в ней и казахи, и татары, и лезгины, и русские, и корейцы. Для всех эта земля стала родной. Стремление к согласию живёт в крови каждого народа, но особенно оно развито у казахстанцев.

Щедра казахская земля, и характер у казахского народа то же щедр и гостеприимен. Всем живущим здесь нужно знать язык, историю и обычаи казахского народа. И пусть звучат над этой землёй напевы домбры, украинские и немецкие песни. Пусть танцуют люди польку и лезгинку. Народ Казахстана един. Это поможет сохранить мир на древней, прекрасной казахстанской земле. А мир – важнейшее условие будущего процветания.

Казахстан – страна больших возможностей, всего лишь полтора десятка лет назад ставшая независимой. Её развитие идёт большими темпами.

Сейчас мы только дети, но уже сейчас мы строим планы на будущее, мечтаем кем-нибудь стать в жизни, чтобы приносить пользу государству, приумножать богатства нашей Родины. Хорошо учиться, быть добрыми и щедрыми, уважать пожилых людей и сверстников, многое должно нас интересовать, мы не должны быть «глухими» к бедам и страданиям людей. Потому что именно таков наш Президент.

Мы уважаем нашего Президента – Нурсултана Абишевича Назарбаева, благодаря которому мы имеем возможность жить в мирной и благополучной стране. А что в жизни нужно человеку? Конечно, чтобы люди, засыпая, были бы уверены в том, что их жизни, их будущему ничего не грозит. Мы уверены в своем будущем, наш Президент сделает все для того, чтобы мы жили счастливо.

Я люблю мой Казахстан: мирный, свободный, многонациональный. Разве можно не любить такую страну? Мы гордимся прошлым нашей страны, посвятим жизнь её настоящему.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Власова Ксения

9 класс, школа №23

г. Экибастуз

Руководитель: Мищенко Н.Ю.

Слово о школе.

Каждая школа славна не числом,
а славою своих учеников.
Н.И.Пирогов.

Провинциальный шахтёрский город Экибастуз со своей историей и людьми. 26 школ, на первый взгляд, похожих друг на друга. Но ни стены, ни оборудованные кабинеты, ни количество интерактивных досок не сделают школу лучшей. Даже звание гимназии или лицея не определяет её успеха. Самое главное – это её ученики и учителя, которые прославляют и создают авторитет школе. У нас общеобразовательная школа № 23. В прошлом году мы отмечали двадцатилетний юбилей школы. Пусть она ещё молодая, но перспективная. В ней уже зажигаются юные звёзды-интеллектуалы, звёзды-спортсмены.

Так, в 2011 году наши ученики: Жакупова А., Забарина Ю., Бушина В., Порох А. - участвовали в республиканском конкурсе с научным проектом по гражданскому воспитанию «Я Гражданин» по теме: «Развитие спортивной инфраструктуры города через детские площадки» и стали победителями. Ребята подняли актуальную тему, заставив местные власти задуматься над вопросом обустройства детских площадок – ступени к здоровому образу жизни будущего поколения.

В 2012 году в спортивном мире Казахстана по вольной борьбе появилось новое имя – Анкичева Светлана. Она стала победительницей в Международных спортивных играх среди юниоров стран СНГ и Балтии. А в 2013 году она же выступает на Чемпионате Мира среди юношей и юниоров по разным видам спорта, и снова победа. Радость, гордость переполняли не только саму победительницу, но и тренеров, родителей, одноклассников, экибастузцев. Никто и не думал, что такая хрупкая девочка прославит свою школу, город, страну. Фото, интервью, статьи, классные часы с её участием. Скажите, что всё и сразу? Нет. Победа была не случайной. Это результат многолетних тренировок. Какими воодушевлёнными глазами смотрели школьники начальных классов на блеск её медалей, на Чемпионку Мира!

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

А недавно, в феврале 2014 года, засияла в нашей школе новая звезда – Социалов Рауан. Он участвовал в Международных соревнованиях по компьютерным проектам «Компьютерная физика», проходивших в Москве, и приехал не с пустыми руками – с дипломом третьей степени. Тем самым наш одиннадцатиклассник открыл себе дорогу в большое будущее, его ждёт бесплатное обучение в любом вузе страны. И снова фото, интервью, статьи, его узнают на улице, его знает отдел образования и сам аким.

Эти ребята отличный пример для подрастающих школьников. Они гордость школы, их имена вошли в историю школы.

Я пишу Вам о своей родной школе, в которой учусь уже девять лет. И не раз моё сердце щемило от боли поражения школы, но оно же испытывало и трепет, и восторг, и гордость за маленькие шаги и большие достижения своих ровесников. Последние три года в нашей школе стало традицией чествовать победителей олимпиад, конкурсов, спортивных мероприятий на празднике «Парад звёзд». И, хочу заметить, с каждым годом число засиявших звёздочек становится всё больше и больше. Наверное, это что-то значит!

Ғазизов Зейнолла

7 сынып, Ы. Алтынсарин атындағы гимназия
Павлодар қаласы

Мен Қазақстанның патриотымын

«Қазақстан» деген жалғыз ауыз сөздің құдіреті мен қасиетін осы жерде туған және осы өлкеде өскен әрбір азаматтың сергек сезінуі парыз. Бұл сөз біздің қанымыз бен жанымыздың ажырамас бір құрамды бөлігі. Қазақ жері, қазақ елі біздің ата-бабаларымыздың кейінгі ұрпақтарға қалдырып еткен баға жетпес байлығы және асыл мұрасы. Біздің ата шежіреміз ғасырлар бойы Ресей тарихының құрамды бөлігі болып келді.

Жаңа Тәуелсіздік заманда өз халқымыздың тарихын өзіміз жазып, жаңа егемендік ел, халық тұрғысынан жазуға мүмкіндік алдық. Әрине, тәуелсіздік бізге оңайлықпен келген жоқ. Қазақ халқының небір қайтпас қайсар батырларының жасаған ерліктерін оқулықтардан оқып білудеміз. Елім, жерім деп жаудан ұлтарақтай жері үшін, небір қазақтың батырлары өз өмірін қиып, қанды шайқастарда қаза болды. Біз үшін қай замандағы тарихымыз болмасын қымбат, айтулы кезеңдерде ту ұстаған бабаларымыздың барлығы да құрметті. Исатай, Махамбеттер патшалық Ресейдің озбыр саясатына қасқайып қарсы тұра білді. Сан зұлматты өткерген еліміз ұлт-азаттық көтеріліске келгенде де тосылып қарап қалған жоқ. Бұл күрестер азаттық үшін өткен сан күрестің соңы

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

емес еді. Елін, жерін жау аяғына таптатпай, сол туған жерінің қарсы қадамы үшін басын өлімге тіккен аталарымыздың бойындағы ерен күш, биік рухқа әр кез танданамын. Аталарымыздың сол қасиеті елге- мұра, ұрпаққа-ұран болып келе жатыр. Ұлт –азаттық көтерілістер, Ұлы Отан соғысы мен желтоқсан оқиғалары, соғыстың қатал сынағынан өткен жандардың жанқиярлық ерлігі арқасында, біздің барлығымыз өмір сүру бақытына ие болдық. Желтоқсан оқиғасы біздің жадымызда. Біз оны көрмегенмен, үлкендер мен апайларымыздың айтулары, теледидардағы деректі фильмдерден жақсы білеміз. Алматының алаңында өткен желтоқсан қырғынының жазықсыз жаласына ұшыраған «қасқалдақтай қаны, бозторғайдай жаны» бар жанкешті жаужүрек жас Қайраттай ағаларымыз болды. Қайрат, Ләззат сияқты аға-апаларымыздың желтоқсанның ызғарында жасаған ерліктерімен, олардың аттарын атамай кетпеуге болмайды. Желтоқсанның ызғарына тоңып, тас қараңғы тас қамалда, Қайрат ағамыздың жазған өлеңдерін оқығаныңызда өлеңдері «Мен қазақтың» деген әрбір жастың, әрбір адамның, жанына күш-қуат беріп патриоттық сезімін оятары анық. Жыл сайын желтоқсанның 16- да мектебімізде, сыныбымызда әрдайым тәуелсіздік жолында жанын сарп еткен қайсар рухты батырларымызды еске алуға арналған түрлі тақырыптарда тәрбие сағатын өткізіп тұрамыз. Бұл игі шара ата, аға-апаларымыздың ерліктерін ардақтап, лайықты құрмет көрсету- перзенттік парызымыз деп білемін. Мектеп оқушысы болсам да Қазақстанның болашағы үшін, оның одан әрі дамып, көркейіп, гүлденіп 50 елдің қатарына қосылуына, мен де өз үлесімді қосқым келеді. Қандай да бір жақсылық болмасын, қиындықпен келетінін білемін. Дегенмен де, қиындықтарға мойымай, әрдайым қарсы тұрып жеңе білу керек. Халықта мақал бар: «Өскен ел тарихын таспен жазады, өшкен ел тарихын жаспен жазады». Иә, шынында да, біздің халық тарихын ғасырлар бойы жаспен жазып келеді. Тәуелсіздік жолы- азаматтық жолы. Тәуелсіздік келді, енді бәрі болады, бәрі орнына өзінен- өзі толады деп, жігерінді құм етуге болмайды. Абай атамыз айтқандай, мал табу жолына түсу керек. Тәуелсіздік жолы- азамат жолы. Егемен елдің азаматы- арлы, зейінді, пейілді, патриот жан. Тәуелсіздік жолы- үміт жолы. Біз бостандық алған елден күтеріміз аз емес. Біз тәуелсіздіктен ең алдымен жарқын болашақты күтеміз, кейінгі ұрпақтан ата-баба аңсаған игі мақсатының орындалуын күтеміз.

Біз тәуелсіздіктен аға ұрпаққа әлеуметтік қорған болуын күтеміз. Басқаша айтқанда, біздің ата- бабамыз аңсаған заман тәуелсіздікпен байланысты. Жаңа ХХІ ғасырға бет алған сәтте нарықты экономиканың күдіретін де көруіміз керек. Біз осындай қоғам жасайтын болсақ қана тәуелсіздік баянды болады. Біз қазақ, ғасырлар бойы жоқ іздеген халықпыз. Біздің жоғалтқанымыз ең асылымыз- тәуелсіздік еді. Біз тәуелсіздікті іздеп соқпақпен де, сүрлеумен де, жүрдік кейде жолға түскендей болдық, бірақ

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

тығырыққа тіреле бердік. Осыдан 22 жыл бұрын түскен жолымыз даңғыл болды. Ол тәуелсіздік даңғылы. Тәуелсіздік сапары тәуекелді керек етеді, жол көлігі керек, жол серігі керек, жол азығы керек, алыс жолға тәуекел етер жүрек керек, тірек керек жол бастайтын көсем керек. Біз тәуекел қайығына міндік, тәуелсіздік даңғылына түстік, 22 жылда басқа халықтар ғасырлар бойы өткен жылдан өттік.

Тәуелсіздік- тәу етер жалғыз кие. Дүниедегі тәуелсіздікті, бостандықты, теңдікті аңсамайтын адам да, халықта жоқ. Біздің егемендігіміз бен тәуелсіздігіміз- тек бір ұрпақтың ғана еңбегі емес, барша ұрпақтардың еңбегі. Басты мұрат- қолымызға қиындықпен түскен тәуелсіздік туына мейлінше бекем болу. Тектілердің тұяғы Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың ерен еңбегінің арқасында халқымыз- тыныштықта, Отанымыз еркіндікте. Аз ғана жылда аспанның астын жайнатып, Астана- шаһарын тұрғызды. Елдің бірлігі артып, берекесі кірді. Іргеміз тыныш. Түндеріміз- бейбіт. Күндеріміз нұрлы. Мектеп оқушысының қолынан не келеді деп ойлауларыңыз да мүмкін. Теледидарда Елбасы Нұрсұлтан атамыз айтқандай, елдің болашағының көркейіп, гүлденіп одан әрі дамып, өркендеуі- біздің қолымызда. Яғни, болашақтың жастары мына біздер, бүгінгі бүлдіршіндер мен жас ұрпақтар. Елімізді әлемге танытып, Елбасымыздың жолдауындағы жұмыстарды атқару үшін, алдымен жақсы білім алып, тәлімді, тәрбиелі болуымыз қажет. Әрбір адам өз алдына мақсат қояды. Менің де өзімнің алдыма қойған үлкен мақсаттарым бар. Мектептен жақсы білім алып одан әрі білімімді жалғастырып, елім үшін еңбек ету. Қазақта «бақыт» деген ұғым бар. Мен бақыт дегенді былай түсінемін. Ол- сенің тәуелсіз Отаның, Ұлы тұғырың. Бақыттың кіндігі- Отан. Елімнің көркейіп, гүлденуіне өз үлесімді қосып тәуелсіз елім үшін, отаным үшін, елімнің тыныштығы мен сәбилердің күлкісі үшін, бар өмірімді күш- қуатымды жұмсап жұмыс жасасам. Еліме пайдамды тигізіп, халқым үшін еңбек етсем менде одан артық бақыт болмас еді. Аға- апаларымыздың қиындықпен өздерінің жас өмірлерін қиып алып берген тәуелсіздіктің туын, біздер әрдайым биік ұстауымыз керек, әрдайым биік ұстаймыз да дегім келеді. Менің елім, менің жерім, жыр етемін тамсанам, Елміз біз де ғасыр бойы тәуелсіздік аңсаған. Көк байрақтың астындағы шуақтанған арайлы, Қуанышын мол бақытын сыйлайтындай таң саған. Бізге өз тәуелсіздігіміз қымбат.

Неге дейсіз ғой ? Ол бізге қымбат- ата- бабаның рухын көтергені үшін! Ол бізге қымбат- сөнген мемлекетіміздің отын маздатып жандырғаны үшін ! Ол бізге қымбат- елімізді қатарға қосып, әлемдік қауымға ендіргені үшін! Ол бізге қымбат- ата тарихымызды, ана тілімізді, дінімізді, ділімізді қаз- қаз тұрғызып «қазақ» деген атауға қан мен жан кіргізгені үшін! Ол бізге қымбат- «Отан» деп жүрегімізді қақтырғаны үшін! «Елім» деп елеңдетіп, «жерім» деп желпінтіп, барша алпыс екі тамырымызды игізіп, ата жұртын сүйдіргені үшін!

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Жиырма екі жыл! Тәуелсіздік елімде, Бақыт құсы самғап ұшты көгімде. Қазақ деген ғажап халық қашаннан, Көк бөрінің ұрпағымыз тегінде. Тәуелсіздік ақ батасы атамның, Күлімдейді менің Байтақ Отаным. Жан жылытар сәбидің шат күлкісі, Қашаннан қалған сынығымын мұраның. Тәуелсіз қазақ елінің Ақордадай «Астана» атты рухани тұғыры бар. Ол бірлігімізді, тірлігімізді әлемге айшықты айғақтап тұр. Астана- тәуелсіздіктің тақ- тұғыры. Қазақ елінің дербес ел болуына орай байтақ та бағалы елден бата алған Нұрсұлтан Әбішұлындай Елбасының ел билігін ұстауы, біз сияқты ұрпақтарының бағы деп білемін. Тәуелсіздік тұғырын тарихи ерлікке жалғастырған Елбасымыздың парасаттылығы, ойшылдығы деп түсінемін. Елорда бірліктің, ерліктің арқасында қарыштап дамудың айқын дәлелін көрсетті, әрі бүкіл әлем назарын өзіне аударды. Сондықтан тұғырлы тәуелсіздік елдің тұғыры биік, бірлігі бекем, ерлігі ерен болуына тамшыдай болса да өз мүмкіндігімше үлес қосу үшін, білімді терең меңгеруге ұмтылудамын. Санам- сақ, халқымның- жақ боларына сенемін. Өйткені, мен тұғырлы тәуелсіз елдің тұяғымын. Халқымыз «тайында тасқа байла» деген. Тағдырдың тас қамалын бұзуға, білімді, өнерлі болуға күш- жігерімді жұмсаймын. Бүгінгі таңда осындай бақытты, барша әлемге үлгі бола алатын елде тәрбие, білім алып жатқанымға өте ризамын. Тек әрдайым еліміз аман, аспанымыз ашық, көк байрағымыз биікте желбіреп, жас ұрпақ өз елінің патриоты болып, әрқашан Қазақстанды мақтан тұтсын деймін. Аспанында жарқырайды арай күн, Бұлтыңа да қызығумен қараймын. Болғаннан соң тәуелсіз, ел түлегі, Мен өзімді бақытты ұл деп санаймын. Менің елім- Қазақстан! Осынау құдіретті сөзді біздің елдің әрбір азаматы асқақ сезіммен, ерекше мақтанышпен айта алатыны анық.

Денисюк Анна

11 класс, СОШ № 3

С.Иртышск

Руководитель: Сарсембаева Г.А

В традициях - душа народа

Что же это за уникальное явление – Казахстан? Неужели это только необъятные просторы, синие реки, изумрудные леса? Нет, конечно. Прежде всего - это разные народы со своими красивыми старинными обычаями, традициями и нравственными законами. Я родилась на севере Казахстана, в Иртышке, который щедро одарен природными красотами. На этой земле мои

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

предки живут с глубокой древности. И я вижу, как живет мой народ, каковы его обычаи и традиции.

Традиции и обычаи – это отражение сущности нации, показатель того, чем она живет, о чем думает, во что верит. Казахские устои также не являются исключением из этого определения. Они веками складывались из казахского кочевого образа жизни и прошли сквозь время, пространство и все преграды, которые ставило перед ними время, и дошли до наших дней некоторые в своем неизменном, а некоторые и несколько деформированном состоянии. Но сам факт того, что сегодня казахский народ помнит и чтит пусть не все, но все же большинство своих традиционных обрядов, является несомненным плюсом и для дальнейшего развития нации. Независимо от того, что люди имеют сейчас, то, что было завещано им предками, безусловно, стоит особого внимания и подробного изучения. Ведь не с пустого же места появились всевозможные верования, обряды и обычаи. С традициями народ передает из поколения в поколение свои знания и наблюдения, а молодежь, черпая эти наблюдения, делает свои выводы и, естественно, начинает относиться к миру уже не как новорожденный птенец, а как бывалый орел, многое повидавший и многое испытавший на своем жизненном пути.

Каждое поколение казахов, вне зависимости от эпохи и условий, в которых оно жило, свято выполняло наказ далеких предков, выраженный в пословице "Алты жыл аш болсаң да, атаңның салтын ұмытпа" (Хоть шесть лет голодай, но обычай отцов не забывай). Национальные обычаи казахского народа уходят корнями в языческие культурные традиции Великой степи. С распространением ислама казахи переняли и основные религиозные праздники и традиции арабского Востока, которые, появившись в Центральной Азии, изменились, включив и местные обычаи.

Казахские обычаи и традиционные праздники поражают своей красочностью, богатством смыслового наполнения и в полной мере отражают сущность казахского национального характера - открытого, гостеприимного и стремящегося жить в гармонии с окружающим миром.

Я поистине горжусь тем, что я гражданин Республики Казахстан. Горжусь своей историей, территорией. Именно на территории Казахстана шли многочисленные войны, так как Казахстан является воротами в Азию, выгодное географическое положение еще одно преимущество нашей родины. Обретение Казахстаном Независимости подарило многим национальностям, проживающим в республике, возможность сохранить родные языки, традиции и обычаи.

Я живу на родине великих поэтов Исы Байзакова, Аманжолы Шамкенова, Мубарака Жаманбалинова. Этот удивительный, прекрасный край вобрал в себя столько понятий, красочных открытий, уникальных памятников,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

традиций и обычаев, что говорить о нем можно бесконечно. Казахстан – многонационален. Сейчас под гостеприимным, мирным казахстанским небом живет большая и дружная семья: казахи, русские, татары, ингуши, чеченцы, поляки, украинцы, немцы. Сегодня по предложению Президента Нурсултана Абишевича в стране создана и активно работает Ассамблея народов Казахстана. И все слова о дружбе, согласии находят свое подтверждение в мудрой политике, проводимой нашим Президентом. Только в моей родной школе обучаются представители более 20 национальностей. В жизненных невзгодах, в нелегком труде, в буднях и праздниках у нас существуют культурные центры народов востока, казахский, русский, белорусский, греческий. Они несут нам свою культуру, сохранив свои обычаи и традиции.

Множество ценностей таит в себе наша Иртышская земля. Вот и старшее поколение, проявив инициативу и показав пример молодежи, создали свои музыкальные ансамбли. Творческие ансамбли бабушек «Ақ әжелер» и русский хор ветеранов «Ардагерлер» любят в селе Иртышск за их оптимизм и стремление развивать традиции своего народа. Несмотря на то, что они созданы не так давно, наши бабушки уже громко заявили о себе. В репертуаре – казахские, русские, украинские, молдавские народные песни, фольклорное творчество. Они частые гости нашей школы. Знакомят наших ребят с многочисленными обрядами, традициями, отражая различные стороны материальной и духовной жизни народов, проживающих на казахстанской земле.

Ведь стремление к человеческому согласию, в которой прекрасно уживаются и русские, и казахи живет в крови каждого народа, но особенно оно развито у нас, казахстанцев. Это порождено щедростью казахской земли и характером самого казахского народа, распахнувшего широко душу всем, кого волею судьбы забросило в эти суровые края.

Мы чтим историю своей страны, ее уникальную культуру. Старейшины говорят, что если ты не знаешь ничего о своей стране, то ты похож на человека, потерявшего память. Не зная прошлого, невозможно понять настоящее и тем более строить будущее.

Я люблю свой народ за гостеприимство. Люблю, когда собирается вся моя родня. Для моих родных крепкая семья, здоровье близких людей, счастливые глаза внуков – настоящий капитал. И богат тот, кто это имеет. Они ведут неспешную беседу, поют наши национальные песни, танцуют, так как танец способствует сближению людей, хотя считается предосудительным и недопустимым прикосновение мужчины к девушке в танце, даже если они — родственники. Каждый день, общаясь с друзьями-казахами, я узнаю много нового об их традициях, народных песнях, культуре. И сегодня в нашем доме, наряду с белорусскими дранниками на столе стоят казахский бешбармак,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

русские блины, украинские вареники, а моей бабушке больше всего нравятся лирические казахские песни под домбру, особенно «Көзімнің қарасы» Абая.

Я ощущаю духовную близость с этим народом, я уважаю казахов, которые в трудные годы истории не только смогли выжить, но и не потерять свою самобытность, свою культуру, стать добрыми соседями и друзьями со всеми другими народами. И я абсолютно ощущаю свое единение с этой страной, со всем народом. И не подумайте, что я такая восторженная, просто я так люблю свою Родину. Каждый из нас по-своему пытается исполнять наказ И. Алтынасарина: «Долг каждого из нас – внести посильную лепту на пользу своей Родине». Поэтому наша задача – не менять взятого курса и всем вместе, поддерживая политику нашего Президента, продолжать строить Независимый Казахстан.

В большинстве стран, в том числе и Казахстане обычаем является уважение к старшим. Это добрая традиция народа передаётся с другими прекрасными привычками и качествами народов. Так по этому обычаю детей с ранних лет приучают быть приветливыми, сдержанными и добропорядочными в отношении со старшими, а также грубо с ними говорить, прислушиваясь при этом к их мудрым советам.

Значит, мир и согласие на нашей земле это результат искреннего родства и мудрости, проживающих здесь людей, за чьими плечами своя далекая, как сейчас говорят, историческая родина. Восприятие Казахстана как Отечества, одинаково присуще как самому казахскому народу, давшему название этой земле, так и всем другим народам, живущим на этой многострадальной земле, и тогда, когда встал вопрос о том, как будет называться наша страна, решение было самое мудрое – Республика Казахстан. А все мы гордо – казахстанцы.

«Знание чужого языка и культуры делает человека равноправным с этим народом, он чувствует себя вольно, и если заботы и борьба этого народа ему по сердцу, то он никогда не сможет остаться в стороне», - так когда-то сказал великий Абай. И сегодня, на заре двадцать первого века, оставив позади все тяготы, лишения, горести и беды двадцатого века, я могу сказать: «Да, эта земля, сама испытавшая все тяготы и унижения в своей истории, сегодня стала самой лучшей и любимой для меня, мои родители и деды перенесли все невзгоды вместе с этой землей, и сегодня она стала моей родиной, и я никуда никогда отсюда не уеду, здесь моя жизнь».

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Джимбаева Зарина

10 сынып, № 25 қазақ қыздар гимназия
Екібастұз қаласы

Туған жер!

Әр адам баласында алтынмен, ақшамен өлшенбейтін бір түсініктер бар. Отан, ата-ана, ар-ұждан, махаббат, - деген ұғымдар ешқашанда өлшенбеген және олар туралы түсінік мәңгі өзгермек емес. Отан дегеніміз – туып-өскен жерің, білім алған ордаң, туған –туыс екенін, бала кезден құлағымызға құйып келеміз. Мен осындай жаны жайсаң, жүздері жарқын ұлттың өкілі болғанымға қатты қуанып жүремін. Осындай қонақжай халықтың, жерінің де қонақжай, бай екеніне таң қаламын.

Жусан исі аңқыған даланы, бетегелі белдерді қай жерде жүрсем де, жадымнан шығарған емеспін.

Туған жер қандай адамға болсын өте ыстық болатынын, алысқа сапар шеккенде, не болмаса, алыс бір жаққа кеткенде, сезінетін кездер жиі болып тұрады. Сол туған жердегі туған – туыстарды, құрбы-құрдастарды сағынып, құстай ұшып келетін сәттер, туған жерге деген махаббаттан туындап жатады ғой,- деп, ойлаймын. Сол жердің ауасы да, ағашы, тіпті тасы да көзіңе ыстық болып көрінеді. Басқа жерлерде де әдемі таулар, айдын көлдер болса да, өзіңнің балалық шағың өткен жерден, ыстық жер болмайтын сияқты.

Осындай жырды, қаламының ұшына қыдыр дарыған, ақиық ақын - Қасым-аға Аманжоловқа, туған жері шабыт бермесе, нәзік те лирикалы жыр тумас еді ғой.

Білім алған мектебің, әріп үйреткен ұстаздарың да, біздер есейгенде, туған жерге келіп, бір жақсы игілікті іс істесе, қажет кетікке кірпіш болып қаланса, - деп, тілейді. Сондықтан да, сол сенімдерді ақтау үшін туған еліңе, жеріңе деген сүйіспеншілік болу керек. Сонда ғана, Отан деген ұғымның қадірін білетін боламыз.

Шет елдерде тұрған талай адамдар, туған жеріне келе алмай жүргенін естігенде, туған жерге деген - құрмет тіпті арта түседі. Адам баласы қуанса да, қайғырса да, туған жерінен, туған – туыстарын жасырған емес.

Тіпті, мәңгілікке сапар шегер болса да, туған жерден бір уыс топырақ бұйырса екен,- деп, армандайды екен. Қытайдан, Ресейден, Монғолия, Түркиядан келген қандастарымыз, елдеріне қайтарда, бір уыс топырақты орамалдарына түйіп алғанын көргеніміз бар еді. Ия, туған жерінен топырақ бұйырмай, шетте қалған адамдар қаншама десеңізші!!!

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Ұрпақ үшін туған жерді қорғаймыз,- деп, бабаларымыз ақ найзаның ұшымен, ақ білектің күшімен, Атырау мен Алтайдың алпыс күндік арасын атпен қорғап, бізге аманат етіп тастап кетті емес пе? Қаракерей Қабанбай, қанжығалы Бөгенбайдай бабаларымыз қорғанған жерді, қастерлей аламыз ба, деген ойлар, кейде маза бермейтіні шындық. Егемен болып, ел болғанда, көк байрақтың астында туған жерде, туған тілде шығарма жазуым да сол бабалардың еңбегі емес пе? Туған жерін анасын сыйлағандай сыйлайтын, аталардың өнегесін жалғастыру үшін, ұлтты жанындай сүйетін азамат болу керек.

Олай дейтінім, көк бөрінің тұқымдары, көк байрағымызды олимпиада ойындарында көкке көтергенде, жүрегіміз жарылардай қуанатынымызды жасырмаймын.

«Әркімнің туған жері – Мысыр шәрісі» - дегендей, жер жәннаты - Жетісу, қойны кенге толы - Қарағанды, энергия қуатының орталығы аталған – Екібастұз, Алатаудың баурайында орналасқан әсем - Алматы, екінші Швейцария атанған – Бурабай , ертегі еліндей еркеп елжіреген Баянауылдай жерлеріміз туралы айтып тауыса алмаймыз. Міне, осындай сұлу жерлерді қадірлей алмасақ, онда елдігімізге сын болар еді.

Туған жерімізде Кеңес үкіметі орнағанда, қой бастайтын серкелерді атып, болмаса, Сібірге айдағанын тарихтан оқып, біліп жүрміз. Коммунистер қолдан жасаған аштықтан, халқымыздың жартысынан көбі қырылғаны туралы, қазақ ғалымдары мен тарихшыларының оқығаным бар еді.

Сондай замандарда ұрпағын аман сақтап қалу үшін, туған жерін тастап, шет елдерге кеткен қандастарымыз көп-ақ болатын. Кейін Отанына оралып, туған жердің топырағында жатуды аңсаған бабалардың арманы да орындалды.

Туған жерге деген сағынышын қара сөзбен жеткізе алмаған, Қытайдан келген атамның бір өлеңінен үзінді келтіруді жөн санадым.

Жоғарыда атамыз айтқандай, текті атаның тұқымы, туған жерге деген махаббатын, ешқашан да естен шығармайды. Соңғы демің біткенше, Отаныңа қызмет істегеннен артық бақыт та, баракат та бола қоймас. Көне көз қариялардан естіген әңгімелерден ғибрат ала отырып, туған жердің қандай ыстық болатынын білдім.

«Отан үшін отқа түссең күймейсің», - деп, Бауыржан Момышұлы атамыз айтқан екен. Туған жерден қанат қағып ұшсақ та, ертең бәрімізді де сол жердің ұрпағы екенімізді ұмытпай жүргеніміз, Отанға деген сүйінпешілікпен астарласып жатқанын көрсетеді. «Өзге жерде сұлтан болғанша, өз елінде ұлтан бол», - деген қанатты сөздер біздің жадымыздан шықпай, өз елімізге құрмет жасауға шақырады. Өз- өзіңді сыйласаң жат жанынан түңіледі,- деген аталардың сөзі де текке айтылмаса керек.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Сондықтан да, барлық жастарға туған жерге деген сүйіспеншілікті жастайынан сіңіре берген абзал болар деген ойлар келеді. Жалғыз жүріп жол тапқанша, көппен жүріп адасқан дұрыс,- дегендей, көпшіліктен ажыраған адамдар, бақыттың не екенін білмейді. Туған елмен ғана тұғырлы болатынымызды, - жадымызда сақтағанымыз абзал шығар, құрметті менің замандастарым!

Әрине, біз өзімізді бақытты жастармыз,- деп мақтанышпен айта аламыз. Себебі, туған жердің топырағында, туған тілімізде сөйлеуімізді мақтан тұтуымыз керек.

«Қазақстан–2050» стратегиялық бағдарламасын жүзеге асырудағы 10 ілкімді идеяны қамтиды. ХХІ ғасырды Қазақстанның алтын ғасырына айналдыру мақсатында еліміздің жарқын жолы-Мәңгілік ел болу үшін қазақстандық патриотизмді, сонын ішінде Қазақ тілі-ортақ құндылығымыз. Енді ешкім өзгерте алмайтын бір ақиқат бар. Ана тіліміз Мәңгілік Елімізбен бірге Мәңгілік тіл болды!

«Өзге тілдің бәрін біл, өз тіліңді құрметте», - деп, Қ. Мырза - Әли атамыз айтқандай, басқа тілге құрмет көрсете отырып, ана тілімізде сөйлесек, басқаларға да үлгі болады ғой деп ойлаймын. Осылай, туған елге, жерге деген сүйіспеншілігімді сөзбен айтып жеткізе алдым ба, жоқ па, оған төреші – сіздерсіз, оқырман қауым,- дей отыра , шығармамды жүрек жарды өлең шумақтарыммен аяқтаймын

Дорошенко Юнеса

6 класс, СОШ № 39

Руководитель: Сералинова Н.Т.

Мой Казахстан

Страна моя, мой Казахстан!
Люблю твои я степи, реки и леса.
Твои просторы для меня –
Отрада для души,
А ты сама страна любимая моя.
Тобой гордится, буду вечно я,
Ты для меня как мать,
Одна единственная вечно.
Тобой всегда гордится, буду!
Тебя я в жизни не забуду!
Гордись и мной страна моя!

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Я обещаю,
Трудиться честно буду я!
Любить тебя я буду вечно,
Ты относись ко мне сердечно!
Люби всех нас, страна!
С тобой мы вместе, до конца.
Мой Казахстан!
Я люблю твои горы и леса!
Пусть пройдут года,
Пусть пройдут века,
Сохраним тебя навсегда.
Страна моя, мой Казахстан!

Ерекбұлан Жанар

11 сынып, №10 лицей-мектеп

Ел азаматы болу - парыз

Ежелден ел жайлаған-Атамекен,
Жаз жайлау, қыста қыстақ мекен еткен,
Барымталы, жортуыл замандарда,
Қан төгіп, қорғап қалған жұмақ екен...
Еркебуланов. Қ.Қ.

Менің елім – менің Қазақстаным! Осы құдіретті сөзді Қазақстан Республикасының әрбір азаматы асқақ сезіммен, мақтанышпен айта алары хақ... Өйткені біздер, асқақ арман жетегінде, отаншылдық рухты ту еткен ұлт пен ұлыстардың ұл-қыздары, қасиеттіқазақ топырағында өсіп-өніп, мекен етіп, береке-бірлікте, достық қарым-қатынаста, тыныштық пен татулықта өмір сүріп жатырмыз. Біз осы тыныш тіршілігімізде елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы жан жақты ойлап, кемел ойлы, кемеңгер ата-абаларымыздың жолымен жүрген ақыл-парасатының, азаматтық саясатының нәтижесі деп білеміз. Отансүйгіштік рух-қазақ елінің өркениетті елдер қатарына қосылып, дүниежүзілік қауымдастықтан лайықты орын алуға мүмкіндік беретін бірден-бір күш. Отансүйгіштік сезім өрге бастайтынын өз ұлтымыздың тарихы да талай дәлелдеп келді. Кейде, шіркін, бір өзіне бірнеше мемлекет сыйып кететін ұлан –байтақ жерді ата-бабамыз сан ғасырлар бойы қанаттыға қақтырмай, тұмсықтыға шоқтырмай қалай аман сақтаған деп таңданамыз?!

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Шынында, талай зобалаң кезеңді бастан кешірген қазақ жері “ Найзаның ұшымен, білектің күшімен ” өзінің жер көлемін сақтап қалған.

Туған жердің таулары мен шындары маған ыстық. Әр адамның өз ортасы, туған жері болады. Менің де өз ортам, туған жерім бар. Оны қорғау, сақтауменің міндетім. “ Туған жер- тұғырың ”- деді халық. Әрине, елді, жерді, Отанды жырламаған жырау сөз етпеген шешен жоқ. Жерінің бүтіндігі мен елінің еркіндігі үшін күресіп, кеудесін оққа тосқан батырлар қазақ тарихында аз болмаған. Олар елінің мақтанышы.

Туған ел - асыл қазына. Ал осы қазынаны біз көзіміздің қарашығындай сақтауымыз қажет. Отаным,елім-қазақ елі екенін мәртебе санаймын.

Қазіргі кезде біз ашық аспан, жарық күн сәулесі түсіп тұрған мемлекетте өмір сүріп жатырмыз. Білім алуға біз үшін мүмкіндік мол.

Қазақ халқы еркіндікке жету үшін қаншама қиын-қыстау кезеңдерді бастан кешірді. Мыңдаған жылдық тарихы бар Қазақстан өз тәуелсіздігін алды.

Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың қолдауымен әр жыл ел дамуына ерекше орын алатын бағыттарға арналып,тарихымыз таразыланды, бірлігіміз бекіп, мәдениетіміз өсіп, денсаулық саласы нығайып келеді. Осының бәрі-тұңғыш рет әлемдік дәрежеге көтерілген мемлекеттің түтінінің түзу шығарып, іргесін бекітудегі алдыңғы толқын ағалардың жиырма жылда атқарған жұмыстары. Ендігі жерде сол алдыңғы толқыннан үйренетін,үлгісін, тәлімін алатын, қанатты ісін жалғастыратын дәстүр біздің еншімізге де тигелі отыр. Сол жақсы үрдісті жалғастыру біз үшін перзенттік парыз болып саналады.

Бірлігі жарасқан елді қорғайтын ,әрине, әскер.Қазақстан Қарулы Күштерінің қатарында әскери қызмет атқару әрбір қазақ азаматының аса маңызды әрі құрметті міндетінің бірі болып табылады. Қарулы Күштер қатарында қызмет ету - Отанымызды қорғаудағы қасиетті борышыңды өтеу деген сөз.Отанды қорғауды біздің елімізге шабуыл жасаған сыртқы жаулармен қарулы күрес деп қана түсінбеу керек. Біз Отанымыздың күш-қуатын нығайта отырып, оны бейбіт уақытта да қорғауға ат салысамыз.

Қазір енді Отан қорғаушылар қатарында Ұлы Отан соғысы қаһармандарының немене- немерелері, шөпшектері тұр. Олар бабалары мен аталарының үлесіне тиген қатал сыннан өткен жоқ. Әйтсе де олар армиямыздың, халқымыздың қаһармандық дәстүрлеріне адал, еліміз қауіпсіздігінің, бейбітшілікті қорғаудың мүдделері талап еткен, агрессия құрбандықтарына көмектесу керек болған әрбір сәтте қазақ жауынгері дүние жүзінің алдында қандай да болсын қиыншылықтарды жеңуге әзір тұратын, қалтқысыз, әрі ержүрек патриот, интернационалист ретінде көрінеді.

Қазіргі армия жауынгердің ерлік-жігері мен психологиялық төзімділігіне үлкен талап қояды. Ол әскери техникаларды, оның ішінде өте

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

күрделі әскери машиналарды, ракета комплекстері мен радио электрондық жүйелерді, атомдық сүңгуір қайықтары мен дыбыстан жылдам ұшатын әуе кемелерін шебер меңгере білуі керек. Бұл жерде жауынгердің ұйымшылдығы мен тәртіптілігі қажет. Ал әскери тәртіпті білу, оны орындауға әзір тұру - өзіңнің жеке басыңды қалыптастыру мен әскери қызметке дайындалу жолындағы маңызды қадам деген сөз.

Қазақстан Республикасының Конституциясының 36-бабында былай деп жазылған: “ Қазақстан Республикасын қорғау – оның әрбір азаматының қасиетті парызы және міндеті. Республика азаматтары заңда белгіленген тәртіп пен түрлер бойынша әскери қызмет атқарады”.

«Өзге елде сұлтан болғанша, өз елінде сұлтан бол» деп атам қазақ аталарымыз айтып кеткен.Туған жерімізді аялап өтейік. Нәзік жүрегімізбен, өзіміздің сүйіспеншілікті сезімімізбен Отан тыныштығын қорғап жүрген ер жігіттерді қолдай-қолпаштай білейік. Өзі жақсы көретін, оның ісіне сенетін, қадір тұтатын жандардың барында олар да елдің азаматы болуға дайын да, лайық болады.

Ата-баба аманатына сай ұл-қыз болайық. Ел болашағы – біздің қолымызда. Ұлтын, елін, Отанын сүйген жүрек ешқашан аяғын шалыс баспайды.

Жанабаевна Алия

9 сынып, Еңбекші жалпы білім беру орта мектебі
Железин ауданы, Еңбекші ауылы
Жетекшісі: Жанар А. Ж.

Мен - өз елімнің патриотымын

Мен тәуелсіз Қазақстанның қыранымын, өз елімнің аман-сау алып қалу үшін өз өмірлерін қиған ағаларымыздың үкілген үмітін ақтап, туған халқымызға адал қызмет етуге уәде беремін.«Тамшы телегей теңізге айналады» деген сөзді қазақ атам тауып айтқан сияқты. Сонау XV ғасырдағы жер көлемі алақандай ғана қазақ елі бүгінде телегей теңізге, әлем мойындаған патшалыққа айналды. Ел басып ,еңсемізді көтеріп, ұлттық құндылықтарымызды ұлықтап, өркениетке қанат жаю үшін әлемдік табыстарға қол созып, дамыған елдер қатарына көріндік, тәуелсіздік жалауын жалтаң өмірдің атжал айдынында асқақ биікке көтеріп, айбынымызды жаһанға таныттық. Осының мәні Керей мен Жәнібек бастаған сара да, дана да жолды, елді бір тудың астында ұстай білген білгір саясатын Елбасымыздың, Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың, асқан көрегенділікпен жалғай білуінде

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

десем артық айтқаным емес. Елбасы деген кім? Елбасы дегеніміз – туған халқына деген жауапкершілікті өз мойнына алған, ел ішіндегі тепе-теңдікті сақтаушы, халық өміріне тиімді деген бастамаларды бастайтын және бір жүйеге бағындыратын адам. Менің елбасым мөп-мөлдір, таза суға ұқсайды: ішсең, шөлін қанады; қарасаң көзін тояды. Әрі сол судан дидарынды көре аласың. Бұл нені білдіреді? Бұл президенттің өзгеге үлгі болар асыл қасиеттерін, халқына деген таза, пәк махаббатын аңғартады.

«Алдыңғы арба қалай жүрсе, соңғы арба да солай жүреді» дейді арғы аталарымыз. Көш басындағы елбасының асыл қасиеттеріне, ел билеудегі небір дана ойларына қарап, ел болашағының жарқын болатынына, жас ұрпақтың қисық емес, түзу ағаш болып өсетініне мол сенемін. Адам баласы тәуелсіз, еркін дербес өмір сүргенде ғана жан рахатына бөлінеді. Елбасы сол рахатты халқына сыйлай білді. Соның арқасында біз бүгінгі күнге дейін тәтті шәрбаттің дәмін татудамыз. Өзім де жас болғандықтан, басшымыздың жастарға арналған «Болашақ» бағдарламасы, «Дипломмен ауылға» жобасы және тағы да басқа сан алуан істері жастар өмірін түбегейлі өзгертіп, болашаққа нық қадамдар жасауына септігін тигізеді. Осы арқылы мен өзіме, жастарға деген қамқорлықты сезінемін. «Жастарға қамқорлық – ел болашағына деген қамқорлық». Елбасының «Еліміздің келешегі – жастардың қолында» деген сөзі жастарымызға қандай жауапкершілік жүктеп отырғанын айқын көрсетеді. Еліміздегі қалыптасқан ұлыстардың арқасындағы береке мен бірлік, сыйластық, достық қарым-қатынастың орын тебуі, қазақ жұртының руға, жүзге бөлінбей, тәуелсіздіктің нұрлы шапағымен бойындағы адамкершілік деген дегдар сезімін өмірлік жарық етіп тұтынуы президентінің сындарлы саясатының арқасы екені хақ. Егер әлемнің картасын алып қарасақ, Еуразия материгінің дәл жүрегінде мен үшін өте ыстық, өте әдемі жер орналасқан ол – Қазақстан. Мен үшін Қазақстанның қыр жерлері де, суық аяздары да, терең сулары да қымбат, осы жерде менің ата – бабаларым туып-өскен, олардың тарихы – менің тарихым, оардың туған тілі – менің туған тілім.

Менің елім ерекше ел, себебі тек біздің елімізде мамырдың бірі күні үлкен халықаралық мереке болады, барлық елдер өз ұлттық киімдерін киіп, өз ұлттық тағамдарын дайындап, әртүрлі тілдерде керемет әндер әндетіп, әр ұлттың ұлттық биін билейді. Сонымен қатар, тек біздің елімізде осындай жоғары деңгейде «Наурыз» деген керемет мерекесі тойланады.

Менің елім ерекше ел, өйткені менің елімде ұлы, дара, дана адамдар өмір сүрген: ұлы ақынымыз Абай Қ., Шоқан У., Сәкен С., Қаныш С., Ыбырай А., Мағжан Ж., Ахмет Б. Және т.б. көптеген бүкіл әлемге әйгілі адамдар. Тек менің елімде Алматы қаласында сондай дәмді алмалар өседі, тек біздің қазақ әжелеріміздің бауырсақтары сондай тәтті, тек біздің суреттерімізде жап-жасыл жайлауда қазақтың қасиетті жануары жүйрік, әдемі аттары жайылып

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

жүреді, киіз үйдің қасында үстел басында адамдар шай ішіп, әңгімелесіп отырады. Барлық осы жағдайлар мен үшін қымбат, мен үшін ыстық.

Алғаш рет мен қолымды жүрегіме қойып Қазақстанның әнұраның айттым, сол кезде жүрегімде, бір сөз айтылмайтын сезім пайда болды. Мақтаныш па? Қобалжың ба?... Осы сезім менің жүрегімде мәңгілікке қалады.

Теледидардан Азия олимпиадаларын қараған кезде, біздің туымыздың бірнеше рет көтерілуін көргенде, менің қуанышым қойныма сыймай, тіпті, бақыттан жылағым келеді. Мен өз елімнің нағыз патриотымын деп үлкен мақтанышпен айтамын. «Патриот» деген сөз мен үшін, өз елін жақсы көру, қадірлеу, қорғау, өз елін үшін көп еңбек ету, елдің қамын ойлау деген сөз. Бәріміз бірігіп, қол ұстасып, тату-тәтті өмір сүруге тырысу керекпіз және әрқашан бір-бірімізге қол ұшын беріп көмектесуіміз керек. Менде ең басты арманым бар: адамдар арасында татулық пен бірлік ешқашан өшпесін, жалауымыз мәңгілік көкте желбіреп, аспанымыз ашық, басымыз аман болсын. Осы арманым орындалады деп нық сенемін.

Жанбусинова Айдана

9 класс, школа имени Ч.Валиханова

Железинский район

Руководитель: Апенцова Г. С.

Патриоты Казахстана

Немало на свете невиданных стран,
Чудесных, богатых, красивых,
Но дорог сердцу лишь ты, Казахстан,
Давший мне жизнь и силы!

Много есть разных стран, городов и сел, которых друг от друга отделяет своя неповторимая индивидуальность. Если б не было этих особенностей, отличающих одну местность от другой, одно село от другого и наш дом от соседних, - вся страна превратилась бы в пустыню, скучную, неинтересную, а люди в ней, лишённые любви к родным местам, - в перекасти-поле. Есть такое растение в степях, которое не имеет корней и готово катиться от легкого дуновения ветра хоть на край света. Жизнь определяется судьбой, но человек может влиять на свою судьбу, управлять ею, а не плыть, куда понесет, ведь издавна существует поверье, что именно человек есть кузнец своего счастья.

Время идет, все меняется... Даже горы от дождей и ветров изнашиваются, только остается неизменной любовь к своему дому, к родной

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

земле, к своей Отчизне – это вечные ценности, которые способны пережить время, поспорить с египетскими пирамидами... В казахских семьях испокон веков существует уважение к предкам рода. Самой приятной похвалой считалось: «он потомок хороших людей, он хороших костей». Каждый казах должен свою семейную и родовую честь пронести достойно через свою жизнь.

В нашей семейной летописи тоже были достойные люди. Старший брат моего дедушки погиб на фронте в годы Великой Отечественной войны, мы все считаем его героем, хотя у него не было правительственных наград! Для нас он навсегда остался героем! Ему не было ещё и тридцати, когда пришла весточка с фронта черного цвета. Разве он не хотел жить, ходить по земле, любить и радоваться успехам своих детей?! Конечно, ему все это было не чуждо, просто Родина тихо сказала: «Защити меня». Я с большим удовольствием слушаю историю жизни этого человека, это мне необходимо. Чем выше поднимается дерево, тем глубже уходят его корни в родную почву. Так и человек. Чем больше он думает о будущем, тем больше хочется узнать о прошлом. Война заставляет ненавидеть сильнее, крепче любить, лучше знать цену вере, этим немудреным вещам она учит нас.

Но сейчас нет войны, можно ли в наши дни продемонстрировать свой патриотизм, в чем он выражается? Такой вопрос не раз рождался в моей голове. И я пришла к выводу, что патриотизм и сегодня заключается лишь в одном: в любви. В любви к своей семье, к родной школе, к родному селу, к родной стране. Надо жить и ценить свою жизнь, направить все свои силы на то, чтобы принести пользу своим близким, можно даже и незнакомым людям, ведь нет в мире прекраснее чувства, чем ощущение, что ты сделал людям хоть капельку добра! Совсем недавно на всех каналах казахстанского телевидения рассказывали о группе молодых казахов, которые оказались в Сирии, в лагере экстремистов. Многие из них оказались там вместе со своими семьями, маленькими детьми. Совсем молодые, они готовы принести в жертву свою жизнь и жизнь своих близких ради того, чтобы погубить души совсем неповинных людей. Это беда сегодняшнего дня, когда хотят убить человеческое в человеке. Откуда берутся эти террористы? Они не появились ниоткуда, они были около нас, выросли рядом. Мне кажется, что в каждой семье надо вести свою родовую летопись, знать свои корни, свою историю, тогда и не будет тех, кто, заблудившись по жизни, приносит горе и страдание своими действиями мирным людям. Мы часто слышим: в этом человеке есть стержень, крепкий стержень... Во мне тоже есть такой стержень – это наша семейная гордость, наш герой. Он принес в жертву свою жизнь не для того, чтобы я надела хиджаб, вела пропаганду против своей страны. У меня впереди большое будущее с ошибками и победами, но рано оборвавшаяся жизнь моего предка будет для меня всегда своеобразным маяком, который не позволит

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

сбиться с пути. Он завещал беречь мир на земле. Воля умирающего – непреложный закон для всех. Перед ней склоняли головы короли и простые смертные. Нам, молодым, выполнять их наказ: любить и защищать родную Землю, беречь мир. Русское слово «мир» и казахское слово «әмір», совсем разные языки, но корень-то один! Нет жизни без мира, но и нет мира без жизни.

Жолдасбекова Ажар

9 класс, АОО «НИШ»

г. Павлодар

Руководитель: Аужанова Г. Г.

Мой Павлодар, мой город ястребиный!

Я горжусь тем, что мне выпало судьбой родиться в Павлодаре. Щедрая павлодарская земля дала Казахстану и миру не только природные богатства, но и самый бесценный клад – талантливых людей. Каныш Сатпаев, Майра Шамсутдинова, Шакен Айманов, Султанмахмут Торайгыров, Павел Васильев...

Я считаю, что родиться в Павлодаре, жить, учиться и работать здесь – это очень ответственно. Дух славных предков, добрые дела и свершения современников не позволяют делать это плохо. Это было бы недостойно их.

В Павлодарском историко-краеведческом музее можно увидеть много интересных свидетельств истории самого города. Известный путешественник П. Палпас в 1770 году написал о прежнем Павлодаре: «Сей форпост всех прочих по Иртышу многолюднее и имеет лучшие там строения». На самом деле, удобное местоположение поселения, расположенного на берегу большой судоходной реки, соседство с округами, где развивались разработки свинца, меди, серебра, перекрестье торговых путей с кочевой степью – все эти обстоятельства были очень выгодными для экономического развития будущего города. В 1861 году благодаря чьей-то смекалке станица Коряковка получает статус «заштатного города с наименованием оного Павлодар, в честь новорожденного Великого князя Павла Александровича». С тех пор и по сей день, много людей вложили усилия в развитие этого города.

Современный Павлодар – это центр развитой промышленности, новых технологий, науки и культуры. Павлодарцы по праву гордятся своим светлым, красивым городом, в архитектуре, да и во всём облике которого тесно переплелись история и современность.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Впрочем, о славном прошлом моего родного города и края, о его нынешних успехах можно говорить почти бесконечно. Об этом пишут, будут писать ученые-исследователи, журналисты. Но Родина – это прежде всего то, что в сердце. И в этом смысле она у каждого своя.

Мой Павлодар – какой он?

...Майскому берегу что-то шепчет волна...

Поймы цветущей такой не найдётся в мире!

Да, Павлодар, конечно, не Астана.

Только река, согласитесь, у нас пошире.

Свежий сугроб воздушен и сладок, словно зефир.

Щедра зима угощает, морозом лечит.

А Павлодар, конечно, чуть-чуть не Сибирь:

Те же морозы, только ветра покрепче!..

Я думаю, в стихах павлодарской поэтессы Ольги Григорьевой каждый найдет созвучные его душе мысли и чувства. Мой Павлодар – лучший в мире город, потому что он – моя родина. С его улицами, домами, автобусами, остановками, деревьями, цветами, сугробами, облаками связаны сейчас и навсегда мое детство, моя зарождающаяся юность. Мой Павлодар – это мой дом. Это мой папа, который своими руками построил стены нашего дома. Это моя мама, без которой наш дом не был бы таким теплым, добрым, гостеприимным. Это мой старший брат и моя младшая сестра, с которыми я чувствую себя так уверенно, защищенно и могу проявлять заботу о них. Это моя собака, которая встречает меня радостным лаем. Мой книжный шкаф, в котором, как солдаты, выстроились любимые книги. Мои друзья, одноклассники, соседи – все это мой Павлодар.

Уже совсем скоро я окончу школу и уеду из родного города. Но уеду для того, чтобы вернуться сюда высокообразованным, квалифицированным специалистом и стать полезной своей Родине.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Жумагалиева Әлия
6 сынып, №25 мектеп
Павлодар қаласы
Жетекшісі: Теміржанова М.Ә.

Мен елімнің патриотымын!

Мен – қазақ,
Қазақпын деп мақтанамын,
Ұранға алаш деген атты аламын.
Сүйгенім қазақ өмірі,
Өзім қазақ.
Мен неге қазақтықтан сақтанамын?
Ер түрік ұрпағымын даңқы кеткен,
Бір кезде Еуропаңды тітіренткен.
Сұлтанмахмұт Торайғыров

Қазақтар — Орталық Еуразияны мекендейтін түркі тілдес этнос және ұлт. Дешті-Қыпшақ даласын мекендеген көптеген этностар мен этно бірлестіктердің өзара араласуының нәтижесінде қалыптасты. Қазақтар ретінде Қазақ хандығының құрылуымен белгілі бола бастады. Тілдік құрылымы жағынан Түркі тілдес халықтардың солтүстік-батыс қыпшақ тобына жатады. Қазақ тілінде сөйлейді.

Қазақ халқының әдет-ғұрып, салт-дәстүрлері танымдық, тәрбиелік маңызға бай.

Қазақтарға дәстүрлі қонақжайлылық қасиет ежелден тән. Олардың бұл қасиеті көптеген ғасырлар барысында қалыптасқан. Үйге келген қонақ оларда әрқашан үй иесінің қамқорлығы мен қорғауында болады. Қазақтарда үйіне келген кез келген адамға міндетті түрде тегін қонақасы беру, оған жайлы төсек-орын салып, қондырып жіберу әдет-ғұрпы ежелден орын алды.

Қазақтарда ежелден келе жатқан әдет-ғұрыптың бірі - дәм ауыз тию. Үйге бас сұққан кез келген адамды дәмнен ауыз тигізбегенше жібермейтін — «Қуыс үйден құр шығармайтын».

Қазақтардың және бір жақсы әдет-ғұрпы - ерулік беру. Басқа жақтан жаңадан көшіп келгендерді оның туған-туыстары немесе көршілері арнайы дастарқанға шақырып, ерулік тамақ беретін болған.

Қымызмұрындық - қымыз ашыту маусымының басталуына байланысты әдет-ғұрып. Ауыл адамдары бірін-бірі шақырысып, қымыз ішер алдында арнайы дастарқаннан тамақ жеседі.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Міне, қазағымыздың осындай көптеген салт-дәстүрлері бар. Осы әдет-ғұрыптарды мен де сақтап жүріп, бұл секілді дәстүрлерімізбен мақтанамын.

Аталмыш кезеңде қазақтар шағын елді мекендерде — ауылдарда тұрды. Қыруар көп малды бағу үшін олар шағын ауыл болып тұруға мәжбүр еді.

Осы ауылдар қазіргі кезге дейін бар. Ауылдағы ата-апамыздың қалін біліп, жиі барып тұрамыз. Қазақ елі жерге өте бай, яғни өте байтақ. Оның кең жасыл жайлауларында мал бағып, тап-таза ауа жұтып, шөбінде аунап-қунап жатамыз.

Тағыда Қазағымның мақтан тұтар ұлттық аспаптары бар. Мысалы: домбыра, жетіген, қобыз, шаң қобыз, дауылпаз, шертер, адырна, саз сырнай, аса таяқ. Қазақтың әрбір баласы біреуін болса, шерте біледі. Қазақ мектептерінде бұған арнайы бірінші сыныптан бастап мұрагер сабағы бар. Бұл сабақты балалар төрт жыл бойы үйреніп келеді де, кейін бесінші сыныптан бастап басқа да музыкалық аспаптарды шертуді игеріп, ән салады. Бойында бұл өнер жақсы дамыған, яғни қазағымыздың дарынды балалары, ал олар болса өте көп, түрлі сайыстарға қатысып, Қазақ жерін мақтан тұтып, танытып келеді.

Қазақ халқының қол өнері көне заман тарихымен бірге дамып, біте қайнасып келе жатқан бай қазына. Оның бір ұшығы туысқан Орта Азия халықтарының және орыс халқының қол өнерімен де ұштасып жатыр. Қол өнерінің басты бір саласы — киім тігу. Ерте заманнан күні бүгінге дейін өзінің қадір-қасиетін жоймай, қол өнерінің озық үлгісі ретінде ғана емес, әрі әсем, әрі ыңғайлылығымен де пайдаланудан қалмай келе жатқан қазақтың ұлттық киімдері әлі де аз емес. Олардың кейбіреулерін ескінің көзі қарттар күнделікті киіп жүрсе, енді біреулерін қыз ұзату, келін түсіру тойларында ойын-сауыққа пайдаланады.

Қай ел, қай мемлекетті алсақ та оның өз рәміздері болады. Оларға – ту, елтаңба, әнұран жатады. Бұлар әрбір тәуелсіз мемлекет үшін ең маңызды қажеттіліктер. Рәміздеріне қарап олардың тарихын, мәдениетін, дінін, тілін, дәстүрін, барлық құндылықтарын білуге болады. Сол сияқты Қазақстан мемлекетінің де тәуелсіздігін алғаннан кейінгі ең маңызды міндет тұрды. Ол Қазақстан рәміздерін тағайындау еді. Сол кезден бастап еліміздің өз туы, елтаңбасы, әнұраны бар. Бұлар ел үшін, мемлекет үшін ең баға жетпес қазына, таусылмас байлық. Бұл байлықты әрбір «мен қазақпын» деген азамат ардақ тұту қажет.

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік туы-ортасында шұғылалы алтын түсті күн, оның астында қалықтап ұшқан дала қыраны, шетінде қазақ ою-өрнегі бейнеленген көк түсті мата. Бұл жай ғана мата емес, қанша қазақ аңсап күткен, бабалар қанын төккен киелі мата. Оның әр бояуында терең ой, философия жатыр. 1992 жылы еліміздің рәміздерін жасауға байқау

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

жарияланды. Тудың жобасын жасауға түрлі елдерінен, Түркиядан, Монғолиядан, Германиядан 1200 суретші қатысып, одан қазақ суретшісі Шәкен Ниязбеков жеңіп шығады. Өз жобасын жасай отырып әр тамған бояуын үлкен отансүйгіштікпен, еңбекпен, зор қуанышпен бояған деп сезем. Тудың біркелкі көгілдір түсі бірігу мағынасын беру мен қатар бейбітшіліктің, тыныштығын және жарқын болашақтың белгісі саналады. Біркелкі көгілдір түс бұлтсыз ашық аспан мен оның астында өмір сүріп жатқан бейбіт сүйгіш халықты еске түсіреді. Ортасында алтын түсті күні байлықтың белгісі болса, қалықтап ұшқан бүркіт қазақ ұғымында дархандық, қырағылық, бейбітшіліктің символы іспеттес. Бұл тудың биікке желбіреген сайын бұлтсыз ашық аспан астында бірлікте өмір сүре береміз деп ойлаймын.

1992 жылы еліміздің рәміздерінің бірі елтаңбаның жобасын жасауға да сайыс жарияланады. Онда ақтық мәреде 245 жоба, 67 елтаңбаның болашақ бейнесі сайысқа түседі. Мұнда Шоқан Уәлиханов, Жандарбек Мәлібеков жеңіске жетті. Содан бастап елтаңба мемлекеттің асыл құндылығына айналды. Елтаңба-дөңгелек нышанды және көгілдір түс аясындағы шаңырақ, оның жаны күн сәулесі шуағында уықтар торланған. Шаңырақтың екі жағында аңыздардағы қанатты пырақтар бейнеленген. Жоғары жақта жарқылдаған жұлдыз, төменгі бөлігінде «Қазақстан» деген жазу орналасқан. Елтаңбаның ең негізгі бөлігі болып – шаңырақ болып табылады. Ол елтаңба жүрегі болып саналады. Шаңырақтың беретін мағынасы өте ерекше. Шаңырақ әлем тұтастығын, мемлекет бастауы, отбасы белгісі іспеттес. Ал қанатты тұлпарлар мәңгілік өмір, Қазақстанның тұлпарлар секілді дамуын, Қазақстан тұратын ұлттардың бірлігін, рухани байлығының белгісі. Бұл пырақтар қазақтардың үміті, жас ұрпаққа деген сенімі, болашақ арманы, самғау биігі мағынасында. Төбедегі жұлдыздың орны ерекше. Әр адамның өмірінде жол көрсететін, бағыт-бағдар беретін жұлдызы болады. Сол сияқты мемлекеттің де өз көшбасшысы болады. Бұл атқа әбден лайық деп Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевты алар едім. Төмендегі «Қазақстан» деген жазу ел тарихында да, дүние жүзі тарихында да мәңгіге өшпес, кетпес таңба деп білемін. Мен әлі күнге дейін елтаңбамыздың көркемдігіне, ондағы элементтердің дұрыс орналасуына, баға жетпестігіне қайран қаламын. Бұл туындыны жоғары бағалаймын.

Міне, менің Қазағым осындай! Мұндай елдің патриоты болғанымға өте қуаныштымын!

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Жұмабай Нұрболат

8 сынып , Парамоновка орта мектеп
Ақсу қаласы

«О, туған жер! О, қасиетті атамекен!»

Уа, туған жер, топырағыңнан жаралдым,
Алабыңнан арманымға нәр алдым.
Тұнығыңнан жүзіп іштім сендегі,
Алтын арай таңғы жұпар самалдың.
Әбу Сәрсенбаев.

Ес біліп етең жеңінді жиған, балалық жастық шақ әркімнің есінен кетпейді. Асыр-салып ойнаған аңғал-саңғал балдәурен шағымыздың аспаны сағымға толы сағынышта қалары сөзсіз. Ол туған жер төсіндегі қиялымызға қанат бітірген туған өлке. Жазиралы дала, айдын шалқарлы көл, күркірей аққан өзені бәрі-бәрі де ыстық. Туған жердей жер болмас, туған елдей ел болмас деген қанатты сөз тегінен-тегін айтылмаса керек. Жазушының «Қаздар қайтып барады» әңгімесіндегі Байтас шалдың тағдырын аса шебер көркем тілмен жеткізе білуі оқырманға ой тастайды. Сонау аласапыран, тар жол тайғақ кешу, аумал-төкпелі қилы заманда жер ауып көшкен талай қандастарымыздың басынан кешкен тағдыр тәлкегі көз алдымызға елестейді. Туған жерге деген сағынышы, елге жету жолындағы қым-қуыт қиыншылықтарға толы.

Сезімге толы, ақ тілек арман құсы бір сәтке тыншымай алға деген құлшынысын үкілі үмітін оятты. Туған жер топырағыңнан бір искеп өлсем арманым жоқ деген қартың тілегі туған жерінен бір уыс топырақтың бұйырғанын қалады. Бұл жерге алып ұшқан жалғыз сезім арғы ата-бабасының, әке-шешесінің, ағайын туған туысының сүйегі және өсіп өнген туған жер топырағы жатыр. Ұлан ғайыр атырап киелі атамекені көкейінен кетпейтін сағынышы жатыр. «Ұлтарактай болса да,

Атақоныс жер қымбат.

Ат төбеліндей болса да,

Туып өскен ел қымбат»-деген мақал Байтас шалдың көкірегінде берік орныққан сияқты. Талай жылдар бойы мазалаған ой-арманы орындалатын шешуші сәтті ерекше сипаттау жазушының асқан шеберлігі деп түсінемін. Оқиғаны тайға таңба басқандай көркемдеп жеткізуі әрбір тау, жота, қырқа кезеңдерді көзімен көріп лесіп бірге жүргендей көрінеді.

Туған жердің жуасы да тәтті, Туған жердің ауасы да шипа деген мақал-мәтел еске түседі. Аңсаған арманын, орындалған тілегіне сенер сенбесін

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

білмеген қарт, Жер ананы құшақтай сүйіп «Айналайын туған жер, сені де көретін күн болады екен-ау!»-деп күбірлейді. Қалтыраған қолымен дымқыл топырақтың бір уысын алып, бетіне басады, танауына апарып, қайта-қайта иіскей береді. Көкірек тынысы ашылғандай бойына қуат біткендігі аяқ алысынан байқалады. Туған жері Айнабұлақтың суынан ішіп көзі шайдай ашылып, көңілі шалқыды. Осынау туған ел, туған жерге деген махаббаты патриоттық сезімі жанымызды жадыратып ойға қалдырады.

Өз елім-өлең төсегім –деп жаны мен тәні қалаған қарияның бір ғана тілегі бар еді. «О, туған жер! О, қасиетті атамекен! Торқадай топырағыңды қия гөр адасқан ұлыңа... Ел шетіне бір жеткізсең, екі дүниеде арманым жоқ деген сертім бар еді. О, Алла, аманат жанымды бүгін алсаң да разымын», - деп тәңірге жалбарынуы тегінен-тегін емес.

Сағынышқа толы үкілі үміті ақталып, талай жылдан бергі көрген азабы тарих қатпарында өшпес хикаяға айналды. Бұл жазушының тағдырына сабақтас «Соңғы көш», «Тағдыр» романдарын дүниеге келтірді. Өмірдегі реалистік шындықты терең суреттеп халықтың дүниетанымын бейнелейтін аса тапқыр тілі орамды дарынды қаламгер екендігін көрсетті. Туған жердің қадір-қасиетіне бойлата білді. «Қабдеш-тілге аса бай және әр сөздің сиқырлы бояуын жан-тәнімен нәзік сезінетін жазушы», - дейді замандасы жазушы Әкім Тарази.

Жұмабай Нұрболат

8 сынып, Парамоновка орта мектеп
Ақсу қаласы

Тіл ұлттың рухы, баға жетпес байлығы

Туған тіліміз бен әдебиетіміз тарихи болмысымыздағы баға жетпес байлығымыз, рухани кеніміздің нәр алар бастау болып саналады. «Анамыздың ақ сүтімен бойымызға дарыған тілімізді ұмыту-бүкіл ата-бабамызды, тарихымызды ұмыту»-деп Бауыржан Момышұлы тегін айтпаған.

Ғұмырымыздың тірегі, санамыздың жүрегі болар тынысы деуге де болады. Себебі әдет-ғұрымыз, салт-санамыздың барлығы туған тіліміздің көкжиегі арқылы шынайы өмірдің шындығына айналған. Біз қазақ болып туылған, мынау топырақтың киесі мен иесі, қанымыз бен жанымыздың, сөйлеу тіліміз бен діліміздің өшіп қалмауына жол бермейді. Мұнда жаратылысымыздың маңдайға берген несібелі ырыздығы, баға жетпес құндылығы қолдан шығармайтын парызы мен қарызы жатыр. Бұл талай ұрпақтың алдында тұрған аманат атты сүрлеу жолдың үкілі үмітіне-сын. Әрбір

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

қазақ болып туылған адам, өз ана тілінің уызына жарып мәйектенбесе, мәнді өмәрдің сәнді көрнісі қаланбауы сөзсіз. Жазушының мына айтқан ойлары дәлел деуге болады. «Ана тілідегеніміз-сол тілді жасаған, жасап келе жатқан мәңгілігінің мәңгілік мәселесі. Ана тілін өгей ұлдары ғана менсінбейді, өгей ұлдары ғана аяққа басады» (Ғ. Мүсірепов)

Тіл ананың ақ сүті арқылы бойымызды өсіру мен қатар ойымыздың көзін ашып, сана-сезімнің шығуына түрткі боларлық құдіреттің ерекше қуат күші деп түсінемін. Тіл біздің жанымызды ана құрсағында бесікте жатқанымыздан бастап мазалап іштегі талпынысымызды сыртқа шығаруға итермелейді. Бұл дегеніміз қауызын жарған гүлдей, өте нәзік, тартымды адам қызығарлық былдырлап сөйлейтін бал бұлақтың суындай мөлдіреген тазалығымен таңғалдырады. Баланың тілі бал, ананың сүті бал деп бекер айтылмаған. Бір сөзге семіріп бір сөзге арыған арда қазақтың сөз құдіретіне деген түсінігі теңіздей тұңғиық.

Тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйінін түйіп, сөзді сүйектен өткізетін ар-намыс пен ұятыңды оятатын жаныңды түршіктіріп, жабырқататын қайран қасиетті ана тілге бас имеу ауыр күнә деп ойлаймын. Бұл менің анамның тілі, бұл менің бабамның тілі ұлттық болмысымнан алпыс екі тамырымда қанымды қайнатқан жаратылыс топырағымның тілі. Сондықтан да киелі де қасиетті Атамекеннің әрбір тау тасы, қазақ болып күңіренеді. Қазақ болып тербеледі. Қазақ болып туда бақыт, қазақ болып өлу оданда бақыт. Тілімнің қазақ болып қалықтауы, елімнің азат болып шарықтауы ұлтымыздың баға жетпес байлығы. Бақыттың да байлықтың да тұрағы ұлт болып қалыптасуымызда. Сондықтан да тілдің тынысын кеңге жайып, өрісін кеңейту өз қолдан келетін шаруа. Әрбір қазақ болып туылған азамат қазақ болып туғанына мақтануы керек.

«Мен-қазақпын»-деп жырлаған Жұбан ағамыздың жыры бойыңа қайрат пен сенімді ұялатады. Даладай дархан қазақтың тірегі де, жүрегінде қаракөз қандастың тұла бойына лайықты тілі мен ділі өз тұғырына келгенге не жетеді. Өткен шақтың өкінішін өзекке жағып өртегенімізбен келер шақтың келешегін отбасы, ошаққасы, бала-бақша мектеп қабырғасында қаланар тәрбиенің аражігін, ата-ана дұрыс ойланғаны абзал.

Өкінішке орай, кері тартпа енжарлық пен жалтақойлық, жасқаншақ, жасампаз буынды кері қарай келемеждікпен көткейін тартып жатқаны жасырын емес. «Тәрбие басы тілден» басталатынын ескеріп жұмыстану мектеп өмірінің басты қағидасына айналған жөн. Ол үшін берілетін білім теориялық және практикалық жағынан бір-бірімен тығыз, тиянақты байланысу арқылы оқушының ішкі жан-дүниесін қызықтырарлық жаңа технологиядағы, әр түрлі әдіс-тәсілдерді тиімді пайдаланғаны дұрыс.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Зияданова Ажар
9 класс, КГУ СОШ №18
г.Экибастуз

Моя Родина — Казахстан

Я горжусь своей Родиной. Это многонациональное государство Казахстан. Оно занимает девятое место в мире по величине территории! Казахстан — большое государство, построенное в непростых природных условиях. Это степи, полупустыни и пустыни.

Казахстан обрел независимость после распада Советского Союза. Но национальную культуру Казахстана еще много веков назад стали создавать казахи, кочевники, которые большую часть жизни проводили в седле. Бескрайние степи и полупустыни, заросшие типчаком, ковылем, тирсиком и полынью, стали их единственным богатством.

Сейчас в нашей стране проживают люди разных национальностей: казахи, русские, узбеки, украинцы, уйгуры, татары и другие. Каждый житель Казахстана знает казахский язык — это язык казахской нации. Также официальным языком признан русский, как язык межнационального общения.

Большинство жителей Казахстана живут дружно, понимая, что это наша общая Родина. Не зря 1 мая в стране отмечается День единства народа Казахстана, а христианское Рождество и исламский Курбан айт вместе являются государственными праздниками. Но есть и те, кто этого не понимает и создает конфликты из-за религии или национальности.

Хотя климат в нашей стране считается засушливым и не очень-то ласковым к людям, Казахстан богат полезными ископаемыми. Еще в Казахстане находится знаменитый «космический город» Байконур, откуда стартуют в космос российские ракеты. Такого уникального государства, как Казахстан, больше нет нигде в мире!

Утро. Солнечные лучи заглядывают в окна, наполняя комнату светом и теплом. Начинается новый день! Душа наполняется радостью и огромным желанием жить, творить и совершать добрые дела.

Я считаю себя счастливым человеком. Мне дарит свою любовь мама, заботится и оберегает старший брат, поддерживают верные и надежные друзья, открывают удивительный мир знаний любимые учителя. С особым

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

трепетом я говорю о тихом дворике, в котором прошли мои первые детские годы, об улице, ставшей родной вместе с ее стремящимися ввысь тополями. А самым лучшим городом считаю мой Экибастуз, расположенный в степи, на севере нашей необъятной страны. И это моя Родина, частичкой которой я и являюсь.

Родина... Родной край... Родная земля... Сколько красивых, теплых слов сказано о ней! Родной земле посвящены удивительно нежные, проникновенные строки известных поэтов, задушевыми песнями воспето ее величие, кистью художников на полотнах запечатлена необыкновенная красота. Уверена, что в сердце каждого человека, взрослого или еще юного, живет любовь к той земле, где он родился и вырос, где произнес первые слова, услышал нежные колыбельные песни мамы, почувствовал тепло ее рук. Все самое хорошее и дорогое связано именно с Родиной: родные и близкие, окружающие тебя с детских лет, друзья, с которыми не хочется расставаться, заветные мечты и планы, для осуществления которых нужно учиться и добиваться все новых и новых успехов. Эта трепетная любовь, чувство искренней привязанности ко всему и выражается в слове Родина. Она закладывается с самых первых дней, с рождения человека. За нее во все времена честные и благородные люди, не колеблясь, готовы были совершить подвиг, а ради свободы и благополучия своего народа даже отдать жизнь. Если мы искренне любим свою Родину, то она отвечает нам тем же: родные места вселяют радость и успокоение в наши души, придают уверенность, вдохновляют на великие дела. В родном краю все кажется более красивым, чистым. Именно родная природа дарит нам самые светлые чувства, позволяет вдыхать аромат полей, лесов, любоваться разливами прозрачных рек, наслаждаться неповторимой синевой небесных далей. И солнце на родине самое яркое, и снег зимой самый ослепительный, и летний дождь самый теплый.

Все, чем богата наша земля, вызывает у меня уважение и чувство гордости. Но глубокую любовь к Родине не может испытывать человек, равнодушный к живущим рядом с ним людям. Любить свою страну — это любить и ее народ. Именно ему посвятили жизнь многие великие люди, настоящие сыны своего Отечества. Народ - это главное богатство моей Родины. На казахской земле под одним шаныраком живут и трудятся люди более ста двадцати национальностей. Я особенно ценю мир, дружбу, взаимопонимание, согласие, царящее на нашей земле, и понимаю, что все это зависит от нас самих. Для меня самыми счастливыми событиями становятся

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

те, когда в нашем доме все родные собираются вместе, звучит смех, дом наполняется весельем и радостью.

Мне по душе все, что связано с людьми, проживающими на гостеприимной земле Казахстана. В единой дружной семье каждый учится уважать и ценить друг друга, каждый уверен в своем будущем.

Издавна наш народ славился щедростью, стремлением к свободе, умением защитить свой очаг. Ничто не сломило стойкий дух казахов, сумевших уберечь свою землю от набегов врагов, выстоявших в многочисленных битвах и сохранивших самое главное - свободу и независимость. Моя Родина гордится храбрыми батырами, талантливыми жырау и акынами, поэтами и писателями, которые воспевали любовь к казахской земле, призывали любить и уважать друг друга, сохранять мир и заботиться о будущем. Магжан Жумабаев, Сабит Муканов, Габит Мусрепов, Иван Шухов... Эти имена знают все. В честь многих знаменитых земляков в моем городе установлены памятники, открыты скверы, их именем названы улицы и школы. Мое поколение стремится сохранить все самое лучшее, что накапливалось веками.

Безграничной радостью наполняется сердце, когда слышу слова восхищения о нашем крае, о Казахстане. Горжусь, что живу здесь и являюсь гражданином этой страны. За годы своей независимости Республика Казахстан смогла завоевать авторитет в мировом сообществе. Наш Президент Нурсултан Абишевич Назарбаев уверенно ведет к новым достижениям и делает все для благосостояния народа и процветания страны.

Настоящее моей Родины - это мирная жизнь казахстанцев, это великолепная столица Астана, это города, в которых строятся дома, это люди, улыбающиеся друг другу при встрече, это наши ветераны и все старшее поколение, это студенты и школьники, которые получают хорошее образование, чтобы в дальнейшем стать достойными гражданами Республики Казахстан.

Мой Казахстан – это самая дорогая, важная, драгоценная, горячо любимая страна. Это Родина моя...

Много веков понадобилось нашим предкам, чтобы заселить, освоить, защитить её от врагов и передать в наследство нам, ныне живущим. Сколько труда, пота и крови, радости и страданий выпало на долю минувших поколений. Поэтическое наследие нашего народа содержит немало

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

завораживающих картин красоты родной земли, её безбрежных просторов, белоснежных громад гор, лазурных гладей озёр...

Великие акыны воспевали красоту и историю казахской земли. Народная память хранит и передаёт из поколения в поколение славные и трагические события в жизни казахского народа. Слушая народные мотивы домбры, представляешь себе огромные степи, колышущиеся степные травы от вольного ветра, всадника на лихом коне, летящего на нём, как на крыльях, к солнцу. Широко и правильно раскинулся Казахстан. Солнце встаёт из степи, весь день идет над степью, встречаясь с дремучими лесами и тысячами озёр, заходит оно тоже в степи. Когда на севере ещё лежит снег, у подножия гор на юге уже зацветают плодовые деревья. Республика омывается водами Каспийского и Аральского морей, на её территории находятся много рек и озёр. Сказочно богаты недра древней казахской земли. Уголь, нефть, золото, титан, свинец, цинк, железо – всё можно найти в казахской земле.

В Казахстане единой семьёй живёт пятнадцать миллионов человек, представителей более ста национальностей и народностей. Я не перестаю удивляться тому, как дружно уживаются в нашей стране люди разных национальностей, говорящие на разных языках, исповедующие разные религии. И всё это сопровождается не только хорошим отношением, но и симпатией друг к другу. На казахском, русском, уйгурском, немецком, корейском, татарском языках издаются книги и газеты, работают национальные театры, эстрадные ансамбли, передаются национальные программы радио и телевидения.

Всех нас, людей разных национальностей, объединяет общее: мы - народ Казахстана. Многонациональна как наша страна и моя большая родня. Есть в ней и казахи, и татары, и лезгины, и русские, и корейцы. Для всех эта земля стала родной. Стремление к согласию живёт в крови каждого народа, но особенно оно развито у казахстанцев. Щедро казахская земля, и характер у казахского народа то же щедр и гостеприимен. Всем живущим здесь нужно знать язык, историю и обычаи казахского народа. И пусть звучат над этой землёй напевы домбры, украинские и немецкие песни. Пусть танцуют люди польку и лезгинку.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Зияшева Камила

10 класс, СОШ №2

п.Майкаин

Руководитель: Есенова Л.М.

Приведи в порядок свою планету

« Есть такое твёрдое правило. Встал поутру, умылся, привёл себя в порядок и сразу же приведи в порядок свою планету.» Эти слова Маленького принца, героя произведения А. де Сент – Экзюпери, надо взять за основу всем людям нашей планеты.

Земля – планета не простая. Земля – это жизнь, которая окружает нас повсюду. О жизни на плане свидетельствует жужжание насекомых, щебетание птиц, шуршание мелких зверьков, пробирающихся среди кустов. Жизнь существует как в ледяных полярных зонах, так и в раскаленных пустынях. Мы встречаем жизнь всюду, начиная с поверхности моря и кончая глубинами океана. Если на планете у Маленького принца росли только одна роза и баобабы, то земля наша насыщена жизнью в такой обилии и разнообразии, что это потрясает наше воображение. Казалось бы, можно гордиться своей землёй, её разнообразным ландшафтом. Но, к сожалению, взрослея, у меня появляется неприятное ощущение, что райский уголок, в котором я живу, превращается в свалку отходов. Моя планета больна. Загрязнение воздуха и воды, большое количество токсичных отходов – это лишь некоторые опасные симптомы нашей земли.

По оценкам некоторых экспертов, ежегодно в мировой океан попадает 6,5 миллионов тонн мусора. Около половины этого мусора – пластик, который не разлагается сотни лет. Но люди не только загрязняют землю, они истощают природные ресурсы в ужасающих масштабах. Мы долго жили с представлением о том, что природа вечна, бесконечна, неисчерпаема, щедра и всегда будет осыпать бесплатными подарками человека.

Но исследования показали, что земле требуется год и пять месяцев, чтобы восполнить ресурсы, использованные людьми за год. «Если население планеты и потребление ресурсов будут расти теми же темпами, то к 2035 году будут нужны две земли», - отмечается в австралийской газете. «Сидней». Экологический кризис, угрожающий нашей планете, заставляет задумываться над этой проблемой. Казалось бы, нет такого человека, которого совершенно не волновала судьба окружающей среды, и соответственно его собственная судьба. Наша жизнь неотделима от природы. Она даёт нам всё для жизни и требует от нас бережного, уважительного отношения к природе. Как говорил Маленький принц: «Я знаю одну планету, там живёт господин. Он за всю

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

жизнь ни разу не понюхал цветок. Ни разу не поглядел на звезду... Он никогда никого не любил... И с утра до ночи твердит одно: «Я человек серьезный», а на самом деле он не человек. Он гриб. Станный народ, эти взрослые». Не хотелось бы называть взрослых людей грибами. Люди изобретательны. Они ищут способы решить эти проблемы и спасти планету. Многие люди и организации стараются привлечь внимание общественности к проблемам загрязнения окружающей среды. Но, тем не менее, землю по-прежнему губят в небывалом масштабе. Почему это происходит? Как сказал Мудрый Лис из «Маленького принца» А. де Сент-Экзюпери: «Узнать можно только те вещи, которые приручил. У людей уже не хватает времени узнавать что-либо. Они покупают вещи готовые в магазинах».

Однако, осознаём мы это или нет, повсеместное загрязнение окружающей среды затрагивает большинство из нас. Поэтому всех нас должно взволновать здоровье нашей планеты – нашего дома. Ведь другого у нас нет. Человеческому обществу необходимо в корне изменить своё отношение к нашей планете и ее природным богатствам.

«Люди забыли эту истину,- сказал Лис, обращаясь к Маленькому принцу,- но ты не забывай: ты навсегда в ответе за всех, кого ты приручил. Ты в ответе за твою розу». Мы же, в свою очередь, в ответе за всё живое. До тех пор, пока не произойдут изменения в людях, любые попытки решить сегодняшние проблемы принесут только временное облегчение. Конечно же, беречь каждое деревце, каждый цветок очень трудно. Не загрязнять природу ещё труднее. Но у нас нет выбора. Так как природа – наш дом, мы должны содержать ее в чистоте. Я верю, что настанет час, когда моя страна будет гордиться своими свежими листьями, росой, ночной прохладой, запахами трав. И кто знает, может и к нам прилетит Маленький принц из планеты «Астероид Б-612», чтобы полюбоваться нашим закатом солнца, нашими горами и навсегда полюбить наши степные тюльпаны.

Ибрагимов Адиль

9 класс, АОО «НИШ»

г. Павлодар

Руководитель: Аужанова Г. Г.

Моя Родина - общий дом!

Родина - короткое, но емкое слово. Сколько смысла заложено в нем! Для каждого человека это слово содержит в себе что-то свое, личное,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

особенное. Каждый воспринимает ее по-своему. Для меня она начинается с покосившейся калитки; с речки, к которой бегали мы, босоногие мальчишки; с пения петухов и лая собак. Малая родина - это моя семья: в первую очередь, мои драгоценные бабушка и дедушка (как я любил бабушкину стряпню! У нее были особенные баурсаки! А какой вкусный был курт!); это мои родители, которые всегда меня поддержат, помогут; это мои братья и сестра, родные и двоюродные; и, конечно же, это мои друзья. С ними прошло мое детство.

Мы все жили на одной улице. Как я любил те моменты, когда мы все вместе бегали на речку, играли в прятки, иногда бывало и дрались. После ссор и драк все равно мирились, играли и снова дрались... Но самое интересное - все мы, друзья, принадлежали к разным национальностям. Маленькими мы этого не понимали. Потом, уже повзрослев, мы начинали понимать, что мы разные. Но это, поверьте, нас не разделило, мы, по-моему, еще больше сблизились. Так с нами всегда играл Вова, немец, который не знал по-немецки ни слова, а вот по-казахски "балакал" не хуже нас. Это и русский Сергей, которого все звали Сержем; он, как помню, с утра пораньше искал нас. Аспандияр, Равиль (татарин). Позже в нашу компанию "влился" Руслан (мама - русская, отец - казах). Ну и, наконец, шестым в этой компании был я, Адиль.

Надо сказать, дружили и наши родители. Наши семьи связало многое. Оказывается, дружили и наши деды, бабушки. Наша семья особенно тесно дружила (да и сейчас дружим) с семьей Штрауб.

Однажды, когда сидел и беседовал с дедом, я поинтересовался у него о дружбе двух семей. "Сама история связала нас", - ответил мой дедушка. Меня это заинтриговало. Оказалось, что в далекие 40-ые годы выслали в Казахстан семью Штрауб. У них не было с собой теплой одежды, нечего было есть. Таких депортированных семей было много. Казахи, хотя и самим жилось тяжело, старались помочь им. Они делились последним. Так и мои прадед с прабабушкой помогли семье Штрауб. В первое время они приютили их у себя, дав им кров. Тогда и начали играть вместе наши дедушки: Кулан и Эдуард (дедушка Вовы). Дед рассказывал, что он, Кулан, не знал русского языка, а дедушка Вовы – казахского. Но два друга нашли- таки язык общения. А их дружба передалась уже их детям. Ни годы застоя, ни годы перестройки не разделили, не разрушили их дружбу. Дружба, крепкая и проверенная временем, выстояла, она еще больше окрепла. Все горести и радости две семьи делили друг с другом. А семья Смирновых "присоединилась" в 60- годы. Тогда еще молодые Ирина и Владимир, дед и бабушка Сергея, приехали в Иртышский район поднимать целину. Обосновались они рядом, сдружились. Они часто на вечерних посиделках с особым чувством вспоминали целину. Вспоминали, как все радовались выращенному урожаю зерна, как все днем и ночью дружно, с каким-то особым трепетом убирали драгоценный хлеб.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Радость у всех была общая, трудности тоже были общие. Никто тогда не смотрел ни на национальность, ни на социальную принадлежность. Все были равны. Возможно, их тогда сплотили тяжелые годы войны и послевоенная разруха и голод.

Люблю я слушать беседы и рассказы старших. Много узнаешь: всякое слово - то история. История семьи, история рода, история деревни, а в итоге - история страны.

Теперь эта дружба стала для меня значимой. Дружба наша не распалась, она стала крепче, хотя наши ряды и поредели: Сережа и его родные переехали в Омскую область, я же поступил в Назарбаев интеллектуальную школу (г. Павлодар) и живу в интернате. Но мы не теряем связи, мы общаемся по интернету, телефону (благо, достижения ИКТ доступны). А во время каникул мы встречаемся на той же улице. Частенько приезжает Сережка. Правда, наши интересы и занятия уже другие: мы повзрослели. Но я знаю, если нужна мне будет когда-нибудь помощь друга, то меня поддержат. Я считаю, что настоящий патриотизм равен истинному интернационализму. А любовь к Родине начинается с малого: с любви к родному краю, к своему дому. Постепенно горизонты любви расширяются, в конце концов эта любовь переходит в любовь к родной стране. Моя Родина - Казахстан - общий дом, шанырак, под куполом которого живут более ста национальностей. Каждый, я думаю, должен чувствовать любовь к Родине, ответственность. Каждый должен бережно относиться к истории, культуре и, естественно, к окружающему миру. Ведь проявлять свою любовь к Родине можно по-разному: один бережно относится к природе, другой помогает людям, третий изучает историю, четвертый делает все, чтобы гимн страны прозвучал с мировой арены, как это сделали наши олимпийцы; пятый идет охранять границу, покой своих родных и близких... Сколько людей - столько и путей к проявлению патриотизма!

И я с гордостью всегда и всюду говорю: "Я -казахстанец!" И в будущем я внесу свою лепту в развитие и процветание своей страны. Не я один, внесут свой вклад в процветание своей Родины и мои друзья: Равиль, Вова, Аспандияр, Руслан и, конечно же, Сергей, который клянется, что все равно вернется в родные края. Я верю!

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Ибраева Адила

9 класс, Железинская СОШ № 3

Железинский район

Самое святое, что есть у каждого человека на Земле - это Родина и семья. Моя родина - золотой Казахстан! Необозримы привольные казахские степи, немерены золотые пашни хлебов. Блестят под солнцем безбрежные пески Кызылкума и Муюндука. «Остроскулый» Иртыш несет свои воды, устремляясь вглубь и вширь страны. Белая ковыльная степь сливается с голубым высоким небом. И нет ей ни конца, ни края. Золото песков, золото пашен сменяется то густой синевой озер, то бело-синими шапками величественных гор Алатау, то разноцветным ковром из шелковистых трав и ярких полевых цветов. Вот в седой синеве раскинулось Каспийское море, именуемое морем, а на Туранской равнине ярко проступает Арал-море. В горах Кокшетау пленяет своей красотой удивительная «Казахстанская Швейцария» с изумрудными блюдцами чистейших горных озер. Самое красивое из них – озеро Боровое, заключенное в причудливые скалы, напоминающие то верблюда, то бегущих девушек, то спящего батыра. Озеро это так прозрачно, что на его семиметровой глубине можно разглядеть гранитное дно.

Моя земля, словно волшебница, хранит несметные богатства золота и серебра, железа и меди, угля и нефти. О сколько еще удивительно красивых мест есть на моей родине! Над ее озерами и реками – веселый птичий гомон. Тронь прибрежную осоку – в голубую даль взлетит белый лебедь. Зеленые сочные травы, дурманящий запах цветов покрываются рябью, как море, при прикосновении веселого ветра.

Песни лугов, полей и степи рождали у моего народа желание петь. Песня неслась вскачь, когда ехал мой предок на поле брани защищать свою землю. Песня шла за ним в горы, когда он гнал табуны лошадей и отары овец на летние пастбища-джайлау. Под колыбельные песни засыпали малыши в своих деревянных бесыках. Песней начинались свадьбы и заканчивалась жизнь человека. Из поколения в поколение передавали эти песни народные сказители - акыны, жыршы, жырау. О храбрости казахов, стремящихся к свободе, пели поэты Абай Кунанбаев, Шакарим, Джамбул... В моей стране удивительное созвездие талантов: Курмангазы, Сакен Сейфуллин, Жумагали Саин, Гали Омаров, Мухтар Ауэзов, Бекхожин, Олжас Сулейменов.

С детства я впитывала трогательные напевы домбры, народные сказки, сказания о славных батырах, рассказы о ратных подвигах наших прадедов и дедов.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Я безмерно рада тому, что у меня есть самая добрая, самая мирная и самая гостеприимная родина. Я люблю свою отчизну и испытываю чувство гордости, когда вижу Герб и Флаг моей страны, когда звучит наш Гимн! Как любящая дочь своей земли, я знаю, что синий цвет флага говорит о чистоте помыслов нашего народа, его верности и безупречности. Парящий в свободном полете орел символизирует благополучие и прозорливость, а желтое солнце – символ движения и времени, энергии страны. Орел, летящий под солнцем, несет огонь счастья, огонь света и добра всем людям Казахстана!

Герб суверенной моей родины, имеющий форму круга, - символ жизни и вечности. Шанырак, расположенный в центре, говорит о благополучии, мире и спокойствии. Все народы, живущие под единым шаныраком, - это сплоченная дружная семья в могущественном доме под названием «Казахстан». А символом быстроты и бесстрашия на гербе являются крылатые тулпары, которые мчат мою родину к новым свершениям, к новым победам! Об открытости нашей страны пяти континентам земного шара говорит пятиконечная звезда в центре герба.

Я испытываю единение со всей страной, когда звучит торжественная песня, Гимн Казахстана. Безусловно, именно эта песня стала для всех казахстанцев гимном нации. Мне радостно видеть, как в городах и селах реет над зданиями и учреждениями наш флаг, как взвигается он над трибунами во время соревнований, олимпиад, на международных выставках и встречах.

Мой напевный добрый казахский язык, сохраненный и спасенный, мой свободный народ, моя суверенная отчизна, благодарю вас за то, что родилась именно на этой щедрой земле! Я, дочь безбрежных золотых степей, хочу радоваться каждому часу и дню моей независимой родины! От меня и миллионов моих сверстников будет зависеть будущее моей страны.

Я желаю, чтобы «завтра» моей любимой родины было светлым и мирным, чтобы богатства ее расходовались бы по уму. Мое сердце бьется спокойно в родной стране!

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Искакова Жанна

9 класс, СОШ № 3

с. Иртышск

Руководитель: Сарсембаева Г.А.

Мы - достойная смена!

Основная задача современной молодежи – подготовиться к жизни в социуме, сформировать лучшие человеческие качества. Общество меняется на глазах. Мы стали совсем другими: мы по-другому выглядим, по-другому ведем себя, у нас другое отношение к учению. Нам нужны новые приоритеты отвечающие новому времени. Они должны быть реальными, и высокими. Сейчас акцент должен быть перенесен на слово «личность» – и в этом мы видим главную переменную, которая должна произойти в нас.

Наши результаты в учебе являются конечным продуктом процесса обучения в школе и свидетельствуют о качественных изменениях в личности обучающегося и проявляются в нашем поведении, взаимодействии с социальной средой.

В Послании Президента Республики Казахстан Н.Назарбаева народу Казахстана «Социально-экономическая модернизация - главный вектор развития Казахстана» отмечено: «Образование должно давать не только знания, но и умения их использовать в процессе социальной адаптации» В связи с этим Главой государства указана необходимость дальнейшего развития функциональной грамотности школьников.

Функциональная грамотность выступает неперенным условием успешной адаптации молодых людей к окружающей среде.

Проблема функциональной неграмотности, с которой сегодня сталкиваются многие страны, – это проблема социальная. Конечным результатом обучения должно быть «возвращение функционально грамотной личности». Личности, которая «способна использовать все постоянно приобретаемые в течение жизни знания, умения и навыки для решения максимально широкого диапазона жизненных задач в различных сферах человеческой деятельности, общения и социальных отношений». Способность быть самостоятельным в принятии решений, нести ответственность за себя и своих близких, легко адаптироваться в любом социуме, действовать в соответствии с общественными ценностями.

Наша Иртышская школа № 3 – это обычная неспециализированная школа, где основная масса учащихся из семей со средним достатком и различными этническими группами. В своей учебе мы пытаемся соединить

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

теоретические знания и практику, учителя стараются разбудить в нас уважение к научным исследованиям и образованию.

По формированию психологической и практической готовности наших ребят к саморазвитию и самосовершенствованию в школе был проведен конкурс проектных и исследовательских работ младших школьников «Я – исследователь», который определялся следующей формулой: познание + увлечение + самовыражение + общение = открытие. Наши ребята составляют и защищают научные проекты: Богачёв Константин и Варина Валерия приняли участие и одержали победу в Республиканском конкурсе проектов при школе «Ертіс дарын».

Интересно проходят встречи с представителями социальных объектов района и области. С 2011 года нами ведется работа с областным благотворительным фондом «Семья и здоровье» г. Павлодара, которые провели ряд полезных и интересных встреч по формированию здорового образа жизни и выработки понятий, навыков и мотивации здорового образа жизни. Основные задачи, которые ставили перед собой волонтеры фонда Назарович В.И. и Косенков Н. В. - целенаправленная, наступательная борьба с курением и алкоголем, разъяснение их вреда для здоровья растущего организма, обучение методам ведения здорового образа жизни, формирование негативного отношения к табакокурению, алкоголю и формирование ответственного отношения к собственному здоровью.

Мы должны научиться не просто доброму отношению к людям, не просто уважительному, а какому-то особому отношению, которое мы всегда проявляем к взрослым людям, когда чувствуем в них личность. Это очень трудно – увидеть в нас личность. Причем не будущую, а нынешнюю. Только если мы выработаем в себе такое отношение, мы сможем добиться, чтобы наша школа действительно воспитала и воспитывает личность.

Социально-полезная деятельность способствует развитию социальной активности. На формирование нашей личности оказывает большое влияние меняющаяся социальная и политическая среда. Мы поддерживаем связь с выпускниками нашей школы – директором Института законодательства Республики Казахстан Ж. Бусурмановым, председателем Агентства Республики Казахстан по делам религий К. Лама Шарифом, председателем АО сбербанка России Г.Грефом, генерал-майором МВД России Н.Виртом, с депутатами областного и районных маслихатов К.Мукановым, А. Бейсембиновым, Т.Евтушенко, заместителем начальника районного отдела образования М. Багиеновой. Нами был проведен ряд встреч на тему «От школьного лидерства к взрослому лидерству». С целью формирования общественного мнения по важнейшим проблемам жизни, общества и человеческих отношений проведены круглые столы с работниками

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

государственных учреждений, прокуратуры, районного архива и членом коллегии адвокатов Павлодарской области Яскевич С.И. При проведении мероприятий обязательное присутствие и поддержка взрослых, взаимоотношения поколений, через которые и передаются социальный и исторический опыт, достижения культуры. Родители нашей школы принимают активное участие в жизни школы. В школе была создана обстановка сотворчества, соавторства в осуществлении воспитательного процесса.

Общественная значимость дел и высокая оценка, которую получают эти дела со стороны социума, способствует самоактуализации учащихся, формируют имидж школы.

Ни с чем, несравнимую радость доставляют общение с товарищами, приобретение друзей, коллективные дела, игры, совместные переживания, приобщение к труду и общественно-полезной деятельности. Каждый ученик нашей школы хочет реализовать себя с творческой стороны, такую возможность предоставляют детям школы района — это работа пресс-центров, то есть каждая школа района имеют свою газету, где освещается вся школьная жизнь. Для большинства детей успех — сильный стимул к дальнейшему совершенствованию. Выход за рамки привычного, стандартного всегда сопутствует творчеству. Каждый ученик интересен своей уникальностью, а развитие социальных компетентностей позволяет сберечь эту уникальность, вырастить самоценную личность, развить склонности и таланты, расширить возможности каждого «Я».

Формирование социальных компетенций в школе закладывают основы успешности учащихся, которые могут в будущем, получив хорошее школьное образование, претендовать на высокий статус и достойное место в нашем обществе. Сегодняшний школьник это будущее нашей страны. Функциональная грамотность выступает неременным условием успешности наших выпускников.

Итрухина Наталья

8 класс, Башмачинская ОСШ

с.Башмачное

Руководитель: Балгужинова М.С.

Родина...Отечество, отчизна, страна, где ты родился и вырос, которая воспитала тебя, дала образование. Родина- это где все тебе родное: и горы, и поля, и леса. Родина- это отчий дом, твоя семья.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Кого мы называем патриотом? Это человек, который любит и уважает свою Родину, народ, учится и работает, чтобы его страна процветала, если нужно, защитит ее от врагов и даже отдаст за нее жизнь.

Мы люди разных национальностей, разного цвета кожи, живем в прекрасной стране, заботимся о ней, гордимся ею. «А что значит любить Родину?» Любить свою Родину - это значит знать ее историю, культуру, сохранять природу родного края, беречь богатства Родины и приумножать их своим трудом, ведь «красотой и мужеством, я знаю, каждая земля населена, но Отчизна, словно мать родная, в целом мире у меня одна».

У моей страны есть государственные символы: Герб, Гимн, Флаг.

Герб - наследственный отличительный знак - сочетание фигур и предметов, которым придается символическое значение, выражающее исторические традиции владельца. Автором Государственного Герба Республики Казахстан являются архитекторы Жандарбек Малибаев и Шота Валиханов. В центре Герба располагается шанырак, который символизирует очаг и целостность мира. Купол юрты - это олицетворение дома, семьи, рода. На Гербе изображены чудо-кони - это Тулпары. Тулпар - быстрый, как ветер, конь, о котором мечтает каждый жигит. Крылатый тулпар - самый популярный образ в казахской поэзии. Он - олицетворение крылатой мечты, стремление к лучшему. Этот символ связан с молодым поколением, с которым всегда связаны светлые надежды, летящий Тулпар объединяет в себе Время и Пространство. Он - символ духовного богатства и многообразия нации и народностей, проживающих в Казахстане под одним шаныраком.

Государственный Герб Республики Казахстан венчает пятиконечная звезда. У каждого человека есть своя путеводная звезда, такая звезда должна быть и у государства. Государственный Флаг представляет сине-голубое полотнище с золотым солнцем и парящим орлом вдоль древка.

Создателем Государственного Флага Республики Казахстан является художник Шакен Ниязбеков. Что означает синий цвет флага? Синий цвет - это символ честности, верности, жизнелюбия. Сине-голубой флаг напоминает безоблачный купол неба и обозначает мир, спокойствие, благополучие всех народов Казахстана. Золотое солнце, купающееся в своих лучах, - это покой и богатство. Желтый цвет - это цвет золота, цвет луны и солнца. Солнце - символ движения, времени, процесс развития, символ роста и увядания, жизни и смерти, востока и запада. Орел олицетворяет высоту помыслов казахстанцев, это символ власти. Какова роль орнамента на Государственном флаге? Орнамент - узор. В древности считалось, что орнамент охраняет людей от воздействия злых сил, он охраняет и наше государство.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Авторами слов Гимна являются Нурсултан Назарбаев и Жумакем Нажмеденов. Автор музыки - Шамши Калдаяков. Герб, Гимн, Флаг - символы Независимости и суверенитета страны.

Нашим лидером является Президент Республики Казахстан - Нурсултан Абишевич Назарбаев. Это очень мудрый, решительный, умелый политик. Именно благодаря ему, наша страна развивается по восходящему направлению все эти годы. Я очень горжусь своей страной и люблю ее!

Кабиден Дамесин

7 класс, Торт-Кудукская СОШ

г.Экибастуз

Этих дней не смолкнет слава

Я просыпаюсь от яркого света, солнце ласкает меня лучами, и день обещает быть добрым. За это счастливое детство я благодарна своему Президенту, своей Армии, стоящей на страже мира.

Моя Родина богата природными ресурсами, она прекрасна своими широкими полями, высокими и скалистыми горами, лесами и светлыми водами рек и озер. Как не любить мне эту землю! В моей стране живут в мире и согласии люди разных национальностей, трудятся дружно на многочисленных заводах и фабриках, несут государственную службу, строят города. И каждый житель достоин звания казахстанца, потому что все трудятся на благо Родины, на приумножение ее славы, на ее процветание.

Но есть среди моих соотечественников и те, о которых хочется сказать особо. У нас в селе живет скромный труженник – Ахметов Мурат, афганец. Молодым юношей он выполнял свой интернациональный долг. Горьки сейчас его воспоминания о боевых друзьях, оставшихся на поле брани, вернувшиеся калеками, не сумевшие оправиться от ранений. Сколько матерей, сестер, братьев пролили горькие слезы по своим родным. По сегодняшний день скорбит народ.

Ежегодно 15 февраля мы приглашаем нашего афганца в школу, он делится не только воспоминаниями, но делится и «секретами» военной службы, принимает участие вместе с нашими старшеклассниками в конкурсе «военной сноровки», в спортивных соревнованиях, в походах. Очень много книг, телепередач и фильмов об афганской войне мы обсудили с Муратом Ахметовым, спели песен о боевой дружбе, познакомились с его армейским альбомом, где с фотографий смотрят на нас молодые, полные сил и жизнерадостности, ребята. И не хочется верить, что не все они вернулись

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

домой. И для многих ребят в нашей школе Ахметов Мурат остается примером беззаветного служения своему народу, истинного патриота своей страны, и мы равнение держим на него.

Миром над домом, тишиной, возможностью учиться и трудиться я буду всегда дорожить. Не желаю, чтобы мою красивую страну разрывали грохот снарядов, чтобы оплакивали близких и родных мои соотечественники, чтобы пылал огонь, уничтожая все светлое на пути.

Ради сохранения всего нажитого моими предками, ради мира я буду учиться, трудиться, защищать Родину, оберегать его границы, буду бдительным и бережливым. А для этого у меня сегодня есть все:

Я люблю свою землю,
Я люблю свой народ.
И народа покой
Оберегать я готов!
Над страной пусть светит яркое солнце
И только пусть светятся мирные звезды.

Казиманова Мерей

8 класс, школа-лицей № 20

г.Павлодар

Руководитель: Топанова Г.Т.

Моя Родина – Казахстан!

Наше знамя – независимость,
Наша цель – мир и
благоденствие. В этом мире у
нас есть лишь одна Родина.
Это – Казахстан.

Н.А. Назарбаев

Современный Казахстан – свободное и суверенное государство, которое строит новую жизнь и признано во всем мире. Но всегда ли так было?

«Независимый Казахстан появился не вдруг и не на пустом месте; во имя его свободы миллионы людей проливали кровь, отдавали жизни, вынесли неисчислимые беды и лишения. Мы – дети величественных гор и безбрежных степей. Здесь зарождались, крепили, мужали сотни и сотни поколений казахов. Эти бескрайние просторы – наша колыбель, наше наследство, наше богатство. Каждый из нас – частичка молодой, но достигшей высоких результатов,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

страны», - учит наш Президент - Лидер нации Нурсултан Абишевич Назарбаев.

За годы независимости Казахстан поднялся на высокий уровень в мире. В стране произошли большие перемены, вселяющие гордость, радость и надежду в наши сердца. В республике созданы все условия, чтобы люди получали качественное образование, имели хорошее медицинское обслуживание, отдыхали, работали и приносили казахстанскому обществу пользу. Ученые делают новые открытия, композиторы и певцы создают новые песни, художники – картины, строители возводят новые здания и города, подобные красавице Астане.

Я, как потомок гордого, свободолюбивого, мужественного казахского народа, очень люблю свою Родину и думаю о ее будущем. Наши предки навечно высекали на каменных скрижалях истории гордое имя казаха и оставили нам прекрасное наследство – Родину, с ее огромными просторами, уникальной культурой, миролюбивыми традициями и первостепенным уважением к Человеку. Великий Абай нас учит: «Адам бол!» и этот жизненный принцип стал для казахстанцев главным.

Наши предки завещали нам вписывать в многовековую летопись славных дел казахского народа все новые и новые страницы.

Сегодня я только учусь в восьмом классе, но уже сейчас думаю о том, чтобы моя республика с каждым годом процветала и приумножала свои богатства. Что я должна и что я могу сделать для любимой страны и для казахстанского народа? Сегодня я должна хорошо учиться, любить своих близких, друзей, с уважением относиться к старшим, заботиться об окружающем меня мире – о моей Родине, который называется Казахстан!

Мой Казахстан велик и огромен! В Павлодаре, на моей малой Родине, морозные зимы и часто в такое время я мечтаю о теплом лете. Я закрываю глаза, мысли уносят меня далеко-далеко. Вот я бегу по узкой степной тропинке, усыпанной ковылем, чувствую запах свежей травы, слышу еле уловимый звук, напоминающий пение кобыза. Это Коркыт-ата снова прикоснулся к струнам кобыза, чтобы рассказать о красоте родной земли и вечности бытия, о величавой степи и огромном голубом небе. Степь в моем краю удивляет: то до самого горизонта расстилается безграничный простор, нелюдимый, какой-то неодушевленный, как затерянный мир, то вдруг гряды каких-то разрушенных стен заставляют вспомнить о минувших днях. Картина, что впереди меня, завораживает сердце. Кажется, стоит просто протянуть руку, и ты коснешься горизонта!

Счастлива я, что родилась и живу на такой величественной, богатой и живописной земле, имя которой Казахстан. Гордость за нашего Президента - Лидера нации Н.А. Назарбаева, создавшего суверенное государство в мировом

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

пространстве, за казахстанский народ, преодолевший все трудности на пути достижений, переполняет меня!

Современный Казахстан знает весь мир: политики, ученые, олимпийцы, культурные деятели и дети разных народов! Быть достойной – жить в такой стране, учиться, трудиться на благо Родины, быть вместе с ней и в радости, и в то время, когда придут трудности, приумножать наследие, оставленное предками.

Для меня дороги бескрайние степные просторы, чистые родники, белоснежные высокогорные вершины, сильные и мужественные предки и люди, живущие в моей стране. Я горжусь народными героями: Богенбай-батыром, Кабанбай-батыром, Райымбек-батыром, боровшихся за свободу и независимость казахского народа, историческими личностями Айтеке би, Толе би, Казыбек би, внесших большой вклад в укрепление единства казахского народа, учеными, писателями и общественными деятелями, среди которых Машхур Жусуп Копеев, Бухар Жырау, Каныш Сатпаев, Султанмахмут Торайгыров, Алькей Маргулан, родившиеся в Прииртышье. Любуюсь лазурной далью родного Иртыша.

Я горжусь казахстанским народом, который сохранил благородство и терпимость, уважает свою национальность, родной язык и родную культуру, свою религиозную веру.

Наш Президент - Лидер нации Нурсултан Абишевич Назарбаев создал Ассамблею народа Казахстана для того, чтобы все этносы процветали и уважали друг друга, жили в мире и согласии, начиная с маленьких детей до старшего поколения.

Я люблю свой народ и горжусь тем, что родилась казашкой. Казахская культура, традиции и обычаи, казахское мировоззрение, истоки которых находятся в тюркском мире, содержат много истин, знаний и правил, которые воспитывают достойных личностей и героев, дарят миру Кожа Ахмеда Яссави, Юсуфа Баласагуни, Абу Насыра аль-Фараби, Шокана, Абая, Шакарима и многих других.

Мои ровесники! Это от нас и от меня, от всех нас зависит судьба Отчизны! Прочь равнодушие! Все наши знания, стремления, все наши достижения тебе, родной Казахстан! Будущее за нами – молодыми! У нас одно прошлое, одно настоящее, одно будущее, и значит одна душа.

Пою о тебе, мой Казахстан! Ты гордость моя! И горячо любимая моя страна! Пою о людях, живущих в мире и согласии, о просторах твоих и лесах, о морях и реках, о величественных горах, о земле твоей. Склоняю голову перед народом, который делает нашу Родину краше, богаче и могущественнее.

Моя Родина – Казахстан!

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Кайсар Аделия

9 класс, военная школа-интернат

г.Павлодар

Руководитель: Ибраева А. А.

Я – патриот Казахстана

Я - курсант 3-его взвода Областной военной школы-интернат Кайсар Аделия. Моей Родиной является прекрасная страна, Республика Казахстан. Это – великое государство с богатой историей, древней культурой и неповторимой природой. Широки просторы казахстанских земель. Когда на севере ещё лежит снег, у подножия гор на юге уже зацветают плодовые деревья. “Берёзовые ситцы” севера, могучие сосны Борового, золотые нивы целинного края, седые ковыли Великой Степи, высокие горы Алатау и Тянь-Шаня – всё мой Казахстан. Эти картины меня поражают своей невиданной красотой. Я никогда не перестану ими восхищаться.

Недра Казахстана богаты природными ресурсами: газом, нефтью, углем, черными и цветными металлами. Это все достояния народа Казахстана, которые достались ему не просто.

Современный Казахстан - независимое, суверенное, демократическое государство со стабильной экономикой и беспроигрышным планом на будущее. Сегодня Казахстан смело заявляет о себе, о своих правах и целях.

Президентом нашей страны является поистине мудрый человек, тонкий политик, стратег и настоящий патриот, Н.А.Назарбаев. Благодаря ему мы достигли стабильности и процветания. С приобретением независимости начала развиваться экономика, наука, культура. Конечно, нашей стране было нелегко начинать “строить” своё государство, выйти из кризиса, преодолеть безработицу, но мы прошли эти трудности. Мы встали на ноги, и теперь наша страна продолжает двигаться вперед. За время нашей независимости мы сделали немало: построили крепкое государство, создали одну из самых динамичных экономик, улучшили уровень жизни людей. Нурсултан Назарбаев, президент нашей Родины, всегда на первом месте ставит народ. Люди верят ему и любят этого человека.

Президент Республики Казахстан является гарантом Конституции. Конституция - основной закон практически любого современного государства, а также гарант стабильности завтрашнего дня. В её первой статье сказано, что Казахстан является демократическим, светским, правовым и социальным государством, высшей ценностью которого является его народ. “Как гарант Конституции Республики Казахстан я буду жёстко требовать от всех неукоснительного исполнения её положений”, – говорит лидер нашей страны.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Казахстан имеет собственные государственные символы: Флаг, Герб, Гимн. Они отражают независимость, свободу, национальность государства.

Наша страна многонациональна, и в этом еще одно преимущество, потому что мы все - единое целое, и нас объединяет наша Родина, дружба, уважение, взаимовыручка и общая культура. В Казахстане единой семьёй живёт более пятнадцати миллионов человек, представителей более ста национальностей и народностей. И всё это сопровождается хорошим отношением и симпатией друг к другу. На казахском, русском, уйгурском, немецком, корейском, татарском языках издаются книги и газеты, работают национальные театры, эстрадные ансамбли, передаются национальные программы на радио и телевидении. И как сказал Н.А. Назарбаев: “Дружба народов, взаимопонимание и солидарность – вот основа, на которой мы строим новый Казахстан!”

Миролюбивая политика государства, развитие интеллектуального и экономического потенциалов - залог будущего благополучия. Символом Казахстана можно считать нашу новую прекрасную столицу Астану. Она, за короткий срок ставшая неповторимым, современным мегаполисом, символизирует мощь и силу Казахстана. Наша столица преобразается с каждым днем. Мы не успеваем следить за новыми изменениями, которые происходят в жизни Астаны, особенно на фоне строительства грандиозных объектов нового века: “Аккорда”, “Байтерек”, “Думан”, Дворец мира и согласия, столичный цирк - всего не перечислить. Главной достопримечательностью и визитной карточкой Астаны является величественное сооружение на левом берегу реки Ишим – Байтерек. По легенде Байтерек символизирует сказочное дерево, растущее на горе Кок-Тобе. Ежегодно в его листве священная птица Самрук откладывала золотое яйцо – солнце. Каждый год дракон съедал светило, что символически означало смену Дня и Ночи, Лета и Зимы. Красивая легенда! Астана – это олицетворение процветания нашей страны, это символ надежды и уверенности народа в своем будущем. Это – прекрасный и мирный город с архитектурным ландшафтом и уникальными скульптурными символами. Я уверен, что в будущем наша столица станет еще лучше. Своему родному, самому прекраснейшему для меня городу Астане искренне пожелал бы дальнейшего роста и благосостояния.

Сейчас XXI век - век нового поколения, которому предстоит стать опорой молодого государства. Нам следует уделять большое внимание учёбе, стараться приобрести максимум знаний. Государству нового тысячелетия необходимы образованные, активные люди. От нас будет зависеть будущее государства. “Казахстану необходима интеллектуальная революция, которая позволит пробудить и реализовать потенциал нашей нации” – говорит

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Н.А.Назарбаев. Лично я буду стараться учиться, работать на благо государства, чтобы внести вклад в развитие моей родины, Республики Казахстан. Мой Независимый Казахстан - это мой дом, моя Родина!

Канафина Махаббат

11 сынып, Еңбекші жбб орта мектебі
Железин ауданы, Еңбекші ауылы
Жетекшісі: Жамбусинова Ж.А.

Үлгілі ұрпақ

Алдымен сүй,ардақты-ананды,
Үлгілі ұрпақ атадан бата алады.
Бар жақсылық балаға бұл ғаламда,
Мейірімінен ананың жасалады.

Отбасы тәрбиесінде ата-ананың мінез-құлқы, тіршілік ортасы үлкен маңызға ие. Ұрпақ адамгершілік, әдептілік, инабат үлгісін өскен ортасынан, отбасынан алады. «Атасыз үй – батасыз, анасыз үй – панасыз», «Шешесін көріп қызын ал,ыдыс-аяғын көріп асын іш» деген мақалдар тегін айтылмаған. Әйелді отбасының құты деп, әспеттеп-құрметтеген. Қазақ ежелден ақылына келбеті сай аналарды ардақтап, басына көтерген, баланың ғана емес, елдің анасы болған ана-апалардың мысалы аз болмағаны да сондықтан. Ғабит Мүсіреповтің «Ұлпан» повесіндегі Ұлпан ана ел басқарған ақылды, сыпайы, мейірімді, ибалы, ізетті, қарапайым жан. Ыбырай Алтынсарин «Ананың сүюі» деген өлеңінде ананың балаға деген шексіз махаббатын, ынтызарлығын паш етеді. Исі қазақ қандай қиын-қыстау кезеңде де дінін сақтап, имандылық қасиеттерін насихаттап үлгілі ұл-қыз өсіруді мансұқ етті. Отбасындағы имандылық, ынтымақ арқылы жаны таза ұрпақ тәрбиесіне айрықша мән берді. Халық әдебиетінде әке сөзі заң болып табылады. Әкенің ісі балаларға үлгі саналады. Ал, ананың ақ сүтін Меккеге жеті рет арқалап апарсаң да ақтай алмайсың деген ұғым-түсінік ежелден бар. Ұрпақ мейірбан жүректі, жайдары, таза рухты, ақыл-парасатты, инабатты да иманды адам болып қалыптасуы керек. Ұлт осыған ұмтылады. Қызды әуел бастан-ақ ізеттілікке, сыпайылыққа тәрбиелегенде оған болашақ ана ретінде қараған. Қыз баланы болашақ ана, әйел заты болғандықтан жас кезінен бастап жақсы мінез-құлыққа баулиды. «Қызға қырық үйден тыю» дейді халық даналығы. Бұл қыз баланың жанұядағы тәрбиесіне қаншалықты мән берілетінін білдіреді. Қыздың әдептілігі сөйлеген сөзінен, жүріс-тұрысынан, жібектей сызылған

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

мінез-құлқынан көрініп тұрған. Қазақ қыздарының көрік-келбеті сұлулық, әсемдік символы ретінде аса жоғары бағаланып отырған.

Өз ұрпағының өнегелі, абзал азамат болып өсуін армандаған қазақ халқының жас ұрпақ тәрбиесіне бағытталған жарасымды, ұлттық нақышпен ерекшеленетін салт-дәстүрлері аз емес. Айталық, қазақтың дәстүрлі тыйымдарында жас ұрпаққа жаман әдеттен бойды аулақ салуды, жаманшылыққа үйір болмауды талап етеді. “Жақсыдан – үйрен, жаманнан – жирен” дейді халық даналығы. Адамға қарсы үй сыпырма, адамға саусағыңды шошайтпа, адамға түкірме, адамды санама, ақты төкпе, ала жіпті аттама, ас қайырмай дастарқаннан тұрма, бос бесікті тербетпе, дастарқанды аттама, есікті теппе, екі кісінің арасынан өтпе, қызға ер баланы тебуге болмайды, қыз баланы босағаға отырғызба, құран оқығанда сөйлем, нанды баспа, нанды бір қолмен үзбе, нанды жерге тастама, нанмен ойнама, үйге қарай жүгірме, үлкенге қарсы келме, үлкенге сен деме, үлкеннен бұрын билік айтпа, үлкеннен бұрын төрге шықпа, үлкен кісінің жолын кеспе, құдыққа түкірме, отқа түкірме, от шашпа, суға түкірме, – деген секілді дәстүрлі ұлттық тыйымдар ұл-қызды жамандықтан бойды аулақ ұстауға үйретеді. Мұның өзі қазақ этнопедагогикасындағы айқын ерекшеліктердің бірі болып табылады. Ұл-қызды отбасы ғана емес туып-өскен ортасы, қоғам тәрбиелейді. Ежелден қалыптасқан ұлттық салт-дәстүрде үлкеннің кішіге ескертпе жасап, ақыл айтып отыруы. Бұл қалыптасқан дәстүр. Мұны жасы кіші жан ешбір кінәратсыз қабылдаған, бұлжытпай орындап отырған. Үлкеннің сөзін бөлмеу, онымен қатарласып отырмау үлкен құрметтің белгісі болып есептелген. Жасы үлкен кісі төрге шығып отырған, бірінші болып сөз бастаған. Қазақта ата-анаға деген құрмет дәстүрі ұрпақтан-ұрпаққа мирас болып келе жатқан асыл қасиет. Ұлттық этикеттің өнегелік мазмұны ұл-қыздан байсалдылық пен орнықтылықты талап етеді, дарақылықтан, даңғойлықтан бойды аулақ салуға үйретеді. Үлкеннің ой-пікірі мен ақыл-кеңесіне құлақ асу бұлжымас заң болып есептеледі. Үлкендердің алдында қалай болса солай киініп бой көрсету, ерсі қылық жасау, күнә саналады. Отбасының басшысы әке болып есептеледі. Егер ол қайтыс болған жағдайда үлкендік, ағалық үйдегі үлкен ұлға ауысты. Үйдің үлкені барлық шаруашылық істерге басшылық жасайды. Мұндай құрмет отбасындағы үлкенге қатынаста ғана емес, жасы үлкен барлық жандарға жасалатын болды. Ақсақалдар болса, көпшіліктің жалпы құрмет, сыйына бөленеді. Қоғам дамуының кеңестік кезеңінде ұлттық әдет-ғұрып, салт-дәстүрлерге селкеу түсіп, өзінің шынайы, таза нақыш-өрнектерінен айырыла бастағанын жоққа шығаруға болмайды. Бұл қазіргі жас ұрпақтың мінез-құлықтарынан, қоғамдық ортада өздерін-өздері ұстауларынан, жүріс-тұрыстарынан аңғарылып жататыны құпия емес...

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Этикалық әдеп пен инабат рәсімдері ғасырлар бойы қалыптасып келді, онда тұтас халықтың тәжірибесі жатыр. Осы этикалық жүйенің біртұтастығы, бір-бірімен сабақтастығы таңқалдырады. Халықтық әдет-ғұрып рәсімдерінде жалқаулық, даңғойлық, қорқақтық, маскүнемдік, т.б. жағымсыз қылықтар қатаң түрде айыпталады. Әділдік, шыншылдық, берген сөзге болаттай беріктік жоғары бағаланады. Бүкіл қазақ қашанда жас ұрпақ тәрбиесіне үлкен мән берген ұлы Абайдың қарасөздерінің жас ұрпақ тәрбиесінде маңызы зор. Ол зерделеп оқыған жастарға баға жетпес бай қазына. «Адам ата-анадан туғанда есті болмайды: естіп, көріп, ұстап, татып ескерсе, дүниедегі жақсы-жаманды таниды-дағы сондайдан білгені, көргені көп болған адам білімді болады. Естілердің айтқан сөздерін ескеріп жүрген кісі өзі де есті болады. Әрбір естілік жеке өзі іске жарамайды. Сол естілерден естіп-білген жақсы нәрселерді ескерсе, жаман дегеннен сақтанса, сонда іске жарайды, сонда адам десе болады», дейді Абай. «Естілген нәрсені, ұмытпастыққа төрт түрлі себеп бар: әуелі – көкірегі байлаулы берік болмақ керек. Екінші – сол нәрсені естігенде, я көргенде ғибратлану керек, көңілденіп, тұщынып, ынтамен ұғу керек. Үшінші – сол ішінен бірнеше уақыт қайтарып, ойланып көңілге беку керек. Төртінші – ой кеселді нәрселерден қашық болу керек. Егер ой кеп қалса салынбау керек. Ой кеселдері: уайымсыз, салғырттық, ойыншы-күдікшілдік, я бір қайғыға салыну, я бір нәрсеге құмарлық пайда болу секілді. Бұл төрт нәрсе күллі ақыл мен ғылымды тоздыратұғын нәрселер». «Адам баласына жыртықсыз, кірсіз сыпайы киініп, әм ол киімін былғап, былжыратып кимей, таза кимек – дұрыс іс». «Кербездің екі түрлі қылығы болады: бір бет пішінін, сақал-мұртын, мүшесін, жүріс-тұрысын, қас-қабағын қолдан түзеп, шынтағын көтеріп, қолын тарақтап әуре болмақ. Біреуі атын, киімін, «айран ішерім» деп, солардың арқасында сыпайы жұғымды жігіт атанбаққа, өзінен ілгерілерге елеулі болып, өзі қатардың ішін күйдіріп, өзінен кейінгіге «әттең дүние-ай, осылардың атындай ат мініп, киіміндей киім кигеннің не арманы бар екен?» дейтұғын болмаққа ойланбақ. Мұның бәрі – масқаралық, ақымақтық. Мұны адам бір ойламасын, егерде бір ойласа, қайта адам болмағы – қиын іс. Кербез дегенді осындай кер, немеден безіңдер деген сөзге ұқсатамын. Тегінде адам баласы адам баласынан ақыл, ғылым, ар, мінез деген нәрселермен озбақ. Онан басқа нәрселермен оздым ғой демектің бәрі де – ақымақтық...». «Егер де мал керек болса, қолөнер үйренбек керек. Мал жұтайды, өнер жұтамайды. Алдау қоспай адал еңбегін сатқан қолөнерлі қазақтың киесі сол. Бірақ құдайтағала қолына аз-маз өнер берген қазақтың кеселдері болады. Әуелі – бұл ісімді ол ісімнен асырайын деп, артық ісмерлер іздеп жүріп, көріп, біраз істес болып, өнерге арттырайын деп, түзден өнер іздемейді. Қолындағы аз-мұзына мақтаны, осы да болады деп, баяғы қазақтың талапсыздығына тартып, жатып алады. Екінші – ерінбей істей беру керек қой. Бір-екі қара табылса малға бөге

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

қалған кісімсіп, «маған мал жоқ па?» дегендей қылып, еріншек, салдау, сылғырт, кербездікке салынады. Үшінші – «дастарқандысың ғой, өнерлісің ғой, шырағым» немесе «ағаке, нең кетеді, осы ғанамды істеп бер», дегенде, «маған да біреу жалынарлыққа жеткен екенмін» деп мақтанып кетіп, пайдасыз алдауға, әу тілге алданып, өзінің уақытын өткізеді. Және анаған дүниенің қызығы алдауды білген дегізіп, көңілін де мақтандырып кетеді. Төртінші – тамыршылдау келеді. Бағанағы алдамшы шайтан тамыр балалық деп, бір болымсыз нәрсені берген болып, артынан үйтемін-бүйтемін қарық қыламын дегенге мәз болып, тамырым досым десе, мен керектінің бірі болып қалыппын ғой деп және жасынан іс істеп үйден шықпағандық қылып, жоқ-барға тырысып, алғанды білмей, дереу оның жетпегенін жеткіземін деп, тіпті жетпесе өзінен қосып, қылып бер дегеннің бәрін қылып беріп, күні өтіп, еңбек қылар уақытынан айырылып, «жоғары жаққа» қарық болып, тамақ, борыш, киім есінен шығып кетіп, енді олар қысқан күні біреудің малын бұлдап қарызға алады. Оны қылып берейін, мұны қылып берейін деп, сонымен табысы құралмай, борыш, дауға айналып, адамшылықтан айырылып, қор болып кетеді. Осы несі екен?

Бүгінде Жастар ұйымы еліміздің білім мен шығармашылыққа талпынған ең үздік оқушыларының басын қосты. Қазақстанның жас көшбасшыларының одағы балалардың әлеуметтік тәжірибелерін арттырып қана қоймай, алға қойған мақсаттарына жету жолында үлкен мүмкіндіктер береді. Президентіміз Қазақстан халқына Жолдауында патриоттық, адамгершілік нормалары, ұлтаралық келісім, тағаттылық, дене және рухани дамуды тәрбиенің басты құндылықтары деп бекер айтпаса керек. Жастар ұйымынағыз көшбасшы, адал патриот, жауапты азамат, сенімді дос, болашағы зор ұрпақ!

Конкурс сочинений среди школьников
на патристическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Каримбекова Ахмарал

10 сынып, №25 гимназия

Екібастұз қаласы

Тілім менің- тірлігімнің айғағы

Ана тілім,
Жүрегісің анамның.
Жүрек ана мен өзіңнен жаралдым,
Сағат сайын саулығыңды тілеймін.
Сенсіз мынау керегі не ғаламның?!

Ана тілім әрекетімнің азығы, бар ғаламды танудың қазығы. Ой санамның дамуының өсуінің куәсі. Ғасырлардың кейінгіге әз үні. Тіл адамзат болмысының қайнары, ұлттық тарих пен әдебиетіміздің шамшырағы. Біздің еліміздің мемлекеттік тілі- қазақ тілі. Қазақ тілінің тарихы тереңнен бастау алады. Ол Алтай тілдері ортбасының түркі тілдер тобына жатады. Қазақ тілінің байлығы, көркемдігі жыраулар поэзиясынан, би- шешендердің нақыл сөздерінен бастау алары хақ. Қазақ тілі түркі тілдер ішіндегі ең асылы. Бұлай деп айтуымның дәлелі Мәшһүр Жүсіп Көпейұлының мына бір нақыл сөзі: «Қазақ тілінен асыл, қазақ тілінен бай тіл жоқ. Егер қазақ тілін білсе, білім де осында, дін де осында. Дүниеде ең асыл араб тілі, одан кейін түрік тілі, түрік тілінің ішіндегі гауһары- қазақ тілі». Мені осындай асыл да бай тілімнің бүгіні және ертеңі алаңдатады. Бұлай дейтініме себеп қазіргі жастарымыздың көбісі дерлік бір- бірімен орысша сөйлеседі. Халқымыз: «Өзге тілдің бәрін біл, өз тіліңді құрметте», дегендей, орыс тілін білген жақсы, дейтұрғанмен ана тіліміз ұмыт болып бара жатқан сияқты.

1986 жылғы желтоқсан оқиғасына да көз жүгіртер болсақ, сол кездегі қазақ жастарының ұрандары: «Жеріміз тоналмасын, тіліміз жоғалмасын». Менің мұнымен айтпағым, осының барлығы тілімізді сақтап қалудағы отаншылдықтың көрінісі. Мемлекетімізде барлық құжаттар мемлекеттік тілде және де осы орайда мемлекеттік тілді игеру барысында көптеген істер атқарылып жатыр. Солардан мемлекеттік мекемелерде қазақ тілін игеру үшін тегін курстар барлығы, алайда мемлекеттік тілді меңгеру мерей емес міндет. Тіл әрбір ұлттың тарихи болмысы, дүниетанымы сақталатын асыл қазына, атадан балаға мирас болып отыратын асыл мұра. Сондықтан ертеңгі күнге ұласар құндылықтарымыздың ішінде тілімізден өткен асылы жоқ. Ендеше сол асыл құндылықтарымыздан айрылып қалмайық!?

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Кемелова Айзада
9 класс, СОШ № 18
г. Экибастуз

Моя Родина - Независимый Казахстан

Тебе, родная моя земля,
Посвящаю своё слово.
Свободен, величав и первоздан,
Звезде подобный средь земель и стран,
Кюй счастья ты наигрываешь звонко,
Родной мой, лучезарный Казахстан...

Я бегу навстречу восходящему солнцу! Бескрайняя и таинственная степь наполняется все более горьким запахом полыни. Степной ветер, обдувая мое лицо и волосы, мчится в лазурную даль. Передо мной буйство красок. Мое сердце, словно старинные часы, ритмично бьется и наполняется восхищением. Я бегу среди трав, вдыхаю теплый воздух и кружусь, как в детстве; и все мне очень нравится, я счастлива!

Но вот солнце встало – я проснулась. Это был замечательный сон, наполненный любовью к Родине. А Родина для меня – это звуки чудесной домбры и сладость парного молока, великие просторы степей и снежные горы, высокое синее небо и яркое солнце.

Но Казахстан не просто красивейшая страна с неповторимой многовековой историей и культурой, это молодое, свободное, независимое государство, успешно развивающее свою экономику и идущее вперед дорогой реформ и преобразований к процветанию и стабильности нашей страны. Я думаю, главное богатство любого государства – это его люди, их жизнь, заботы и чаяния, горести и радости.

Я не перестаю удивляться тому, как славно уживаются в нашей стране люди разных национальностей, говорящие на разных языках, исповедующие разные религии. Я думаю, что неважно, на каких языках говорят дети Казахстана. Всех нас, независимо от цвета кожи и разреза глаз, объединяет чувство любви и благодарности родной земле. Помните наказ Алтынсарина: "Долг каждого из нас - внести посильную лепту на пользу своей Родине"! И если есть у человека дар, талант, ум, он непременно употребит их во славу своей Отчизны.

Щедра казахская земля, и характер у казахского народа тоже щедр и гостеприимен. Всем живущим здесь нужно знать язык, историю и обычаи казахского народа. И пусть звучат над этой землей напевы домбры, русские,

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

украинские и немецкие песни. Пусть танцуют люди польку и лезгинку. Народ Казахстана един. Это поможет сохранить мир на древней, прекрасной казахстанской земле. А мир – важнейшее условие будущего процветания.

«Берёзовые ситцы» севера, могучие сосны Борового, золотые нивы целинного края, седые ковыли Великой Степи, горные громады Алатау и Тянь-Шаня – всё мой Казахстан. Поэтическое наследие нашего народа содержит немало завораживающих картин красоты родной земли, воспетых великими акынами казахской земли.

Но наш край богат не только живописной природой. Кто же не знает талантливых писателей, которых вскормила наша земля? Это Сабит Муканов, Габит Мусрепов, Иван Шухов, Кожаберген жырау, Сафуан Шаймерденов.

Да, и для меня мой Казахстан — это колыбель, это начало всех моих начал. У моего государства есть еще одно достоинство: мы известны всему миру своей толерантностью, межэтническим, межконфессиональным согласием и диалогом. Это главное достижение, которым мы вправе гордиться, потому что это очень здорово, что «каждый казахстанец, какой бы нации, вероисповедания он ни был, мог быть свободен в выборе обычаев, культуры и религии».

Для меня очень важным является заявление Президента Н. А. Назарбаева о том, что мы должны построить общество, где ценятся честь, достоинство и репутация каждого, где присутствует мораль, этические стандарты и духовные ценности. Важно, потому что нравственность — это зеркало, в котором отражаемся мы как нация.

Я верю в тебя, мой Казахстан!

Біздің Қазақстан
Анамыздай тілеуі ақ
Отан бізге біреу — ақ!
Ол — біздің Қазақстан!
Жастан сүйе аңсаған
Тәтті күймен кәусар ән
Ол- біздің Қазақстан!

Меня переполняет чувство гордости за мою Родину, мой Казахстан. На сердце светло и спокойно, потому что я уверена в завтрашнем дне.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Кәкім Бәкіжан

10 сынып, Дөнентаев атындағы орта мектеп
Ақсу ауданы, Павлодар облысы.

Патриот деген кім?

Туған жер... Туған жер-ай! Торқалы топырағың табаныма мақтадай жұмсақ тиіп, әр қадамыма қуат беріп қана қоймай, сол топырағыңның жылуы табанымнан өтіп, алпыс екі тамырымды қыздырып, іштегі тұнып жатқан сезім толқындарын толғандырып қояды-ау шіркін! Толқыған жо...жоқ тулаған жүрегім лүп-лүп соғып, кеудемді дүрс-дүрс ұрып жарып шығатындай, тәйірі. Ал табиғат болса, сол баяғы әсем әуезді әуенін шертіп жатыр ма? Жоқ, әлде, бейне бір жүрек тесер сырын ақтарып жатыр ма? Білмеймін... Сен дегенде жан жүрегім езіліп, темірдей қатал да қатқыл мінезім елжіреп-балқып кете ме? Олда бір үлкен жұмбақ. Туған жерім мен өзіңе келгенде, иә, иә мына мен жұмаққа келгендей күй кешемін. Сол жұмақтың ішіндегі адамдар қандай бақытты десеңізші! Па, шіркін, осынау асау әрі көзге көрінбес, тіпті білінбес, бірақ алып бақыттың қадірін жұрт біле ме екен? Жоқ, әлде осынау қасиетті қара жерден алысқа ұзап кету міндет пе?! Ес жиғалы туған жерге ғашық болған мына мен, осы әсемдіктен жаралған мекенді ақырғы рет көріп тұрғандай, я болмаса осы жерлермен қоштасып үлгере алмай қаламын-ау, одан айырылып қалсам не болады, деген жалғыз қорқынышпен күн кешіп келемін. Кейде өзіме сан түрлі сұрақ қоямын. Туған жерден ұзатылған қыз келіншектер қалайша өзге жерге, өзге елге барып, тастай батып судай сінеді екен? Қалайша мұндай азапқа шыдайды екен? Иә... әйел заты махаббат үшін осындай ауыр сынақты да көтеруге дайын ғой. Қыз ұзату да қазақтың үлкен салт-дәстүрінің бірі. Ал мен болсам туған өлкемді үш күн көрмесе, жанымды қоярға жер таппай, тар әрі қараңғы қапаста жалғыз қалып қойғандай, туған өлкемді енді қайтіп көрмейтіндей, я болмаса өзімді екі оттың ортасында қалғандай сезінемін. Тіпті, бар әлемнің байлығын аяғымның алдына үйіп қойсада, туған жерімнен, өсіп-өнген өлкемнен, еркелеп өскен елімнен бір елі болсын ұзап кетпеспін. Күндердің күні ерте ме, кеш пе о дүниелік болғанда жаратқаным маған екінші өмір беріп, өміріңді қайда өткізгің келеді деп сұрайтын болса, мен мүдірместен менің кішкентай ғана ауылыма, туған жеріме жіберуін сұрар едім. Осы орайда бар қазақтың жүрегін жыры мен тебіrentкен қазақтың бір тума ақыны – Фариза Оңғарсынованың мына жыр шумақтары аядай көңілге орныққандай санатыма қайта-қайта оратыла берді:

-О, туған жер, кеңпейіл, құшағың кең,
саған көңіл бұлқынар күш-ағынмен.
Сағынышымды қанат қып саған қарай,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

балапандай талпынып ұшамын мен.

Сан ғасырлар төңірегінде «тәуелді» атты тар қапаста қысылып, сол қапастан бір күні шығып, тәуелсіздің күнін кешемін деген бірақ қана арманмен күн кешкен ата-бабаларымызға сағым болған, аңсатқан арман тоқсан бірдің сұрапыл желтоқсанының он алтыншы жұлдызында жүзеге асты. Тарихы терең бойлаған қайсар елдің тәуелді болып қалуына жоңғарлардың қыспағы мен, қалың халықтың бір жағадан бас, бір жеңнен қол шығарып, жұдырықтай жұмылмауы үлкен рөл атқарды. Жоңғарлардың жасаған ауыр соққысынан қалың халық бас сауғалап кете барды. Бас сауғалаудан табандарынан тозып ақтабан болған елден «Елім-ай» атты зарлы ән сүзіліп шыға берді:

- «Қара таудың басынан көш келеді-ай,
Көшкен сайын бір тайлақ бос келеді-ай.

Ел жұртыңнан айырылған қиын екен,

Екі көзге мөлтілдеп жас келеді-ай».

Қыспақта қалған қалың қазақ Ресейге қосылуды ұйғарады. Құрылтайда үш жүздің басы бірігіп, Төле, Қазыбек, Әйтеке атты қазақтың үш атақты биі бірлікке үндейді. Әбілқайыр басшылығымен үш жүздің әскері жоңғарларға күйрететұғын ауыр соққы берді. Ресейдің қол астына өтсек те, жоңғарларды өз күшімізбен «Аңырақай шайқасында» ойсырата жеңген болатынбыз. Ресейге қосылғаннан бастап тәуелсіздің күні құрып, «бодан» деген атты жамылдық десек артық айтқандық емес. Ел азаттығы, ұлт азаттығы үшін сан мәрте көтеріліске шығып жатсақ та, өз дегенімізге, өз мақсат-мұраттарымызға жете алмағанымыз ақиқат. Мың тоғыз жүз тоқсан бірінші жылдың он алтыншы желтоқсанында қазақтың бірінші хатшысы Дінмұхамед Қонаевтің орынына орыс ұлтының Колбин атты азаматы келгенін естіген жастар көтеріліске шықты. Осы жолғы көтеріліс ел тарихындағы тым елеулі көтеріліс болғаны ақиқат, себебі осы көтерілістің арқасында тәуелсіздігіміз қолымызға тиіп, өз арамыздан тұңғыш президентімізді сайлап алдық. Әрине, бұл көтерілістің өзіндік құныда арзан болған жоқ. «Елім» деп еңіреген ұл-қыздарымыз қыршынынан қиылып кете барды. Оларды абақтыға жауып, көрсетпеген қорлықты көрсетіп, жала жауып, қаралап, жандарын азапқа салған күйі ату жазасына кескен болатын. Біздерді қанша қараламақ болса да, қайсар халық өзінің патриоттарын мәңгі бақи ұмытпайтынына мен өз басым сенемін.

Осындай толғауы тоқсан, тамыры терең бойлаған тарихы бар, әдеби-мәдени құндылықтары бар дана халықтың болашағына деген көз қарасы айрықша кең, әрі шынайы екеніне ешқандай шүбә келтіре алмаймыз. Кеше ғана тәуелсіздік атты бақ құсын қолымызға қондырған болсақ, бүгін міне, толағай табыстарды қанжығамызға байлап, заңғар белестерді бағындырып келеміз. Бұл тек рухы берік халықтың жете алатын көрсеткіші деп білемін. Барлығымызда «Қазақстан» атты алып кеменің үстіндеміз. Әлем атты

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

мұхиттың толқындарына төтеп берген сайын рухымыз көтеріліп, кемеміздің қаншалықты мықты екенін түсінеміз. Есім, Тәуке сынды қазақ хандарының жасап кеткен картасына сүйене отырып, капитанымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев «Қазақстан» атты кемемізді жеңіс жағалауына қарай бағыттап келеді. Осындай толағай табыстарды көрген сайын жүрегімді тылсым шабыт шырмап, жыр шумақтары өздігінен өріліп шыға берді:

- Мен сенемін елімнің ертеңіне.

Жігерменен айтамын жер тебіне,

Мен сенемін халықтың бірлігіне,

Заманымыз айналар ертегіге. – демекші барша қазақ жастарының атынан осындай бейбіт өмірге деген сенімімді білдіргім келеді. Менің жүрегімде өшпес із қалдырған көптеген әдеби шығармалар бар. Оларды атап өтсем: Баубек Бұлқышевтің «Шығыс ұлына хат», Оралхан Бөкейдің «Айпара ана», Сәкен Сейфуллиннің «Қартқожа» сынды туған жер, туған жерге сағыныш жайындағы көркем туындыларды оқыған сайын менің отан сүйгіштік қасиетім қайрала түседі. Отанына, туған жеріне, атамекеніне арнап қазақтың қаншама бір туар ақындары, жоқ жұлдызша жарқ еткен өлеңдерін дүниеге әкелді. Солардың ішінде Қасым аманжоловтың мына бір жыр шумағы менің ішкі жан дүниемді ерекше күйге бөледі: -

Неткен байтақ, неткен ұлы жер едің,

Неңдей күйге жүрегімді бөледің.

Сенде тудым, сенде өстім, сенде өлсем,

Арманым жоқ бұл дүниеде дер едім.

Үйде ғана емес, сыртта да үлкендердің айтатыны туған жер болса, қалайша осындай елдің ертеңіне сенбеуге болады. Әкем өзінің екі жыл әскерде Ресей жерінде болғанын, туған жерін, туған тілін қалай сағынғанын айтқанда әкемнің ғана емес, тыңдап отырған біздің де жанарларымызға жас толып қалатыны имандайын шындық. Ел басымыз өзінің әр жолдауында біздерге баса көңіл аударып, назардан оқшау қалдырмайтыны ақиқат. Тұғыры биік тәуелсіз еліміздің келешектегі тағдыры біздің, яғни жастардың қолында. Мемлекетіміз бізге қалай сеніп жатса, бізде мемлекетімізге дәл солай сенеміз. Қазақтың болмысында еліне деген сенім ғасырлар бойы қалыптасқан құндылық. Оны ешқандай тылсым, ешқандай тіршілік бұзалмасы ақиқат. «Бірлік бар жерде тірлік бар»-деген қазақтың жақсы айтылған сөзі бар. Бір қоғамдық жұмысқа қандастарымның бірігіп ат салысып жатқанын көргенімде елімнің ертеңіне деген сенім ұлғая береді. Мен кеудемді керіп елімнің ертеңіне сенетінімді үлкен мақтанышпен айта аламын.

Мен өз ауылымның ала таңына ғашықпын. Әсіресе, нұр қанатын кең жайып, батысқа беттеп келе жатқан күн көзінің әсем құбылысын жіберіп алмас үшін қораның төбесіне шығып алып, көкжиектің құшағына енген кездегі сәтін

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

тағатсыздана күтемін. Тек қана көк жиекті емес тіпті асау желдің құзырымен ағып жатқан қалың, үлпілдек бұлттың қою қызыл түске боялып жатқаны жан-тәнімді ерекше күйлі әуенге бөлейді. Күннің соңғы сәулесіне «қош» демейінше тамашалаудан еш қажымаймын. Күн сәулесі демекші мемлекеттік туымызда да күннің көзі бейнеленген, астында еркіндіктің символы ретінде дала бүркіті бейнеленген. Тудың көгілдір түсі болса, тәуелсіздік пен азаттықтың белгісі. Көк байрағымыздың авторы Шәкен Ниязбеков еліміздің байрағын тек қана сұлулығын емес, философиялық тұрғыда да байыта білді. Ал елтаңбамыз болса, достық пен бейбітшілікке шақыратын аса құнды рәміз. Себебі елтаңбамыздың қақ ортасында қазақы киіз үйдің жоғарғы күмбезі шаңырағымыз бейнеленген. Шаңырақтан шашыраған шуақ шаңырақты көтеріп тұрған уық тәрізді емес пе?! Бәрін айтта бірін айт, ән ұранның әуеніне құныққан кезде, тұла бойында тұнып жатқан намыс оянғандай болады. Шәмшінің әуендері шыныменде сиқырлы тылсым.

Кейінгі ұрпақты патриот қылу үшін, оларға тарих пен әдебиетті тереңдетіп оқыту керек деген ой тастағым келеді. Қазіргі қоғамдық проблемелерды ашық талқыға салып қана қоймай, олардың маңыздылығын жеткізе білуіміз керек. Біз уақыттан бір қадам алда болуымыз қажет. Сонда ғана қазақтың ұрпағынан намыс оятып, келешекке деген сенім беріп, елге деген шынайы адалдық сезімін қалыптастырамыз. «Болашақ бүгіннен басталады» - деген елбасының жақсы айтылған сөзі бар. Ел болашағын қалыптастыруға мен де, сіз де өзіңіздің жарқын идеяларыңызды ортаға салуыңыз шарт. Бәріміз жұдырықтай жұмылып ат салыссақ алдағы «ЕХРО-2017» көрмесінде бар әлемге паш етерлік дүние жасауымыз әбден мүмкін. Мен патриотпын! Елімнің ертеңгі күніне тек қана зор сеніммен қараймын. Айтпағым, патриоты көп елдің асатұғын асуы қалмас.

Кәрім Гүлімхан

10 сынып, Тіленшін атындағы мектеп
Ақтоғай ауданы, Қожамжар ауылы

Ерлік пен елдік киесі

Қазақстан Республикасының Президенті «Қазақстанның болашағы-қоғамның идеялық бірлігінде» атты еңбегінде: «Біздің тағы бір аса маңызды идеологиялық міндетіміз-қазақстандық қандастарымызды отансүйгіштікке тәрбиелеу. Әрбір азаматтың өзін-өзі айқын билеуін қалыптастыру», - деп жазды. Сондықтан, отансүйгіштік қасиетті қалыптастыруда отбасы тәрбиесінің маңызы зор. Дана халқымыз «Отанды сүю отбасынан басталады», «Жүк

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

ауырын нар көтерер,ел ауырын ер көтерер», «Ел үмітін ер ақтар,ер атағын ел сақтар»,-деп бекер айтпаған.Ұрпақтан-ұрпаққа жалғасын тауып келе жатқан ерен ерлік үлгісін қазақ елінің мыңдаған жаужүрек,ержүрек ұл-қыздары қан майданда көрсете білді.Ұлан-байтақ даласын көк найзаның ұшымен,ақ білектің күшімен қорғаған,ата-бабаларымыз сан ғасыр бойы ашкөз,қатігез,қаныпезер жауларынан қара халқын сақтап келді.Елімізге құрып кету қауіпі төнген кезде «Бір жағадан бас,бір жеңнен қол» шығарып, жауға қарсы тұрып,нағыз отансүйгіштік үлгісін көрсетті.«Отанды сүю-Иманнан»-деген Пайғамбарымыздың өсиеті бар.Қазақ бабамыз ер жігіттің үш намысы бар дейді,әуелі иманы,екіншісі- отбасы,үшіншісі -Отаны.

Ұлттық патриотизм-өз халқына сүйіспеншілік,өз халқымен қан жағынан байланысын сезіну,шыққан тегін сезіну,тұрып жатқан өлкесін,ана тілін,тұрмыс-тіршілігін,тарихын,дәстүрін,психологиялық ерекшелігін сақтап дамытуға,оны өз ұрпақтарына насихаттап жеткізу.

Бауыржан Момышұлының өзі де,сөзі де ұлтжанды азамат болғанына қанатты сөздері дәлел. «Тәртіпсіз ел болмайды,тәртіпке бағынған құл болмайды» .Халық қаһарманының шығармаларын тәртіпке шақыру жолында пайдалану өте орынды,патриоттық тәрбиенің қайнар көзі осында.Мысалы,батырдың:

Ана үшін аянба-ант ұрады,
Балаң үшін аянба-бетің күйеді,
Ел үшін аянба-ерлігіңе сын,
Жұрт үшін аянба жігіттігіңе сын

-деп жас адамның санасына найзағай жарқылындай әсер етер,ақыл-ойында жатталып қалар,жүрегіне қатталып қалар жолдардың құдіреттілігі қандай десеңізші!

Егемен ел жағдайында жастарды отансүйгіштікке тәрбиелеу,олардың елін,жерін сүйетін,ана тілін ардақтайтын,ұлтын пір тұтатын азамат пен азаматша болып өсуі қоршаған ортаның қолында.

Бойына ата-бабамыздың ел мен жерге деген сүйіспеншілік қасиеті дарыған,егеменді елімізге аянбай қызмет ететін,ой өрісі кең,алғыр, жүректі,сауатты да салауатты азаматтар қажет.Патриотизм-Отанға деген махаббат ,жеке адамның аман-саулығының қоғамдық-мемлекеттік қауіпсіздікке тікелей байланыстылығын сезіну,мемлекетті нығайту,жеке адамды күшейту екенін мойындау,қысқасын айтқанда,патриотизм мемлекет деген ұғымды жеке адаммен, яғни оның өткенімен,бүгінгі күні мен болашағын, қарым-қатынасты білдіреді.

Қазақстандық патриотизмнің арқауы қазақ мемлекетіне деген сарқымас махаббат,ұлтына деген сенімі,нанымы,саяси көзқарасы .Әрбір адам өзі өмр

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

сүріп отырған мемлекетін-Отаным деп тануы,оның негізін салып отырған ұлтқа сыйластық,оның заңдарына бас ию,рәміздеріне құрмет,жетістігіне сүйсініп,мақтанышпен бар әлемге паш ету,кемшіліктердің болдырмауының жолын қарастыру патриозимнің белгілері болады.Туған еліміздің тарихына көз жүгіртсек,отансүгіштіктің керемет үлгілерін көреміз.Бүгінгі күні егеменді ел болып,қазақ деген ұлт болып отыруымыздың өзі ата-бабамыздың теңдесі жоқ ерлігінің арқасы.Отанын қорғауда жанын,тәнін аяп қалмаған.Қазіргі ұрпақ біздің міндетіміз бабаларымыздың «қасық қаны қалғанша» Отанын қорғаған,ел мен жердің қадір-қасиетін білу.Сан ғасырлар ансаған егеменділіктің көк туын биік ұстап,Отанның өркендеуіне үлес қосуды мақсат етуіміз керек.Жаһандану заманында бәсекеге сай болу үшін жақсы оқу,тәрбиелі,талапты,адал,шыншыл болса өз ойын жүзеге асыра алады. Жер шарының картасынан өз мемлекетімізді көрген сайын осы ұлан-ғайыр жерді қазақ халқы иемденіп отырғаны қандай мақтаныш. Арқанды кеңге салып,көңілің бір марқайып қалады.Бұл даланы қалай ғана қорғап қалды екен деп еріксіз ойға шомасың.Неткен ерлік,неткен қайтпас қайсарлық!

«Әскер ел қорғаны»,-деп тегін айтылмаған.Егеменді еліміздің болашақ ұрпақтары біздер елімізге Елбасындай адал қызмет етіп,елін,жерімізді жан-тәнімізбен сүйсек,еліміз әрі қарай гүлденіп,өркендей беретіні хақ.Ең бастысы Тәуелсіздігімізді көздің қарашығындай сақтау- «елу жылда-ел жаңа» демекші осы 23 жылда жеткен жетістікті әрі қарай дамыту әр қазақстандықтың борышы.

Сөзімнің соңын Елбасымыздың айтқан мына керемет сөздерімен аяқтағым келіп отыр «Еліңнің ұлы болсаң,еліңе жаның ашыса,адамзаттық намысың болса,қазақтың ұлттық жалғыз мемлекетінің нығайып-көркеюінің жолында жан теріңді сығып жүріп,еңбек ет.Жердің де,елдің де иесі өзің екеніңді естен шығарма!»

Козорез Дмитрий

7 класс, школа № 26

г.Павлодар

Руководитель: Фрик Л.И.

Родная школа

В жизни каждого человека школа играет большую роль. Самые важные годы своей жизни человек проводит в школе. Здесь он находит настоящих друзей, впервые сталкивается с трудностями и радуется своим первым победам. Школа надолго останется в душе каждого ученика.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Я никогда не забуду первый день в школе 1 сентября 2006 года. В первый класс меня собирали целый месяц. Выбирали мне костюм, туфли, ранец. Купили яркие тетради, цветные карандаши и линейку. Всё аккуратно сложили в портфель. Утром я проснулся раньше всех, все боялся опоздать. Вместе с мамой и папой мы пошли на линейку. По дороге зашли к моей прабабушке. Она работала в нашей школе учителем начальных классов. Прабабушка поздравила меня с праздником. Как бывший учитель дала наказ: «Учись хорошо, чтобы мы могли гордиться тобой!» Когда пришли на школьный двор, то увидели много детей. Мама побежала встречать своих учеников, а папа остался со мной. К нам подошла моя первая учительница - Лариса Александровна. Она познакомилась с нами и повела нас в класс. Здесь я встретился с мальчиками и девочками. Мне много хотелось узнать, быть первым.

Прошло шесть лет. Каждое утро я с удовольствием открываю школьные двери. В моей школе мне нравится всё! Нравятся лестницы, широкие коридоры, светлые классы, но больше всего – учителя. В прошлом году нашей школе исполнилось 50 лет! У школы своя замечательная история. У нас лучшие учителя. Они не просто дают нам знания, а ещё учат нас быть честными, добрыми и послушными. Учитель математики Альфира Наильевна увлекла меня своим предметом. Каждый день я с большим желанием спешу к ней на урок. Алма Сапаргалиевна познакомила с историей Казахстана средних веков. Её увлекательные рассказы уводят нас в интересный мир прошлого. Хочется узнать ещё больше. Много интересного и познавательного мы узнаем с уроков биологии, географии и литературы.

Мне дорога моя школа ещё тем, что здесь зародилась наша семейная династия учителей. С самого открытия школы здесь работала моя прабабушка Згибнева Надежда Савельевна.

Учителем начальных классов работала и моя бабушка, Никулина Любовь Александровна, а сейчас в школе № 26 работает моя мама – Козорез Елена Владимировна.

Я люблю свою школу. В ней проходит моё детство. Если бы меня спросили: «Какая школа самая лучшая?» Я бы ответил словами из гимна нашей школы: «Двадцать шестая! Ты лучше всех!»

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Коломина Александра

8 класс, лицей № 8
город Павлодар

Вечная страна-страна моей мечты

Спокойствие страны в справедливости.
Восточная мудрость.

Мой Казахстан – это самая дорогая, важная, драгоценная, горячо любимая страна. Это Родина моя.... Много веков понадобилось нашим предкам, чтобы заселить, освоить, защитить её от врагов и передать в наследство нам, ныне живущим. Сколько труда, пота и крови, радости и страданий выпало на долю минувших поколений. Поэтическое наследие нашего народа содержит немало завораживающих картин красоты родной земли, её безбрежных просторов, белоснежных громад гор, лазурных гладей озёр... Великие акыны воспевали красоту и историю казахской земли. Народная память хранит и передаёт из поколения в поколение славные и трагические события в жизни казахского народа.

Слушая народные мотивы домбры, представляешь себе огромные степи, колышущиеся степные травы от вольного ветра, всадника на лихом коне, летящего на нём, как на крыльях, к солнцу. Широко и правильно раскинулся Казахстан. Солнце встаёт из степи, весь день идет над степью, встречаясь с дремучими лесами и тысячами озёр, заходит оно тоже в степи. Когда на севере ещё лежит снег, у подножия гор на юге уже зацветают плодовые деревья. Республика омывается водами Каспийского и Аральского морей, на её территории находятся много рек и озёр. Сказочно богаты недра древней казахской земли. Уголь, нефть, золото, титан, свинец, цинк, железо – всё можно найти в казахской земле.

Язык – это самое великое творение человека. Новое приходит через слово. Новое творит Казахстан, где великая ценность – человеческое общение. 22 сентября в Казахстане отмечается День языков.

Это общий праздник для всех народов Казахстана. В Казахстане единой семьёй живёт пятнадцать миллионов человек, представителей более ста национальностей и народностей. Я не перестаю удивляться тому, как дружно уживаются в нашей стране люди разных национальностей, говорящие на разных языках, исповедующие разные религии. И всё это сопровождается не только хорошим отношением, но и симпатией друг к другу. На казахском, русском, уйгурском, немецком, корейском, татарском языках издаются книги и газеты, работают национальные театры, эстрадные ансамбли, передаются

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

национальные программы радио и телевидения. Всех нас, людей разных национальностей, объединяет общее: мы – народ Казахстана. Многонациональна как наша страна и моя большая родня. Есть в ней и казахи, и татары, и лезгины, и русские, и корейцы.

Для всех эта земля стала родной. Стремление к согласию живёт в крови каждого народа, но особенно оно развито у казахстанцев. Щедра казахская земля, и характер у казахского народа то же щедр и гостеприимен. Всем живущим здесь нужно знать язык, историю и обычаи казахского народа. И пусть звучат над этой землёй напевы домбры, украинские и немецкие песни.

Пусть танцуют люди польку и лезгинку. Народ Казахстана един. Это поможет сохранить мир на древней, прекрасной казахстанской земле. А мир – важнейшее условие будущего процветания. Казахстан – страна больших возможностей, всего лишь полтора десятка лет назад ставшая независимой. Её развитие идёт большими темпами. Сейчас мы только дети, но уже сейчас мы строим планы на будущее, мечтаем кем-нибудь стать в жизни, чтобы приносить пользу государству, приумножать богатства нашей Родины. Хорошо учиться, быть добрыми и щедрыми, уважать пожилых людей и сверстников, многое должно нас интересовать, мы не должны быть «глухими» к бедам и страданиям людей. Потому что именно таков наш Президент. Мы уважаем нашего Президента – Нурсултана Абишевича Назарбаева, благодаря которому мы имеем возможность жить в мирной и благополучной стране.

А что в жизни нужно человеку? Конечно, чтобы люди, засыпая, были бы уверены в том, что их жизни, их будущему ничего не грозит. Мир и согласие на земле – вот самое главное для каждого человека. Мы уверены в своем будущем, наш Президент сделает все для того, чтобы мы жили счастливо. Я ему верю! Вот какой мой Казахстан: мирный, свободный, богатый, многонациональный. Разве можно не любить такую страну? Мы гордимся прошлым нашей страны, посвятим жизнь её настоящему во имя нашего общего будущего.

Колот Алина

5 класс

Щербактинский район, село Богодаровка

Руководитель: Караева Н.В.

На уроке истории Гульнар Темиргалиевна рассказывала нам об образовании Казахского ханства. И я представляла, как на огромной скале люди высекали родовые знаки – тамги. После уроков, возвращаясь домой,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

продолжала фантазировать. Представляла, что к нам из тех далёких времён попал мальчик, мой ровесник. Мальчика звали Алаш. Алаш не мог понять, где он находится. А когда я сказала, что это Казахстан, Алаш не поверил. И тогда я стала ему рассказывать о нашей общей Родине.

Сейчас Казахстан – это не только бескрайние степи, как было раньше. Казахстан – это хлебные поля, красивые города, большие заводы, канал, где много рыбы, как в глубокой речке. Я видела его, когда мы с папой ездили к родственникам.

Я бы рассказала, что у нас есть свой флаг. Я думаю, мальчику понравился бы цвет нашего флага. Ведь это цвет мирного неба и цвет чистой родниковой воды. А летящий орёл на нём – это полёт свободной души.

Представляю, как Алаш обрадовался бы, когда увидел на нашем Государственном Гербе знакомое изображение – шанырак. Я бы объяснила своему гостю, что наш герб круглый, потому что круг – это символ жизни, вечности. Изображение аргамаков на нем несколько не удивило бы Алаша. Он знает, что такое тулпар для человека степи. А вот пятиконечную звезду в центре герба мальчик долго бы рассматривал, но так ничего бы и не понял. Ну да, откуда же ему было знать про пять континентов? Даже, когда я ему объяснила, он долго обдумывал, пока не кивнул в знак согласия.

Я бы сказала гостю, что у нашей страны есть гимн. Конечно, мальчик из далёкого прошлого не знает, что это такое. Я бы просто включила эту торжественную музыку и прижала руку к своему сердцу. И Алаш сразу бы всё понял.

«Гордость моей страны – это столица», - сказала бы я и показала ему фотографии Астаны.

Правда, я сама ещё не была там, но обязательно, когда вырасту, поеду и своими глазами увижу Байтерек, Дворец Мира и Согласия, памятник хану Кенесары, водно-зелёный бульвар. Куплю что-нибудь в торговом центре Хан-Шатыр. Ведь у нас в Богодаровке нет супермаркетов. Я только несколько раз была в больших магазинах в Павлодаре.

Я бы Алашу сказала, что у нас нет войн. Зачем людям убивать друг друга, когда есть более важные дела: строить красивые города, выращивать яблоневые сады или пшеницу. А ещё можно разводить лошадей. Сейчас в степи, за Богодаровкой, пасутся табуны. Я люблю наблюдать за ними. И мне всегда хочется нарисовать этих животных. Какие они красивые и грациозные.

Да, я бы ещё угостила гостя моими любимыми яблоками Апорт, красными и ароматными. А, когда Алаш уплетал бы их, рассказала ему, как люди вывели этот сорт, затем потеряли, а сегодня опять восстановили. Вот.

Обязательно рассказала бы моему новому другу, как мы с родителями и их друзьями прошлой весной ездили отдыхать в степь. Там росло огромное

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

дерево, а одна ветка его свисала прям до земли, и мы с детьми наших друзей залазили на дерево по этой ветке. А вокруг зеленела трава, высоко в небе звенел жаворонок. Он совсем маленький и его не было видно, но песня маленькой птички раздавалась на всю степь.

И ещё – показала бы ему мою любимую дорожку. Дорожка, как лента, вьётся через парк в центре нашей Богодаровки. Когда я иду по ней в школу, то обязательно останавливаюсь и прислушиваюсь, о чём это шепчутся берёзки. Зимой они похожи на снегурочек, а летом и осенью, как грустные девушки. Ещё вдоль тропинки стоят высокие тополя, как воины. И это всё - моя родина, наш Казахстан.

Вечером, когда настало время возвращаться, Алаш очень расстроился. Ведь ему так хотелось пожить у нас, поучиться в моей школе, увидеть город Астану. Он так завидовал мне...

Коматов Ернұр

11 сынып, әскери мектеп-интернат

Павлодар қаласы

Жетекшісі: Аханбаева С. Е.

Мен – Қазақстанның патриотымын

Өз Отанының патриоты болу –
бұл Қазақстанды өз жүрегінде ұялату.

Отаншылдық сезім– адамның саналы өмірімен қабаттас қалыптасатын психологиялық, саяси-әлеуметтік құбылыс. Ол – ананың сүтімен бірге өзінен-өзі келмейтін, баланың бойында біртіндеп қалыптасатын құдіретті сезім. Бұл сезім әркімде әр кезеңде оянып, кейін кәмелетке келгенде біржола буыны қатып, тәжірибемен, уақытпен, біліммен, қоршаған ортаның ықпалымен, бала бақша, отбасы, мектеп, жоғарғы оқу орындары, бұқаралық ақпарат құралдары, қоғамдық ұйымдар мен қозғалыстар әсерімен қалыптасады.

Патриоттық сезімнің нысанасы мен қайнар көзі – Отан десек, оның мазмұны: туған жер, табиғат, оның байлықтары, тіл, дәстүр, тарихи ескерткіштер, туған өлкедегі тамаша киелі орындар. Олардың адам көкірегіне жылылық, жақындық, туысқандық сезімдерін ұялатып, ізгі де ерлік істердің қайнар көзіне айналуы патриотизмге тәрбиелеудің арқауы.

Қазақстан мемлекеті тәуелсіздігін алған соң алдына қиын, бірақ өмірлік маңызды міндет қойылды. Қоғамды қайта құрудағы маңызды және неғұрлым өткір мәселелердің бірі – Қарулы Күштердің тағдыры болып саналады. Бұлай

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

болуы заңды да, өйткені армия – мемлекеттің тағдырын, ішкі тұрақтылығын, қазіргі әлемдегі орны мен маңызын айқындайтын құралдардың бірі.

Соғыстан сақтану – адамзаттың ең бірінші мақсаты. Қазіргі кездегі қасіретті болмыстардан – соғыс, қақтығыс, әскери қауіптен және әскери қатер көздерінен арылу үшін әскерге арқа сүйемей өтуі мүмкін емес. Аймақта қалыптасқан әскери-саяси жағдайға байланысты және ТМД аумағында орын алып отырған саяси және экономикалық поцестерді талдай келе, Қазақстан Республикасы өз Қарулы Күштерін құруды қолға алды.

Республика Президенті, еліміздің Қарулы Күштерінің Жоғарғы Бас қолбасшысы Н.Ә. Назарбаев Республиканың Қауіпсіздік Кеңесі мәжілісінде сөйлеген сөзінде: «Бізге егемендігімізді қорғау мүддесін кез келген жағдайлардағы әрекеттерге дайын, жаттықтырылған, жоғары жинақтылықтағы осы заманға сай армия қажет», - деп атап көрсетті.

Н.Ә. Назарбаев: «...Әлемдік бәсекеге төтеп берудің басты шарты – күшті рух пен білім. Өз Отанының патриоты болу – бұл Қазақстанды өз жүрегінде ұялату. Өз Отаның мен жеріңе деген сүйіспеншілік, оның тарихы мен мәдениетіне деген зор құрмет. Әркімнің өз күш-жігеріне деген сенімі мен барша қоғамның топтасуы. Бұл бүгін тұрғызылып келе жатқан өз еліңнің тарихына қатыстылықтың және оның болашағы үшін жауаптылықтың жоғары сенімі», - деп көрсеткен болатын. Мұндай мазмұндағы мемлекеттік талап, міндеттер бүгінде жас ұрпаққа отансүйгіштік тәрбие беру үрдісі әр отбасынан бастау алып, білім беру жүйелерінде үздіксіз, кешенді жүргізілуін талап етеді.

Қазақ халқының ұлылығы басым тұғыр тағылымы аясында ұлды ұлылығымен, қызды сан қырлы қылықтылығымен рухты етіп тәрбиелеу – халқымыздың, әсіресе ата-аналар мен ұстаздардың түпкілікті міндеті.

Отансүйгіштік рух – қазақ елінің әлемдік өркениетті елдер көшіне қосылып, дүниежүзілік қауымдастықтан лайықты орын алуына мүмкіндік беретін бірден-бір күш.

Қорыта келгенде, бүкіл әлемдегі адамзат халқының бар арманы мен мақсат-тілегі ол – бейбітшілік. Әрқашанда елімізде тыныштық, ынтымақ достығымыз, отаншылдығымыз жоғары артып, әлемде әрқашан бейбітшілік болсын!

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Комков Дмитрий

6 класс, СОШ № 39

г. Павлодар

Руководитель: Сералинова Н.Т.

Моя Родина – Казахстан

У нас одна Родина, одна судьба и одна земля...

Назарбаев Н.А.

Мой Казахстан – это самая дорогая, важная, драгоценная, горячо любимая страна. Это Родина моя...

Много веков понадобилось нашим предкам, чтобы заселить, освоить, защитить её от врагов и передать в наследство нам, ныне живущим. Сколько труда, пота и крови, радости и страданий выпало на долю минувших поколений.

Широко и правильно раскинулся Казахстан. На его территории находятся много рек и озёр. Сказочно богаты недра древней казахской земли. Уголь, нефть, золото, титан, свинец, цинк, железо – всё можно найти в казахской земле.

В Казахстане единой семьёй живёт пятнадцать миллионов человек, представителей более ста национальностей и народностей. Я не перестаю удивляться тому, как дружно уживаются в нашей стране люди разных национальностей, говорящие на разных языках. И всё это сопровождается не только хорошим отношением, но и симпатией друг к другу. На казахском, русском, уйгурском, немецком, корейском, татарском языках издаются книги и газеты, работают национальные театры, эстрадные ансамбли, передаются национальные программы радио и телевидения. Всех нас, людей разных национальностей, объединяет общее: мы - народ Казахстана. Для всех эта земля стала родной. Щедро казахская земля, и характер у казахского народа то же щедр и гостеприимен. Всем живущим здесь нужно знать язык, историю и обычаи казахского народа. И пусть звучат над этой землёй напевы домбры, украинские и немецкие песни. Пусть танцуют люди польку и лезгинку. Народ Казахстана един. Это поможет сохранить мир на древней, прекрасной казахстанской земле. А мир – важнейшее условие будущего процветания.

Казахстан – страна больших возможностей, всего лишь несколько десятков лет назад стала независимой, а развивается большими темпами.

Сейчас мы только дети, но уже сейчас мы строим планы на будущее, мечтаем кем-нибудь стать в жизни, чтобы приносить пользу государству, приумножать богатства нашей Родины. Хорошо учиться, быть добрыми и

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

щедрыми, уважать пожилых людей и сверстников, многое должно нас интересовать, мы не должны быть равнодушными к бедам и страданиям людей. Потому что именно таков наш Президент. Мы уважаем нашего Президента – Нурсултана Абишевича Назарбаева, благодаря которому мы имеем возможность жить в мирной и благополучной стране. А что в жизни нужно человеку? Конечно, чтобы люди, засыпая, были бы уверены в том, что их жизни, их будущему ничего не грозит. Мир и согласие на земле – вот самое главное для каждого человека.

Вот какой мой Казахстан: мирный, свободный, богатый, многонациональный. Разве можно не любить такую страну? Я горжусь прошлым нашей страны. Давайте посвятим жизнь настоящему, чтобы было прекрасное будущее!

Корнеева Дарья

10 класс, Прииртышская школа им.Т.П. Праслова,
Железинский район, село Прииртышское,
Руководитель: Горохова Л.Н.

Государственные символы Республики Казахстан

Государственный Герб Республики Казахстан. 4 июня 1992 года навсегда останется в истории и в памяти народа, как день рождения государственного Герба Республики Казахстан. Сегодняшний Герб суверенного Казахстана является результатом огромного труда, творческих исканий двух известных архитекторов: Жандарбека Малибекова и Шоты Уалиханова, выиграть в этом соревновании было нелегко. Достаточно напомнить, что только в финальном конкурсе принимали участие 245 проектов и 67 описаний будущего Герба.

Герб имеет форму круга. В мире самой совершенной формой считается форма шара. А круг, как самый близкий к этому совершенству элемент, особо ценится у кочевников. Круг, как элемент геральдики, имеет применение везде, но он в особом почете и уважении у восточных кочевников. Это символ жизни и вечности.

Центральным элементом, вобравшим в себя основную идею нашего Герба, является шанырак - круговое навершие купола юрты. Шанырак - символ семейного благополучия, мира, спокойствия. Мастерски, эффективно и красиво изображенный тундык - зенитное отверстие юрты, напоминает яркое солнце на фоне голубого мирного неба. Купольные жерди - уык, равномерно расходящиеся от центра по голубому пространству Герба,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

напоминают лучи солнца - источник жизни и тепла. Авторам удалось решить проблему изображения кереге - раздвижных решетчатых основ юрты. Крестообразные, тройные, кульдреуши шанырака символизируют единство трех жузов, которое обеспечивает его прочность. Таким образом, языком геральдики авторы отражают миролюбивую сущность казахов. Призывают все народы республики под общий шанырак, стремиться превратиться в крепкие мощные несущие конструкции нашего общего дома - Казахстана.

Следующей составной частью композиционной структуры Герба являются золотокрылые с рогами в форме полумесяца, фантастические скакуны - тулпары. Силуэт скакунов на языке геральдистов имеет глубокий смысл и содержание. Он означает: бесстрашие льва, прозорливость сокола, физическую мощь и силу быка, быстроту, скорость и пластику лани, хитрость и находчивость лисы в борьбе против врагов. Золотые крылья скакунов напоминают также снопы зерна, золотых колосьев, то есть признак труда, изобилия и материального благополучия.

В центре Герба находится пятиконечная звезда. В проекте там были расположены полумесяц и три маленькие звезды, по ходу обсуждения предлагались варианты восьмиконечной, семиконечной, пятиконечной звезд. Остановились на последнем. Наше сердце и объятия открыты представителям всех пяти континентов.

Остается отметить световую гамму нашего Герба. В основном их две: золотистая и голубая. Первая соответствует светлому, ясному будущему. наших народов. Голубое небо едино для всех народов мира. Его цвет в нашем Гербе олицетворяет наше стремление к миру, согласию, дружбе и единству со всеми народами планеты.

Государственный Флаг Республики Казахстан. Голубой Флаг с золотистым национальным орнаментом слева, золотистым солнцем и парящим силуэтом орла в центре сегодня украшает административные здания в республике, развевается над зданиями посольств суверенного Казахстана в иностранных государствах, установлен возле здания Организации Объединенных Наций. Он ныне всеми воспринимается, как символ свободы, независимости и суверенитета нашей республики. Его автор Шакен Ниязбеков. Этот наш новый символ является результатом его творческих исканий и самоотверженного труда.

В конкурсе, посвященном разработке государственного Флага, принимали участие более 600 проектов. После предварительного отбора четыре наиболее интересных проекта комиссией были выдвинуты на обсуждение Верховного Совета Республики Казахстан.

Главным элементом государственного Флага является его цвет. Надо отдать должное настойчивости и целеустремленности автора, который с

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

самого начала отказался от многоцветия и доказывал одноцветие Флага, как символ, единства Казахстана. И вот в окончательном варианте определяется светло-голубой цвет. Прежде всего, светло-голубой цвет относится к числу тех цветов, который человечеством с давних времен широко используется как один из ярких, выразительных и приятных. Это не случайно. Ведь данный цвет преобладает в природе. Он является одним из семи священных цветов радуги. Цвет неба и воды. Таким образом, без примеси, чистый голубой цвет нашего Флага свидетельствует о культурно-этническом единстве народа и одновременно указывает на идею неделимости государства.

Солнце - источник жизни и энергии. Поэтому силуэт солнца является символом жизни. Человек не вечен. Приход в мир и уход человека из жизни измеряется временем. А время определяется для кочевника движением солнца. Восход и заход солнца, одно измерение - день. По закону геральдики, силуэт солнца является символом богатства и изобилия. Поэтому не случайно при внимательном рассмотрении лучи солнца на нашем Флаге одновременно имеют форму зерна - основы изобилия и благополучия.

В миропонимании кочевников особое место занимает степной орел или беркут. Его изображение в Гербах и Флагах народов и этнических групп, населявших Казахстан, имеет давнюю традицию. На языке символики силуэт орла означает государственную власть, широту и прозорливость. Для степняков это символ свободы, независимости, стремления к цели, к высоте, полет в будущее. Вместе с тем, орел, имея мощную силу, способен дать достойный отпор любому, кто пытается помешать в достижении будущего. Силуэт орла возник и от идеи стремления молодого суверенного Казахстана в высоты мировой цивилизации.

Еще одним элементом, дающим новизну и неповторимость нашему Флагу, является параллельная к его древку полоса, состоящая из национального орнамента. Здесь изображен казахский орнамент "кошкар-муйз - бараньи рога".

Государственный Гимн Республики Казахстан. 7 января 2006 года Гимном Республики Казахстан стала популярная песня, написанная ещё в 1956 году «Менің Қазақстаным» («Мой Казахстан») с внесёнными изменениями, приводящими песню в соответствие со статусом государственного Гимна. Поскольку поправки в текст внесены Президентом Республики Казахстан Нурсултаном Абишевичем Назарбаевым, он указывается, как соавтор текста. При исполнении Гимна на официальных церемониях присутствующие должны вставать и прикладывать ладонь правой руки к левой стороне груди, тем самым выражаем своей земле преданность и верность. Музыка композитора Шамши Калдаякова на слова Нурсултана Абишевича Назарбаева, Жумекена Нажимеденова. Автор говорит о будущем и о

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

возможностях нашего «неоглядного простора». В припеве, называя себя «цветком» и «песней», он подчеркивает свою связь с Родиной. Ведь без земли любой цветок погибнет, а песня, которая не исполняется, забудется.

Я горжусь тем, что Казахстан суверенное, самостоятельное государство. Как независимое государство Казахстан имеет свои государственные символы - Герб, Гимн и Флаг. Геральдика нашего государства отображает богатство страны, единство народа, стремление достигать высокие цели, желание жить всегда в мире и согласии, не зная войн и различного рода междоусобиц.

Кошельник Алина

9 класс, школа №39

г. Павлодар

Руководитель: Умарова Л. О.

Страна, которую я люблю!

Родина. Отчизна. Край родной. Родная земля. Родина-мать. Матушка-земля. Моя страна. Все эти душевные слова не исчерпывают полной гаммы чувств, которые вкладываем мы в это святое для человека понятие. Невозможно не любить Родину, её широкие просторы, безбрежные равнины, бурные стихии в разные времена года. Трудно назвать писателя или поэта, который не посвятил бы Родине самые искренние, идущие от души строки. Неслучайно это – одна из главных тем в литературе.

Свободен, величав и первоздан,
Звезде подобный средь земель и стран,
Кюй счастья ты наигрываешь звонко,
Родной мой, лучезарный Казахстан!

У каждого человека есть две родины: малая и большая. Малая — это город, улица, дом, где ты родился, вырос. Большая — государство, страна, гражданином которой ты являешься.

Для меня Родина ассоциируется со словами «Вера, Надежда, Любовь, Семья, Гордость».

Любить свою Родину – значит быть её достойным гражданином, уважать историю своего народа, быть добрым, честным и грамотным. Ведь именно за такими людьми светлое будущее страны, её процветание, благосостояние.

Сейчас очень актуальна тема патриотизма. Многие говорят, что всё можно купить и продать. Я не согласна с ними. Есть то святое, что должно быть у любого человека всегда – Родина. Какая честь защищать её

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

достоинство! Серик Сапиев, Владимир Смирнов, Денис Тен... Этот список можно продолжать до бесконечности. Какие баснословные деньги предлагают им за участие под другим флагом! Они – пример для всех нас. Гордость переполняет душу, когда видишь с голубого экрана счастливого Сапиева, стоящего на высшей ступени пьедестала, приложившего руку к сердцу – звучит наш гимн: «Менің елім, менің елім, Гүлің болып егілемін. Жырың болып төгілемін, елім! Туған жерім менің - Қазақстаным!» Словно все казахстанцы вознеслись на эту первую ступень, нам нет равных. Вот она, гордость! Величаво возносится наш флаг цвета неба и солнца, цвета поля, на котором волнуется золотистая нива пшеницы, цвета одуванчика и подснежника - вестников счастья и процветания. Каждому человеку нашей страны есть достойное место под солнцем. И каждый может стать тем золотым орлом, как на флаге, свободно парящим в просторном небе нашей необъятной Родины. Потому эта птица, символ свободы и равенства, изображена в центре флага.

Многие наши соотечественники отдыхают в Греции, Турции, гуляют возле знаменитых египетских пирамид, наслаждаются чудными видами Италии, Франции...

Возвращаясь в родное гнёздышко, сидя в кресле самолета, невольно думаешь: «Однако, нет ничего лучше дороги домой». Домой – значит на Родину, в семью, в родной очаг.

В семье, как известно, есть много поколений. Молодые перенимают опыт старших, а старшие учатся у молодых свежести восприятия жизни. Нашу страну я хотела бы видеть в образе большой семьи, под одним шаныраком, где есть только родные люди — братья и сестры, родители и дети. Где нет обиженных, где не голодают дети и не рвутся бомбы. Где все следуют идеалам свободы, добра, мира, любви. Символично, что именно шанырак украшает наш герб. Он олицетворяет дружбу народов, различных по традициям, обычаям, культуре и внешности.

Хочется верить, что все хорошее, происходящее в моей стране, будет иметь достойное продолжение, а все плохое уйдет. Тогда Тулпар, могучий и мифический крылатый конь, понесет нас на своих больших крыльях вперед: к свободе, независимости, процветанию, дружбе, благосостоянию, защищая наше межнациональное согласие. Единство народа необходимо сохранить. На сегодняшний день мы – одна из немногих республик на постсоветском пространстве, сохранивших межнациональное согласие, дружбу народов. Путеводная звезда, изображенная на Гербе республики, указывает казахстанцам любого вероисповедания, любой национальности путь в одном направлении к исполнению общей мечты о сильном, процветающем и независимом государстве.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Пусть сейчас наступили тяжелые времена, но Казахстан, я верю, сумеет занять свое достойное место в ряду развитых стран мира. Он жив своими воспоминаниями, своим величественным прошлым, и мы обязательно сделаем его будущее могучим, великим. И тогда для каждого из нас понятия «Родина», «Отчизна» будут вызывать самую настоящую гордость.

Кудабаева Жансая

8 сынып, “Жас дарын” мектеп
Павлодар қаласы

Бір халық-бір ел-бір тағдыр...

Отанды сүю – біздің перзенттік
парызымыз, қарыс қадам үшін
жанын қиған бабалардың асыл
аманатына адалдығымыз!
Н.Ә.Назарбаев

Отан...Бұл сөз-әр адамның жанына жақын, жүрегіне жылы тиер сөз.

Құс ұясыз болмайтындай, адам Отансыз болмайды. Ал менің Отаным-сонау Каспийден Алтайға дейін созылып жатқан қасиетті өлке - Қазақстан. Қазақстан дегенде көз алдыма шалқыған жайлау түтіні, бұрқыраған ауыл, жазық дала елестеп, бақтағы бұлбұл құстың үні мен айдын көлдегі аққу құстың қиқулаған даусы құлағыма келеді. Әр адамның туған Отаны, туған жері оны елімен, өткенмен және болашақпен байланыстырады. Міне, сондықтан да тіпті балалық шақтан бастап-ақ адамда Отанға, туған елге деген махаббат сезімі оянады. Әр адам үшін кіндік қаны тамып, туып өскен жері, яғни өз Отанынан қымбат мекен жоқ. Отанымыздың ұлтарақтай жері үшін қаһарман ата-бабаларымыз қасық қаны қалғанша күресіп, ұрпағына оны мирас етіп қалдырды. Сондықтан барлығымыз туған еліміз бен жеріміздің алдында әрқашан борыштар екенімізді ұмытпауымыз қажет. «Отан – оттан да ыстық», «Отан үшін отқа түс, күймейсің» деп аға буын тегін айтпаған болар. Осы кең байтақ Отанымызда салт-дәстүріміз, рухани байлықтарымыз, ұлттық болмысымыз бен терең тарихымыз жатыр.

Біз қазір қой үстіне бозторғай жұмыртқалаған заманда өмір сүріп жатырмыз. Қазақстан - тәуелсіз ел. Сол тәуелсіздік жолында қазақ бабам не көрмеді десеңші?! Еліміздің басынан азап та, аштық та, сұм соғыс та өтті. Біздің ата-бабаларымыз өмір үшін күрес жолында ешбір қиындықтан тайсалмастан жауға қарсы шықты! «Елім», «Жерім», «Отаным» деген

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

ұрандарды жүректе мәңгі сақтап еліміздің патриотына айналды.«Бәрі де майдан үшін, бәрі де жеңіс үшін» деген ұранмен еңбек еткен тыл қаһармандарының ерлік істері ешқашан ұмытылмақ емес.

Сол сұрапыл соғыста қан төккен ата-бабаларымыздың арқасында Қазақстан тәуелсіз ел атанып,өзінің Әнұранын,Туын,Елтаңбасын алғанына да,міне,22 жылдың жүзі болды.Еліміз әлемнің мақтанышына айналды.

Қазақстанның байлығы өте көп және қазынаға бай ел.Ондай байтақ дала еш жерде жоқ шығар.

Біздің еліміздің табиғаты өте сұлу. Биік-биік асқар тау, мөп-мөлдір көлдер, неше түрлі өсімдіктер мен дәрілік қасиеті бар шөптер өседі,андар мен құстар, неше түрлі жануарлар жасайды. Сол жерде біздің ата-бабаларымыз, батырларымыз, ақындарымыз, ғалымдарымыз туып өскен. Қазақстандай жері шұрайлы, шөбі шүйгін өлкені мен әрқашан да мақтан тұтамын. «Отаның-алтын бесігің», «Отаны жоқтық – нағыз жоқтық»- деп дана халқымыз бекер айтпаған. Өз Отанын сүю, өз ана тілін ардақтау - әрбір азаматтың бірінші міндеті.

Қазіргі таңда Тәуелсіздік - барлығымыз үшін ерекше қасиетті күн. Бірліктің, ынтымақтастық пен татулықтың күні. Мемлекетіміздің тәуелсіздігі - ең алдымен халқымыздың бақыты.Бүгінгі күні халқымыз өткеннен қалған тарихи өнегені, отансүйгіштікті, ұлтына деген махаббатты жоғалтпай, әрі қарай жастардың патриоттық сезіміне енгізуге ерекше көңіл бөлуі керек деп ойлаймын.

Тәуелсіздігімізді жариялағаннан бергі мезгіл ішінде көптеген елеулі табыстарға қол жеткіздік. Еліміздің тыныштығы мен қауіпсіздігі, көп ұлтты Қазақстан халқының жарастығы мен ынтымақтастығы Президентіміздің жүргізіп отырған парасатты көреген саясатының нәтижесі.

Еліміз өлшеусіз табиғат байлығымен ғана емес, ең алдымен сан түрлі ұлттардан құралған халқымен ерекше екенін ұмытпаған абзал. Бүгінгі бейбіт те шуақты күндерді бағалай отырып, жаңа биіктерге ұмтылу – біздің буынның бағыты болуы тиіс.

Кусаинов Данияр

9 класс, Весёлорощинская ОСШ
Железинский район

Мои размышления о патриотизме

У меня в руках третий том «Толкового словаря...» Владимира Даля, в котором я искал и нашёл толкование слова «патриот»: «ПАТРИОТ,-КА –

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

любитель Отечества, ревнитель о благе его, отчизнолюб». Человек, верой и правдой служивший своему Отечеству, дал самое точное определение этому понятию. И я с ним полностью согласен.

Я довольно-таки рано, с девяти лет, увлёкся историей Казахстана.

И чем больше я соприкасался с ней, чем дальше проникал в глубь веков, тем всё осознанней стал понимать, из какого я рода-племени, кто были мои предки, кому я обязан тем, что живу на этой священной казахской земле...

Среди моих дальних предков много было мудрых биев и сильных батыров, для которых понятия «ел – народ» и «ел – страна» - не пустые звуки. Достаточно упомянуть имена Каракерей Кабанбая, Канжыгалы Богенбая, Шапырашты Наурызбая (кстати, моего близкого дедушку, отца моего отца, звали тоже Наурызбаем), чтобы знать, что для них главной целью в жизни было изгнание из земли родной ненавистных джунгаров, как полчища саранчи, расплзшихся по нашим необъятным степям... Мои предки не били себя в грудь, твердя, что именно они – настоящие патриоты... Они и слова-то такого не знали! Они просто были преданными своей земле воинами, её защитниками. Из века в век, из поколения в поколение, передавали они негласно свою верность к Родине, своим примером учили любить её, служить ей и, как отмечает великий Даль, «ревниво заботиться о благе её».

В мирные времена настоящие патриоты должны заботиться о благе родной земли, родной страны. И мне очень приятно говорить о том, что среди представителей моей родословной, в обеих её ветвях, есть великие труженики: хлеборобы и животноводы, военные и религиозные деятели, врачи и учителя...

Весь XX век, как в зеркале, отразился на судьбах моих родных! Есть основатели первых колхозов, есть пострадавшие в годы сталинских репрессий, есть воевавшие в Финской войне и сложившие свои головы на Халхин-Голе, есть пролившие кровь в Великой Отечественной... Их всех - я в этом уверен - вела по жизни великая сила любви к Родине! Совсем недавно прочёл на сайте в Интернете выдержку из газеты «Правда» от 6 февраля 1943 года, в которой пленный фашист на допросе даёт такие показания: «Мы пошли в атаку. Нам навстречу бросились смуглые бойцы. Они дрались с такой яростью и отвагой, что мы не выдержали. Потом нам сказали, что дрались с нами казахи. Мы не знали, что существует на свете такой бесстрашный народ». Меня охватило такое чувство гордости за моих соплеменников, что дыхание перехватило! Вот истинные патриоты, вот чей подвиг мы должны помнить в веках!

Я родился в суверенном Казахстане, и меня это радует. То, чем дышит моя молодая страна, к чему стремится – всё отражено на её государственных символах: Флаге, Гербе и Гимне. Недавно мы, школьники, проходили анкетирование на знание государственных символов. Были отмечены наши

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

отличные знания! Иначе и быть не может! Каждый уважающий себя гражданин Казахстана обязан знать, кто авторы Гимна, кто создал Герб и что изображено на Флаге; что символизирует шанырак и сколько лучей на нашем солнце... На торжественных мероприятиях, исполняя Гимн, приложив руку к сердцу, каждый из нас чувствует гордость за свою Родину, за её расцвет, за дружбу, которая связывает представителей более ста тридцати национальностей под мирным небом Казахстана. Любой иностранец, мыслящий здраво, без труда сможет «прочесть» по государственным символам миролюбивую политику нашей страны и нашего народа.

Среди нас, молодых людей, найдутся те, кто рассуждает так: «Проявлять героизм или патриотизм можно и нужно только тогда, когда вспыхнет война!» Я же считаю, что не нужно ждать какого-то «исключительного» случая, чтобы доказать свою любовь к Отчизне, чтобы проявить патриотизм. Этого случая может и не быть. И не нужно никакой войны! Надо помнить, что ты гражданин своей Родины и что ты можешь приносить пользу ей и в мирное время: учиться, становиться хорошим специалистом, трудиться во имя её процветания... В нашей стране ты можешь проявить себя в любой сфере: в науке и производстве, в искусстве и спорте... Трудиться так, чтобы в твою честь звучал Гимн и поднимался Флаг! Здесь уместно будет вспомнить слова нашей знаменитой землячки Марии Мудряк, покорившей оперную сцену Ла-Скала: «Я всегда помню, откуда я родом, и не забываю слова моего наставника и хранителя – Нурсултана Абишевича Назарбаева, который мне однажды сказал, что я должна прославлять родину за рубежом, оставаться гражданкой Казахстана и не забывать свои корни». Это и есть патриотические чувства, которые окрепли в душе этой девушки, выехавшей на учёбу в Италию ещё в двенадцатилетнем возрасте.

Патриотизм может проявляться и в твоём отношении к окружающим тебя людям: ветеранам войны и труженикам тыла, к женщинам и детям, к соседям и одноклассникам. Ты должен быть уважительным, обходительным, милосердным... Ты должен первым приходить на помощь, ты должен первым подставлять плечо, ты должен – если потребуется – с оружием в руках стать на защиту интересов своей Родины и своего народа.

Патриотизм подразумевает и силу духа, и силу тела. Поэтому прочь от себя сигареты и алкоголь, наркотики и пустое времяпрепровождение! Если все разом скажем «нет» этим злым привычкам, то наше общество будет здоровым, целеустремлённым, способным на великие дела. Я призываю много читать, знать своих предков, как минимум, до седьмого колена, как положено каждому уважающему себя казаху, изучать историю своей страны, ведь «кто прячет прошлое ревниво, тот вряд ли с будущим в ладу», как писал замечательный поэт Александр Твардовский.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

А мы ведь хотим быть с будущим в ладу?

Я даже стал часто думать о вселенском понятии патриотизма. Что это значит? А это значит: любить маленькую голубую планету Земля в огромном космическом пространстве, любить на ней материк Евразию и государство Казахстан в самом центре её с прекрасной столицей под названием Астана, боготворить великий Иртыш с красивым городом на берегу – Павлодаром, символизирующим братство казахского и русского народов, - и далее по течению реки - чудесное село Железинка с многовековой историей, а там, в берёзовых колках, наше село родимое – Весёлую Рощу, луга её зелёные и поля её обширные – «ключок земли, припавший к трём берёзам, далёкую речонку за леском...» И где бы я ни был, и куда бы ни забросила меня судьба, я буду помнить и любить этот край и эту Землю!

Кусаинов Ерлан

10 класс, школа-лицей №8

г. Павлодар

Руководитель: Кокова А. В.

Символы Независимости Казахстана

Голубой флаг, с золотистым солнцем и парящим силуэтом орла, и герб, в центре которого находится образ шанырака как символ общего дома для всех казахстанцев, явили миру образ нового независимого государства под названием Республика Казахстан. Высокое и священное понятие независимости выступает основой единства и общенациональной идеи Казахстана, призванной объединить наш народ, и станет бесценным достоянием потомков, которым предстоит дальнейшее созидание устремленной в будущее страны.

Язык отцов, язык тысячелетий,
Ты временем, как глина, обожжён,
В тебе – удар меча и посвист плети,
Мужская гордость и горячность жён,
В тебе звучат забытые наречья
Шумеров, гуннов, хрип монгольских слов...

Олжас Сулейменов

Во многом воспитание патриотизма начинается с государственного языка, который стал таким же символом государственности, как гимн, флаг и герб. Язык – это система образов. Через язык образы Родины, соотечественников, национальной истории – в целом культуры – становятся

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

образами души. В нем отражено многоцветье и многоголосье казахской языковой картины мира. Язык казахов всегда отличался среди других тюркских языков своей образностью, картинностью; казахи славились и славятся своей народной словесностью, своим красочным фольклором. Это кладезь национальной духовности. «Будущее Казахстана - в казахском языке», - сказал Президент Республики Казахстан Нурсултан Абишевич Назарбаев. Истоки патриотизма — в глубоком знании языка и истории страны, в понимании и уважении дел старших поколений, которые век за веком отстаивали независимость и процветание родной земли.

Я думаю, что любовь к родине не поддается измерению цифрами, а на деле выражается в чувствах, объединяющих людей. Особая роль отводится государственным символам Казахстана как символам независимости, формирующим казахстанский патриотизм. Канат Саудабаев отметил, что «...государственные символы, наряду с международно-признанной и оформленной границей и органами власти, являются важнейшими атрибутами государственности. От уважения к ним начинается воспитание уважения к стране, начинается патриотизм. Мы должны с ранних лет прививать детям любовь и уважение к нашему Флагу, Гербу, Гимну».

На знамени – орел несет светило,
И в сердцевине герба – шанырак,
Так в суверенном мире - наша сила,
И в давней дружбе – благодарный знак.

Государственные символы – это глашатаи идеи осуществления государственной независимости. Они способствуют проникновению этой идеи в мысли и чувства людей. Жители разных стран по праву гордятся своими государственными символами. Но важно не только знать, как выглядят герб, флаг и гимн своей родной страны, но и понимать их символику. А для этого нужно иметь представление о том, как возникли эти национальные символы и какой путь прошли сквозь века.

Символы суверенного Казахстана отражают основные направления идеологии независимого государства, его исторического развития, мышления и философии, являются воплощением многовековой мечты казахского народа о свободе и независимом пути развития. Они способствуют формированию национального самосознания, основанного на любви к Родине, стремлении служить ее интересам и готовности к ее защите. Четвертое июня было объявлено Днем государственных символов Казахстана. Ежегодно в этот день жасотановцы по всей стране проводят патриотические акции, формирующие уважение к нашим государственным символам — Флагу, Гимну и Гербу Казахстана. Этим воспитывается любовь к Родине.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Без глубокого чувства любви к своей стране, без подлинного патриотизма нет настоящего гражданина, настоящего человека. Глубокое осознание своей пуповинной неразрывности с Отечеством, нераздельной сопричастности с ним произойдет тогда, когда каждый казахстанец от колыбели и до седины будет верен земле предков и с гордостью будет рассказывать о значении древних и новых символов независимого Казахстана. Я думаю, что истинный смысл патриотизма связан со счастьем жить на родной земле и желанием реализовать энергию созидания молодых на благо великой страны в самом сердце Евразии, моей Родины, Казахстана!

Кусаинова Мадина

7 сынып, Еңбекші мектебі

Железин ауданы

Жетекшісі: Жаирбаева А. Қ.

Тәуелсіз елімнің Тұңғыш Президенті

Туған жер, қатар өскен құрбы, атамекен, Отанға деген махаббат, перзенттік парыз туралы сыр шертпейтін адам болар ма, сірә! Сондықтан бізде бұл тақырыптар өзгелерден гөрі көп айтылады және айтыла бермек.

Менің туған елім – Қазақстан. Даласы, таулары биік өр, халқы мейірімді ғажайып өлке. Республиканың өз алдына дербес мемлекет болып, тәуелсіздігін алғанына биыл 23 жыл толғалы отыр. Осыны ойласам кеудемді үлкен қуаныш сезімі кернейді. өз елінде бақытты, тыныш өмір сүргенге не жетсін! Алыс-жақын елдерде соғыс болып жатқанда, біздің аспанымыз ашық, өміріміздің бейбіт болғанына қуанамын. Сол бейбітшіліктің арқасында күліп - ойнап, еркін білім алып жүрген ерікті елдің қызының бірімін. Мен болашаққа нық сеніммен, үлкен үмітпен қараймын. Тәуелсіздіктің алғашқы жетістігі – халқымыз өз таңдауымен ел Президенті сайлады. Оған үлкен сенім артты, міндет жүктеді. Мұның мәнін біз жақсы түсінеміз. Әбішұлы Назарбаев Нұрсұлтан ата – елге, барша әлемге танылған, өмір еңбектің шытырман жолдарынан өткен, шындалған, болашақты көрегенділікпен саралап, болжай білетін азамат, өткенінің өзі – көпке үлгі болар өмірбаян. Нұрсұлтан Әбішұлы Алатаудың бауырында дүниеге келсе де, жанға жайлы мекенде өмір кешпей, еңбек жолын Теміртаудан бастап, Қазақстан магниткасында шындалған. «Қанат ұшса қатаяды», - деген осы болар. Н.Ә.Назарбаев Қазақстанды әлемге танылған тәуелсіз мемлекетке айналдырды. Ел сенімі ақталды деген – осы. Ал Нұрсұлтан Әбішұлы оны тек өзінің жетістігі деп есептемей. «Тарих

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

толқынында», «Ғасырлар тоғысында» тағы басқа еңбектерінде халықты өткеніне үңіліп, бүгінгісіне шүкіршілік етуге тәрбиелеп отырды. Ата-бабаларымыз Батыр халық аттың жалында, найзаның ұшымен, білектің күшімен, ақтық демі біткенше, елін дұшпанға таптатпай, Алтайдан Дунайға, Сібірден Шығысқа дейінгі ұлан-ғайыр даланы небір сұрапыл соғыстардан, замана зұлматтарынан аман алып қалып отырған. «Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама» жылдардың тар жол, тайғақ кешуінде де тәуелсіздік туын құлатқан жоқ. Ата-бабаның сол тізгінің Елбасының Нұрсұлтан Әбішұлыда атамыз мықтап ұстаған. Олай деуімізде де себеп бар. өйткені, Президент адам құқығы мен заңға саналы түрде басым бағыт бере отырып, өз еліндегі тыныштық пен келісімді көзінің қарашығындай сақтауда. Елдің ата заңы Конституциясы мен рәміздері өмірге келді. Тәуелсіз Отанымыздың көк жүзімен астасқан көк байрағы астында Біріккен Ұлттар Ұйымына мүше болдық. Ардақты ана тіліміздің мемлекеттік мәртебе алғаны, тұңғыш төл теңгеміздің шығуы, Семей атом полигонының жабылуы – бәрі де Елбасына тікелей араласуымен болған.

Ел ордасы болып Астана бой көтерді. Бұл қала өзінің әсем сәулет өнері үлгілерімен, сан-алуан тарихи және мәдени ескерткіштерімен, сұлулығымен әлем назарын өзіне қаратып отыр. Мұндай тамаша сәулет өнері туындылары, солардың ішінде "Ақорда", "Бәйтерек", "Бейбітшілік және келісім сарайы", "Думан" орталығы секілді көптеген ғимараттар мен ескерткіштер орналасқан. Әсем қаламыз – Астананың жылдан-жылға жаңарып, көркеюіне Елбасымыздың қосқан үлесі орасан зор. 1998 жыл «Халық бірлігі мен тарих жылы» атанғаннан кейін біршама тарих беттерінде ашылмаған, анықталмаған тарихи байлықтарымыз ашылды. 1999 жылдың «Ұрпақтар бірлігі мен сабақтастығы» деп жариялануы тектен - тек емес. Президентіміздің тапсырысымен көптеген Қазақ азаматтары өзінің ата-бабаларының тұрған, кіндік қаны тамған кең байтақ Қазақ еліне келіп, өмір сүрулеріне мүмкіндік алды. 2000 жыл «Мәдениетті қолдау» болып жарияланған. Мәдениет - әрқашан адамзаттың ұлы мұраты, асыл болмыс-бітімі, рухани байлығы. Жаңа ХХІ ғасырға қадам басқан шақта Қазақ халқының өнерін жаңғыртып, мәдениетін басқа елдерге таныту игіліктің басы. Елбасының Н.Ә.Назарбаев сол туралы: «Біз – талантты халықтың өнерлі ұрпағымыз».

Ата – дәстүрін, ана – тәрбиесін көріп өскен, содан нәр алып жетілген ұрпақтың өнерді қадірлемеуі мүмкін емес. Халық өнері – қазына. Біз сол өнерді жалғастырушыларымыз» - деп, барлық елді мәдениетті қолдап, атадан қалған қазынаны ұмытпауға үндеді және оны өркендетуге мүмкіндіктер жасады. Президентіміз белгіленген «Қазақстан – 2050» бағдарламасы және жыл сайынға Жолдауы біздің адаспайтын жолымыз, айқын да ашық бағдарымыз. Елбасы өз Жолдауында «Қазақстанның болашағы жастардың

**Конкурс сочинений среди школьников
на патристическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

колында», - деп бізге үлкен сенім білдірді. «Хан біреу болса керек, қалғандары тіреу болса керек», - деген есті сөз бар. Американдықтар Дж.Вашингтоның, орыстар Бірінші Петрді, түріктер Ататүркті қастерлейді. Оларды шын мәніндегі мемлекеттерінің негізін қалаушысы, ел тағдырының ең бір қиын кезеңінде тізгін ұстапшысы, ту көтерген тарихи тұлғасы ретінде құрметтейді. Сондай текті де дара тұлға – Н.Ә.Назарбаев. Нұрсұлтан Әбішұлының «Тарих толқынында» еңбегі барысында 1999 жылы Мұхтар Құл-Мұхамедке берген сұхбатында: «Мен Елбасы болсам да, Қазақ деген атасын ардақтап, анасын сыйлаған, әруағын қастерлеп, Алласына сыйынған елдің бір перзентімін» дейді де Президентіміздің ұлылығы мен көрегенділігін айқын түсінгендейміз. Осы сөз кейінгі ұрпаққа қарапайымдылық пен ізеттіліктің не екенін үйретері сөзсіз. Мен осы ізгілікті жадыма сақтай отырып, ел тәуелсіздігі мен ел Президентін бөлек қарауға болмайтын егіз ұғым екенін түсіндім.

Кұрман Аңсарым

7 класс, школа имени М. Кабылбекова

город Аксу, село Алғабас

Руководитель : Шпекова К.Б.

Моя Родина.

Я живу в республике Казахстан. Наша республика занимает девятое место по территории в мире. Я вижу её необъятные поля, ковыльные степи. Тёплый ветер пролетает над ними, поднимает цветочную пыль. Неиссякаемы реки, пересекающие пространства, обширны зелёные луга.

Ещё древние кочевники с молоком матери впитывали незыблемую истину: можно лишиться богатства, имущества, но никогда не вреди своей земле, ибо это первый шаг к крушению данного государства. Народ, занимавший обширные территории, получил название казахи, что означало «свободный», «вольный». Много веков понадобилось нашим предкам, чтобы заселить, освоить, защитить её от врагов и передать в наследство нам, ныне живущим. Сколько труда, пота и крови, радости и страданий выпало на долю минувших поколений. Поэтическое наследие нашего народа содержит немало завораживающих картин красоты родной земли, её безбрежных просторов, белоснежных громад гор, лазурных гладей озёр...

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Великие акыны воспевали красоту и историю казахской земли. Народная память хранит и передаёт из поколения в поколение славные и трагические события в жизни казахского народа. Казахский народ на протяжении веков отстаивал свою независимость. Одним из известных ханов был хан Тауке. Ему удалось объединить под своей властью все три жуза. Развивалось самобытное творчество известных кюйши и народных композиторов, в числе которых были Кенен Азербаев, Дина Нурпеисова, Майра Шамсутдинова.

Слушая народные мотивы домбры, представляешь себе огромные степи, колышущиеся степные травы от вольного ветра, всадника на лихом коне, летящего на нём, как на крыльях, к солнцу. Широко и правильно раскинулся Казахстан. Солнце встаёт из степи, весь день идет над степью, встречаясь с дремучими лесами и тысячами озёр, заходит оно тоже в степи. Когда на севере ещё лежит снег, у подножия гор на юге уже зацветают плодовые деревья. Республика омывается водами Каспийского и Аральского морей, на её территории находятся много рек и озёр. Сказочно богаты недра древней казахской земли.

В Казахстане единой семьёй живёт пятнадцать миллионов человек, представителей более ста национальностей и народностей. Я не перестаю удивляться тому, как дружно уживаются в нашей стране люди разных национальностей, говорящие на разных языках, исповедующие разные религии. И всё это сопровождается не только хорошим отношением, но и симпатией друг к другу. Всех нас, людей разных национальностей, объединяет общее: мы - народ Казахстана. Многонациональна как наша страна и моя большая родня. Есть в ней и казахи, и татары, и лезгины, и русские, и корейцы. Для всех эта земля стала родной. Стремление к согласию живёт в крови каждого народа, но особенно оно развито у казахстанцев. Щедро казахская земля, и характер у казахского народа то же щедр и гостеприимен. Всем живущим здесь нужно знать язык, историю и обычаи казахского народа.

Казахстан – страна больших возможностей, всего лишь полтора десятка лет назад ставшая независимой. Её развитие идёт большими темпами. Сейчас мы только дети, но уже сейчас мы строим планы на будущее, мечтаем кем-нибудь стать в жизни, чтобы приносить пользу государству, приумножать богатства нашей Родины. Хорошо учиться, быть добрыми и щедрыми, уважать пожилых людей и сверстников, многое должно нас интересовать, мы не должны быть «глухими» к бедам и страданиям людей. Потому что именно таков наш Президент.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Слово «патриот» означает в словаре В.Даля «любитель отечества», а в моем понимании это слово является связующим, так как оно связано с местом, где родился и вырос человек, с родовыми корнями.

У каждого из нас должно быть в сердце святое чувство патриотизма, гордости за наше славное прошлое и настоящее, чувство любви к святыням своей Родины. Наше молодое государство имеет свои символы. Герб, Гимн, Флаг - в них отображены вся славная история казахского народа все его помыслы и чаяния. Какой долгий и нелегкий путь становления. Всё пришлось пережить. Но люди своим трудом добились таких высот, мира и процветания. Мы гордимся прошлым нашей страны, посвятим жизнь её настоящему, во имя нашего общего будущего.

Құрбанбаева Севара

8 сынып, А.Құнанбаев атындағы орта мектебі

Шарбақты ауданы

Жетекшісі: Діқанбаев Н. Ж.

Рәміздер - бірлік пен достықтың негізі.

Рәміздер – тәуелсіздіктің нақты белгісі. Олардың қатарына – әнұран, елтаңба, ту жатады. Бұлар - әрбір тәуелсіз мемлекет үшін ең маңызды қажеттіліктер. Рәміздеріне қарап олардың тарихын, мәдениетін, дінін, әдет-ғұрпын, тілін, дәстүрін, барлық құндылықтарын білуге болады. Бұлар ел үшін, мемлекет үшін қымбат таусылмас байлық. Бұл байлықты әрбір «мен қазақпын» деген азамат құрметтейді. Рәміздер - біртұтас Қазақстан Республикасының ажырамас бөлігі, айнасы. Шаңырақ, уықтар, аңыздағы канатты пырақтар, бес бұрышты жұлдыз, «Қазақстан» деген жазу өте ақылды ойластырылып, бесеуі де бір-бірімен өз үйлесімін тапқан. Әнұранға келсек бұл да қазақтың төл туындысы, салтанатты әні. Оның шырқалуы, шарықтауы, мағыналылығы қоғамдағы атқаратын рөлі өте зор. Бұл - рәміздердің үшеуі де сарқылмас қазына, асыл мұра.

Қазақ елі мемлекеттігінің нақты белгісі болған рәміздерімізде ұлтымыздың киелі шаңырағы мен оны мығым тұруына негіз болған уық, керегесінің көрсетілуі елімізде жасайтын барлық ұлт өкілдерінің бірлігін нақтылағандай. Елтаңбадағы әрбір уық - бірлігі жарасқан ұлыс өкілдеріндей маған көрінеді. Нұрын шашып тұрған күннің шуағынан жаным нәр

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

алғандай қуаттанатын секілдімін. Күн бүкіл тірлік әлемін құлпыртса, менің елім, жерімізде жасап жатқан түрлі ұлт өкілдеріне өз ыстық шуағын төгіп тұрғандай болады. Аспанмен түстес Көк Туымның желбірегені – бейне бірін-бірі қуып ойнаған алып мұхиттың толқындарындай көзіме елестейді. Өзімді сол керемет әлемде бірде пыраққа мініп арман далада аралап жүргендей сезінсем, бірде көктен қарап қалықтап жүрген қыран құстай сезінемін. Қиналғанда көп ұлтқа қорған болған, сіңісіп ел болып кетуіне көмегін аямаған қазақ халқының бір өкілі болғаным мақтанамын. Осындай елдің азаматы болғанын бізде жасайтын барлық ұлт өкілдері мақтан тұтады деп ойлаймын. Елдің басты мақтанышы – елдегі бірлік пен татулық. Бірлік пен татулықтың негізі достықта.

Достық – адамдардың бір-біріне адал, қалтқысыз сеніп, бір мүдделі, ортақ көзқараста болатын қасиеті. Достық өзара жауапкершілік пен қамқорлықтың, рухани жақындықтың белгісі. Нағыз достық кісіге шабыт беріп, өмірде кездесетін түрлі сәтсіздіктерге мойымауға, басқа түскен қайғы мен қиыншылықты бірге көтеруге жәрдемдеседі. Қиын кезеңде нағыз дос дін мен тілге қарамайды, жаныңнан табылады. Мемлекетке, елге деген махаббат та тап солай. Оған мысал ретінде бүкіл қазақ елінің Сочиде өтіп жатқан олимпиада ойындарындағы А. Полтаранинге деген сенімі мен ыстық ықыласы нақты дәлел. Оның жарысын күтіп, ақ жол тілеп отырған қазақстандықтар қаншама! Геннадий Головкинді барлық қазақ өз баласындай, не бауырындай сезінеді. Ұлы да аты әлемді тітіркенткен боксшымыздың үнемі қазақтың ұлттық киімімен шығуының өзі нағыз қазақстандық отансүйгіштіктің дәлелі.

Дос-жарандардың мінездері әр түрлі болып келуі мүмкін. Мысалы, біреуінде қызбалық не шабандық, екіншісінде тұйықтық не жігерсіздік байқалса да, бұлар достыққа кедергі бола алмайды, қайта нағыз достық осындай кемшіліктерден арылуға көмектеседі. Сатқындық, екі жүзділік, өтірікшілік, өзімшілдік достықпен сыйыспайды. Қазақтың дәстүрлі әдеп жүйесінде достыққа үлкен көңіл бөлінеді. Халық арасында достық туралы мақал-мәтелдер жеткілікті: “Дос жылатып, дұшпан күлдіріп айтады”, “Досы жақсының, өзі де жақсы”, “Дүниеде адамның жалғыз қалғаны — өлгені, қайғының бәрі соның басында”.

Достыққа қарама-қарсы ұғым — қастық пен күншілдік. Мұндай сезімге ерік алдырғандар басқаның қуаныш-қызығын, ырыс-бағын көтере алмайды, дос дегеннің не екендігін білмейді. Дұрыс дос таңдай білу — өмірлік мақсаттардың бірі. Саясаттанудағы Достық ұғымы мемлекеттер арасындағы саяси, экономикалық, мәдени мүдде тұрғысынан ынтымақтастық орнату шараларын бейнелеу үшін қолданылып жүр. Қазір бізге достық бұрынғыдан бетер қажет. Достық – бұл өмірдегі ешнәрсемен бағаланбайтын құндылық.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Дос табу оңай, ал оны сақтау одан да қиын. Достық қатынасқа нәзіктікпен қарап, берік сақтау керек. Өйткені ол да баптауды қажет ететін нәзік өсімдік сияқты. Біздер достықты сақтау үшін жан-тәнімізбен еңбектенбеуіміз керек. Қайтарымын қажет етпей, берудің жолдарын үйрену керек. Сенім мен жарқын көңіл – достықты берік ететін тірек саналады. Өзі шынайы дос бола білген адамның достары да көп болады және жер бетінде өзін жалғыз сезінбейді. Елімнің қабырғалы, әлем елдерінің алдында мақтан тұтарлықтай мемлекет болғанын армандаймын және соған өзімнің үлесімді қосуға тырысамын.

Қабен Қымбат

8 сынып, Баянауыл мектеп – интернат

Баянауыл ауданы

Жетекшісі:Рымхан А.

Кеменгер атам, Мәшһүр бабам!

Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы шоқтығы биік, дара тұлғалардың бірі. Ол - ойшыл, фольклортанушы, этнограф, тарихшы, философ, қазақ мәдениеті мен қазақ әдебиетінің белгілі тұлғасы. Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы бес – он бес жас аралығында Алланың ғылымын, араб – парсы, шағатай, түрік тілдерін жетік меңгерген.

Мәшһүр Жүсіп Көпейұлының ойлары өзіндік бір деректілікке негіздейді, себебін түсіндіреді, құпия сырына үңіледі. Сондықтан да Мәшһүр Жүсіп Көпейұлының « айдан – жарық, күнінен-раушан »түйінді ой - пікірлері айрықша маңызды. Мәшһүр-Жүсіп Көпейұлының мұрасын зерттеушілердің айтуына қарағанда оның еңбектері шамамен 30 томдық еңбекті құрайды. Бірақ сол еңбектерінің түгелі дерлік біздің қолымызға өкінішке қарай жеткен жоқ. Осы еңбектерінің көбі ескі қаріппен жазылған, сондықтан да ғалымдар оны толық оқи алмады.

Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы өзінің 73 жасында қайтыс болатынын білді, сол себепті де өзінің жерлейтін орнын көрсетіп кеткен. Мен Мәшһүр атамды үлгі тұтам және де шығармаларын сүйіп оқимын.Өткен жылғы жаз айында жолым түсіп , Мәшһүр атаның туған жеріне барған едім. Онда мен Мәшһүр атамыздың басына арнайы салынған кесенеге бардым. Ол кесене Павлодар облысы, Баянауыл ауданы, Жаңажол ауылында 1999 жылдың 23 қазанында ірге тасы қаланған екен. Кесене орналасқан алаң 6,2 гектар жерді қамтиды. 2006 жылы қайтадан күрделі жөндеуден өткізіліп, халықты қуанышқа бөлген еді. Шаңырақ түрінде көгілдір түсті күмбез алтын жарты айды қиып тұр, аспанға ұмтылған көгілдір мұнаралары мен зор баспалдақтар жаңа мешітті

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

көркемдете түсті. Мешіт ғимаратының мөлшері 48х48 метрді құрайтын сегіз қырлы жұлдызды бейнелейді, мұнараларының биіктігі – 63 метр, жарты айлы күмбездердің биіктігі – 54 метр. Мешіттегі хрусталь «Зумрад» люстрасы Ташкентте жасалған екен. Кесененің ішінде 434 шам бар. Кесененің архитектурасы жайлы бір сөзбен айтып жеткізу мүмкін емес. Ол жерге келген адамдар риза болып, жан ләззатын алып қайтады. Тіпті, сол жерге барғандар айықпас ауруларынан айығып, өлең жазатын адамдарда шабыты оянып, керемет бір күйге енеді екен.

Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы аты бүкіл елге жайылған. Ондай адамдар дүниеге көп келе бермейді, тіпті жоқ деуге болады. Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы - әулие адам. Ол болашақты болжай алған. Мысалға келтірсек: 1916 жылдың 25-маусымында қалың елдің дариядай толқуы басталған болатын. Ал Мәшһүр атамыздың жазбаларында былай делінген:

Қаракесек Бекболаттың Заманы

Қасқыр деген Заман еді,

Жамандық пен бұзықты

Басқа ұр деген Заман еді.

Айдабол Тайкелтірдің Заманы

Түлкі деген Заман еді,

Ойын мен мәжіліс

Күлкі деген Заман еді.

Қаракесек Алшынбайдың Заманы

Қарсақ деген Заман еді,

Біреудің бір нәрсесін алдап

Алсақ деген Заман еді.

Шұршіттің темір қақапаны,

Мұжықтың кендір арқаны - делінген болатын.

Міне, көріп отырғанымыздай Мәшһүр атамыздың осы сөзін астарлап ашып көрсек, атамыздың айтқаны дәл келеді. Сондықтан да Мәшһүр Жүсіп Көпейұлының өлеңдерін жалықпай оқи бергің келеді. Мен осындай Ұлылардың кіндік қаны тамған Баянауыл құт мекенінде туғаным, Аллаға мың да бір ризашылығымды білдіремін!

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Қадырхан Ақерке

8 сынып, "Жас дарын" мектеп
Павлодар қаласы

"Мәңгілік ел"

Жалғыз Отан - тәуелсіз Қазақстан.
Н. Ә. Назарбаев

Шіркін, мен қандай бақыттымын!

Елеулі елдің ерке қызы болып туғаныма... Неге маған қолыма ақ қағаз бен қалам алып көсіліп бір шаппасқа? Неге маған бақытыммен бөлеспеске...?

Арайлап атқан таңдарың, әсем батқан күндерің, дариядай суларың, туған жер, әр түкпірің керемет қой біз үшін. Туған жер - кіндік қан тамған жер. Ондай жер пендеде жалғыз ғана. Адам өмірінде киелі орын алатын жер. Алғаш тәй - тәй басқан, тұңғыш "ана" деп күлім қаққан киелі жер. Нақты осы азғантай жер пендені елімен, өткенімен, болашағымен байланыстырады. Міне, сондықтан да тіпті балалық шақтан адам бойында туған жерге деген махаббат сезімі оянады. Әрбіріміз үшін Отан ошақ басынан басталады: туған үй, туған көше, туған қала. Осының бәрі жан иесіне жастайынан қымбат.

Бүгінде туған жеріне орала алмай жырақта жүргендер қаншама? Шетелдегі қандастарымыздың аңсағаны - туған жеріне, туған топырағына оралу. Үкімет оларға бар жағдайды жасап, елге қайтаруда. Қазақ халқының "Туған жердің түтіні түзу шықсын", "Туған жердің ауасы шипа", "Туған жер - тұғырың", "Туған жерден топырақ бұйырсын" дегендей көп мақал - мәтелдер мен нақыл сөздер бар. Осы айтылғандарға терең үңілсек, туған жердің қадірі, түпкі мағынасы Отанды сүю екенін түсінесіз.

Қазақстан - көп ұлтты, кең байтақ, ұлан - ғайыр жер. 130 - дан астам ұлт өкілі өмір сүріп жатқан ел. Әрқайсысының жағдайын ойлап, басын біріктіріп, елімізде тыныштық, бейбітшілікті сақтап отырған Елбасымыз - Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтай "бақ атамыз" барда біз бақыттымыз, тату - тәттіміз.

Нұраға, өзіңсің ғой елбасымыз,
Әрқайсысын ойлаған қамқоршымыз.
Саясатың саликалы, білеміз біз,
Сол үшін әрдайым қол ұшын береміз біз.
Қазақстан болашағы - біз, жастармыз,
Сенеміз, үмітінді біз ақтармыз.
Осынау байтақ елді көтердің,
Біз - сенің қуанышты балаңбыз.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патристическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Қазақстан - дамыған шет елдермен терезесін теңестіру жолындаға держава. "Бұл әлемде ең бастысы - біздің қай жерде тұрғанымыз емес, қай бағытта жылжып бара жатқанымыз" - деп Холмз айтқандай, Қазақстан Республикасы дұрыс жолда жылжып бара жатыр. Нұрсұлтан Әбішұлы жақында ғана "Қазақстан - 2050" Стратегиясын ұсынған болатын. Осы аталмыш стратегия көптеген мәселелерді қамтиды. Қазақстанның көркеюіне үлес қосатынына кәміл сенімдемін.

Егемендік алғалы ана тіліміз мемлекеттік міртебесін алды. "Ана тілі - ұлтымыздың айнасы". Тіл - құдірет. Тіл - қасиет. Тіл - мақтаныш. Ана тілді қастерлеп, қадірлеу - адамзаттың борышы. Ана тілі әрбір адамға ана сүтімен бірге еніп, қалыптасады. Туған тілді сүйген адам - туған жерін, елін, Отанын, атамекенін сүйеді деген сөз. Ал, бұлардың бәрі - адам баласы үшін ең қасиетті ұғымдар. Өмірдің алмастай қырын, абзал сырын түсіне білуіне басты себепкер - ана тілі. Тіл - қай ұлттың болмасын тағдыры мен тарихы, тәлімі мен тәрбиесінің негізі, қарым - қатынас құралы. Тіл болмаса, сөз болмайды. Сөз болмаса, адамзаттың тірлігінде мән - маңыз болмайтыны белгілі. Демек, тілдің, сөздің орны ерекше. Тіл - халықтың жаны. Тілі құрыса, халық та жер бетінен жоғалады. Тіл - атадан балаға мирас болып қалатын баға жетпес мұра.

Мен "Отаным" деген жас жүрегімнен шыққан асыл сөзді мақтанышпен, зор асқақтықпен айта аламын. Себебі бұл күн - талай күрестердің жеңісі. Бұл атқан таң - қуанудың белгісі. Осы тірі жүрген заманның артында қанша еңбек, қанша тер төгілгенін өздеріңіз де білесіз. Енді, осы елімізді көркейту біздің, келер ұрпақтың, қолында.

Біз - ұрпағы кемелденген қазақтың,
Әр күн болғай қазақтыққа азат күн.
Бейбіт өмір тілеймін мен ұрпаққа
Білемесін деп не екенін азаптың.
Асқақ туды биік ұстау парыз шын,
Мен мәңгілік туған елге қарызбын.
Өтеу парыз ел алдында борышты,
Болсаң егер адам өсер нар мүсін.

Мен болашақта Қазақстанның "Азия Барысы" атанатынына сенемін. Оған көптеген үміт арта тұра, оның үмітін ақтауға тырысамын. Тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйінін мына өлең жолдарымен сабақтағым келеді:

Ұзақ күндер ұзартады тандарын,
Сендік бақыт менің - дағы жанғаным.
Жігеріммен бар күшімді әрқашан
Қазақстан, бір өзіңе арнадым!

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Қайролла Алуа

7 сынып, «Жас дарын» мектебі
Павлодар қаласы
Жетекшісі: Әбдіжүсіпова Б.Х.

О, туған жер! О, атамекен!

Кеңсің дала,
Туған ана.
Көйлегің кең көк ала.
Жан беретін,
Тән беретін,
Мірімді ана, сен ғана!
С.Сейфуллин.

О, қазақтың қасиетті қара топырағы! Менің ата-бабамның асылы, ұрпағына қалдырған баға жетпес мұрасы, ең аяулы дұғасы, баға жетпес байлығым. Атамекен, Отан, туған жер... Бұл сөздер - әр адамның жанына жақын, жүрегіне жылы тиер қасиетті сөздер.

Туған жер – адам өмірінде киелі орын алады. Нақты осы жер оны елімен, өткенмен және болашақпен байланыстырады. Міне, сондықтан да тіпті балалық шақтан бастап-ақ адамда отанға деген махаббат сезімі оянады. Әрбіріміз үшін Отан ошақ басынан басталады: туған жер, туған көше, туған қала немесе мен үшін туған кент. Құс ұясыз болмайтындай, адам Отансыз болмайды. Ал менің кіндік тамған жерім- Павлодар өңірі.

Павлодар дегенде көз алдыма шалқыған жайлау, түтіні бұрқыраған ауыл, жазық дала елестеп, бақтағы бұлбұл құстың үні мен айдын көлдегі аққу құстың қиқулаған даусы құлағыма келеді.

Павлодар – солтүстік Қазақстанның мәдениет пен өнерімен танылған орталығы. Біз, павлодарлықтар, өз халқымыздың тарихын мен мәдени ескеркіштерін қасиеттеп қорғаймыз. Мұражайлар, көрмелер, мәдениет жетістіктерінің тұсаукесерлері мұнда өте танымал және келушілерге бай. Қаламның тарихы бай және оның ертеден келе жатқан мәдени дәстүрлері бар. Павлодар Ертіс өңірі - атақты ғылым, мәдениет және өнер қызметкерлерінің Отаны болып табылады.

Мен өз туған өлкемді мақтаныш ете аламын. Жасыбай, Ақбет сияқты асқардай биік таулары, Ертістей айдын өзен- көлдері. Ақ шарбы бұлттары көздің жауын алады. Табиғатты біз әрқашан көздің қара шығындай сақтауымыз керек. Сабембі, табиғат – біздің алтын қазынамыз. Біздің Кереку

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

облысында жер жаннаты саналатын Баянауыл өңірі асқан сұлулығымен адамды өзіне тартады.

Тағы да біздің мақтанышымыз – белгілі Қаныш Сәтбаев, Григорий Потанин, Әлкей Марғұлан, Сұлтанмахмұт Торайғыров, Шапық Шөкин, Жұмат Шанин, Мәшһүр Жүсіп Көпеев, Дихан Әбілев, Шәкен Айманов, Жарылғапберді, Жаяу Мұса, Иса Байзақов, Сәбит Дөнентаев, Павел Васильев сияқты белгілі ақын – жазушылар, ғұламалар. Олар өздерінің туындыларымен, өздерінің атымен Павлодар жерін бүкіл Қазақстанға таныта білді. Әрқашан оларды ұмытпай, мақтанып жүруіміз керек. Себебі, бұл – біздің парызымыз.

Туған жердің қадірі - өзге елге кеткенде ерекше білінеді. «Өзге елде сұлтан болғанша, өз елінде ұлтан бол» деп бекер айтпаған ғой. Расымен де, басқа елде адамның орны басқа, ал өз елінде адамның рөлі басқа. Адамзаттың туған жеріне деген сезімі ешқашан өшпейді. Әр перзенттің жүрегінде туған жер ерекше орын алады. Өз елінен жырақта жүрген, сағынышын білдірген ақынның мына өлең шумақтарымен шығармамды аяқтағым келеді:

Армысындар, туған жер, туғандарым,
Кезіп жердің тау-тасын, нулы орманын
Келіп тұрмын, безгем жоқ өздеріннен
Мені алысқа сендерден қуды арманым.

Қамидолла Серік

9 сынып, Абай атындағы орта мектеп
Ақтоғай ауданы, Ақтоғай ауылы
Жетекшісі: Ертаев Н. Б.

16 желтоқсан – Тәуелсіздік күні

Адам баласы, адамзат қоғамы қашанда алдағы болатын оқиғаны әрі аңсай, әрі абыржи тосқан ғой. Әсіресе, ғасыр, мыңжылдық сынды, тарихта өшпес ізі қалатын межелі кезеңдер таянғанда қатты қобалжығаны рас. Үшінші мыңжылдыққа аяқ басу үшін де бір ғасыр бойы дұрыстап әзірленіп, әр қилы милленаристік қозғалыстарды бастапты. Сарыуайымшылдар қауымы: «Киелі кітапта айтылатын қиямет-қайым деген орнаса, осы жолы орнайды. Жасаған күнәміз, істеген жаман істеріміз шашымыздан да асып кетті. Ол үшін күллі адамзат болып жауап беретін кезіміз енді келді», – деп қорқыпты. Қиялшылдар қауымы: «Жаратқанның жердегі, ақ желкенді кемемен жақсылық жағасына асыққан үмбетін тегіс жарылқайтын заманы енді орнайды. Қой үстіне

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

бозторғай жұмыртқалайтын заман орнауын талай күтсек, енді сол заманға аяқ бастық», – деп қуаныпты.

Сөйткен жаңа ғасыр мен жаңа мыңжылдық келді. Сол ғасырдың қызығын көріп өмір сүріп жатқан біз бір пендеміз. Сәуегейлер қанша күйқылжытқанмен, әзір бәрі бәз-баяғысынша. Таң орынынан атып тұр. Күн орынынан батып тұр. Қиямет-қайым болған жоқ.

Адамзат жиырмасыншы ғасырдың табалдырығын неше түрлі әлеуметтік алақызбалыққа ұрынып, еліре аттапты. Енді сол өткеннің бәрі су сепкендей басылды. Тәңірім, жаңа ғасыр, жаңа мыңжылдық табалдырығынан аттап отырған біздерді де қай-қайдағы әулекіліктерге ұрындырмай, етек жиып, ес түгендеп алуымызға мұрша бергізгей. Алтын уақытымыз тәуелсіз елдік бейбіт күндеріне ғана жұмсалсын деп тілейміз.

Төңірегімізге осы тұрғыдан көз тастасақ, көкте бір Тәңірге, жерде бір өзіңе ғана сеніп, көреміс жарықты көріп, бұйырмыс ырзықты татып, сүйгізген ұрпағын сүйіп, өлшеулі ғұмырға пейіл болудан басқаның бәрі күпірлік екендігіне көзіміз тегіс жете бастағандай. Оған да «шүкір» дейміз. Көңілге медет қыларымыз тек бір бұл емес. Ең бастысы, жаңа ғасыр мен жаңа мыңжылдыққа егемен ел, тәуелсіз ұлт болып аттадық. Бұған жеткен де бар, жетпеген де бар. Өйтіп, біреуді көріп шүкір етіп, біреуді көріп пікір ету үшін де өткенге ой, бүгінге көз жіберуге тура келді. Ол үшін, ең алдымен, бір сауалға – бұл күнге қалай жеттік? – деген сауалға жауап іздеуіміз қажет сияқты.

Егер біз сонау ғасырлар қойнауының қатпар-қатпар белесінен көз жүгіртіп байқасақ, ежелден-ақ ата-бабаларымыздың өз жерін еш жауға бастырмаған, ұлын құл, қызын күң еткізбеуге батырлық ержүректігін, жауына қатал, досына адал, шыбын жанын шүберекке түйіп, садақ ұстап қол күшіне сеніп, найзаның ұшына үкі таққан ұлдары мен қыздарының жауынгерлік үлгісі бізге аманат болып жеткен. Отанымызды қорғаған еліне деген сүйіспеншілігі, ерлер сияқты қолына қару алып, ат құлағында ойнап жүріп жауын жеңуі сақ қызы — Тұмар падишаның ерлік істері. «Маған туған жердің бір уыс топырағы да қымбат. Сонда енді не бар?!» деп тұрсыңдар ғой... Менде ел бар, менде жер бар, мен елімді-жерімді қорғадым, — деген Тұмар падиша осындай байтақ та бай дархан Отанымызды жұдырықтай жүрегіндегі ерлік сезіммен қорғағаны сөзсіз. «Тар қолтықтан оқ тисе, тартып алар қарындас» — деп қыздарға сеніммен арқа сүйеген де, шашын төбесіне түйіп жауға шапқан, ержүрек батыр қыздардың Қазақ топырағында болуы бізді зор мақтанышқа бөлейді. Сол аға-апаларымызды еске алсақ біз олармен мақтанамыз, ерліктеріне сүйсіне қараймыз.

Еліміздің сан ғасырлық тарихында мақтаныш тұтар, бүгінгіміз бен келешегіміз үшін ғибрат алар, кеудемізге қиналғанда үміт отын жағар оқиғалар

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

мен Отан алдындағы адал қызметінен үлгі алар ұлы тұлғалар аз болмаған. Олардың қатарына: қазақтың ұлт болып ұйысуы мен оның ұлан ғайыр ата-қонысының (этникалық территориясын) қалыптасуын; ұлттық мемлекттігіміздің бастауы – Қазақ хандығының құрылуы мен дамуын; өзі отырған тағы емес, билеп отырған халқының бағын ойлап, жау қолына тойтарыс берген хандар мен оларға ел мен мемлекет тұрғысынан ақыл-кеңес берген, кемшілікті айта білген ұлы билер дәстүрлерін; ата-бабаларымыздың елімізге, халқымызға тән өзіндік шаруашылық жүргізу жүйесін қалыптастыруын, таңғажайып этномәдени үлгілерін жасау арқылы әлемдік өркениетке қосқан алып үлесін, батырларымыздың жер мен ел тәуелсіздігі мен ата-қоныс тұтастығын сыртқы, тіпті қала берді ішкі жаулардан қорғаған үлгісін жатқызуға болады.

Алла Тағала біздің елімізге осыншама кең жерді нәсіп еткенін түсінуге ұмтылсақ, ұшқан құстың қанаты талатын осынау ұлан ғайыр Алтай мен Атырау аралығын ата-бабаларымыз ақ білектің күшімен, ақ найзаның ұшымен қорғап келген. Ата жауымыз болған сан жылдық қарсылас жоңғарлардан даламызды арашалап қалған батырлардың ерлігі туралы дәстүрлі тарихи жырлар Исатай, Махамбетке байланысты мұралар, Ресей патшасының отарлау саясатына қарсы көтерілген ұлт-азаттық қозғалыстың басты кейіпкерлері туралы жыр-дастандар біздің ұлттық сана-сезімімізді көтереді.

Азаттық қазақтың ежелгі арманы еді. Түлкі бұлаң тарихтың нешеме бұрылысында ел азаттығы үшін талай тарланның тақымындағы тер кеппеді. Ат үстінде өткен ғасырлар көп болды. Қазақтың соңғы ханы Кенесары азаттық үшін күресте айрықша қылыш сермеді. Қаша ұрыс салып жүргенде қапы кетті. Ханның басы қанжығада кете барды...

Ата дініміз ислам болғандықтан, мұсылмандық сабырлықпен, ұстамдылықпен соғысқан Кенесары жауынгерлері әуелі «Алла» деп, содан кейін «Абылай», «Ақжолтай» деп, өз ерлерінің қадірін бағалай біліп, ұранға айналдырғаны мәлім. Әруақтарын ұран қылғанда ол есімдерге Алланың ерекше нұры түскенін мойындап, сол арқылы сол кезде қажет рухани күштің әсерін сезінгендері белгілі. Бізге бүгін қажет жігерліктің, батырлықтың, біліктіліктің, адалдықтың, Отансүйгіштіктің мысалдары өткен тарихи оқиғаларымызда жатыр.

Ел басына күн туғанда даналығымен, батырлығымен, парасаттылығымен ел мұңын, халық сырын, тарих үнін түсіне білген, халықтың басын қосқан, халық мүддесі жолында, табандылығында, тапқырлығын да таныта білген хан Абылай Қазақ халқының күшін тасытты, мәртебесін көтерді, Қазақ елін аса іргелі елге айналдырды. Батырларын, елін сүйген ерлерін, ақын-жырау өнерпаздарын достық – бірлікте ұстап, оларды жүзге бөліп жармады. Жауын торғайдай тоздырып, тарыдай шашып,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

ірімшіктей іріткен, қоқндап қоңқылдаған Қоқанмен де, қалың қара Қытаймен де, ормандай орыспен де тіл табысқан бабамыздың даналығының арқасында, осы біз өмір сүріп отырған аяулы Отан- Қазақстан жері сол бабалардың сақтап қалған, бізге қалдырған асыл мұрасы екті сөзсіз.

Халық басына осындай қиын-қыстау заман зары туған шақта, Қазақ қауымының бас көтерген батыр да ержүрек перзенттері елдің елдігін, ердің ерлігін сақтап қалды.

Абай, Шоқан, Ыбырай дәуірін қылыштан гөрі қаламның қуатты екенін дәлелдейді. XIX ғасырдың соңы XX ғасырдың басын ала бере тарих сахнасына қазақтың оқығандары шықты. Ол кезде Отанымызда кеңестік кезең орнаған еді. XX ғасырдың 20-жылдарының екінші жартысында күшейген Сталиндік әміршіл-әкімшіл жүйе қоғамның тарихи заңдылықтарына қайшы келетін эксперименттер жасағанын бірінші кезекте айтар едік. Олар бүкіл КСРО-ны, оның ішінде Қазақстанды да қамтыды. Бұл эксперименттердің басты бағыттары мынадай болды: ауыл шаруашылығын күштеп ұжымдастыру және соның негізінде байлар мен ауқатты шаруаларды тап ретінде жою; аса тез қарқынмен елді индустрияландыру (бұл шара негізінен колхоздарға зорлап кіргізілген шаруаларды аяусыз қанау есебінен жүргізілді); мәдени-рухани салада, демографиялық саясатта, ұлт мәселесінде жергілікті (ұлт аймақтарындағы) халықтарды орыстандыру; қоғамдық саяси өмірдің негізгі салаларында тек қана коммунистік идеологиялық үстемдігін орнату.

Осылардан туындайтын және басқа да ірілі-ұсақты шаралар болды. Тоталитарлық тәртіп жүзеге асырған халыққа жат саясат аса зор, қасіретті зардаптар әкелді: жаппай отаршылдықтың салдарынан Қазақ халқының жартысына жуығы қырылды; өзінің атамекенінен басқа елдерге ауа көшті, тіл мен діл, дін мен ұлттық сезім, таным жойыла бастады; қазақ халқы өз жерінде ұлттық азшылыққа айналды... гүлденіп жайнай берсін.

Қанат Ілияс

8-сынып, Қаражар жалпы негізгі мектеп,
Баянауыл ауданы, Павлодар облысы

«Труд души»

«Не позволяй душе лениться». Эти слова русского поэта Николая Заболоцкого давно стали крылатыми. Но что такое труд души? С телом человека все понятно: оно ходит, бегаёт, переносит грузы, работает руками. А как может трудиться душа?

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

На самом деле душа отвечает за очень важную черту человека. Это его духовное развитие, его самосовершенствование. Человеческий дух и воля должны закаляться, укрепляться и становиться сильнее день ото дня. А душевные качества человека должны становиться с каждым днем лучше. Чего человеку недостает, то и надо развивать в душе. Если человек боязлив, то нужно развивать храбрость. Если невнимателен к окружающим, то нужно развивать отзывчивость. Если жаден, то широту души, и так далее. Еще не стоит забывать и про свои лучшие качества и развивать их еще больше. Для этого каждый день человеку нужно делать что-то такое, что поможет ему двигаться вперед как личности. Например, преодолевать свои страхи. Или развивать свой ум, узнавать новую полезную информацию. Или учиться находить общий язык с людьми, с которыми не так легко общаться. Если отсиживаться в уютной норке, где все комфортно, где не надо учиться ничему новому, то это приятно. Но тогда ни тело, ни душа трудиться не будут. «А ты хватай ее за плечи, учи и мучай дотемна! Чтоб жить с тобой по-человечьи училась заново она!» - советует нам поэт Николай Заболоцкий. Да, свою личность надо с самых юных лет строить, прилагая к этому усилия. Тогда она получится достойной. В построении и развитии неповторимой личности человека и заключается труд его души.

Не позволяй душе лениться!
Чтоб в ступе воду не толочь,
Душа обязана трудиться
И день и ночь, и день и ночь!..

Это строки из стихотворения Николая Заболоцкого. Трудно поверить, что писал это стихотворение смертельно больной человек, ведь эти строки не о смерти, а о жизни. Не о бренности земного бытия, а о глубинном смысле существования человека на земле говорит поэт. Удивительная, неистребимая молодость пульсирует в каждой строке стихотворения. Поэт как бы провозглашает ту истину, которую он постигнул в жизненной борьбе на протяжении своего пути: «Душа обязана трудиться». Мы можем согласиться с этим его заветом, принять его или отвергнуть. Кому что ближе. Но, возвращаясь снова и снова к этим строкам, мы вдруг понимаем, сколько здесь скрыто человеческой мудрости. Все, что мы имеем, все, что постигаем в этой жизни, приходит к нам через труд. Можно сколько угодно спорить о проблеме «человек живет для того, чтобы трудиться, или трудится для того, чтобы жить». Для меня эти две категории неразделимы. Надо, чтобы труд стал целью жизни, надо научиться получать от него радость и вдохновение, и тогда жизнь и труд сольются для тебя воедино.

В жизни и в литературе находим множество примеров, подтверждающих эту истину. В соответствии с ней живет герой романа

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Распутина «Пожар». Душа Егорова работает, она постоянно в тревоге — в тревоге за себя, за родную землю, за людей. В повести «Прощание с Матерой» автор художественно убедительно обосновывает необходимость именно духовной перестройки общества. Вечный труженик, чистый душой и сердцем, и герой романа Астафьева «Печальный детектив». Душевным богатством обладают и совсем еще молодые люди «Канунов» — герои Белова. В тяжелой постоянной работе возникает тяга к труду. Ведь человек всегда стремится к совершенству. Все знания передаются от старшего поколения к младшему. Ребенок привыкает к осмыслению труда, который для него уже радость, к пониманию природы, «нрава» земли. И люди труда не могут быть душевно пустыми, черствыми и равнодушными к чужому горю. Их души открыты всему окружающему, потому что они тоже трудятся.

Со школьной парты на всю жизнь нам врезается в память фраза: «Труд сделал из обезьяны человека». И хотя в последнее время можно услышать аргументы в пользу того, что это не совсем соответствует истине, мы продолжаем верить в ее непреложность. Труд облагораживает человека.

Утро. Я выхожу из дому. Моросит дождь, небо затянуто серыми облаками. Люди все куда-то спешат, никому ни до кого нет дела.

Вот обычный день. Человек встает, идет на работу, зачастую не интересную для него, приходит домой и ложится спать. Многие люди вообще ничего не читают. Но ведь это необходимо! Мы можем прожить без воды и пищи совсем мало времени. Если душа не трудится, не подпитывается книгами, то она умирает, и человек продолжает жить без нее. У таких людей абсолютно пустые глаза — посмотришь в них, и становится страшно, словно куда-то проваливаешься.

Мы обязаны постоянно думать, переживать, может быть даже страдать, потому что без этого душа не возвышается, не становится лучше, а просто засыхает как ненужный цветок.

Люди, у которых душа не трудится ежедневно, ежечасно, по-моему, ужасны. Нужно работать над собой, быть добрее и справедливее. Душа должна трудиться даже ночью — ведь во сне мы тоже думаем и переживаем.

У многих людей, из тех, которых называют «новыми русскими», душа абсолютно не трудится, их единственная забота — заработать побольше денег, все равно каким путем.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Қартова Мадина

3-курс, Б. Ахметов атындағы колледж

МЕН ЕЛІМНІҢ ПАТРИОТЫМЫН

Мен Қазақстан мемлекетінде дүниеге келіп, қазақ болып өзімді өсірген ата-анамның, елімнің, алтын бесік – туған жерімнің қадірін, аяулы алақандарының жылулығын сіңіріп өскен қызымын. Туған жерге арналған жыр да, қара сөзбен жазған шығармалар да әрбір халықтың әдебиетінде молынан кездеседі. Әр халық туған жеріне деген отты сезімдерін қастерлей, ұрпақтан-ұрпаққа махаббаттарымен сүйіспеншілік сезімдерін өлең жолдары арқылы сақтап, ұрпақтарына жеткізген. Біздің де қазақ халқымыз өзі туып өскен өлкеміздің ыстық топырағымен, бәрімізді біріктіретін көк аспанымыздың тұңғиығына шомылып, атамекен құдыретін жас ұрпақ бойына, бала санасына сіңіруде мақал-мәтелдер, аңыз-әңгімелер, батырлық жырларының арқауына жүгінеміз. Өз өлкемнің перзенті болғандықтан, туған жерімнің әл-ауқаты, оның тұрмысы мен жағдайын көркейтуде ат салысу менің де борышым деп есептеймін.

Қазақ елі талай-талай кедергілерден өтіп, қат-қабат тарихының басты мазмұны азаттық пен тәуелсіздіктің, біздің жарқын болашаққа қол жеткізудегі табанды күресі. 1991 жылының 16 желтоқсанынан Қазақстан тәуелсіз мемлекет атануына, осы тәуелсіздікті сақтап, мәңгілік елге жол бастап қастерлеуде біздің қолымызда. Сондықтан алтын бесік – туған жерімнің көк аспанымның астында қандай қиыншылық кездесе де бір болып ат саласа көтерген жүк ауыр болмас деп, береке-бірлікте бар кедергілерді жеңіп шығатынымызға сенеміз.

Туып-өскен жерімнің ауасына, топырағына не жетсін, өз елімді, өз тілімді құрметтеп, Қазақстан әлемнің түпкір-түпкіріне танымал болып, ел даңқын көтеретінбіз, жұмыла күш біріктіріп, осы құндылықтарды сақтап, қорғауымыз әрқайсымыздың парызымыз.

Қазақ еліміз, ұлтымыз ата-дәстүрін қалтарыста қалдырмай, ұлт болмысын ешбір жауға алдырмай, ел болып қазір аталарымыз салған жолмен мемлекет болуына қаншама күш, қаншама қан мен тер төгілді десеңші. Ата-дәстүрін сақтап, бізге жеткізуде ата-бабалар даналықтарына не жетсін. Сонау Қасым хан тұсынан миллиондаған қазақ талай қиын кезеңдерден өтіп, екіжүз жыл бойы қазақ халқына тыным бермеген жоңғар басқыншыларына қарсы елін бастап ерлікпен қорғаған – Қаракерей Қабанбай, Қанжығалы Бөгенбай батырлар есімдерін, елі үшін бастарын бәйгеге тіккен Әз-Тәуке, хан Абылай, Кенесары сынды хандардың ерліктері ұлт мақтанышы, бабалар рухынан әрқайсысымыз қуат алып, осындай ерліктерін көрген халық «Елің үшін отқа

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

түс – күймейсің» дегендей. Туған елінің бостандығы, жерінің азаттығы үшін күрескен әр замандағы ардақты ерлерін халық ешқашан ұмытқан да емес, ұмытпақ та емес.

Егеулі найза қолға алып, еңку-еңку жер шалып ел қорғаған батыр бабаларымыз бен аналарымыздың қалдырған аманатындай туған елімізді қорғау, нығайту – әрбірімізге міндет.

Сан ғасырлық кезеңдерде қазақ елі елмен елдесті, жаумен жауласты, дәуірлеу мен тоқырау, шарықтау мен құлдырау белестерден өтіп, еркіндігінен де айырылып, бұл жолдарымыз жай жол емес, даңғыл болып шықты. Ол – тәуелсіздік даңғылы еді.

1991 жылы 16 желтоқсан Қазақстан тәуелсіздігі салтанатты түрде жарияланып, Елбасымыз сайланды. Туысымыз – тәуелсіздік, тілегіміз – бейбітшілік, сол себепті жанжал атаулыны болдырмау үшін ерік-жігерімізді аянбай тер төгуіміз керек.

Ел тірегі, арман мүддесі – тәуелсіздік. Еркіндік жолында еліміздің алдыңғы қатарлы азаматтарымыздың күресі жұрт жадында. «Көп ащыдан кейін бір тұщы» айтқандай осы азаттықты сақтауда барлығымыз ерен еңбектенуіміз қажет. Осы тәуелсіздік жолында мыңдаған боздақтар қаза тапты, аштан қырылды, шетелдерге тентіреп, зиялы қауымын жоғалтты, тілі мен ұлтының мәдениетінен айырылуға шақ қалдық. Бабаларымыз қолы жетпеген арманына біз жетіп, азат ел болдық. Қазақстанның тәуелсіздік алғаннан бері тәуекел қайығына міндік, басқа халықтар ғасыр бойы өткен жолдан біз 22 жылда өттік. Тарихта ол уақыт қас-қағымдай болса да, біздің тәуелсіздігіміз өзімізге қымбат. Ата-баба рухын көтеру үшін, «Отан» деп жүрегімізді толқытып, «елім» деп елеңдетіп, «жерім» деп желпіндіріп, барша жұрттың құндылығына айналды. Тәуелсіздігіміз – біздің бұл күнгі асыл да, қымбат қазынамыз. Бүгінгі егемендігіміз – ертеңгі болашағымыз.

Өрлей бер елім,
Асқақтай бер жерім!

– деп, өз тілек-мүддемізді білдіре отырып, өз сөзімді елімнің болашақ жайдарына көңіл бөлгім келеді. Әрбір Қазақстан мемлекетінің азаматтары жарқын әлемнің толыққанды мүшесіне айналуына мүмкіншіліктерді туғызған елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың рөлі зор екені күмәнсіз. Біздің еліміздің әл-ауқатын танытатын өскелең ұрпақтың нық қадам басуына қамқорлық жасаушы үкіметтіміздің саясаты мен елбасы жолдауы үлкен үміт күткізеді. Ол «Қазақстан жолы - 2050: «Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ!» атты елбасының жолдауы.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Кенесбаев Ренат

10 класс, школа имени Ж.Аймаутова,
Баянаульский район,
Руководитель: Оразбекова А. А.

Моя Родина - Казахстан.

Земля моя,
земля отцов и их отцов земля.
Ковыль степей и гор высоты,
Я тем горжусь, что Родина моя
В себя вместила степь и горы!
От Каспия до крайних рубежей,
До величавых гор Алтая
От перелесков северных степей
К седым хребтам родного Алатау
Все это- мой родимый Казахстан!

Каждый человек с самого рождения и до глубокой старости тянется ко всему доброму, прекрасному, чистому... А что может быть прекраснее, добрее и чище чем твоя родная земля? Для каждого человека родная земля- это частичка его души.

Сколько много вмещает в себя это короткое, но очень емкое по смыслу слово «Родина»! Любовь к родной земле каждый человек впитывает в себя вместе с материнским молоком, и постепенно эта любовь к Родине пускает в человеке свои ростки. Вместе с человеком крепнут и растут росточки, пускают корни. Помогают им превратиться в крепкий байтерек ласковые руки матери, добрые сказки бабушки, запах свежего хлеба, глоток чистого горного воздуха.

Эти самые росточки превращаются в молодое деревце уже в стенах школы. Именно здесь по- настоящему начинаешь себя осознать неделимой частичкой многомиллионного Казахстана. Да, именно Казахстан- моя прекрасная Родина!

На уроках географии я узнал, что моя Родина богата своими недрами и щедра своей благодатной землей. А как разнообразна и красива природа моей страны! Это и высокие хребты, бескрайние степи, чистые горные озера, леса, могучие реки и морские глади.

Интересна, и порой тяжелой и трудной была история моей страны, моего Казахстана! Нам посчастливилось родиться и расти под мирным, ясным небом в независимой стране, история которой уходит глубоко и намного веков и эпох назад. Наша сегодняшняя независимость завоевана кровью, потом,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

трудом и умом наших предков. Многочисленные чужеземные набеги, междоусобные войны, распри, голод, время коллективизации, отечественная война, репрессии не сломили дух моего народа. Наоборот, моя страна в трудные годы смогла стать пристанищем для многих других нации, мой народ гостеприимно распахивал свои объятия нуждающимся в помощи, делился с ними последним куском хлеба.

По настоящее время под одним большим шаныраком в мире и согласии проживают десятки национальностей. И пусть у каждого свой язык, своя история, культура, разное вероисповедание, но всех нас объединяет одно – мы все равноправные граждане Республики Казахстан. И это, поверьте, самое почетное и высокое звание, которое каждый должен нести через всю жизнь высоко и гордо!

Моя страна гордится своими великими сынами и дочерьми, которые оставили навсегда свои имена в истории казахского народа.

А как богат и колоритен казахский язык, неповторима и бесценна казахская литература. Читая великого Абая, непроизвольно уносишься своими мыслями далеко- далеко, под звуки домбры задумываешься о своем предназначении в этом мире. Мудрым и дальновидным был наш Абай, оставил нам умные слова, красивые песни, где любовь к родной земле обретает крылья и поднимается все выше и выше, прямо к ясному солнцу на синеголубом небосводе...

Через пару лет мы попрощаемся с родной школой, вступим во взрослую жизнь. Я уверен, что в каждом из моих одноклассников росточки любви к Родине, впитавшиеся и привитые нам с детства, прочно и глубоко пускают свои корни, постепенно превращаясь в молодые деревья. Ведь именно нам, молодому поколению, предстоит беречь свою Родину, преумножать ее богатства и на нас ложится ответственность за будущее страны, потому что в наследство от отцов нам останется богатая, красивая, конкурентноспособная, стабильная, а самое главное – независимая и мирная страна!

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Лазарева Маргарита
9 класс, школа-лицей №8
г.Павлодар

Размышляя о лидерских качествах...

Лидерство – это
способность поднять
человеческое видение на
уровень более
широкого кругозора, вывести
эффективность
деятельности человека на
уровень более высоких
стандартов, а также способность
формировать
личность, выходя за обычные,
ограничивающие
ее рамки.
П. Друкер

Наверное, в каждом коллективе есть человек, умеющий, как никто другой, взять на себя ответственность, увлечь своих коллег и организовать их на хорошее дело, повести за собой. Именно таким должен быть лидер. Многие хотят стать лидерами. Но так сложилось, что есть ведущие и ведомые, и первые не могут существовать без вторых. Создаётся некий симбиоз, устанавливается гармония жизни, как сосуществуют добро и зло, чёрное и белое, радость и грусть.

Чем же лидер отличается от других людей? Какими качествами он обладает?

Лидер – это всегда личность яркая, харизматичная, он становится примером для подражания. Завораживает то, как этот человек увлекает людей, воздействует на их сознание, а иногда и манипулирует ими. Однако с этим связано глубокое заблуждение, что лидер - это человек, который видит лишь свою правоту и отстаивает её, не желая мириться с мнением окружающих. Я готова спорить с таким мнением, ведь не всегда цель оправдывает средства, и тот, кто решился руководить каким-либо делом, обязан выслушать окружающих, найти компромисс, подумать, а верна ли его точка зрения, и если это так, то убедить остальных в своей правоте, естественно, не голословно, а конкретными фактами, действиями. Например, сборная России по хоккею не

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

смогла бы победить во многих матчах, если бы капитан Павел Дацюк не прислушивался к мнению членов команды, не взаимодействовал с ними, не объяснял, какая тактика лучше. Поэтому капитан, то есть лидер, - не тот, кто лучше всех играет в команде, а тот, кто может заставить команду играть лучше всех.

Франц Хесселбайн, известный специалист в области лидерства и мотивации, говорил: «Лидерство начинается с личных качеств лидера». Я абсолютно уверена в том, что к необщительному, ограниченному или глупому человеку люди не потянутся, он не сможет заинтересовать людей и повести за собой. Тянутся к открытым, умным, умеющим взаимодействовать с людьми, способным их мотивировать. В экстренной ситуации лидер всегда знает не только, как вести себя, но и как помочь другим справиться с проблемой, найти верное решение. Он смотрит и видит дальше других, мыслит глобально. Такие люди всегда нужны, касается это школьного коллектива или страны. Если брать масштабы государства, то народ во главе с таким лидером могут поднять страну на новый, более высокий уровень. Таким лидером когда-то стал для нашей страны Первый Президент Нурсултан Назарбаев. Он стоял во главе государства и выводил Казахстан из экономических и политических потрясений после распада СССР, как опытный капитан после шторма выводит из рифов свой потрёпанный бриг. Обошлось без межнациональных конфликтов, без Майдана и голодомора. Захватывает дух, когда понимаешь, чего добилась страна за последние двадцать с лишним лет! Да, Лидером Нации просто так не назовут.

Но есть люди, применяющие свои лидерские качества далеко не в мирных целях: начинают войны, руководят организованной преступностью. От этого они не перестают быть лидерами: их слушают, за ними следуют, им подражают. У этой обратной стороны медали тоже есть свои представители, как Пол Пот или Адольф Гитлер, сумевшие повести за собой много людей, беспрекословно выполнявших их приказы. Но все мы знаем, что им подобные лидеры погубили миллионы жизней и сделали несчастными тысячи человек. Однако каждый сам выбирает, чем ему заниматься в жизни, кого считать героем, быть на стороне добра или зла. То же относится и к лидерам современного общества.

В нашей стране, Казахстане, растёт много настоящих лидеров. Почему я так считаю? Дело в том, что на территории СНГ каждый год проводится программа FLEX. С её помощью старшеклассники могут на год отправиться в Америку, это обмен опытом, знакомство с культурой и традициями других народов. Однако суть программы в том, что поехать могут лишь явные лидеры, способные принимать собственные решения, быть ответственными за свою жизнь, умеющие быстро наладить контакт со сверстниками. Они

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

обязательно должны знать много о своей стране и быть рассудительными и начитанными. Таково условие FLEX, иначе как подросток проживёт год на другом конце света без своих родных и друзей? По статистике каждый год в СНГ примерно восьмистам отличившимся выпадает такой шанс. Только из Павлодарской области уезжают семь-восемь человек ежегодно, а вернувшись, они занимают призовые места в олимпиадах, рассуждают о жизни как взрослые, состоявшиеся люди. Душой болеют за Родину, которой им так не хватало в Америке. У них активная жизненная позиция, кажется, они бесконечно могут сравнивать общественную, экономическую и политическую жизнь двух стран. Они уже видят своё место в развитии страны. Казахстан может гордиться своим молодым поколением.

Подводя итог своим размышлениям, я хочу сказать, что все люди хотят быть успешными и независимыми, но кто-то будет таковым, а кто-то так и будет лишь желать этого. Именно действиями руководствуется лидер, именно действия нужны его стране и обществу, лишь действиями можно зарекомендовать себя в чём-либо. Усердная работа и колоссальная сила воли могут привести человека к успеху. И один из способов достижения своей цели - это саморазвитие. Об этом прекрасная английская поговорка: «Сегодня ты читаешь, а завтра ты лидер». Разве можно с этим не согласиться?

Лелюк Ангелина

10 класс

г. Павлодар

Милосердие как основа человеческих связей.

Быть милосердным – значит
делать все, что в наших силах.
Джонн Донн

Порою кажется, что в этом мире не осталось ничего светлого и чистого, но тут же возникает вопрос: неужели нет больше доброты, способной сподвигнуть нас на милосердие.

Быть милосердным значит не только помогать другим, но и относиться к ним на равных, то есть, уважать и не показывать, что существуют какие-либо различия между дающим и нуждающимся. Брошенная монета не может в полной мере являться жестом милосердия. Конечно, мы помогаем нуждающимся, но и не стоит забывать о том, что материальная сторона

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

вопроса не исключает и моральную. Мы должны помогать и делами: добрыми поступками, способными облегчить жизнь другим людям.

Нас с детства учат проявлять заботу о родных и близких, по-доброму относиться к окружающим. Нам ставят в пример великих людей, поступавших милосердно, рассказывают о деятельности различных организаций и их «акций милосердия»

Например, народно-демократическая партия «Нұр Отан» часто проводит благотворительные акции, направленные на помощь одиноким пенсионерам, матерям-одиночкам, инвалидам. Еще одна особенность этих проектов – то, что они привлекают молодых людей в качестве волонтеров, и тем самым показывают положительный пример остальным.

Так же «Нұр Отан» призывает к сотрудничеству различные компании, согласные спонсировать благотворительные акции или же пересылать деньги нуждающимся. Во всех этих действиях можно увидеть черты милосердия.

История таит один великолепный пример милосердия: И. С. Тургенев, вышедший на прогулку и забывший по случайности деньги, извинился перед просящим и пожал ему руку. Несмотря на то, что Тургенев не кинул монету бедняку, он поступил милосердно. Он поддержал этого человека морально, что, возможно, даже более ценно, чем денежная помощь.

Говоря о милосердии, нельзя не упомянуть о правильном и добром отношении к животным. Как говорится, «животные-братья наши меньшие», и относиться к ним надо по-хорошему, то есть заботиться, охранять и ни в коем случае не проявлять жестокость. Но, к сожалению, везде можно увидеть фото с истерзанными, избитыми животными. Иногда люди не просто пинают или шугают бедных беззащитных зверей, но и издеваются над ними. Очень известным стал случай с маленьким котенком, которому прожгли голову и расковыряли до черепа. Маленький, беззащитный мяукающий комочек, который был еще слеп в силу того, что был рожден всего лишь день-два назад, конечно, не мог дать отпор этим людям, вдоволь поиздевавшимся над ним. Котенка оставили на улице умирать от боли. Но, к счастью, нашлись такие люди, которые поступили милосердно и спасли его от верной гибели. Хозяева вылечили и вырастили из заморыша очень красивого кота. Я считаю, что это и есть истинный пример милосердия.

Известны многие случаи, когда люди спасали животных, истребляемых живодерами. Специально обученные специалисты проводят каждый день, спасая животных, залечивая их раны, перевозя их из особо опасных зон обитания. Они поистине милосердны.

Мне кажется, пока есть в мире милосердие, еще не все потеряно. И пока люди оказывают посильную помощь друг другу, души еще не до конца черствеют. Если страна заботится о своих гражданах, она будет расти и

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

процветать, а люди будут благодарны и, видя пример, подаваемый правящей партией, будут пытаться улучшить себя, чтобы улучшить мир вокруг.

Маженова Шынар

7 сынып, Екішоқ негізгі мектеп
Железин ауданы

Отаным

Отаным-неткен көркем едің,
Алдыңда бас иемін.
Қымбат сенің өпкен желің,
Әр таңың да қымбат сенің.

Отан-неткен керемет сөз еді! Отан деген сөздің өзі жүрегіңе үлкен махаббат ұялатады. Отан-біздің туған жеріміз. Ол-ата-анамыз, туған-туыстарымыз, дос-жарандарымыз және өзіміз тұрып жатқан ел.

Менің Отаным-Қазақстан. Оның астанасы-Астана қаласы.Отанымызды, туған-жерімізді қорғау үшін көптеген батырлар өз жандарын қиды, Қабанбай, Наурызбай, Бөгенбай сынды Отан үшін қолға қару алып, жауға қарсы аттанған батырларымыздың есімдері тарихта өшпестей із қалдырды.

Біздің жерлестеріміз, отандастарымыз ғаламшардың түкпір – түкпірінде өмір сүріп жатыр. Бірақ, сонда – да олар өздерінің Отанын, тілін, туған елін бір сәт естерінен шығармаған. Бұны Отанға деген нағыз махаббат деп түсінуге болады.

Отанды әр адам өзінше жақсы көреді. Шет елге кетсе, құрғыр жүрек әрдайым «Отан»- деп, лүпіл қағып, соғатын болады. Біз әрдайым Отанымызды қызғыштай қорып жүруіміз керек.Себебі Отанға деген шексіз махаббатты сен ешбір бағалы затқа сатып ала алмайсың. Отанды өзге бір елге айырбастап та ала алмайсың. Отанын сүймеген адам, өзге елді де сүймейді. Отан-біреу ғана. Сондықтан біз оны әрдайым қорғап, Алла Тағаладан Отан атты үлкен отбасымыздың тыныштығы еш уақыт бұзылмасын деп тілейік.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Макишев Еркежан

10 сынып , әскери мектеп-интернат

Павлодар қаласы

Мұғалімі: Смағұлова Г. Т.

Мен-Қазақстанның патриотымын

Жүрегімнен күмбірлеген күй ақты,
Арнасынан аққан өзен сияқты.
Арынды күй махаббатты шертеді,
Туған жерге,Отанына шуақты.
Жаныма ыстық мөлдіреген бұлағым,
Адалдықтың тәрізді ол тұрағы.
Асқар тауым, жазық алаң, орманым,
Туған өлкем-Жерұйығым,жұмағым.
Асан Қайғы

Қазақстан...Тәуелсіз Қазақстан... Егемен ел... Мәңгілік елдің ұланы. Бұл біздің ата-бабаларымыздың үш жүз жыл бойы аңсаған арманы, қуанышы, үкілі үміті. Сол арманның жемісі-бүгінгі жас ұрпақ.

Қорқыттың қобызын жырлатып, Асан Қайғыны желмаяға мінгізіп, Жерұйықты іздету де елдігімізді жоғалтпау, жер бетінде өзіндік сипаты, қадір-қасиеті бар халық болып қалуымызды мақсат еткеннен туса керек.

Қашанда ата-бабаларымыз ана сүтімен бойымызға даритын аналық күш-қуаттың бөлшегі туған тіліміз бен дінімізді, Отанға, туған ел мен жерге деген адал, шексіз махаббатты жоғалтпай, қастерлеуімізді аманат еткен. Елім деп еңіреген, ет жүрегі елжіреген азаматтың көкейінде үнемі туған жерге, Отанға деген құрмет тұғыры әрдайым биік болмақ. Әр адамның бойында патриоттық сезім болу керек. Патриотизм-өз жеріне, еліне деген махаббаттың арқасында туған сезім оты. Жүрегінде осындай от жалындап тұрған адам - патриот деп аталады. Бұл отты адамның жеріне, еліне деген сүйіспеншілік сөндіртпейді. Егер әр адамда осындай жүрек болса, біздің мемлекет бәрінен озық болушы еді. Мен өзімнің жүрегімді сол жүректердің қатарына қосқым келеді. Сондықтан, менің өмірімдегі ең алғашқы да маңызды адым басқан сәтім — әскери мектебіне түсіп оқуым. Бірақ, менің айтарым, Отанды сүюге үйретпейді. Ол- баланың өсіп, даму сатысында қалыптасатын сезім. Дәл сондай сезім менде қалыптасып, мені нағыз патриот болуға жетелеп келеді. Менің ойымша, кез келген адамда бұл сезім міндетті түрде бар. Бұл сезім жүректің түбінде білінбей ұйықтап жатады. Ал оны ояту үшін, біздің мемлекетіміздің қалыптасу тарихын білгені жеткілікті деймін. Тарихты танып,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

зерделеу керек, тарихты таразылау керек, сонда тағдырыңды, бүгінгі тұрпатыңды танысың, келешегіңді бағдарлайсың, алдағы жүрер жолыңның сілемін табасың. Халқыңның басына түскен тауқымет қабырғасын қайыстырып, сол жолда басын бәсекеге тігіп, қасықтай қанын аямай, шыбын жанын шүберекке түйген өр тұлғалардың тағдырын танытатын да, ұрпаққа өнеге етіп, алдына тартатын да тарих. Ұлтарактай жер үшін ата — бабаларымыз қанын төккен, қаншама жылдар бойы өз жерін шеттен қызығып жүрген жаулардан қорғады. Жеріміздің шетіне жауды жақындатып көрмеген батырларымыз қазір жерді бізге тапсырып кетті. Ғасырлар бойы жер үшін төгілген ата — бабаларымыздың қанын ақтауымыз керек. Біздің ата — бабаларымыздың мақсаты — жерімізді ешкімге жаулатпай бізге беру болды. Олар өз мақсаттарына жетті. Ал біздің мақсатымыз — мемлекетімізді әрі қарай дамыту.

Қазақстан — ешкімге тәуелсіз және егеменді ел. 1991 жылы кең даламыздың көкжиегінде азаттық күн қайта туып, Қазақстан деген ел тұғырлы туымен, еңселі елтаңбасымен, айбатты әнұранымен еңсесін көтерді. Бұл рәміздердің не білдіретінін Қазақстанның әр азаматы білуі тиіс. Әр рәміздің Қазақстан өміріндегі мәні зор. Рәміздердің белгілері халқымыздың тыныш және басқа ұлт нәсілдерімен тату өмір сүретінін дәлелдейді. Қазақстан өз тәуелсіздігін қалай алғанын әрбір азамат біледі. Республика алаңында бір мың тоғыз жүз сексен алтыншы жылғы желтоқсан оқиғасын есте сақтау үшін ескерткіш тақта орнатылды. Бұл тақта — аузынан ана сүті кетпей жатып шашынан сүйретіліп сабаланған, жазықсыз жалаға ұрылған бүлдіршін қыздың көз жасына қойылған ескерткіш. Бұл тақта — әлемде әлі зорлық бар деп ойлап үлгермеген қаншама жас жігіттер мен қыздардың әділетсіздік пен бетпе — бет ұшырасқан қайғылы шағының ескерткіші.

Міне, қаншама қиындықты басымыздан өткеріп, «мың өліп, мың тіріліп» жүріп, егеменді ел болып, Туымыз әлемнің елдерімен қатар биіктеді.

Қазіргі заманда білімсіз күн жоқ. Білім — қол қуыспай жүрген еңбектің жемісі. Біздің- жас ұрпақтың мақсаты — білімімізді нығайтып, келешекте мемлекетіміздің нағыз азаматы болу.

Біз — қазақпыз, батыр бабаларымыз мекендеген қасиетті де, қастерлі жерінде отырмыз. Өзіміздің салт — дәстүрлеріміздің ұмытылуына жол бермеуіміз керек. Себебі, бұл — еліміздің байлығы, атадан балаға берілген мұра. Осы мұраға біздің тіліміз де жатады. Қазақстан елінің мемлекеттік тілі — қазақ тілі. Бұл — мемлекеттің бүкіл аумағында қоғамдық қатынастардың барлық саласында қолданылатын мемлекеттік басқару, заң шығару, сот ісін жүргізу және іс қағаздарын жүргізу тілі. Қазақстан халқының топтастырудың аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді меңгеру — Қазақстан Республикасының әрбір азаматының парызы.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Тәуелсіздікке қол жеткізген сәттен бастап өз елін жарқын болашаққа бастап келе жатқан Нұрсұлтан Назарбаев сынды Ұлы көшбасшысы бар Қазақ елі – аз уақыт ішінде тарихта болмаған табыстарға қол жеткізді. Бүгінгі Қазақстанның басты мақсаты-экономикасы дамыған, бәсекелестікке қабілетті, ең дамыған 30 елдің қатарынан көріну. Бұл- бізге арналған ұсыныс.

Қазіргі уақытта мен әскери мектебінде білім алуымды жалғастырып келе жатырмын. Өзімді әскери қызметке дайындап жүрмін. Келешектегі жоспарым бойынша өмірімнің соңына дейін әскери адам болмақпын. Бұл мектепте маған әскери адамның қандай болуы керек екенін үйретті. Әскери қызметтің талабы қандай екені қазір маған мәлім. Әскери мектебінің арқасында мен жоғары әскери оқу орнына түсіп, алдымдағы қатар қиыншылықтан өтетініме сенімдімін. Мемлекетіме қызметім басталысымен өзімді оң жақтан ғана көрсеткім келеді. Мен халқымның нағыз патриоты болғым келеді және боламын!

Мақажан Әлия

10 сынып, №10 лицей-мектеп
Павлодар қаласы

Менің Қазақстаным және Елбасы

Қазақстан – өз ұлты, халқы, діні, тілі, мәдениеті, тарихы, салт-дәстүрі бар құдіретті ел. Қазаққа тән ата-бабаларымыз данқ алған ар-намыс, жігер-қайрат, қайтпас қанат мұрар етін де келеше құрпаққа дейін жеткен. Тарихы бай, көне мәдениетпен және ерекше табиғат пен ұлы мемлекет. Ғасырлар көп оның жауларынан қоныстандырып, меңгеріп, қорғап қалу және бүгін өміршең бізге мұраға тапсырылу үшін бабаларымыздарға керек болды. Еңбек, тер және қандар, қуаныш және бейнеттер неше өткен ұрпақтар үлесіне тиді. Жоңғарлармен соғыстар, патшалықтың қиын кезеңі, Ұлы Отан соғысы – қазақ халқы көп қайғыларды көзікөрді. Халқымыз көпқиыншылық көрді, азап шекті. Бірақ соған қарамастан, қазақ халқымыз рухын сындырмай, намысын таптатпай барлық жаулармен қиыншылықтарға қарсы тұрып, 1991 жылы 16 желтоқсанда өз тәуелсіздігін алды. Сол күннен бастап қазақ халқы ешкімге құл бола алмады, ешкім де қазақ жеріне қол сұға алмады. 16 желтоқсаннан бастап әр қазақстандық үшін тарихтың таза парақтары ашылып, жаңа өмір басталды.

Президентіміз Н.Ә.Назарбаевтың басшылығымен әлем мойындаған, жаһанға аты жеткен мемлекетке айналды. Ұлы даланың тағдыр-тарихын барлық дем тынысымен түсініп, елінің ендігі тарихын сол ұлылар рухын да одан әрі жаңғырта, жасарта алып кететін ер, көзсіз батыр, тап-таза ар – намыстан жаралған қайтпас-қайсарқайраткер, елін басқарып, қос батырдың

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

ісін істей алатындай ерекше тұлғаны тап басып таңдап, тағдырын қолына бергенінде жаза басып жаңылған жоқ еді. Нұрсұлтан Әбішұлы – жер бетіне сөзін өткізіп, отырған бүгінгі заманның көрнекті саясаткері, Қазақстанның тәуелсіз мемлекетін құрудың басында тұрған, осы жолдағы не қилы тар жол, тайғақ кешуді халқымен бірге өтіп, қиыншылықтарын бөліскен, бүгінде әлем мойындап отырған жаңа мемлекетті қалыптастырған қайраткер. Қазақстанның әр азаматы осы соғыссыз бейбіт те тату өмірі үшін, білім алып тегін оқуға мүмкіндігі үшін, өз армандарыңды орындау мүмкіндігі үшін елбасымызға шексіз алғыс білдіруі тиіс. Президент боламын деген кісі ақылы мен қайратын, жігерін, ірі саясаткер талантымен, ел басқару ісіндегі мол тәжірибесі мен ұштастыра отырып, елдің бірлігі, халықтың тыныштығы, мемлекеттің тәуелсіздігі мен қадір-қасиетінің артуы үшін еңбек етуі шарт. Нұрсұлтан Назарбаев бұл шарттардан мүдірмей өтті, ол елдің, мемлекеттің ақыл-ойын байытуға, абыройын асыруға, ар - ожданын ардақтауға қызмететті және қызмет етіп келеді. Мәселен, Қазақстан Республикасы Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың басшылығымен демократиялық құндылықтарды құрметтеу, ашық қоғам құру, адам құқын қорғау мен сөз бостандығын өркендету өрісіне сай қамтамасыз ету салаларында ауыз толтырып айтарлықтай табыстарға жетті. Еліміздің экономикасын көтеріп, халқымыздың әл-ауқатын арттыру, саяси реформалар жүргізіп, басқарудың тиімді тетіктерін қалыптастыру бағыттарында да қомақты шаруалар атқарылды. 2010 жылғы Азиядағы, 2012 жылғы Лондондағы және жуырда өткен Сочи қаласындағы қысқы олимпиададағы жетістіктер Қазақстанның спорттағы күшін бүкіл әлемге танымал етті. ЕҚЫҰ саммитіне басшылық ету біздің еліміздің мәртебесі мен беделін көтерді.

Сонымен қатар республикамыз қазірге дейін бірқатар халықаралық ауқымды шараларға бастамашы болып үлгерді. Әлемдік, өңірлік деңгейдегі құрылымдарды өмірге әкелудің көшбасында жүрді. Ел ішіндегі этносаралық татулық пен дінаралық келісім үдерістері өзгелерге үлгі етерліктей дәрежеге көтерілді. Дүниежүзілік, аймақтық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы күш - жігеріміз де халықаралық қоғамдастық тарапынан оң бағаланып келеді. Жер шарының көптеген мемлекеттерімен тек достық, ынтымақтастық тұрғысында қарым-қатынас орнаттық. Халықты аштыққа, жалаңаштыққа ұрындырмай, қиын өткелден алып шығуының бірден-бір жолы – шетелдердің қаржысын Қазақстанның экономикасын өркендетуге жұмсау, өзіміздің теңгемізді тұрақтандыру, дамыған елдер мен байланыс жасап, жер бетінде Қазақстан атты мемлекеттің барын таныту болды. Өтпелі кезең қиыншылықты болғанмен, мемлекеттің алдындағы өзекті мәселелерде Елбасы бірден-бір баянды бағыт ұстанды. Мемлекеттің қоғамдық-саяси ахуалының тұрақтылығын қалыптастыруды бұрын-соңды болмаған жетістікке жетті.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Жаңа басқару жүйесі, оның басқарушы, бақылаушы және атқарушы органдары мен институттары құрылды. Қазақ елінің территориялық тұтастығының, біртұтас мемлекеттігінің заңды негізі қаланды. Ел егемендігін алысымен, БҰҰ-ға мүше етіп енгізді. Қазақстан осы күннен бастап және жер жүзіндегі жүзден астам ел таныған Егемен ел болды.

Елбасымыздың Қазақстан тарихындағы ең маңызда да батыл шешімі – елдің астанасын басқа қалаға көшіріп, атын өзгерту. Елордаға бақ пен дәулет тілеген Елбасы: «Бұл болашағымызға керек, қызығын келер ұрпақтар көреді», - деген болатын. «Өзіңмен қазағымның бағы ашылды, Туғызған ел едік қой сан асылды. Астана қазаққа тек қана әлеуметтік, экономикалық һәм саяси маңызы бар қала ғана емес, ол тәуелсіздіктің рухани тұғыры ретінде әр қазақтың жүрегінде елге, жерге, Отанымызға деген шынайы сүйіспеншілігі болып қалады. Өйткені Астанамыз аз ғана уақыт ішінде Қазақстанның ірі қоғамдық саяси, ғылыми, мәдени және іскер орталығына айналып отыр. Тәуелсіз еліміздің саяси тарихы көбіне жас Астанамен байланысты. Астана Еуропа мен Азия арасындағы байланыс көпірдің қалану мәртебесіне ие болып отыр. Қазақ халқының санасына Астана бірлігіміз бен тіршілігіміздің айшықты белгісі - символы болып қалыптасты.

Манарбек Данагүл
9 сынып, Марғұлан ЖОМ
Екібастұз

Патриот

Отан басына қиын-қыстау іс түскенде қиынның қиынынан қаймықпай еңбек еткен кісі - міне, нағыз патриот сол. Отан – ана барда шын жүрегіңмен сүйетін жер-суың, туған халқың, туған жерің бар. “Отан үшін отқа түс күймейсің” - дейді дана халық. Халық қашанда қалып айтпайды. Ел игілігін тасытуда еңбегімен ел құрметіне бөленген жайсаң жастар арамызда қаншама десеңізші?!

Патриоттық сезім әркімде бола бермейтін қасиет. Қазіргі кезде елі үшін жан беретін адамдар кемде-кем. Көбінесе сөзбен барлығы патриот, ал іспен болса олар аз. Біз патриот болуға міндеттіміз. Себебі: Қазақстанда тұрамыз, бейбітшілікте, уайым-қайғысыз өмір сүріп жатырмыз. Бұған Президентіміздің де үлесі зор. Ол кісінің арқасында бүкіл әлемге танылудамыз. Адамдардың көрген қиыншылықтарына көмектесіп, қол ұшын беруде.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Патриоттық қасиетті өз бойымыздан тудыра білуіміз керек. Оған тек Отанды сүйе жатпайды, сол елде тұратын жетім-жесірге қол ұшымызды берсек, бұл біздің елімізге көмек ретінде берген үлесіміз болып саналады.

Біз – тәуелсіз елдің ұланымыз! Әзірше Отанды қорғау қолымыздан келмесе де, басқа кішігірім болса да істейтін заттар баршылық. Тек шын пейілмен жасасақ болғаны.

Сұлтанмахмұт Торайғыров айтып кеткен болатын “Отанды сүй, еліңді аялай біл!”- деп, бұл сөздің мағынасын ашсақ көп мән бар.

“Өркімнің өз жері - жұмақ”- дейді ғой. Әрине, мен басқа елді мекенге барсам, біраз уақыт өткен соң, ауылымды сағынамын. Әр адамға өзінің туып-өскен жері қымбат болады. Бұл жайында жазушыларымыздың шығармашылықтарын қарастырсақ тереңдеу ұғынмыз. 1941 жылдары өжеттілік пен ерлікке бару кездейсоқтық емес. Көбі лаулап тұрған оттай жас жауынгерлер, гүлдей жайнаған қыздар өте көп еді. Отан үшін, ерлікпен қаза тапқандарды, қасықтай қаны қалғанша соғысқан батырларымызды ұмыту мүмкін емес. Қорыта айтқанда:

Патриот бол еліңді сүйетұғын,
Отан үшін жан беріп күйетұғын.
Сөзбен емес іспен көрсету де,
Бұл батырлық іс болар осы күнде.

Мен осы шығарған өлеңім арқылы, Отанымызды, елімізді сүйсек: патриоттық сезімге жас балаларды тәрбиелесек жаман болмаймыз. “Жұмыла көтерген жүк жеңіл” демекші, барлығымыз бір аспан астында өмір сүріп жатқандықтан, бір жұдырық болып жұмылып осы істі алға бастауымыз керек деп ойлаймын.

Мартұлы Асылбек

11 сынып, Парамоновка орта мектебі
Ақсу ауданы

Кім кінәлі, өзіміз бе? Жоқ әлде өзгелер ме?

Ассалаумағалейкум елім десе елендеген қазақтың ер жүрек ұлдары мен батыр қыздары. Алаш десе астындағы атын түсіп беретін, дос болғанаға құдайындай сенетін сіздердей ұл- қыздарды қазақ халқы мақтан тұтады. Мен сіздерді алда келе жатқан қазақтың төл мейрамы Наурыз мерекелеріңізбен шын жүректен құттықтаймын. Барлығыңызға қазақтың төл жаңа жылы Наурыз мейрамында жаңа бақыт, зор денсаулық, ұзақ ғұмыр тілеймін. Менің бұл мейрамды бір ай бұрын құттықтап тұрған себебін қазақтың төл

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

мейрамдары басқа ұлттардың той-томалақтарының көлеңкесінде қалып бара жатқанын көріп алаңдаушылық сезімнен туып отыр. Йа, алаңдамасқа болмайды себебі бұл күндері сонау ата-бабаларымыздан бері жалғасып келе жатқан өзіндік тарихы бар мерекелерімізден қарағанда өзге шетелдік мейрамдардың салмағы басымрақ болып барады.

Біз сонда өзіміздің сан ғасырдан бері жалғасып келе жатқан мерекелерімізді жинастырып қойып өзімізбен ешқандай қатысы жоқ шетелдік мерекелерді тойлай береміз бе? Мысалы орыстың жаңа жылында бір ай бұрын дайындалып 31-ші желтоқсанда бар жоғымызды қойып, түңгі сағат 12 болғанда от шашу атып күтіп аламыз. Ол түні сол бір от шашулардан болып қаншама адам жарық алып жатқанына қарамастан ес білген баладан еңкейген картқа дейін тойлатып ішіп- жеп кейбір үлкендер араққа әбден тойып алатындары бар. Ал олт бейкүнә сәбилерді қазір аяз ата келеді, силық әкеп береді деп алдаймыз, ал өзіміз қазақтың төл мейрамдарын ұмытып сол бір жалған аяз атаға алданған сәбилердей өзіміздің төл жаңа жылымыз Наурыз мейрамын өгейсітіп шетелдік тойды тойлағандай жлғыз ұлттық мерекемізді тойлай алмай жатқанымызға қарным ашад. Кейде сол бір мейрам қалай өтіп кеткенін де білмей қалып жатамыз.

Йа рас, кейбір жасөспірім балалардан қазақтың жаңа жылы қашан деп сұрасаңыз 31-ші желтоқсанды айтып кейіннен сасып қалатынымыз бар, ал сол балалардан қайтіп ұлтын сүйген ұрпақ шығады деп айта аламыз. Балаларды қоя тұрайықшы кейбір ересек адамдар жаңа жыл мен Наурыз мерекесінің қайсысы сан жылдан бері келе жатқан қазақтың төл мейрамы екенін ажырата алмай жатқанда еріксіз жағаңызды ұстайсыз. Осынау әңгімелерден кейін қазақтың төл мейрамдарының бағасы мұншалықты түсіп кеткеніне кім де болмасын жүрегі ұлтым, тарихым, дәстүрім деп алаңдайтын адам болса бұл оқиғаға қарны ашатыны рас. Бұл бір оқиғаларға не себеп боп тұр деген сұрақ туады.

Өзіміздің төл мейрамдарымызға деген құрметтің жоқтығы ма, жо болмаса басқа ұлттардың тойын тойлайтын ақшаның көптігі ма? Құрметтің жоқтығынан дейтін болсақ бұл бір ұят нәрсе. Сондай асып-тасып, сыймай тұрған ақша болса өзіміздің төл мейрамымыз Наурыз мерекесін неге дүркіретіп тұрып жасамаймыз? Сол бір жаңа жылда ана шырша мына шырша деп бөлініп жатқан миллион тіпті миллиард теңгелердің жартысы болса да Наурыз мерекесіне бөлініпті деп естімейміз. Метр-метр шырша тұрғызып мақтанғанша, қазан-қазан наурыз көже асып жетім жесірлердің қарнын тойдырып неге мақтанбаймыз? Бір ай бұрын дайындалып кем дегенде бес күн неге тойламаймыз, жо болмаса жаңа жылда жеті күннің төл мейрамымыз Наурыз мерекесіне бұйырмағаны ма? Біз неге өз мейрамымызды бұрынғы ата-бабаларымыздай ат жарыстырып, балуан күрестіріп, көкпар тартып, қыз қуып, арқан тартып, жамбы атып, ақындар айтыстырып, ақсүйек ойнап, үлкен

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

ақсақалдардан бата алып бір мәз болып қалмаймыз, не болмаса қазақтың көпті көрген ақсақалдарымыздан, ақ жаулықты әжелерімізден сол бір жалған сақал таққан Аяз атаның батасы артық болғаны ма? Жоқ солай тойласақ “тек” дейтіндер бар ма?

Біз сонда тәуелсіздігімізді алғанымызға 23 жыл толмай жатып басқа ұлттың тойын тойлап басымыз айпанып жүрсе сонда біздің келешек ұл-қыздарымыз, бауыр-қарындастарымыз не болмақ, осылай шетелдік Аяз атаның тәттісіне алданып, өздерінің кім екенін білмей жүре бере ме? Біз неге осыншалықты сырттан келген қонаққа ашық қолдылық жасап соңында соған төрді беріпөзіміз сырғып қалып барамыз. Жаңа жыл, жаңа жыл депқыстың сәні болып тұрған жасыл шыршаларды құлатып, табиғатқа залал келтіргенше өзіміз ұлт болып, ел болып неге ағаш отырғызбаймыз? Сонда елбасының “Жасыл ел”-деп қаржы бөліп жаздай екенен еңбегін қыс ортасында жаңа жыл деп қиып ала берсек сұрау жоқ па, я болмаса сол бір табиғатты аяйтын адам жоқ па? Отыз күн ойын-қырық күн тойын қылмасақ та қашан өзіміздің төл мейрамымызды орыстың жаңа жылынан артық тойлаймыз? Бұл бір шетелдік мерекенің баса-көктеп төрімізден орын алуына кім кінәлі өзіміз бе, жоқ әлде өзгелер ме, болмаса қазақ үшін айрықша атқарған қызметі бар ма? Менің ойымша оған өзгелер де емес атқарған қызметі де жоқ тек өзіміздің нашарлығымыздан төрге шығып ап керек болса өзіміздің салт, дәстүр, той-томалақтарымызды аз да болса босағаға қарай сырғытып отыр. Біз осылай құшағымызды кеңге салып отырғанда өзіміздің ұлттық рухымызды жоғалтып алмасақ жарар еді!

Медеубаева Айдана

10 сынып, № 25 гимназия

Екібастұз қаласы

Мәңгілік елдің мәңгілік еріне!

Адам да тау сияқты, биік не аласалы,
Тұлғалы азаматтар қаламас аласаны.
Қорғаған елін желден, қара бұлт ызғарлардан,
Тұғыры биік шыңға ұксатам аға сізді.

Ұлтымның ұлылығын сақтаған ұлы тұлға,
Қосады халқы бүгін бір өзін ән мен жырға ...
Елбасы деп табынып, сыйлаған ел мен жұрты,
Аңсаған армандары аппақ боп алдан шықты.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Топ жарған саңлақтай, біртуар нар тұлға ғой,
Қаншама дала, қала көтерді өзіңмен бой.
Ұрпаққа үлгі-өнеге болады әрбір ісің,
Ел ұлы абыроймен ақтаған ел үмітін.

Ашылды айқара есік осынау халқымызға,
Ұмыт боп кетіп еді, ата-жұрт салтымыз да.
Хабары тәуелсіздік жетіп ед өзіңізбен,
Басқалар таң қалады шын атақ даңқымызға ...

Астанам бейбітшілік қаласы боп атанды,
Елімнің көш ілгері басқаны байқалады.
«Еуропа ұйымына төраға болды ағам,» - деп,
Ұрпағы мақтанышпен айтып жүр, айтады әлі.
Қанатын жайып халқым, кеудесін керді кеңге,
Спортшы жастарымыз жеңіспен келді елге.
Жер-жерге даңқы шығып, танылды жақсы атымен,
Болды ғой басқаларға таң қалар үлгі-өнеге.

Жылылық шарпып өтіп, жүректің үніменен,
Шығарма жазып отырмын өз ана тілімде мен.
Бұл шіркін арманы еді, шың болған бабалардың,
Бас иіп сан ұрпағы, үлгі етер ағаларын.

Елміз ғой сыйлай білген, қашанда елін, ерін,
Көтерген биік қойып тұлғалы кемеңгерін.
Сіздердей ағаларым бар ұлы дана болған,
Мәңгілік Қазақстан, мен неткен бақытты едім!

Молдабай Ляйля

11 сынып, №35 мектеп
Павлодар қаласы

**Патриот болу – Қазақстан мемлекетін
өз жүрегінде сақтау**

«...бұл міндет білім берудің, мәдениет органдарының,
қоғамдық ұйымдардың, бұқаралық ақпарат құралдарының
барлық жүйесіне, әрбір отбасына қатысты. Ал, оны елдің

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Туын, Елтаңбасын, Өнұранын кастерлеуден, заңды өкіметті құрметтеуге тәрбиелеуден бастау керек. Әрбір адам бала кезінен: Қазақстан - менің Отаным, оның мен үшін жауапты екені сияқты, мен де ол үшін жауаптымын деген қарапайым ойды бойына сіңіріп өсетіндей еткен жөн»

Н.Ә.Назарбаев

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаев мемлекеттік білім құжаттарында маңызды орынды патриотизм, патриоттық тәрбиеге береді. Әсіресе, жас ұрпақ өзінің «қазақстандық» екенін мақтанатындай етіп тәрбиелеу қажет екенін айтады. Отанын сүю және азаматтығын мақтан тұту, өз Отанының болашағы үшін, мамандығы үшін қызмет ету, ана тілін жетік меңгеріп сүйе білу, халқының салт-дәстүрін, ерекшеліктерін білу, дінге, тарихи мұраларға құрметпен қарау, өз отандастарына, сондай-ақ басқа да ұлт өкілдеріне адамгершілік көзқарас білдіру патриоттық тәрбиенің негізгі мазмұны болып келеді. Қазақстандық патриотизмнің басты және қажетті мәні - кеше мен бүгіннің байланысы, ұлттар мен ұлыстардың дәстүрлерінің, мәндерінің, құндылықтарының тоғысы. Патриотизмнің қайнар көздері - ел тарихын терең білуде, оның тәуелсіздігі мен гүлденуін қамтамасыз еткен, оған күш салған бабаларымыздың іс-әрекетін ұғыну мен құрметтеуде жатыр. Елбасымыз өзінің бағдарламалық мақаласында: «Қазақстандықтардың өмір сүру ұзақтығын арттыру, демек зейнет жасындағы, бірақ еңбекке қабілетті жастағы адамдар санын арттыру денсаулық сақтауды дамытудың нақты нәтижесі болып табылады» - дей келіп, алдыңғы аға ұрпақтың мол тәжірибелерін пайдалану қажеттігін ескертеді.

Қазақстандық отаншылдыққа, ұлтжандылыққа, елдегі барлық халықтарды достық қатынасқа тәрбиелеу аса маңызды міндет. Қазір Қазақстан Республикасы – тәуелсіз мемлекет. Мұнда көптеген ұлттар мен халықтардың бір-бірімен тату-тәтті, сыйластық, ынтымақта қатынас жасауы тиіс. Қазақстан олардың бәрінің Отаны болғандықтан, біздің елді мекендеген барлық халықтар отаншылдық рухында тәрбиеленуі қажет. Қазақстанның байырғы тұрақты халқы – қазақтар, жердің де, елдің де негізгі, түпкі иесі солар. Сондықтан да алдымен қазақ жастарын отаншылдыққа, ұлтжандылыққа тәрбиелеу ерекше маңызды. Патриоттық тәрбиені ұрпақ бойына сіңіру үшін әр уақыттағы қазақ халқының басынан өткен оқиғаларды айта отырып, түсіндіру қажет. “Бір жылға жоспар құрсаң егін ек, Жүз жылға жоспар құрсаң ағаш ек,

Болашаққа жоспар құрсаң баланы тәрбиеле”, - деп шығыс нақылында айтылғандай, біз - жас ұрпақ патриоттық тәрбие негізінде тәрбиеле алсақ, егеменді еліміздің көк байрағы көк аспанда мәңгілік желбіремек.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Өз халқыңның тарихының өнегелі жақтарын білу, өз еліңнің кешегі және бүгінгі қаһармандарын мақтаныш ету, олардың ерлігіне тағзым ету, оларға сай болу - патриотизмнің басты құрамдас бөлігі болып табылады. Елбасымыз Н.Ә.Назарбаевтың «Патриот болу – Қазақстан мемлекетін өз жүрегінде сақтау» деген сөздері терең ой салады. Өз елінің патриоты болу әрбір азаматтың парызы мен міндеті. Жас ұрпақтың бойында патриоттық сезім өзінен-өзінен қалыптаспайды, ол оқу-тәрбие үдерісінде мемлекеттік саясат негізінде жүргізілуімен қалыптасады. Білім беру мен тәрбиенің негізгі міндеті - өз елінің азаматын, патриотын тәрбиелеу. Қазақстанның мектеп оқушыларына этностық ерекшеліктерімізді, халқымыздың тарихы мен мәдениетін, сондай-ақ халықтың батыр ұл-қыздарының ерлік істерін насихаттау жастарды патриоттыққа тәрбиелеудің жолы болып табылады. Адам баласының әрқайсының өз өмір жолы болатыны тәрізді, кез-келген халықтың, қоғам мен мемлекеттің өз тарихи ғұмыры бар. Ол көне тіршілік көшінде келе жатқан күрделі үдеріс. Әр ұрпақ өзінен бұрынғы ұрпақтың жалғасы. Менің ойымша, патриоттық тәрбие сүйенетін негізгі ұғымдар – «ұлттық патриотизм» және «қазақстандық патриотизм». Ұлттық патриотизм дегеніміз – ең алдымен қазақ халқына сүйіспеншілікпен қарау, оның ұрпақтан ұрпаққа үзілмей жалғасып келе жатқан құндылықтарын адам бойына сіңіру. Оны қалыптастыруда салт-дәстүрлердің атқаратын орны ерекше. Ал Қазақстандық патриотизм Қазақстан азаматының өзін осы елдің төл баласы, нағыз азаматы ретінде сезінгенде, Қазақстанды өзінің туған елі, Отаны деп есептеген жағдайда ғана қалыптасады. Бұнда жалпы еліміздегі тұрып жатқан басқа ұлт өкілдерінен тұратын Қазақстан азаматтарын, олардың ұлтын, шығу тегін, тілін, дінін, салт-дәстүрін, мәдениетін құрметтеумен айқындалады.

Тарихымыз көрініс тапқан қазақ әдебиетіндегі туындылар ежелден қалыптасқан қазақтың отансүйгіштігін, ұлтжандылығын айқын көрсетеді. Оған қазақтың мақал-мәтелдері де дәлел. Мәселен, туған жер, отан туралы мақал-мәтелдер: «Отан үшін отқа түс - күймейсің», «Отанды сүю отбасынан басталады», «Туған жердей жер болмас, туған елдей ел болмады, т.б. Қазақ әдебиеті ішкі дүниені, рухани-адамгершілік келбетін қалыптастырады. Өйткені оның мазмұнында ұлттық құндылықтар жарасымды үйлесім тапқан. Мұның өзі халқының өзіне тән ұлттық ерекшелігін терең танып, көре білуге мүмкіндік береді. Мәселен, лиро-эпостық жырлар, қазақтың би-шешендерінің сөздері, жыраулар поэзиясы ұлттық таным патриоттық тәрбие берсе, ежелгі дәуір әдебиетіндегі Түрік қағанаты заманында қолбасшы болған Күлтегіннің, «Оғыз Қаған» дастанында Оғыз батырдың түркі елін жаудан қорғаудағы ерлік істері, әскери жорықтары, даналығы сана-сезімдегі патриоттық сезімнің қалыптасуына оң әсер береді. Сан ғасырлық ұлттық тәрбиенің

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

этнопсихологиялық негіздерін бір арнаға түсірген қазақ ойшылдары мен ағартушыларының, қоғам қайраткерлерінің еңбектеріндегі ұлттық тұлға тәрбиесі туралы ой-пікірлерін, үлгі-өнегесін тәрбие мәселесінде көп пайдаланамын. Мысалы, Жамбыл Жабаевтың «Патша әмірі тарылды» өлеңі 1916 жылы Ресей патшасының жарлығымен қазақтың жігіттерін майданға кара жұмысқа алғаны жөнінде суреттейді. Ол жарлық рухы биік қазақ халқын қорлаумен бірдей еді. Халық наразылықтарын білдіріп, көтеріліске шықты. Бұл өлең қазақ халқының намысшыл, өз елінің ертеңгі жарық сәулелі күні үшін жан қияр халық екенін ұғындырады. Сондай-ақ, батырлық жырлардың да білімділік және патриоттық сезімді тәрбиелеудегі мәні зор. Қандай шығарма болса да, оның негізгі мақсаты – тәрбие. Ауыз әдебиеті – халықтың ой-санасы мен мінез-құлқын қалыптастыратын тарихи мектеп. Ұлы ойшыл Әл-Фараби «Адамға ең бірінші білім емес, тәрбие керек. Тәрбиесіз берілген білім – адамзаттың қас жауы, ол келешекте оның барлық өміріне апат әкеледі», – деп білім беру мен тәрбие ісін етене бірлікте алып, біртұтас жүйе ретінде қолдану керектігін меңзейді. Тәрбие адам тағдырын, оның рухани өмірінің негізін сақтайды. Ғасырлар бойы халқымыз ұрпағын ізгілікке, өз елін сүюге баулып келеді. Бүгінгі өскелең ұрпаққа отансүйгіштік ұлттық сана-сезім аса қажет. Осы қасиеттерді ұрпақ бойына дарытатын қоғам, орта екені даусыз. Сонымен қатар, патриоттық тәрбие берудің түпқазығы - мемлекеттік рәміздеріміз болып табылатын Елтаңба, Ту, Әнұранды дәріптеу. Мемлекеттік рәміздер - елдің өмір-салтын, бүкіл болмыс-ерекшелігін, айрықша арман-аңсарын, басқалармен байланыс мұратын білдіретін, еліміздің дербестігі мен тәуелсіздігін күллі әлемге жария етуші әрі мемлекетіміздің өткені, бүгіні мен болашағы арасындағы сабақтастықтың жарқын бейнесі, халқымыздың рухын, ұлттық салт-санасын, қаһармандығы мен даналығын, болашаққа үмітін, арман-тілегін жеткізетін ерекше құнды белгілер. Мемлекеттік рәміздер ұлттық бірегейліктің қалыптасу тірегі және әрбір мемлекеттің дамуының ажырамас бір бөлігі болып табылады. Еліміздің мемлекеттік рәміздері оның бетке ұстар құжаты сияқты бірегей негіздері мен салт-дәстүрін айқындап көрсетеді. Әр елдің мемлекеттік рәміздері географиялық, мәдени-тарихи және геосаяси жағдайларына байланысты қалыптасады. Азаматтардың бойында ұлттық нышандарға - Туға, Елтаңбаға, Әнұранға, сондай-ақ мемлекеттік мерекелерге патриоттық сезімді, оларға құрметпен қарауының өзі елге деген сүйіспеншіліктің көрінісі. Мемлекеттік нышандар мемлекеттің оң бейнесін жасаудың негізі ретінде, патриоттық сезімді танытудың нысанасы ретінде пайдаланады, ұлттық мақтаныштың белгісі болып табылады.

Тарихқа үңілсек, қазақ мемлекеттілігін қамтитын рәміздер тарихы үш кезеңмен айқындалады: Қазақ хандығы, Кеңес одағы құрамындағы Қазақ Кеңестік Социалистік Республикасы және Қазақстан Республикасы. Қазақстан

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Республикасының бас рәмізтанушысы Е.Шәймерден елтаңбаның қарапайым пішінінен күрделі түріне дейінгі дамуы бірнеше кезеңнен тұрады деген пікір білдірді. Бірінші кезең ерте әлеуметтік белгілердің пайда болуымен сипатталады. Қазақ қоғамында көнеден келе жатқан белгінің бірі - малға ен салу. Екінші кезең – тайпалық таңбалар, үшінші - мөрлердің пайда болуы, төртінші - рулық таңба, бесінші – аймақтық және қалалық герб, алтыншы, ең жоғарғы деңгей – ресми бекітілген мемлекеттік елтаңбаның болуы. Ол белгілер әр түрлі салт-жораларда пайдаланылып, ру-тайпалардың басын біріктіруге ықпал етті. Қазақстанның қазіргі таңдағы Елтаңбасы үлкен еңбектің арқасында, екі сәулеткер Жандарбек Мәлібек пен Шота Уәлихановтың шығармашылық ізденістерінің нәтижесінде дүниеге келді. Елтаңбадағы шаңырақ - өз ұлтымызға ғана тән, сәтті таңдалған нышан. Шаңырақ қай кезде де қазақ үшін отбасының берекесі мен тыныштығының белгісін білдіріп келеді, еліміздегі барша халықтарды бір шаңырақтың астына шақырып, біздің ортақ үйіміз - Қазақстанның мықты уықтарына айнаруды үндейді. Ал мемлекеттік туымыздағы бірыңғай көгілдір түс төбедегі бұлтсыз ашық аспанның биік күмбезін елестетеді және Қазақстан халқының бірлік, ынтымақ жолына адалдығын аңғартса, 1986 жылы бостандық аңсаған қазақ жастарының бейресми әнұраны болған «Менің Қазақстаным», бүгінгі күні әрбір Қазақстандық азамат түрегеліп, жүректің тұсына қолдарын қойып нағыз патриоттық сезіммен тебірене шырқайтын Әнұранымыз.

Әрбір халықтың тарихи өмірінде қол жеткізген ең құнды дүниелері – рухани және адами қасиеттері бар. Сондықтан да әрбір жаңа ұрпақ үшін мәнді тәрбие - ұлттық тұрғыдағы тәрбие үлгісі болып табылады. Өйткені, мұнда тәрбиенің негізін замандар бойы қалыптасып келген асыл рухани құндылықтар және биік ізеттілік пен құлықтылық тұрғысындағы ұрпақтан-ұрпаққа жалғасып жататын, адамның адамдық қасиетін нығайтып, әрі асылдандыра түсетін, халықтың даналық өмір–салтынан туындап отыратын бұлжымас ережелер мен қағидалар құрайды. Ұлттық тәрбие – адам өмірінің алтын арқауы. Ұлттық тәрбие жалпыадамзаттық рухани құндылықтарды жоққа шығармайды, қайта солармен үндесіп жатады. Олар бір-бірін байытып, құнарландырып отырады. Ұлттық тәрбиеден тереңдеп нәр алған адам – рухани бай адам. Ондай адам жалпыадамзаттық тұрғыдан мәдени және рухани құндылықтарды бойына тезірек сіңіреді, сөйтіп, толықтай Адам дәрежесіне жетеді. Халықтың тілі мен мәдениеті болсын, салт-дәстүрі мен наным-сенімі болсын – мұның бәрі де әрбір халық үшін асыл да қымбатты рухани дүниелер. Патриоттық тәрбие, ұлттық намыс, ұлттық сана-сезім рухани байлықтан көрініс табады. Демек, рухани байлыққа ең алдымен — тілімізді, дінімізді, салт-дәстүрімізді жатқызсақ, тіл — қазақ болуымыз үшін, дін – адам

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

болуымыз үшін, салт-дәстүр —
ұлт болуымыз үшін қажет.

Патриоттық тәрбиені ойға алғанда, бірінші санаға Отан түсінігі келеді. Олай болса, патриотизм — қоғамдық сананың бір формасы, ол қоғам дамуымен бірге дамып, жаңа мағынаға, мазмұнға толықтырылып отырады. Патриотизм — әлеуметтік тарихи қалыптасқан сезім. Ол Отанға деген сүйіспеншілік сезім, олай болса ол Отанға қызмет көрсетуден басталады. Ендеше, жас ұрпақ, ұлттық тілдің мерейін үстемдет, дінің мен салт-дәстүрінді сақта, өз еліңнің нағыз патриоты бола біл!

Муратхан Қымбат

6 сынып, Тіленшін атындағы мектеп
Ақтоғай ауданы

Отан оттан да ыстық

Отансыз адам –
Ормансыз бұлбұл.

Тарих парақтарын ақтарсақ, қазақ халқының азаттық жолында ерлік пен елдіктің талай үлгісін көрсете білген ата-бабаларымыздың табанды күресінің арқасында «Қазақ» деген іргелі елдің шаңырағы көтерілгенін білеміз. Пешенесіне талайы тағдыр батпандап қайғы мен қасірет жазған халқымыздың азаттық үшін туылған ақтық бұлқынысы желтоқсан жаңғырығына айналып, әлемді дүр сілкіндірді. Сол сілкіністен бастау алған азаттық күрес 1991 жылы Тәуелсіздік болып салтанат құрды.

Бұл –қазақ үшін, Қазақстанды Отаным, елім, жұртым деп білетін әрбір қазақстандық үшін үлкен оқиға, зор қуаныш. Ендігі жерде біздің бір ғана Отанымыз бар, ол –Тәуелсіз Қазақстан.

Тәуелсіз елдің тілегі –бейбітшілік, тыныштық, келешегі –білімді ұрпақ. Сен қай жерде дүниеге келсең, сол жер түгелдей сенің иелігінде. Мен қазақстанда тұрамын. Ол –менің Отаным.

Халқымыз «Отан от басынан басталады. Отан оттан да ыстық » деп бекер айтпаса керек. Менің шағын отбасымнан жылулық, береке тарай отырып, Отанымның біртұтас, ынтымақта болуына үлес қосылады. Шаңырақсыз үй болмайды. Тірексіз үйдің шаңырағы ортасына құлап түседі. Сондықтан әр отбасының керегесі кең, босағасы берік, бірлігі бекем болса, Отанымыз да гүлдене бермек.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патристическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Осы орайда «мен кіммін?» деген сұрақ туындайды. Мен –Қазақстан Республикасының Азаматымын. Туған жерім –Қазақстан Республикасы. Менің елім –егемен, тәуелсіз мемлекет. Республикамыздың негізгі рәміздері – Елтаңбасы, Туы, Әнұраны және Ата Заңы бар.

Мен –Отанымның жас ұланымын. Сондықтан өз жерімді, өз елімді ата-бабаларымыз бен әке-шешелеріміз сияқты қадірлеуге, сүйуге, қорғауға тиіс екенімізді естен шығармайық.

Отаным менің
Отан –жерім, Отан –суым,
Отан қуат, нәр береді.
Отан –ұран, Отан –туым,
Отан мәңгі гүлденеді.
Туған елім –топырағым, тұмарым,
Алыс кетсем Отаным деп туладым.
Отанымды қорғаймын деп серт беріп,
Туғанымнан Отаным деп ұғамын.
Ертісі бар, орманы бар жайқалған,
Астанада дәу Бәйтерек байқалған.
Отаныңа көз салсаң сен қиырдан,
Зәулім үйлер алыстан да байқалған.

Мұхаметжан Ақбөпе

9 сынып, Шөптікөл орта мектеп

Баянауыл ауданы

Жетекшісі: Абилова Г. Н.

Мәңгілік елдің – мәңгілік тіл

Он жетінші қаңтар — қазақ елінің шежіресіне мәңгі енетін күн. Елбасы Қазақстан халқына жаңа "Қазақстан жолы – 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ" жолдауын жолдаған болатын. Осы жолдаудағы Нұрсұлтан Әбішұлының әрбір сөзі жүрекке жылылық ұялатып қана қоймай, біздің болашаққа деген сенімімізді еселей түсті.

"Қазақстан – 2050 стратегиясы " болашақта бізге жол көрсетер бағытымыз екенін барлық жастар біледі. Жолдауда айтылған барлық бағдарлама біз үшін өте қымбат. Көздеген мақсатқа жету үшін қандай қадамдар жасайтынымыз бізді қатты ойландырады. Бұған жастардың қосар үлесі мол. Бізді қуантатын жағдай ол – халқымыздың әлеуметтік жағдайы жақсарғандығы, ол –Елбасымыздың халық жағдайын бірінші орынға

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

қойғандығы. Қазір өрлеу жолында болғандықтан, дамыған 30 елдің қатарына кіру бәсекелесі – басты мақсат. Жаңа Қазақстанның болашағы – біздің қолымызда! Біздің бойымызда патриоттық рух Отанға деген құрмет сезімімізді оятып, әр жастың бойына жігер берді.

"Мәңгілік ел" қатарынан Қазақстанның өшпес орнын табуы Елбасымыздың дұрыс саяси бағытына байланысты. Елдігіміз бен бірлігіміз шындалған бұл шақта Қазақстанның "мәңгілік ел" болып қалуына өз үлесімізді қосамыз. Сонымен қатар дамушы елдер қатарынан инновациялық технологияларды қолдана алатын жаңа Қазақстан құрамыз. Бұл жолдау жүрегімізде үміт отын жандырды. Елбасы өз жолдауында студенттердің шәкіртақысы және білім қызметкерлерінің жалақысы өскендігі жайлы айтты. Яғни білім жіне ғылымға аса зор көңіл бөлді.

Елбасының тілге жасаған қамқорлығы ұшан-теңіз екендігі жалғыз қазақ ұлтына емес, жалпы қазақстандықтар жақсы біледі. Сондықтан да тіл саясатын қадірлейді, қолдайды.

"Ел – бүгіншіл, менікі ертең үшін", – деген екен қоғам қайраткері Ахмет Байтұрсынұлы. Бүкіл әлемдік дағдарыс жағдайында ертеңін ойламаған елдің есесі кетеді. Ал " Қазақстан – 2050 " стратегиясы ендігіде қазақ мемлекеті үшін темір қазық іспеттес, қай кезде де жол сілтей тұрмақ.

" Мәңгілік ел " идеясына қатысты пікір білдіретін болсам, менің ойымша, бұл ішкі саяси, экономикалық, халықаралық қорғаныс, ұлтты сақтайтын қорғаныс идеясының туындады деген ойдамын.

Біздің күш-қуатымыз – біздің дәстүрлерімізде, біздің тарихымызда, біздің қазіргімізде, болашағымызда. Біз – әлем таныған елміз. Біз Қазақстандықтармыз.

" Қазақстан – 2050 "- біздің еліміздің даму жолы, біздің күш-қуатымыз. Бұл сөздер әр отандасымыздың жүрегінде еліне деген шексіз мақтаныш сезімін оятпақ.

"Енді ешкім өзгерте алмайтын бір ақиқат бар: Ана тіліміз мәңгілік Елбасымызбен бірге мәңгілік тіл болды. Бұл мәселені даудың тақырыбы емес, ұлттық ұйытқысы ете білгеніміз жөн. Біздің тіліміз мемлекеттің барлық жүйесінде қолданылуы үшін, барлық жерде керек болуы үшін біз өзімізді өзіміз қамшылауымыз керек және осыған өзіміз ат салысуымыз қажет " , - деп ой түйді Н. Назарбаев. Бұдан артық айту мүмкін бе?! Шынымен, ұлттық мүддеге қызмет ету үшін әркім өзгені емес, алдымне өзін қамшылауы тиіс. Сонда ғана қазақ тілі жаппай қолданыс тіліне айналады.

Кез келген елдің мемлекеттілігін айқындайтын негіз қалаушы фактор оның тілі болып табылады. Тіл – мемлекеттік нышан ретінде танылатын басты құндылық. Қазақ халқы өз тілін ардақтап, кие тұтқан. Тіл құдіретін танып, "Өнер алды – қызыл тіл", "Бас кеспек болса да, тіл кеспек жоқ" деп дәріптеген.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Тіл – халықтың жаны, сәні, тұтастай кескін – келбеті, болмысы. Адамды мұратқа жеткізетін – ана тілі мен ата дәстүрі.

Бүгінгі күндерде ана тіліміз теңдігін алып, мемлекеттік тіл болса да, көпшіліктің арасындағы саңырауларға әлі де болса самалы тимей жатқаны, жасырын емес. Қазір көптеген жастар тілімізді шұбарлап, өз ана тілінде тұрпайы сөйлейді.

Тілді шұбарлау – арды шұбарлау, көңіл тұнығын лайлау. Осы орайда ақын Қадыр Мырза Әлидің :

Ана тілің – арың бұл,
Ұятын боп тұр бетте.
Өзге тілдің бәрін біл,
Өз тіліңді құрметте!

деген өлең жолдарын айта кеткім келеді.

Ана тіліміз – біздің ең басты байлығымыз. Біздің мемлекеттік тіліміз – қазақ тілі.

Мемлекеттік тіл – мемлекеттің бүкіл аумағында, қоғамдық қатынастардың барлық салаларында қолданылатын тіл болғандықтан жүргізілетін барлық іс қағаздары мен құжаттар мемлекеттік тілде болуы тиіс. Өйткені өркениетке құлаш ұратын елдің өрісі қашанда білікті де, саналы ұрпақпен кеңеймек. Әлемдегі мүйізі қарағайдай елдердің санатына енуді көздеген халықтың басты мақсаты да сауатты ұрпақ тәрбиелеу. Сауатты ұрпақ тәрбиелеу дегеніміз – өз ана тілінде еркін сөйлей алатын, оны терең меңгерген ұрпақ. Ал ана тілін жақсы білмейінше сауатты сөйлеп, сауатты жазып, тіл байлығын мол қолданбайынша, шын мәніндегі мәдениетті адам бола алмаймыз.

Біздің тіліміз – ананың ақ сүтімен бойға сіңген асыл қазынамыз, өз атамекенімізде жүргендіктен, өз тілімізде сөйлеу – басты парызымыз.

Тіл тағдыры – ел тағдыры екенін еш уақытта ұмытпайық. Әрбір адам өз ана тілін білу және мемлекеттік тілін меңгеруі міндетті.

Қорыта келгенде, елбасының "Қазақстан – 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ" атты жолдауында айтылған " Мәңгілік ел" ұлттық идеясын жүзеге асыру, осы идеяның басты тағаны ретінде қазақ тілін дамыту – әр қазақстандықтың парызы мен алдағы жұмыстардың нақты бағыты. Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев алдымызға қойған ұлы міндеттерді іске асыру, қасиетті қазақ жерінде парсатты қоғам құру мақсаттарын жүзеге асыру үшін ұйысуымыз, жұдырықтай жұмылуымыз керек.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Мэлс Айну

9 класс, филиал АОО «НИШ»

г. Павлодар

Руководитель: Оразалина К.Р.

Родной язык

«Казахский язык всеми
исследователями признан самым
чистым среди тюркских языков...»
Мелиоранский П.

Родной язык красив и необычен. Сколько великолепных произведений написано на этом языке. Казахским языком нельзя не восхищаться, ведь с помощью его можно передать всю красоту окружающего мира, а также внутренний мир человека.

Казахский язык – самый напевный, самый искусный и красноречивый. Казахи отличаются от других народов удивительным ораторством и находчивостью. Он передает мысли очень точно и ясно.

Казахский язык – это неоценимое духовное богатство, с которыми живет народ, передавая из поколения в поколения мудрость, славу, культуру и традиции. В нем необъятная душа народа, величие его народа. Он – путеводная нить к высотам мировой культуры, к свету знаний.

Родной язык... Он такой неповторимый, мелодичный и певучий, так как вобрал в себя гул полей и лесов, ароматный, пьянящий запах родной земли. В народе нет большего сокровища, чем его язык. Язык – это характер народа, его память, история и духовное могущество. В нем отображаются обычаи, традиции, быт народа, его ум и опыт, красота и сила души. Язык – важнейший компонент культуры. Он вековой труд целого поколения. Радостная или горькая, гневная или нежная летит крылатая песня. Песня – это язык.

Задача будущего поколения сохранить казахский язык, не дать ему исчезнуть. Если исчезнет язык, то вскоре прекратит свое существование и вся нация. Родной язык не менее ценный, чем и полезные ископаемые, его нельзя купить или продать, им можно только гордиться и восхищаться. Я горжусь, что этот прекрасный язык – мой родной.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Нажмиден Аружан

9- сынып, Бірлік мектебі
Баянауыл ауданы

Туған елімнің, байтақ жерімнің патриотымын!

Атамекен – бабаларымыздан ұрпақтан - ұрпаққа мирас болып келе жатқан киелі мекен, «кір жуып, кіндік кескен өлке», ұлы қоныс. Қорыта айтқанда, аталарымыздың кейінгі үрім-бұтағына мәңгілікке қалдырған иелігі, ең қымбат мұрасы. Ата жұртын өзге елде өмір сүріп жатқан қандастарымыз сағынышпен жырлайды. Ал осындағы халқымыз қасиетті атамекені – Қазақстанды әрқашан жан-тәнімен сүйеді, мақтан тұтады. «Жайлаукөл кештері», «Сыр өңірі», «Туған жер», «Атамекен», т.б. әндерді тыңдағанда, ол әннің әдемі әсері арқылы туған елге деген мөлдір махаббатты сезінеміз. Бұл – біздің бойымыздағы туған елге, жерге деген шексіз сүйіспеншіліктің белгісі деп білемін. Осы орайда мен елім үшін не істедім деген ой келеді? Мен патриот екенімді қалай дәлелдей аламын? Мен – патриотпын! Себебі, мен өз жерімді, елімді сүйемін. Бірақ патриот болу үшін менің ойымша, бұл бізге, жас өренге аздық етеді. Болашақта Президентіміздің жас ұрпаққа жасап жатқан зор еңбегін жалғастыратын, яғни ой-санамыз дамыған, болашақта кемелі толған білімді азаматша болып, жұмыс жасап, елімнің гүлденуіне үлкен үлес қоссам, сонда ғана мен патриот екенімді дәлелдей аламын!

«Туған жердей жер болмас, туған елдей ел болмас», - дейді қазақтың мақалында. Адам үшін туған жеріне, туған еліне жететін ешнәрсе жоқ. Сондықтан да әр адамға өз туған жері ыстық. Менің кішкентай Отаным – ол менің туған жерім. «Отан отбасынан басталады» демекші, менің туған жерім – Баянауыл ауданы, Бірлік ауылы. Иә, табиғат - ғажап мүсінші, теңдессіз архитектор, тапқыр құрылысшы. Желдің жұмсақ өтімен, күннің ыстық нұрымен мүсін сомдағанда алдына ешбір жан салмайды. Бұған ешкім сенбесе, Баянауылдың тауларын талмай аралап, жалықпай жаяу кезсін. Орманы мен қырында қасқыр, түлкі мен қоян өреді. Ақ тиіндер адамды жатырқамай, алақаннан жаңғақ шағады. Мен үшін жаратылыс жомарт Ана Баянауылдан ешбір асылын аямағандай. Баянауылдың әсем табиғатын тілмен айшықтап суреттеу мүмкін емес. Баянауыл тауында екі тас үңгір бар. Оның бірін «Қоңыр әулие», екіншісін «Әулие» деп атау әдеті де қалыптасқан. Осы бір екі үңгір жайлы ел аузында жырмен өрнектелген өлең жолдары тағы бар:

Бір тас бар әулиелер мекен еткен,
Тамаша күдіретімен ғажап еткен.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Сыртынан бәрі тұтас көрінсе де,
Ұшына төбесінің көз жетпеген.
Тұрады жоғарыдан суы ағып,
Мұқтаждар түнейді екен шырақ жағып.

Әулие бұлақ суының емдік қасиеті барын ауыл тұрғындары бұрыннан-ақ білген. Оның қасиеті сол- дертке шипа, жанға дауа бола білген. Ол асқазан, ішек ауруларына өте пайдалы. Мұның минералды заттарға бай екендігін ғалымдар да анықтады.

Отан! Ол менің осы бір ғажайып өлкем! Осы бір бар болғаны төрт әріптен құралған ұлы сөздің сарқылмас қуаты асқақ сезімге толы қуаныш шуағына кімді болсын бөлемей қоймайды. Отан жайлы жыр да, қара сөзбен жазылған әңгімелер де әрбір халықтың рухани мәдениетінде молынан кездеседі. Бұдан біз әр ұлттың, халықтың туған жерін, Отанын ардақтап, анасындай қастерлейтінін байқағандаймыз. Иә, қазақ халқы да туған жер қадірін жас ұрпақ бойына, санасына бала кезінен-ақ сіңіруге ұмтылғандығын, ел мен жер жайлы айтқан мақал-мәтелдерінен, аңыз, жыр-дастандарынан көреміз. Ел аузында: «ит – тойған жеріне, ер – туған жеріне», «туған жердің ауасы да шипа», тағы да басқа әсерлі қанатты сөздеріміз жетерлік.

Туған жерін сағынғанда патшалығын тастап, елге тартқан Бейбарыс баба туралы айтылған аңыз да жүрекке жылы тиеді. Ақ білектің күшімен, ақ найзаның ұшымен ел қорғаған батыр бабаларымыз бен аналарымыздың бізге қалдырған аманатындай туған елімізді қорғау, нығайту – бәрімізге парыз. Тарихтың арғы терең сырларына үңілмей-ақ, осыдан жетпіс жылға жуық уақыт бұрын дүниені дүрліктерген сұрапыл соғыста біздің бақытымыз бен болашағымыз үшін жауға қарсы тұрған жауынгерлеріміздің көбі елі үшін ерлікпен қаза тапты. Еліміздің егемендігін алу жолында 1986 жылдың ызғарлы желтоқсанында қазақтың жаны қайсар, рухы биік жастары қыршын кетті. Өкініштісі, еліміздің бостандығы үшін күрескен батыр аталарымыз бен ағаларымыз бұл қуанышты көре алмай көз жұмды.

«Өткен күнге өкініш жоқ» дегендей, мына біздер сол бабаларымыздың жолын жалғастырып, тәуелсіздігімізді сақтап, көк туымыздың тұғыры әрқашан биік болу үшін бар күшімізді салуымыз қажет. Бұл - бізге жүктелген ең басты міндет. Бүгінгі күні болашағы жарқын, келешегі кемел Отанымызды, оны күллі әлемге танытып отырған Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевты әрдайым мақтан тұтамыз. Егемен еліміздің күн сайын гүлдей жайнап келе жатқанын көріп, ертеңімізге үлкен сеніммен қадам басамыз. Ендігі бар тілегіміз – ашық аспан аясында достығы жарасқан халқымыз аман болып, елімізде бейбітшілік алауы желбірей берсін дейміз. Сол үшін де барлығымыз туған Отанымыздың патриоты болып, елдегі

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

тыныштықтың, ынтымақтың сақталуына, Қазақстанның ең мықты ел атануына бармақтай болса да өз үлесімізді қоса білгеніміз абзал. Сонда ғана біз - өз Отанымыздың нағыз патриоты бола аламыз.

Біз жаңа ғасырға, жаңа мыңжылдыққа өркениетті ұлт, егеменді ел ретінде аяқ бастық. Әлемдік қауымдастықта лайықты орынға ие болдық. Жиырма жыл ішінде Қазақстанды дүниежүзі таныды. Мен жаңа ғасырдың жас ұрпағы, егемен елдің ертеңімін. Сондықтан, ата-бабаларымыздың ерлігі мен рухынан нәр алып, Отанымның өркендеп өсуі үшін бар күш-жігерімді жұмсаймын. Ол үшін кемел де терең біліммен қаруланып, ғылым мен техниканың сан қырлы тетігін меңгеруім керек деп ойлаймын.

Біздер, жас ұрпақ, жарқын болашаққа қадам басқан Қазақстанның мәртебесін асқақтатуға өз үлесімізді қосамыз!

Назарова Ирина

11 класс, СОШ №5

г.Павлодар

Руководитель: Немеренко Е.В.

Мы в ответе за все!

Кто прячет
прошлое ревниво,
Тот вряд
ли с будущим в ладу.
А.Твардовский

В наше бешеное время, когда человек и человечество устремляется в погоню за удовольствиями, преуспеванием и наживой; когда отовсюду в нашем обществе слышны разговоры о росте цен и понижении уровня жизни населения; когда телевизионный экран и компьютер закрывают собой все вокруг-так трудно остановиться и трезво рассудить, что такое окружающий нас мир, Родина, народ.

В далеком девятнадцатом веке И.С.Тургенев писал: «Во дни сомнений, во дни тягостных раздумий о судьбах моей Родины...». «Дни тягостных раздумий» о своей Родине свойственны всем поколениям, всем возрастам. Мы стараемся переосмыслить настоящее, сопоставить и проанализировать с прошлым, чтобы избежать ошибок в будущем.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

В фильме «Легко ли быть молодым?» есть такая сцена: у памятника латышским стрелкам в почетном карауле, чеканя шаг, ходит юноша - наш современник. Вопрос корреспондента:

-Что ты чувствуешь, шагая у памятника?

-Шагая, стараюсь, чтобы никто не догадался, что я ничего не чувствую...

Как можно осудить этого юношу? В чем его вина? Может быть, родители, оберегая его впечатлительность, старались не посвящать его в трагические страницы прошлого, оберегали от книг и фильмов о событиях Великой Отечественной войны? Или, может быть, недостаточно воспитали в нем чувства патриотизма в школе, в армии? Самое страшное в том, что таких юношей много, и с каждым годом становится все больше.

Поэт А. Твардовский предупреждал человечество:

Но... даром думает, что память
Не дорожит сама собой,
Что ряской времени затянет
Любую быль,
Любую боль...

Эти «быль» и «боль» стали достоянием нашей Родины, им народ и самая главная задача-не дать забыть о прошлом, не создавать условие для торжественных парадов, воинствующий молодчиков с фашистской свастикой на рукаве, для вандализма и осквернения памятников павшим в ВОВ, для торжества беспредела и беззакония. И все эти ростки фашизма, национализма дают сегодня обильные, пышные восхода. Можно ли быть равнодушным и спокойным тому, кто переживает за судьбу своей Родины? Что такое «фашизм»? С И.Ожегов дают следующие толкования: «Идеология воинствующего шовинизма и расизма, опирающиеся на не поэтические течения, так же открытая террористическая диктатура, прогрессивный режим, направленный на подавление общественных политических движений, на уничтожение демократии» В словаре И.В.Даля толкования слова «фашизм» нет. Еще в девятнадцатом веке этого страшного слова не знали. Именно двадцатый век войдет в историю человечества как «век-волкодав», объявивший войну человеку и человечности, а Европа на практике столкнется с двумя формами фашизма: Гитлеризмом и Сталинизмом.

Странно и необъяснимо сегодня то, что фашизм живет и процветает. В нескольких километрах от станции Вещенской, родины М.А. Шолохова создана усадьба- музей Владимира Мелехова, который собрал документы и факты существования фашизма на русской, украинской, белорусской земле и пропагандирует доблесть фашистских войск, утверждает, что победа фашизма

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

была бы единственным шансом спасения и освобождения Советского Союза от коммунизма. На страницах учебников истории некоторых стран откровенно фальсифицируются факты истории, умаляется роль подвигов погибших за Родину. А в городах и селах открываются памятники Бендере, и Власов, войска которых осуществляли сжигание людей, расстрелы и повешенья. Эти «бойцы» были правой рукой Гитлера, которой чинила «правосудие». Демонстрацией роста фашистской идеологии явился Майдан на Украине. Это как же можно не любить свой народ и страну, чтобы так яростно воевать с ними?

Нельзя быть равнодушными к проявлению такого «антипатриотизма».

Наша прогрессивная литература всегда была трибуной-предупреждением. В ней огромный пласт нашей истории всех веков. Но сейчас хочется остановиться на повести К.Воробьева «Это мы, Господи», в которой фашизм опроверг все человеческие нормы. Название повести - это человеческий крик, молитва отчаявшихся людей: «Это мы, Господи!» У нас отнята Родина, пища, воля, надежда... И там, на Родине, для нас некоторые придумали «Орден Блудного Сына». Мы не блудные дети, нас гнали и стреляли, а мы думали о тебе, Родина! Мы догадывались, что нас ждет, когда мы вернемся, знаем, что наших родных будут называть «ЧСИР», но зла мы не держим...» Они любили тебя, Родина. Каждый человек - участник истории. Он проживает, по Толстому, как бы две жизни: частную и роеву, поэтому его не могли не коснуться ни война с немцами, ни Освенцем, ни ГУЛАГ, ни другие формы гонения на свободомыслие. Нынешнее поколение людей средних лет и молодежи думает, что фашизм исчез с лица земли, нас все пережитое человечеством не касается. Касается! Мы обязаны помнить о кровавых следах фашизма, обязаны помешать его возрождению в новых формах. Должны понять, что любой фашизм - угроза человеческому достоинству и праву на свободу, он безбожен, поэтому приказывает: « Убий!», он кровожаден, поэтому изобретает самые изощренные формы разрушения цивилизации и убийства человека.

Сейчас на моей Родине много озлобленных и недовольных. Как учит нас история, эта обстановка - самая благоприятная для прихода к власти национал-фашистских сил. Не дай, Бог, чтобы История повторилась! Чтобы этого не произошло, нужно раз и навсегда возненавидеть фашизм, соседу, другу, брату рассказать, как он страшен и бесчеловечен. Нужно стать ближе друг к другу, милосерднее и думать не только о своей мелочной выгоде, а о всем живом на Земле. Тогда мы сможем стать «людьми из тех людей, что людям, не пряча глаз, глядят в глаза...»

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Нурахметова Аружан

9 класс, АОО «НИШ»

г. Павлодар

Руководитель: Оразалина К.Р.

Один язык, один народ, одна судьба.

На вопрос, каким будет Казахстан в 2050 году, Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев ответил, что это будет страна с единым сплоченным народом. «Мы являемся одним народом, одной страной с одной судьбой» - сказал Глава государства. Сплочение казахстанского общества в единый народ необходимо для того, чтобы Казахстан ускоренно развивался.

На протяжении веков на исторической земле казахов проживали представители различных национальностей. В результате сложилась ситуация, когда вместе с казахами мирно живут представители 140 этносов и 40 конфессий. Объединить всех представителей различных национальностей в единый народ – казахстанцы - необходимо на основе ценностей, которые близки всем гражданам нашей республики. Все мы живем в одной стране – в Казахстане. Нас объединяет наша общая история. Общими ценностями народа Казахстана является совместная ответственность за судьбу страны и будущих поколений ее граждан. Казахстанцев отличает высокий уровень толерантности по отношению к образу жизни, обычаям, чувствам, мнениям, идеям, верованиям представителей всех этносов. В казахстанском обществе дорожат нравственными ценностями: почитание старших, уважение к семье, традиции гостеприимства - все это способствует укреплению взаимопонимания и дружбы граждан различной этнической и религиозной принадлежности.

В Казахстане действует Ассамблея народа Казахстана. Ни одна страна в мире не может похвастаться наличием такого эффективного инструмента укрепления единства многонационального народа. Сегодня опыт Казахстана по укреплению межнационального единства, заслужив высокую оценку экспертов, рассматривается международным сообществом, как заслуживающая распространения во всем мире. Достаточно сказать, что модель, получившая название «Казахстан: интегральная матрица единства и согласия» переведена на 56 языков мира и распространяется во всех странах ОБСЕ.

Объединить все нации и народности, проживающие в Казахстане, в единую нацию - казахстанцы- призван государственный язык. В Казахстане много делается для развития казахского языка: открываются детские сады и

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

школы с государственным языком обучения, переводятся книги на казахский язык, выпускаются теле и радиопередачи на казахском языке и др.

Согласно Конституции, государственным языком является казахский, в государственных организациях и органах местного самоуправления наравне с казахским официально употребляется русский язык. Знание языка - вопрос государственной важности. Знание государственного языка - свидетельство патриотизма людей, живущих в государстве. Овладение казахским языком должно стать долгом и обязанностью каждого гражданина. В предстоящие годы все казахстанцы, особенно подрастающее поколение, должны овладеть государственным языком. Знание государственного языка должно стать фактором роста личной конкурентоспособности граждан, карьерного роста и активного участия в общественно-политической жизни.

Государство заботится также о создании условий для изучения и развития языков народа Казахстана. Работают школы с узбекским, уйгурским и другими языками обучения. В школах с первого класса изучают три языка: казахский, русский, английский. Формула «Единство – через многообразие» помогает сохранить мир и согласие в нашей стране.

В Республике Казахстан принята «Доктрина национального единства», в которой провозглашается, что независимость – главная национальная ценность, что народ Казахстана объединяет «одна страна – одна судьба», «разное происхождение – равные возможности», «развитие национального духа».

Нурбаева Махаббат

10 класс, военная школа-интернат

г.Павлодар

Руководитель: Ибраева А. А.

Я- патриот Казахстана!

У каждого человека должно быть чувство патриотизма.

Патриотизм - это огонь в душе, родившийся благодаря любви к своей Родине, к своему народу. Человек, у которого в сердце пылает такой огонь, является патриотом. Если бы у каждого казахстанца была такая душа, наша страна была бы на шаг впереди от всех государств мира. Я хочу, чтоб и в моём сердце запылал такой огонь. Поэтому, моим первым шагом в будущее явилось поступление в кадетскую школу. Но это всё не учит любить Родину.

Это чувство развивается с рождения. По-моему, нельзя сказать, что у некоторых людей нет чувства патриотизма. Просто, это чувство «сладко спит»

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

где-то в глубине души. А чтоб разбудить его, достаточно знать историю своей земли. Интересуясь историей, узнавая прошлое, ты будешь взвешивать своё настоящее, строить своё будущее. Ведь история - это зеркало души наших предков. История показывает, сколько пришлось пройти нашим предкам, чтоб защитить свою Родину. Не подпуская врагов, они оставили землю нам. Мы должны оправдать их надежды. Если главной целью наших предков было – защитить и передать будущему поколению богатые земли Казахстана, то наша задача – дальше развивать страну.

Казахстан – независимое государство. Нашу независимость доказывают государственные символы: Флаг, Герб, Гимн. Каждый гражданин Республики Казахстан должен знать, что они обозначают. В жизни Казахстана каждый символ играет большую роль. Они показывают, что наш народ живёт в спокойствии и мире с представителями других наций.

Мы – казахский народ. Мы не должны позволить забыть свои традиции. Потому что, это – наше богатство. Это наследство, переданное нам от предков. Сюда входит и наш язык. Государственный язык Республики Казахстан – казахский язык. Развивать его – долг каждого гражданина. Ведь если нет языка, нет и народа.

Сейчас я продолжаю учиться в кадетской школе. Я готовлю себя к военной жизни. В этой школе я многому научилась. Сейчас мне известно, какие требования выдвигает военная должность. Я верю, что поступлю в высшее военное училище и пройду все трудности. Я хочу стать настоящим патриотом своей Родины.

Нұрғалиева Замзагүл

3-курс, Павлодар педагогикалық колледж

Павлодар қаласы

Мәңгілік Ел

Бүгінде кез келген Қазақстан азаматы ауыз толтырып мақтанышпен айтатын мәселелер жетерлік. Ең бірінші мақтанышымыз – тәуелсіздігіміз. Оған ата-баба, аға ұрпақтарымыз қасық қандары қалғанша арпалысқан еді. Бүгінде бұл ерліктері бүкіл ел шеңберінде еске алынып, аталып өтуде. Шаңырағымыз шайқалмай, бүгінде бейбіт дамып келе жатқан ұлы еліміз - тәуелсіздігіміздің нышаны.

Алла Тағала біздің елімізге осыншама кең жерді нәсіп еткенін түсінуге ұмтылсақ, ұшқан құстың қанаты талатын осынау ұлан ғайыр Алтай мен

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Атырау аралығын ата-бабларымыз ақ білектің күшімен, ақ найзаның ұшымен қорғап келген. Ата жауымыз болған сан жылдық қарсылас жоңғарлардан даламызды арашалап қалған батырлардың ерлігі туралы дәстүрлі тарихи жырлар Исатай, Махамбетке байланысты мұралар, Ресей патшасының отарлау саясатына қарсы көтерілген ұлт-азаттық қозғалыстың басты кейіпкерлері туралы жыр-дастандар біздің ұлттық сана-сезімімізді көтереді.

Азаттыққазақтың ежелгі арманы еді. Түлкі бұлаң тарихтың нешеме бұрылысында ел азаттығы үшін талай тарланның тақымындағы тер кеппеді. Ат үстінде өткен ғасырлар көп болды. Қазақтың соңғы ханы Кенесары азаттық үшін күресте айрықша қылыш сермеді. Қаша ұрыс салып жүргенде қапы кетті. Ханның басы қанжығада кете барды... Ата дініміз Ислам болғандықтан, мұсылмандық сабырлықпен, ұстамдылықпен соғысқан Кенесары жауынгерлері әуелі «Алла» деп, содан кейін «Абылай», «Ақжолтай» деп, өз ерлерінің қадірін бағалай біліп, ұранға айналдырғаны мәлім. Әруақтарын ұран қылғанда, ол есімдерге Алланың ерекше нұры түскенін мойындап, сол арқылы сол кезде қажет рухани күштің әсерін сезінгендері белгілі. Бізге бүгін қажет жігерліктің, батырлықтың, біліктіліктің, адалдықтың, Отансүйгіштіктің мысалдары өткен тарихи оқиғаларымызда жатыр.

Тәуелсіздік — халықтың үні, ұлттың тілі мен ділі. Тәуелсіздік — халықтың тойы, елдің тойы, қалың Қазақ, алты алаш туған күн, мерейтой. Егемен Қазақстанды бүкіл әлем таныды. Туған Отанымыз жер жүзілік қауымдастықтың терезесі тең мүшесі ретінде демократиялық өрениетті даму жолына түсті.

Үш ғасырға созылған ата-бабамыздың арманының жүзеге асқаны, оған өзімнің куәгер болғаным — мен үшін шексіз қуаныш. Мен өз халқымның ешкімге нақақ қиянат жасамағанын мақтан етемін, ал, қиянат жасамағанға Алланың көзі түзу. Біздің қолымызда қанның емес, тердің иісі бар. Демек, біз — жасампаз халықпыз.

«Отан, Отан бәрінен биік екен,
Мен оны мәңгілікке сүйіп өтем!
Отанды сүймеуің де күйік екен,

Отанды сүйгенің де күйік екен! - деп өткен ғасырда жүрегінен сыздай жырлаған ақын сөздері бүгінгі ұрпақтың санасында өшпестей жаңғырып тұрады. Қасиетті Отан ұғымы — қандай кезде де, қандай қиындық пен қуанышта да, тіпті отаршылдықтың тар қапасында тұншығып жатқанда да, ел басына күн туған аласапыран шақтарда да және бүгінгідей тәуелсіздіктің бейбіт те шуақты күндерінде де — әрқашан да бәрінен де биік тұрады. Еліміз қалай болғанда да сан ғасырлық қиын-қыстау жолдан, тар жол тайғақ кешуден өтіп, тәуелсіз елдер қауымдастығына қосылды. Отанымыз Қазақстанымыз

**Конкурс сочинений среди школьников
на патристическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

туралы айтарымыз да, мақтанарымыз да көп-ақ! Ендігі жеңіс те ерлік те біздің қолда.

Дербес болуға бағыт алған егемен еліміз – Қазақстанды көркейтетін, шаңырағын биіктетіп байытатын, абыройын асырып, өз бақытының иесі болуына қол жеткізіп отыратын, білім мен білік жолын таңдаған кейінгі ұрпақтар, яғни, біз жұмыла еңбек етуіміз қажет. ХХІ ғасырда қазақтың қасіреті аз болғай, қуанышы көп болғай! Таяудағы жүз жылдық, әрідегі мың жылдықтарда қазақтың арманы мен мүддесін, елдігі мен еңбегін Хақ Тағала баянды етпей! Енді асқақ Отан деген ұғымға кең құлаш жайып бір тоқталып кетейінші.

Отан... Атамекен... Атажұрт... Тарих... Бұл қай құлаққа да асқақ естілер асыл ұғымдар. Адам өмірге келіп, ес жиып, етек жия бастаған сәттен өз Отанының тарихына ден қоя бастайды... Адам адам болып жаралғаннан бері ұлан-асыр даму көшінің өн бойында жер үшін, ел үшін сан қилы дүрбелеңдер көп болған. Әдетте, осындай дүрбелеңдерден, яғни үлкен аумақтарды қамтыған қанқұйлы соғыстардан соң ғана, әлем картасы аталатын ала қағаз бетіне түзетулер түсетін. Ал жиырмасыншы ғасырдың соңында әлем келбеті ешқандай дүрбелеңдерсіз-ақ өзгеріп шыға келді. Оған жер жаһанның алтыдан бір бөлігіне иелік етіп, қаһарымен алыс-жақын жұрттардың бәрін ықтырып келген алып империяның ың-шыңсыз ыдырай бастауы себеп болды. Ыдыраған империяның орнына он бес тәуелсіз мемлекет өсіп шықты. Солардың бірі Орталық Еуразия алабындағы ғажайып әрі қайталанбас тарихы бар – Қазақстан Республикасы еді.

Қазақстан — Қазақ халқының ата-баба мекені, ежелгі қонысы. Бұл жерде ата-бабамыз туды, тұрды, өмір сүрді, оның топырағында ата-бабамыздың кіндігі кесілген кең жазира жері. Біздің еліміздің жерінен Жерорта теңізінен Қытайға дейін Еуразияны көктей өтіп жатқан «Ұлы Жібек жолының» керуендері тоғысқан кіндік Азияны басып өтетін Қазақстандық телімі болған. Қазақстанның табиғаты таңғажайып: мұнда аспанмен тілдескен мұзарт шыңдарды, тұңғиығы тұнжыраған жұмбақ көлдерді, ақ жал толқындары асау арғымақтардай көкке шапшыған шалқар теңізді, күні от шашқан шөлейтті, арналы өзен, ну орманды көруге болады. Қазақстан картасы – қазына картасы қазір. Даласы дархан, топырағы қасиетті, қойнауы қазыналы. Қазынаның барлығы да Қазақ жерінің топырағында тұнып жатқанын екінші бірі айтпай-ақ біледі.

Қазақстан жер көлемі жөнінен Ресей, Қытай, АҚШ, Австралия мен Үндістаннан кейін алтыншы орын алады. Сондығынан ғой, күмбір – күмбір көне күй мен толғауы тоқсан жырларымызда – «Ұшса құстың қанаты талады, шапқан аттың тұяғы тозады, Атырауы – айшылық, Қаратауы – күншілік,» — деп толғаған. Дала төсінде жаңа өмір шуағын төгеді. Оның бауырындағы

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

буырқанған жасампоз өмір тіршіліктің тоқтаусыз соғып жатқан жүрегіндей. Еңбеккері маңдай терін тамшылата төгіп жатса, сыршыл ақыны: Боз жорға, боз інгенді, боз торғайлы, Боз дала, ием саған, боз басымды! – деп жүрек лүпілімен суарылған ақ қанатты жырына қосады. Ғылым адамзатқа қанат бітірді, ғаламат істерге бастады, ғажайып жаңалықтар ашты. Соның куәсі – адам көкзеңгір ғарышқа қадам басты, айға қонды, жұмыр жерді аялай айналып ұшты. Ал ғарышқа жол – Байқоңырдан от алғанын мақтан етпейтін кім бар? Ғарышқа қадам жасаған елдер қатарында біздің еліміздің де еңсесі биік, жалауы жоғары. Ғарышта елдің намысын мәртебелеп мерейін асырған, Тоқтар Әубәкіров пен Талғат Мұсабаев егеменді елдің ғарышкерлері. Сондықтан ғой қай елдің адамы болсын, өз Отанын дүниедегі ең қымбатты, ең қасиеттісі, ең аяулысы – Анасына балайды. Ғаламындағы ғажап тіршілігінің қасиетті мекенін сүймейтін адам болмайды. «Отан – оттан ыстық», «Ер ел үшін туады, ел үшін өледі» — деп түйген халықтың қаһарманы Бауыржан батыр: «Отаның үшін отқа түс күймейсің», — дейді. Қазақ елінің есімі аңызға айналып, дастандарға арқау болған батыр ұл – қыздары толып жатыр. Олар – атамекенін, туған елін жан аямай қорғап, ата- бабаларының ерлік дәстүрін сақтау арқылы өздерінің өшпес даңқын шығарғандар. Біздің халқымыздың атамекенді ардақтау сезімі өте терең, олар үшін туған жерді қасиет тұту – қанға сіңген мінез, ежелгі дәстүр.

«Қазақстан – 2050» стратегиясы – еліміздің сан-салалы оқиғаларға бой алдырмай, жаңа өркениетке бастау алатын ұлы жоспардың негізі.

Биылғы елбасының Жолдауынан бесіктегі баладан, еңкейген қарияға дейінгілер құлағдар болды десек, қателеспес едік. Бұл жолдау айқын еліміздің дамудағы бағдар-тұстарын екшелеп, болашаққа анық жол ашты, еліміздің дамуға қажетті жайттарын ескеріп, ұлттық құндылықтарды басты назарға қойды. Шынымен де, Мәңгілік елдің басты болмысы – ұлттық құндылықтар. Ал ұлттық құндылықтар дегеніміз не? Ол дегеніміз, ұлы қазақтың салт-дәстүрі, әдет-ғұрпы, тілі, діні, ділі. Біз жыл сайын тәуелсіз ел ретінде желкен жайып, өзгеше дамудың үлгі-үрдісімен танылудамыз. Бұл жетістікке ненің арқасында жетіп отырмыз? Әрине, ұлттың теңдесі жоқ ұлы қазынасын аялап, оның қадір-қасиетін білуіміздің арқасында дер едім. Міне, осы арқылы біздің еліміз мәңгілікпен қатар тұрып, терезесін тік ұстайды. Еліміздің болашағы бұлыңғыр емес, еліміздің болашағы – жарқын.

Ал біз Мәңгілік ел тізгінін қалай ұстамақпыз? Ол үшін әрине бәріміз бірігіп іске жұмыла кірісуіміз керек. Елбасы жолдауында «Тәуелсіз ел іргесінің берік болуы білімді мамандардың, отаншыл, ұлтжанды, рухани дүниесі кең азаматтардың қолында» деп жастарға үлкен сенім артып отыр. Қазіргі заманда жастардың сапалы білім алуына ел тарапынан қолдау көрсетіліп, барлық жағдай жасалған. Ендігі кезекте бізге тек ел үшін, халық

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

үшін, жер үшін тер төгу керек. Халық біз үшін емес, біз халық үшін өмір сүруіміз керек. Расында да, биылғы кезекті жолдау барлығымызды да қуанттырды, жігерлендірді, «Мәңгілік ел» идеясына сенім жолдап, қиялдарымызға қанат бітірді. Ел арасында ұлттық идеологияны қалыптастырды. Жаһандану жағдайында өмір сүріп жатқан барлығымыз да ұлттық ойлау мен ұлттық болмысымызды сақтау үшін күресу ең басты нәрсе екенін естен шығармауымыз керек.

Қорыта келгенде, еліміздің егемендігі мен тәуелсіздігінің тізгіні, біздер, жастардың қолында. Сол тізгінді мықтап ұстау үшін әр қазақ азаматы өз Отанының патриоты, адал азаматы болуы ең бірінші міндет. Демек, мен Өз Отанымның патриотымын және Жерім, Елім, Халқым үшін жанымды пидаетуге дайынмын.

Омар Инара

10 сынып, әскери мектеп-интернат

Павлодар қаласы

Мұғалімі: Смағұлова Г. Т.

Мен-Қазақстанның патриотымын

Менің туған жерім – ұлаңғайыр, байтақ, кең жазира Қазақстан. Отаным, елім, туған жерім... Бұл сөздерде қаншама сыр бар. Туған жер дегенде жүрегім дүр-дүр соғып, елге, жерге деген нәзік сезім пайда болады. Осы патриоттық сезім әр адам үшін алтындай бағасыз, маңызды.

Тәуелсіздікке қол жеткізген сәттен бастап Қазақ елі – аз уақыт ішінде тарихта болмаған табыстарға қол жеткізді. Бүгінгі Қазақстанның басты мақсаты - экономикасы дамыған, бәсекелестікке қабілетті, ең дамыған 30 елдің қатарына кіру.

«Тәуелсіздікке қол жеткізгеннен гөрі, оны ұстап тұру әлдеқайда қиын. Бұл - әлем кеңістігіндегі ғұмыр кешкен талай халықтың басынан өткен тарихи шындық. Өзара алауыздық пен жан-жаққа тартқан берекесіздік талай елдің тағдырын құрдымға жіберген. Тіршілік тезіне төтеп бере алмай жер бетінен ұлт ретінде жойылып кеткен елдер қаншама. Біз өзгенің қателігінен, өткеннің тағылымынан сабақ ала білуге тиіспіз. Ол сабақтың түйіні біреу ғана – Мәңгілік Ел біздің өз қолымызда. Ол үшін өзімізді үнемі қамшылап, ұдайы алға ұмтылуымыз керек. Байлығымыз да, бақытымыз да болған Мәңгілік Тәуелсіздігімізді көздің қарашығындай сақтай білуіміз керек». Елбасы Жолдауында айтылған осы бір сөздер әрбір саналы азаматтың жанын тербері сөзсіз.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Өз елінің патриоты болу - әр адамның міндеті. Өз елінің патриоты деген - өз елін жас кезінен мақтан тұтып өсу. Әр адам өз туған жерін, елін қорғауы тиіс. Өз елін қорғау деген - өз отбасын, туған-туысын, ата-бабасының артына қалдырған жерін қорғау деп білемін. Қазақстан Республикасының Ата Заңын, рәміздерін құрметтеп, өсіп келе жатқан бауыр-қарындастарымды өз елін, жерін өзім сияқты сүйіп, мақтан тұтып өсіру - менің парызым.

Мектеп оқушылары өз елінің, туған жерінің тарихын білу үшін, жиі мұражайларға немесе археологиялық қазба орындарына барып тұруы абзал. Өз көзімен елінің тарихи ескерткіштерін көрген жастар туған жерінің тарихын тануға қызығушылығы аса түседі. Өз елінің тарихын, ата-бабаларының қандай заманда, қандай жағдайда елін қорғап қалғанын білуі қажет. Міне, осындай адамдарды өз елінің патриоты дейді. Мысалы, сонау «Ақтабан шұбырынды», монғол-қалмақ шабысы кездеріндегі батыр, би, Абылай, Әбілқайыр хандарды, Қабанбай, Бөгенбай, Наурызбай, Жәнібек, Баян және басқа батырларды қазақ халқының патриоты деп білу керек. Ұлы Отан соғысы кезіндегі елімізді қорғаған қаншама батыр қыздардың, ер азаматтардың батырлығын насихаттап, жас ұрпақты тәрбиелеу - біздің парызымыз.

Мектептерде оқушыларды патриоттық сезімге, Отанын сүйуге үйретеді. Мен облыстық мамандандырылған әскери мектеп-интернатында оқимын. Әскери мектепте патриоттық сезімге ерекше көңіл бөледі, себебі бізде болашақ әскери адамдарды дайындайды. Ал әскери адамдар - өз туған елінің нағыз патриоттары. Мектепке қабылданған әр курсант Ант қабылдайды. Бұл рәсімге бүкіл мектеп курсанттары, ата-аналар, мұғалімдер, соғыс ардагерлері, әкімшіліктен және әскери бөлімдерден өкілдер қатысады. Курсанттар мәңгілік От алаңына гүлшоқтарын қойып, соғыс кезінде қаза болған жауынгерлерге тағзым етіп, бір минут үнсіз еске алады. Бұның бәрі курсанттардың патриоттық сезімін оятады, Отанға деген сүйіспеншілігін арттырады.

Менің ойымша, еліміздің әр азаматы «Туған жерімнің өркендеуі үшін не жасай аламын?» деген сұрақты өзіне қоюы тиіс және осы жолда аянбай еңбек етуі қажет. Сол үшін біздің қазіргі міндетіміз - жақсы білім алып, шет елдің тәжірибесінен ең пайдалы тәсілдерін меңгеріп, сол арқылы еліміздің дамуына өз үлесімізді қосу. Біздің білім алуымыз қандай маңызды болса, жақсы тәлім-тәрбие алуымыз да соншалықты маңызды. Ел келешегі жас ұрпақ тәрбиесіне тікелей байланысты. Өйткені бүгінгі жастар ертең халқына қызмет ететін азамат болады. Сол үшін, ел болашағы - біз екенін анық ұғуымыз абзал.

Мен - Қазақстанның патриотымын, сондықтан туған жерімнің болашағы үшін аянбай еңбек етемін!

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Омар Нұргүл

8 сынып, «Жас дарын» мектебі
Павлодар қаласы

Біз елдің бөлшегіміз

Кіші жастан бастап-ақ біз Қазақстан Отанымыздың қадірін арттыруға үлкен үлес қосуымыз керек. Елімізді биік шындарға жетелуін әрбір азаматтың абыройы деп саналады. Бойында намысы бар патриот адам - ең бірінші кезекке өзінің елінің гүлденуіне үлкен үміт етіп қалауда.

Әр күн сайын бір ғажап тосудамыз. Әр күн тылсым жұмыстамыз. Тек отбасы арасында ғана тыныштық таба алатындай сияқтымыз. Бұл рахат қой, үйде тосқан адам болғанда! Өзін ғана емес, қоршаған адамдардың жарығын отындай жандырасын. Оты жанбаған жансыздар да бар. Олар дүниедегі тылсым ағыстағы ағаш жапырағы. Әлі қурап кететінін білмейтін бір ағза. Олай болса да, үлкен дүниенің бөлшегі ғой! Соңына дейін ағаш бұтағындағы салбырап жүрген жапырақ, нағыз беріктіктің символын сыр етіп көрсетеді. Бірақ та, біз әлі де бос аспанға қолымызды былғаймыз. Неге? Отанымыз аяқпен сезетін қатты топырағымыз емес пе?

Әрине, аспаннан түрлі қызықтар ашылады. Не туралы көп ойлағанда, кейде сол аңсаған нәрсеміз болып кетеміз. Түрлі сайыстарда, аспанға қарай тік көтерілген туымыз болып кетуім аңсағанмын. Оған ізет көрсетеді және онымен мақтанады. Байтақ елімге тек жақсылықты ғана әкелгім келеді.

Әрбіреуіміздің ішінде батыр өмір сүреді деп ойлаймын. Ол бізге батылдық, күш, адалдық және адамгершілік қасиеттерін нығайтады. Соғыстарда қатысқан нағыз батырларымыздың күші әрқашанда өздерімен болды. Бұл қаһарманның басты белгісі. Көзден аққан жасы, қоянның қатысы емес. Бұл бақ-дәулетке бөліну сезімі. Мыңдаған қаруланған фашистерге қарсы тек 10 қаһарманымз ғана бой бере алады. 10 қаһарманымыздың аты мәңгілікте қалды. Бірақ есімдері тарихта жоғалған ерлердің еңбегі жүрегімізде. Жылда бір лет тойланатын мерекені, өмір бойы әр күн сайын есімде тұрады. Маңдай терлері, біздің 5 жылдың еңбегі. Тек елді сүйген азамат қана осындай асқан қайратқа жете алады. Қазіргі заманның жігіттері, шындықта, өзін ғана ойлауда. Стихиялы түрде бұрқ ететін соғысты ешкім де тоқтара алмас. Болашағы жарық елміз! Отанымның тірегі тек болашақ ұрпақтың қолында ғана. Бұл сөздерді бірінші және ақырғы рет естіп тұрған жоқпыз.

«Айырылумен жараланған адам, тек кездесумен ғана емденеді» деген кеңес мәңгілік есімде қалар. Біздің жағдайда бұл туған жерге деген сағыныш. Жарық дүниеде тек туған жерге ғана сағыныш сезімім болды. Қазақ елімнен

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

ешқашан да шығып көрген жоқпын. Солай болса да, өскен қаламның жусан иісін сағынамын. Көп уақыт бойы қала сыртына шыққандағы мезгіл мәңгіліктей болады. Қандай қуанышпен уақытымды өткізсем де, жанымда вакуумдай кеңістік қалады. Оны тек жақын адамдардың тірегі толтыра алар.

Саяхат жолына тұрған адамдардың ой-пікірі басқа. Олар үйдегі 10 жыл ішіндегі тұрғаны, бір шет елдің табалдырығын аттағанының 1 күніне тең деп айтады. Кейде не болмасын, бізді өмірге үйретеді.

Қазақ еліміздің әлі де ашылмаған жерлері көп, сан түрлі құбылыстары әлі де сыр. Адам бетіне қарағанда, барлық сезімін көре аламыз. Ал қоршаған ортанын өзгеше ілтипаттары қандай? Табиғатқа селқос сезімін көрсететін адамға ғана, теңіз біркелкі болып көрінеді. Бар нәрсені бағалау керек. Нағыз патриот болсан, елдің ресурстарын бағалу керексің. Өзін де ең ақырғы бақырыңды санап шық.

Жеріміз басқа елдерге қарағанда, әлдеқанша кішігірім. Бірақ та рухы түспеген елдің, туы да түспес. Созылған кең-байтақ қазақ даласы сарқылмас екен. Дамудың келесі сатысына көтерілдік. Қазақ халқы тек Қазақстанның беделді қатты қолдың астында тату тәтті өмір сүргісі келеді.

Егер артына ұзақ уақыт қарамаса, онда өткенді ұмыта бастайсын. Кейде, тоқталып және артына қарап қалсақ, біз өтіп кеткен жолымызды көреміз. Онда өзімді бақытты сезінемін. Мұндай сәттерден кейін, алға жүру өте оңай.

Біз өз ата-атанамызды таңдамаймыз. Солай да, біз аяқпен басқан жеріміз де таңдамады. Туған ел – бақыт пен үмітке толы шексіз ұя. Көпті сезген қуатты ұя. Үйіннің таза ауасынан алынған әр бір демі, бұл бақыт жалғасуының үлкен үміт бөлшегі.

Оразбаев Айбек

2 сынып, Агрономия мектебі
Ақтоғай ауданы

Мен өз елімнің патриотымын!

Өзімді таныстырып өтейін. Менің атым Айбек. Мен 8 жастамын. Осы күнге дейін кен байтақ Отанымның барлық жерімен таныспасамда, теледидар арқылы және анамның әңгімелері арқылы білемін. Отан үйден басталады демекші, мен өз үйімді, мектебімді, туған өлкемді қатты жақсы көремін. Нағашы жұртыма қонаққа барғанда да, үйімдегі күшігім, мысығым не болды екен деп, достарым не істеп жүр екен деп ойлап жүремін. Әкем секілді болашақта балуан ер жігіт болып, әскер қатарында қызмет атқарғым келеді.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патристическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Екеуміз теледидардан күрес көргеді ұнатамын, әрқашан да Қазақстан үшін жанкүерміз. Әкеміз екеуміз айғайлап, теледидар ішіне кіріп кете жаздаймыз. Анам бізге қарап мәз болады. Мен осындай сәттерде сол теледидар ішіндегі спортшылардың орында болғанды армандап кетемін. Мен де еліміздің намысын қорғайтын ел баласы болып өскім келеді. Сол үшін де сабағымды жақсы оқимын, күнде жаттығамын.

Менің анам ерекше адам. Ол бізді әр демалыста бұрын сонды бармаған жерлерге апаруға тырысады. Және де барған сайын сол мекеннің тарихын айтып береді. Ол тарих пен география мұғалімі. Мен анамның қазақ халқымның тәуелсіздігі үшін күресі жайлы әңгімелірін жақсы көремін, қарындасымда қайта қайталатып мұқият тындап отырады. Анамен дүкендерге барғанда өзіме деген киімдерде «Қазақстан» деген атауы барды алғыздырамын. Ондай киімдерді, оқу құралдарын иегері болғанды мақтан тұтамын.

Мен Қазақстан Республикасының азаматымын! өз елімнің жалауын әрқашанда тек биіктен көргім келеді. Және өзімде оған ат салысуға тырысамын!

Полякова Дарья

6 класс, школа № 39

г.Павлодар

Руководитель: Суханинская У.И.

Мир и согласие в моем государстве

На моем мольберте много красок, я люблю использовать яркие цвета: сочно-зеленая трава, прохладно-синие горы, бесконечная линия горизонта - все это пейзаж моей Родины, моего Казахстана. Я возвращаюсь с пленера, проходившего в Алмате, и смотрю в окно поезда, вглядываясь вдаль родных просторов. Я родилась в этой стране, мои родители тоже родились в Казахстане. Наверное, человеку всегда мил родной край и это естественно, что я люблю его красотой. Но я считаю, что люди – это своего рода тоже части мозаики, из которой складывается Родина.

Мне нравится наш народ, мы все разные и в то же самое время так похожи. Мы все хотим жить в мире и согласии, поэтому для нас так важна дружба. Каждый вносит свой вклад в построение прочной дружбы, ведь начинать нужно с себя, с требований к самому себе. Я захожу в купе, вместе со мной едут мои друзья по художественной школе. Интересно, что мы все принадлежим к разным национальностям: я – русская, Асет – казах, Ольга –

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

немка, а Дима – украинец. Нам всегда есть о чем поговорить, чему научиться друг у друга. А если посмотреть на наши работы, то можно понять, как мы любим свою Родину. Наш маленький коллектив – модель нашего многонационального государства, в котором каждый ощущает себя значимым.

Я считаю себя счастливым человеком, потому что я не знаю, что такое война. На моих картинах, всегда изображены только счастливые люди, красивые пейзажи. И в этом заслуга не только наших предков, воевавших за нашу свободу с фашистской Германией, но и заслуга тех, кто сейчас решает судьбу народа, ведь сохранять мир в наше время глобализации также тяжело как отстоять его в бою.

Я смотрю новости и читаю газеты, мне интересно знать, что происходит во всем мире. Я уже понимаю, что согласие в стране – это то, на чем держится мир. Желаю своей стране и всем ее жителям – сохранить тот ценный дар, который мы имеем – наше единство. Судьба нашего поколения как чистое полотно и мы должны написать на нем историю нашей страны яркими красками, и пусть на голубом небе парит свободный и гордый орел, зовущий нас к новым вершинам.

Попов Виктор

3 класс, агрономийская средняя школа
С.Андриановка, Актогайский район

Я патриот

Я горжусь своей Родиной – это многонациональное государство Казахстана. Оно входит в девятку самых больших стран мира. Большую часть территорий нашей страны составляют степи, полупустыни и пустыни. Моря и озера. Казахстан богат рыбой. В наших степях очень много растений, деревьев, животных. Сейчас в нашей стране проживают Казахи, Русские, Болгары, Белорусы, Немцы, и другие народы. А я проживаю в селе Андриановка, здесь мне очень нравится. Я с радостью хожу в школу, занимаюсь спортом, играю с друзьями, помогаю родителям. Когда я вырасту я обязательно стану защитником своей Родины и буду работать в „Спецназе“

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Рақымжанова Рахила

11 сынып, №10 лицей-мектеп
Павлодар қаласы

Патриоттық тақырыптағы шығарма

Сынға түскен екіұдай тұста мына,
Қарамайды ол бақытқа, бас қамына.
Лайық ол, байқасаң, қазақ түгіл,
Әлемді де әдемі басқаруға!
Ғ. Қайырбеков

Менің туған жерім – Керей мен Жәнібек бабаларымыз қалаған қазақ жері. Қарға тамырлы қазақ халқының көздің қарашығындай сақтаған осынау қасиетті мекені ата-бабаларымыздың найзаның ұшымен, ақ білектің күшімен қорғанының арқасында бізге жетіп отыр. Сол себепті де, осындай алып Отанды сүйіп өту - кімге де болсын қасиетті парыз, абыройлы міндет. Отанды сүю оның әрбір тасын сүюден басталады. Бұл шексіз махаббатты туған анаң, асқар таудай әкеңе деген махаббатпен теңестіруге болады.

Қазақстан жерін ежелден қоныстанып келе жатқан ел – қазақ халқы. Көп ғасырлар бойы ел басқарған дана басшыларымыз, қолбасшы батырларымыз кең- байтақ жерімізді сырттан төнген қауіптен қорғап келді. Қазақ халқы – ержүрек, достыққа адал, бауырмал, қонақжай халық қой?! 1991 жылдың желтоқсанының он алтысында қазақ халқы азаттық жолындағы екі жарым ғасыр бойы үздіксіз күрестен кейін тәуелсіздікке қол жеткізді. «Ерлік – ұрпаққа ұран, елге- мұра» деген бабалар өсиетін бойына дарытқан халқымыз азамат ұлдар тәрбиелеуге де зор көңіл бөлген. Бұған Абылайдан кейін қолымыздан сусып кеткен тәуелсіздікті аман алып қалу үшін, халықтар достығын, татулықты, ынтымақтастықты күшейтетін елді бастар ер керек еді. Еңселі ел болу үшін, елін дауға, жерін жауға бермейтін білікті басшы керек болды. Сөз қадірін білген Төле би бабамыз: «Басшысы болмаса, ел жетім», - деген болатын. Ғасырлар бойғы алып күрестермен жеткен киелі тәуелсіздікті баянды ету – елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың еншісіне тиді. Көшбасшымыздың мақсаты – ел бірлігін сақтау. Оның әр сапарынан, білікті саясатынан, әр кездесуінен мұны көруге болады. Уақыт өткен сайын, еліміз қарқынды дамуда. Елбасымыз осы жылдардың толқынында көп еңбек сіңірді. Ең әуелі өзге ұлт өкілдерімен қазақ елі арасындағы саяси тұрақтылықты сақтай отырып, халықтың өз қазынасын өзіне қайтаруға тырысты. Тілі, діні, салты, әдет – ғұрпынан айырылудың аз-ақ алдында қалған елге біраз ғана уақыттың ішінде асыл мұраларын қайтаруға

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

күш салды. Парасаты мен пайымы , білімі мен біліктілігі мол, ел қамын ойлаған Президент Жолдауы - болашаққа апарар жолдың бастауы.Еліміздің ертеңі - бізге, жастарға , үлкен қолдау көрсетіп, шетелдерде білім алуына жағдай жасап, «Болашақ» бағдарламасын ұсынуы шынайы қамқорлық деп ойлаймын. Елбасының жыл сайынғы халыққа Жолдаулары бүгінгі таңда халықтың асыға күтетін оқиғасына айналды. Қоғамдағы барлық саланы қамтып, ешкімді де шетке қалдырмайтын бұл бағдарламалық құжатта біздің білім саласына да ерекше назар аударылып келеді.Бізге өзіміз қалаған жерімізде білім алып, жан- жақты дамуға жол ашқан. Назарбаев университеті мен зияткерлік мектебі - біздер үшін, яғни елдің болашағы үшін, таптырмас білім ордалары.Еліміздің қай саласын алып қарасақ та, алға басушылық пен дамуды байқауға болады.

Жуырда жария еткен «Қазақстан-2050» стратегиясы бойынша біздің ең басты мақсатымыз – 2050 жылғы қарай әлемнің 30 елінің қатарына кіру. Қазақ тілі 2025 жылға дейін латын әліпбиіне көшеді. Бұл жайында мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаев мәлімдеді. Айта кетейік, соңғы бірнеше жылдан бері ұлт зиялылары қазақ тілін латын әліпбиіне көшіру мәселесін көтеріп жүрген болатын. Бүгінгі таңда ана тіліміз кириллица әріптерімен жазылып жүр.Сонымен қатар көшбасшымыз : «Қазақ қазақпен қазақша сөйлесу керек» деп ,қазақ тілінің деңгейін қазіргіден де жоғары дәрежеге жеткізуді мақсат етіп отыр.Биыл қабылданған «Қазақстан -2050» жолдауы да, «Қазақстан-2030» жолдауы сынды тез орындалатынына сенімдімін.

2012 жылы желтоқсанның бірінші жұлдызы Қазақстанның Тұңғыш Президенті күні болып белгіленді. Осы оқиғаға қуанбаған жан болмады десем қателеспеспін. Бұл күн елбасының елі үшін жасаған барлық жақсылығы мен қамқорлығын көретін ерекше мереке деймін.

АҚШ-тың бүгінгі президенті Бараак Обаманың: «Сіздің еліңіз егеменді, тұрақты және өркендеген мемлекет ретінде өзінің дамуында маңызды табыстарға қол жеткізді» деген шынайы пікірі, Қытай көшбасшысы Ху Цзиньтаоның : «Тәуелсіздік жылдары сіздің басшылығыңызбен, Қазақстан халқы өзінің қажырлы да жасампаз еңбегімен дамудың дұрыс жолын таба білді» деген ойы, Ресей президентінің« «Мен сізге алғыс білдіремін» деген ыстық ілтипаты, Түркия президентінің: «Нұрсұлтан Назарбаев - күллі түркі дүниесінің көшбасшысы», - деп ағынан жарылуы - біздің елбасымздың мәртебесінің қаншалықты биік екендігінің айқын көрсеткіші. Мұндай марапат түйіндердің өзінен тұтас бір энциклопедия жасақтауға болатын секілді.

Ал, ең басты баға – мемлекет басшысына өз халқының берген бағасы емес пе?! Ол бағаның қандай екенін білгіңіз келсе , елбасы әрбір өңірді шарлаған сәттегі халықтың оған деген ыстық ниет,ықыласын көріңіз.Қалың жұрттың арасынын, қақ жарып келе жатқанда халықтың көз жанарында тұнған

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

алғыс пен шынайы сенімді көріңіз. Ірі халықаралық форумдар мен саммиттерде елбасы көптің алдына шыққанда, бәрінің орындарын тұрып, қол соққандарын көріңіз. Мұның бәрін көріп, көңілге пікір түйіңіз. Ол пікір жұртымыздың ортақ пікірімен орайлас, қолайлас, қарымдас келетінін көріңіз. Сол кезде адамның көңілінде өз туған жеріне деген мақтаныш пен патриоттық сезім жаныңды шуаққа, қимылыңды қуатқа бөлейді.

«Тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйіні бар» демекші, мен де болашақ ұрпақ, елімнің көркеюіне аз да болсын өзімнің үлесімді қосқым келеді. Біз білім алып, ғасырдан ғасырға жібек желі болып жалғасып келе жатқан бабалар аманатын орындап, жалғастырып, еліміздің одан әрі көркеюіне атсалысуымыз керектігін жүрегіммен сезініп, мақтан етемін. Өз шығармамды Нұрсұлтан Әбішұлы Назрабаевтың сөзімен тәмамдағым келеді: «Еліңнің ұлы болсаң, еліңе жаның ашыса, азаматтық намысың болса, қазақтың ұлттық жалғыз мемлекетін нығайтып – көркеюі жолында жан- теріңді сығып жүріп еңбек ет. Жердің де, елдің де иесі өзің екеніңді ұмытпа!»

Рамазанова Мейрамгүл

9 сынып, №25 қыздар гимназия
Екібастұз қаласы

Ұлттық батырлар ерлігі

Адамдар тау сияқты: олардың да асқары мен аласасы, үлкені мен кішісі бар. Таулар адамдар тәрізді: олардың да өз тағдыры мен тарихы бар. Жайбарақат мүлгіген жай таулар мен жалын атқан жанартаулардың айырмашылығы: жанартаулардың жалын атуына Жер-Ананың қозғалысы әсер етсе, адам баласының адамзат бақыты үшін от болып жанып, найзағайдай жарқылдауына, қиын да қасиетті жолға түсуіне, Азамат атын биік ұстап өтуіне Ұлы Отан соғысының рухы ықпал еткені тарих беттерінен аян. Бұл – бүкіл әлемге өзіндік ауыр қасіретімен ізін қалдырған тарихтың ұлы сабағы.

...Өтті нөсер,

Тынды айқас

Бір тұңғиық сыр тастап..., - деп ақын Ж. Саин жырлағандай, араға жылдар салып, сол бір отты жылдар алыстаған сайын, бомбалардың жарылысы, танкілердің үні, оқтардың ысқырығы ғасыр қойнауына тереңдеп батып барады. Бірақ соғыс салған зардап, қанды майдан қасіреті ұмытылар емес. Естеліктерге сүйенсек, сұм соғыс қаншама отбасын азаматынан, абзал аналарды баласынан, жарынан, сәбилерді ғазиз әкелерінен айырған?.. Сұрапыл соғыстың өткелінде, жаңбырдай жауған оқтың ортасында, ызғарлы суық пен қайнаған ыстықтың бауырында жүріп, елін,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

жерін, келешек ұрпағын сұм жаудан қорғап қалған, «тірескеннің тізесін бүктірген, белдескеннің белін сындырған, жағаласқанның жағасынан алған» ардагер аталар ерлігі әр уақытта да мадақтау мен қошеметтеуге тұрарлық. Ұлы Дала батыр перзенттерімен мақтана алады.

Қазақ халқының даңқын шығарып, абыройын асырып, ұлттық батырына айналған айтулы ұлдарының бірі, Ұлы Отан соғысының даңқты жауынгері, Кеңестер Одағының Батыры, Халық қаһарманы, жазушы – Бауыржан Момышұлы. Бауыржан ата бұлтта ойнаған жасындай Москва түбіндегі шайкаста қапияда ой тапқан, қараңғыда жол тапқан, ерен ерлігімен даңқы әлемге жайылып, аты аңызға айналған қолбасшы ретінде танылған. Уақыт сынында сынбаған батыр ата қанды соғыс туралы «Қанмен жазылған кітап» атты туындысын кейінгі ұрпаққа мұра етіп қалдырған.

Біз, бейбіт заманда дүние есігін ашқан келешек ұрпақ, өзіміз сияқты гүлдей жайнаған жап-жас қыздар мен ұлдардың жастық өмірлерін Отан үшін отқа салып, барлық қызықтан бас тартқан аға буын ерліктеріне тағзым етеміз. Туған елін қорғау жолындағы баға жетпес батылдықтарына, қайсарлықтарына, батырлықтарына бас иеміз. Олар «туған жерінің түтінінің түзу шығуын» көксеп, қолдарына қару алып сапқа тұрды. Сарбаз киімін киіп, қаншама қиындықты бастарынан кешті. Сонда да елі үшін туған ерлерді ешқандай ауыртпалық алған беттерінен қайтара алмады. Жауды жеңу жолында өз өмірлерін қия отырып, бізге бейбіт өмір сыйлады. Басқа төнген қасіреттен олардың көбі қайтып оралмапты да. Ал, қайтып оралғандарының жүректерін соғыс салған сызат, денелеріне тиген оқ табы әлсін-әлсін мазалайды. Аяусыз соғыс отына ұшырағандарының көңілдері жаралы. Тарихтың осынау бір сыны туралы тарихта былай жырланған:

Өмір көші өте шығар білінбес,
Жазмыш-тағдыр басын иіп жүгінбес.
Елу жылда – ел жаңа, жүз жыл – қазан,
Ақиқат-тарих қате басып сүрінбес.
Мехнатына сол бір көштің ілесіп,
Адам-пенде өмір сүрер күресіп.
Тірілері өткендерін еске алып,
Сыр сандықтың сырын ашар бірлесіп.

Көктемнің шуақты мерекелерінің бірі болып саналатын 9 мамыр – Ұлы Жеңіс күні. Бұл күні тарих пен тағылымды жүрегінде тербеген жұртшылық майдан төсінде от пен оқ кешкендерді құрметке бөлеп, бейбітшілік таңын тойлайды. Біз, бала шақтан жарқын болашаққа қанат қаққан балалар, Даңқ алаңдарында ата-апаларымыздың ерліктеріне бас иіп, «Мәңгілік алау» басына гүл шоқтарын қойып тағзым етеміз. Өйткені, олар бүгінгі таңда бейбіт аспан астында өмір сүріп жатқан ұрпақтарын қуанышқа бөлеу үшін жандарын қиды.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Біз – ғаламат ұрыс кезінде көрсеткен мәңгі есте қалар ерліктерінің арқасында жарқын өмір сүріп жатқан ержүрек ата-бабаларымыздың өмір-жалғасымыз. Отан үшін отқа түскен адамның күймейтініне, рухының өлмейтініне көз жеткізіп өсіп келеміз. «Ел дегенде еміреніп, жұрт дегенде жүгініп қызмет еткін», -деп қаһарман ата айтқандай, еліміздің батыр қыздары Мәншүк Мәметова, Әлия Молдағұлова, Хиуаз Доспановаларға ұқсап өскіміз келеді.

Жауынгерлік жылдар тарихқа сіңіп кеткенімен, Бауыржан ата сынды көптеген аға-апаларымыздың ерліктері, халқымызды соғыстың от-жалынына ораған күндер ешқашан ұмытылмақ емес.

Уақыт өткен сайын ардагерлер қатары азайып барады. Бүгінде тарих бетінен ойып алар орны бар осынау Ұлы Отан соғысында ерлік танытқан ардагер аталарымыз – бақытты әкелер, ардақты аталар. Олар бүгінгі күні өскелең ұрпағын отансүйгіштікке, патриоттық рухта тәрбиелеуге өз үлестерін қосуда. Өмірдің сан қырлы соқпағынан өтіп, ер-азаматқа тән қайсарлық көрсеткен аталар өнегесі – жас ұрпаққа үлгі.

Ерліктің ерен тұлғасы болып саналатын Бауыржан ата – ұлтымыздың дара батыры әрі рухани сүйеніші.

Менің қолымда «Асыл сөз» кітабы. Кітаптың ішінен «Намысты нанға сатпа», «Қайратыңа әдісінді жолдас ет, әдісіңе ақылыңды жолдас ет», «Өмір үшін өлгенше күрес», «Парыз сезімі, адамгершілік – жеке басыңның, ұлттың, Отанның мақтанышы», «Қан майданда халық үшін, Намыс туын көтердік», «Шындық – ерлікке тәрбиелеудегі ең бір құнарлы құрал», «...Қазіргі жаңа, жас ұрпақ ерлікті, айбындылықты алға апарсын...» тағы басқа серпінді де тағылымды ой ұшқындарымен Бауыржан ата болашаққа жол сілтеп тұрғандай.

Осы сәтте менің сәби жүрегімді мынадай жыр шумақтары тербеді:

Аталарым, бейбіт күнді аңсаған,
Болашаққа бүгінгідей жол салған.
Ұрпағыңның келешегін ойладың,
Сол үшін де қарыздармын мен саған.
Қастерлейміз аға ұрпақ ерлігін,
Мақтан тұтам өр халқымның кеңдігін.
Көк аспандай желбіреген Туым бар,
Бақытты елдің баласымын мен бүгін!

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Ротермель Марина

11 класс, башмачинская школа
Железинский район
Руководитель: Шевченко Н. В.

Родину, как и мать, не выбирают. Родину ценят, любят, уважают. Ради нее идут на смерть. Ею клянутся. Её всегда помнят, даже в самых райских уголках земли. Ностальгия по родным казахстанским пейзажам, запахам степи сводит людей с ума, заставляет срываться с теплого места в чужих краях и мчаться очертя голову на свою малую Родину - место, где родился, где прошло детство, где могилы предков. Я видела, как люди, сойдя с трапа самолета, целуют землю и плачут от радости встречи с гостеприимным Казахстаном.

Люди по-разному называют место, где родились: родина, отечество, отчизна. Родина – это все: хлеб, которым человек кормится, земля на которой человек живёт, мать, которая даёт жизнь... Без всего этого человеку жить просто невозможно. Родина – это город и деревня, где ты родился и живёшь, это друзья и соседи твои. Это мать и отец твои, потому Родину ещё Отчизной называют, как дом родной – отчим домом. Человека нельзя заставить любить свою Родину, но и нельзя заставить Её разлюбить. Поэтому Родину не зря называют Матерью, ведь Родина – это начало пути для человека, как и его отчий дом, род, семья. Любить Отчизну, быть патриотом, значит помнить прошлое, своих предков, их заветы и воспоминания и бережно хранить их для будущих поколений, передавая всё, что удалось запомнить и сохранить из уст в уста, из поколения в поколение.

Каждого человека, любящего свою Родину, трогает и волнует наша природа, полная поэзии и прелести. Родные края, даже самые внешне незамысловатые, небогатые, для нас – людей, населяющих Казахстан, прекрасны. Любовь к природе – один из важнейших признаков любви к своей стране.

Национальность не является ни заслугой, ни недостатком человека. Заслугой человека являются его труд на всеобщее благо, его личные достижения, его вклад в общую копилку национального достояния.

Я родилась и живу в мирной многонациональной стране, где все представители разных народов гордо именуют себя КАЗАХСТАНЦАМИ. Это мирное сосуществование, взаимный интерес и уважение на протяжении десятков лет делает нашу страну уникальной. Дружба народов, населяющих Республику, всегда была главным стержнем её мощи, залогом успешного будущего. Мы, молодое поколение, понимаем, что только мир и спокойствие

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

внутри страны позволят ей совершить мощный экономический и социальный прорыв, о котором заявил в своем Послании Лидер Нации Н. А. Назарбаев.

Быть патриотом, в моем понимании, значит быть ответственным человеком, за народ и страну, за дом, в котором живешь. Быть патриотом – значит проявлять уважение не только к своему народу и роду, но и к другим народам, живущим рядом с тобой, значит понимать, что ты не одинок на планете Земля. Патриот всеми силами должен стремиться к миру и согласию между всеми народами. Патриот – это человек, который любит людей независимо от их национальности, расовой принадлежности и прочих признаков, отличающих один народ от другого.

Патриот – это вечный труженик на благо Родины, её защитник!

Сайдуллаева Алия

10 класс, СОШ №2

п.Майкаин

Руководитель: Есенова Л.М.

Польша. Познань.- Казахстан. Майкаин.

Пол – Европы прошагали, полземли,
Этот день мы приближали, как могли...

Эти строки из известной песни мы слушаем каждый год. 9 мая стоим у обелисков, вспоминаем своих земляков, вчитываемся в даты...

Пол – Европы! Более 46 тысяч павлодарцев было призвано на войну. Наши земляки воевали на всех фронтах и во всех родах войск. Мужественно сражались павлодарцы во многих странах Европы.

Польша. Город Познань. Вот уже в течение нескольких лет Майкаинская школа №2 поддерживает дружескую связь с этим городом. В окрестностях Майкаина находится кладбище, где покоятся поляки, репрессированные в годы войны. Не раз побывали наши друзья из Польши у нас в Майкаине, наши делегации также несколько раз посетили город Познань. Последняя поездка состоялась в сентябре 2012 года. Цель нашего посещения польской земли была, конечно же, в ознакомлении с достопримечательностями этой страны. Но у меня была и другая миссия, более важная. Я знала, что наш родственник, Хамитов Ш.Х., ветеран войны, старший лейтенант, призванный на фронт в начале войны, дошедший до Берлина, мечтал разыскать своего младшего брата Хамитова Нажмидена, 1925

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

года рождения, призванного на фронт в январе 1943 года, погибшего в 1945 году в Польше в Северной Померании.

Наши друзья, услышав мою историю, охотно согласились хоть как-то содействовать мне в поисках.

На южном склоне Цитадели, среди зеленых насаждений, находится несколько кладбищ. Одним из них является кладбище советских воинов. По обеим сторонам монументальной лестницы, ведущей к возвышающемуся над могилами обелиску, было похоронено 5829 офицеров и солдат, погибших в 1945 году. Немного подальше – на бывшем гарнизонном кладбище – находится поставленный в 1930 году памятник русским солдатам, умершим в немецком плену в 1914 – 1918 годах. Солдаты Красной Армии похоронены также на двух других познанских кладбищах. На кладбище Милостово в 1964 году были перезахоронены останки 4282 погибших советских солдат, перенесенных из прежних мест их похорон в окрестностях Познани. На новом кладбище в Глушине похоронено в 1945 году 139 погибших солдат. Памятник 12 советским солдатам, убитым во время боев за взятие Познани, находится также в Кобылеполе, вблизи перекрестке улиц Маяковского и Рыся.

Слишком тяжелыми оказались бои для наших земляков. Мы ходили между могильными плитами, вчитывались в фамилии... Досада и горечь при виде даты рождения и гибели солдат: родился в 1925 году – погиб в бою в марте 1945 года. Им было всего по 20 – 25 лет. И всего ничего оставалось до Победы.

К сожалению, нужную фамилию я не нашла. По словам наших друзей, Померания – это очень большая территория, морское побережье. К тому же очень много братских могил.

Но я благодарна полякам за то, что они бережно относятся к захоронениям наших воинов, чтят и помнят их подвиги.

Да, война принесла нашему народу большие жертвы и страдания. По данным архива погибло в боях и пропало без вести 21802 павлодарцев. Это огромные жертвы, принесенные ради Победы, ради жизни, ради того, чтобы народы вот так свободно и дружно общались между собой.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Салыкова Раухан

7 сынып, Қараағаш жалпы орта білім беру мектебі
Ертіс ауданы

«Ауылымның тарихы»

Отан! Отан дегеніміз – адамның туып-өскен жері, туған-туысқандарымен, жақындарымен бірге тұратын атамекен. Қазақ елі – көп ұлтты, бірлігі жарасқан ел! Бүгінгі шақта біз тәуелсіз, егеменді елде тұрамыз. Осы күнге жеткізген біздің ата-бабамызға мың алғысымызды білдіреміз! Бұл күн бізге оңай жолмен келмеді. Ата-бабаларымыз көптеген қиын қыстауды өткеріп, бізге ұланғайыр жерді мұра етіп қалдырды. Бұл жасаған ерлікті ешқашан ұмытпауымыз керек, біз, болашақтар өз еліміздің тарихын да біліп, құрметтеуіміз керекпіз. Сол мақсатта мен өз туған ауылым Қараағаш тарихы жайлы айтқым келеді.

«Қараағаш» ауылының жанындағы екі көлдің біріншісін «Ежеке», екіншісін «Ұлы көл» деп атайды. Кеңес дәуірінің гүрілдеп тұрған шағында бұл «Ұлы көлдің» жанына 5-ші бөлімшенің мал шаруашылығының сауын сиырлары орналасып, қара күзге дейін сол жерде жайлауда болатын. Ұлы Отан соғысынан кейін осы екі колхоз «Победа», «Чапай» қосылып, Северный совхозының 5-ші бөлімшесі (қазіргі кездегі Қараағаш ауылы) деп нөмерленді. Шындығында, бұрынғы атау жұртшылық үшін өте маңызды, көкейге қонымды, тәрбиелік жағынан мәнді болатын.

1920 жылдары «Чапай» жерінде мешіт болған, ол мешітті Қанай деген әулет салған. Сол мешіттің молдасы Қанай ұлы Бәкен молда болған. Кейінен осы мешіттің орнына мектеп ашылған болатын.

Сол кезеңдерде, «Чапай» колхоздарындағы мектептерде Асылбеков Шәжән, Әлімов Жұман, Қисабеков Жәуке, Қожамуратов Ақбетей, Шәріпов Рашит деген мұғалімдер ұстаздық қызмет атқарып, ауыл балаларына ана тілінде білім берген. Кейіннен бұл қазақ мектептері толығымен жабылып, жоғарыдан келген бұйрықпен 1964 жылы орыс мектебіне айналдырылды. Мұғалімдері де, оқушылары да қазақ болса да, солай жасалынды. Бұның бәрі Кеңес заманының ағымы болатын. Бұл тарих. Ерліктерімен аты аңызға айналған бабаларымыздың тарихы. Тарихты ешқашанда ұмытуға болмайды. Ең алғаш құрылған колхоздың алғашқы төрағасы Табаев Темірхан деген жергілікті азамат болды. Бұл кісінің немересі Олжабай – милиция полковнигі болған. Алматыда өте жауапты қызметтер атқарған адам.

1928-29 жылдары, ауылға аласапыран бұлты төніп, бай тұқымы деген адамдарды жазықсыздан, арғы аталары бай болған деп кейінгі ұрпақтарын

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

тұтқындап, жапа шеккізіп, түрмеге жауып, одан хабарсыз кеткен біраз адам болған. Бұл теріс ағым кезі, ешкім ауыз ашпайтын қатал заман кезі еді.

Иә, сол кезде ата-бабамыз нендей қиындықтардан өтті? Бүгінгі заманға дейін қаншалықты өзгерістер орын алды? Бұл сұрақтардың жауабын іздесек тарих парақтары жетпес еді. Дегенмен, «Северный» аймағы туралы деректер қозғасақ...

Қазіргі «Северный» кеңшарының орнында, 1929 жылға дейін «Клинская» нефтебаза болған, осы жерде 1930 жылы «Северный» совхозы орнады. Бірінші бөлімшесінің бұрынғы атауы «Төбелес» болса, бертін келе ол атау біреулердің өзгертуімен жаңа атаумен «Жаңа төбелес» болып шыға келеді. Бұл «Төбелес» дегеннің өзі жай аталмаған, ол тарихи атаумен туған атау. Бір кезде шабындығы мол, малға жайлы жер болғандықтан, осы жерге халық арасында үлкен талас болып, ол төбелеспен жалғасып, ақыры үлкен төбелес болған жерді «Төбелес» деп атапты, бұл тарихта қалғаны жөн. Сондықтан бұл атауды өзгерудің де еш қажетті жоқ деп санайды ауыл тұрғындары.

Ал совхоздың 2-ші және 3-ші бөлімшелері бертін құралған. Атаулары болған жоқ. Совхоздың 4-ші бөлімшесінің бұрынғы атауы «Қызыл жыра» болған. Бөлімше нөмерленгеннен кейін ол атау ұмытыла бастады. Сөйтіп тарихи атауға қиянат жасалынды. Совхоздың 5-ші бөлімшесінің бұрынғы атауы «Табай жотасы» деп атаған. Бұл қалың ауыл болды. 1929 жылдары бұл жерде екі колхоз пайда болды. Олардың біріншісі - «Чапай» болса, екіншісі - «Победа» колхозы деп атайды.

Ұлы Отан соғысына дейін Северный аймағында мынадай ауылдар болған:

1. «Қараағаш» ауылы
2. «Байжігіт» ауылы
3. «Табай жотасы» ауылы
4. «Қайыңды» ауылы
5. «Қара тоқа» ауылы
6. «Саға» ауылы
7. «Құр» ауылы
8. «Балқаш» ауылы
9. «Қызыл жыра» ауылы
10. «Кіші төбелес»
11. «Әйткіл-жәдік» ауылы
12. «Төре» ауылы.

Осы ауылдардың мектептерінде қазақ тілінде балалар білім алған. «Қара тоқа» деген ауылда Көшекбаев Салық деген болыс тұрған.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

«Қараағаш» ауылының жанында «Ежеке» деген көл бар. Осы көлдің жанында мешіт болған. Бұл мешіттің иманы Құсайын дейтін молла болған.

Ал, енді қолдан жасаған зұлмат жылдар – 1931-32 жылғы аштықтан өлген біраз адам болды, бірақ ол адамдар қай жерде қаза болса сол жерде жерленген болатын. Ол жерлердің көбі «Чапай» жерінің маңында. Аштықтан қаза болғанның көбі Омбы облыс, Іш жақтан, міне сол жақтан аштықтан жосылған адамдар әлдері таусылып өліп жатқан болатын. Бұл да ата-бабамыздың өткерген бір қиыншылығы. Бұл қаза болған ата-бабаларымызды әр жыл сайын еске алып, құран бағыштап, ас беріледі.

«Чапай» колхозында 1938 жылдан бастап Жаңғозынов Шайқы деген кісі ел басшысы болған.

Сол соғыс кезінде тек қана ауылдың ер азаматтарынан басқа бас көтерер деген балалардың да атын атауға болады. Қазіргі кезде олар ата болып, ол кезде бала дегендер, өмір толғауларынан өтіп қарттық шежіреге жетіп, ұрпақ қызығын көріп отыр.

Олар: Абенов Кенжебай, Әужанов Зәкуля, Шайхин Кәкен, Сұлбаев Зәйніш, Құзбаков Әннәй, Болатбаев Имаш. Бас есепші Ғандоллаев Омар болды. Болатбаев Имаш бас есепшінің көмекшісі болды. Абенов Кенжебай, Әужанов Зәкуля деген азаматтар бұғанасы қатпаса да «лабогрейка» деген шөп жинағышта жұмыс істеген.

Шайхин Кәкен, Сұлбаев Зәйніш екеуі де шөпте қолмен ауыр жұмыс істеген. Ахметов Зәкен бригадир болды. Жүсүпов Мүтәләп соғыс уақытында, есепшілік қызметте болған. Бұл ауыр жылдары Ұлы Отан соғысында ауылдың бас көтерер ер азаматтары от кешсе, ал ауылда қалған азамат, азаматшалар мен бала шағының еңбек майданында көрген бейнетін ұмытуға бола ма?

Жоқ, Ерлік ұмытылмайды, оны ұмытуға ешкімнің де құқығы да жоқ. Осы соғыс кезінде қиыншылыққа төзіп еңбек еткен адамдардың біразын атап өтсем деймін. Еңбек майданында жұмыс істеген адамдар Құрманбай, Әділбай, Серікбай, Балтабеков Зайырбай, Кәкіш, Есімбай, Сұлбаев Файзолла, Қасым, Июнов Қашкен, Сасықбаев Мағызым, Құрман, Әужан, Рамазан, Жұмаділ, Бекіш, Жансейіт, Жарасов Жұмабай, Жайықбай, Әрошке, Қайырбай, Уәли, Семен, Шөмей, Бакенов Мұқатай, Әкежанов Бек деген ер адамдар еңбек етсе, әйел адамдардан Үкіжанова Қайнел, Боранбаева Сәуен, Өртенбаева Рахима, Кенжебаева Дәме, Тұрымбаева Зейнеп, Рамазанова Бағила, Жаңғозынова Зейнеп, Құзбакова Бітәй, Елмуратова Мәнзура, Кәрімова Бәдиша қиыншылық пен ауырпашылық қасіретін көріп, бастарынан өткізген болатын. Осы азаматтар мен азаматшалардың сол кездегі өткен қол еңбектеріне біраз тоқталып кетейік. Семенов Құрманбай, Жаңғозынов Шайқы, Сұлбаев Файзолла елдің басын құрап халықты еңбек майданына

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

ұйымдастырып, бірлікте ұстап, ел басқарған адамдар Жұмықов Қасым, Сасықбаев Мағзым 1942 жылдары соғыстан жараланып келсе де, елде еңбек майданына араласқан адамдар. Кенжебаев Құрман – бұл кісі де елді ұйымдастырып, басқарған. Рамазан, Әужан ұста болып темірден құрал-сайман соққан. Әділбай деген кісі де шаруашылықта жақсы жұмыс істеп, бірнеше рет сыйлықтар алған. Жұмаділ деген қарт адам ескіше білімді болған, азан шақырушы болған. Торайғыров Жансейіт деген қария, бұл кісіні дюана дейді, халық емшісі, керемет емші болды дейді. Жарасов Жұмабай – ол кісі озат қоюшы болған, колхоздың қойын соғыс жылдары бір қасқырға жегізбей, бір ит сатып алып, қойларды қырағылықпен баққан. Қожамурат, Елмурат деген азаматтарда мал шаруашылығында еңбек етіп, ол кісілердің де керемет малды емдеуші емшілік қасиеттері болған. Сол соғыс жылдары колхозға малды, колхоздағы әр үйден алып, колхоз малының басын құрап, бертінге дейін сол малдардан 1000 мал құралған болатын. Өткеннің білмеген, онан тәлім-тәрбие, ғибарат алмаған халықтың ұрпағы – тұл, келешегі – тұрлаусыз.

Біздің қазақ халқы батыр халық.

Қазақ ата-бабасының мүрдесі жатқан жерді қатты қадірлеген, арғы түбіміз осы жерден шыққандықтан біздің тарихымыз да, өткеніміз де осы деп алатын болсақ, өзіміздің жер, атамекен, кең байтақ, өлкеміздің тарихын білу кімнің болсын парызы!

Самұрық Бекдаулет

2 сынып, Байет ЖОМ

Екібастұз

Жетекшісі: Амангелді Р.

Ұлылардың ұрпағы болғым келеді.

«Ұлы болу оңай, ұлылардың
ұрпағы болу одан да қиын»
Халық даналығы

Мен өз елімнің ұланымын. Апай бізге «Сендер егеменді еліміздің ертеңгі ұланысыңдар» десе, анам мені «ұланым» деп еркелетеді. Менің түсінгенім «ұлан» деген атқа лайық болу үшін өз еліңді шексіз жақсы көруің керек.

Анам менің бөлмемді еліміздің кішкентай туы, елтаңба суреті әнұран және жеріміздің картасымен безендіріп қойған. Ондағы мақсаты мені өз ұлтын, отанын мақтан етер азамат болсын дегені ғой. Мен Ескендір Ибрагимов ағамыз салатын «Көк тудың желбірегені» әнін бос уақытымда

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

айғайлап тұрып шырқаймын. Осындай сәттерімде анам менің басымнан сипап: «Сен өте ұлтжанды болып өсіп келесің» деп күледі. «Отанды сүю отбасынан басталады» деген қағиданы енді түсіне бастағандаймын.

Біз әдебиет сабағында өз еліміздің бақыты мен байлығы - оның тәуелсіздігінде екендігі жайлы оқып үйренеміз. Мен өскенде ұшқыш та, суретші де болғым келеді. Қазір мен әлі кішкентаймын. Сондықтан бала қиял мені әр жаққа жетелейді. Үкілеген үмітім мен асқақ армандарым әлі алда деп білемін. Бірақ бір қызығы менің ұлтым деп соққан бала жүрегім «ұлылардың ұрпағы бол» деп үн катады. Демек, мен ұлы елімнің ұлтын сүйген ұланы боламын.

Сарсекеева Айжан

10 сынып , «Жас дарын» мектебі

Павлодар қаласы.

Жетекшісі: Қабылова А.М.

Жарты жаңқам қалғанша, мен сенікі!

Бақытым бар үшінші – Отан деген,
«Құдай деген кім десе, Отан дер ем!»
Оты сөнген жалғанда жан барсың ба?
Ойланбай-ақ кел-дағы от ал менен.

М.Мақатаев

Отаным деп соққан жұдырықтай жас жүрегімнен шыққан осы сөзді айдай асқақтықпен айта аламын. Ата-бабамыздың азаттық жолындағы ерен ерлігінің арқасында осынау іңкәр еткен заманға жеткен елімді мақтаныш етемін. Менің Отаным – Қазақстан, Азияның кіндік тұсындағы ұлан-ғайыр кең өлке, тарихы шексіз, дәстүрі шетсіз ата жұрт. Әні мен күйі шалқыған, сыры мен жыры толқыған ғажайып сұлу сахара!

Талай-талай қас батырлар жанын қиып, қорғап қалған, талай арулар махаббат құрбаны болған, талай тіршілік иесі нәр алып жаралған, талай өзегі өртенген өкінішті жандар мен қуаныштан жүрегі жарыла шаттанған пенделердің куәгері болған қасиетті Отанымыз – Қазақстан!

Сарыарқаның самалындай ескен желімен жарысып, қыр-төсіңнен қырмызы гүліңді құндақтаған, жасыл көрпенде емін-еркін аунап, гүл әтірін иіскеп, енді бір сәтте шалқамнан жатып, жөңкілген ала бұлттармен сыр шертісемін, аяулы анамдай алақаныңды еркелеткен ерке қызың едім мен.

Конкурс сочинений среди школьников
на патристическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Неткен байтақ, неткен ұлы жер едің,
Неңдей күйге жүрегімді бөледің.
Сенде тудым, сенде өстім, сенде өлсем,
Арманым жоқ бұл дүниеде дер едім,

- жеп Қасым ақын толғаған қасиетті мекеніміз – Қазақстан – егемен ел болып, тәуелсіз ел табалдырығын аттады.

Өткен тарихымызды ой елегінен өткізе отырып, ғасырлар қойнауына көз жіберер болсақ, қазақ халқы небір қиын-қыстау кезеңдерді, ауыр күндерді басынан кешірген. Ал әрбір осы тарихи дәуірде жарты жаңқасы қалағанша туған жердің қамы үшін арпалысып, жанын қиған халқымыздың ақ алақандай аяулы азаматтары болды. Қазақ деген – батыр халық. Ол еңкейгенге еңкейеді, шалқайғанға шалқаяды. Шірене қалса, асқар-асқар тауларына сүйенеді, еңкейе қалса, иен елін көреді, қаз-қатар тұра қалса, азаматтығына, өзінің парасаттылығына сенеді. Сөйлесе Қазыбек данадай шешендігі бар, Төле бидей көсемдігі бар, айтыса қалса, дауласа қалса Бөгенбайдай ерлігі бар, Бауыржандай өрлігі бар, Қабанбайдай ірілігі бар, қолынан қиыстырып жол табар Абылайдай тірлігі бар ел.

Қазақ халқы үшін XX ғасыр «тар жол, тайғақ кешулерден», соқтықпалы, соқпақсыз жерден тұратын, отызыншы жылдардан басталып, елуінші жылдардың ортасына дейін жалғасқан сталиндік геноцидті қамтитын зұлмат дүние мен талай жетістікке жеткен қуанышты сәттерді қамтиды. Ойлап отырсақ, қазақ елінің басына бұл ғасырдың тартқан сыйы мен тартуы да мол, қайғы мен қасіреті де аз емес. Даламыз қандай кең болса, халқымыз да қасіретті тағдырмен бетпе-бет тұрғанда сабырлы мінезінен бір танбапты. Қаншама қиындықты бастан өткерсе де, еліміздің бар мақсаты халық болып бірігіп, тәуелсіздікке қол жеткізу болатын. Сан түрлі ұлт пен ұлыстан біріккен еліміз азаттыққа қолын жеткізді.

Бүгінгі Қазақстан – әлемдік аренадан өз орнын ойып алған, Азия мен Еуропаны мойындата білген өжет елдің мекені. Қазақ мемлекеті өз тәуелсіздігін алғаннан бері әлемдік қауымдастықтың біразына мүше болды, көптеген елдермен елшілік қарым-қатынас орнатты. Елдің абыройын, ұлан-байтақ жеріміздің тұтастығын қорғайтын құжаттар мен шартқа қол қойылды.

Туымыз асқақ желбіреп, тәуелсіздігіміз салтанат құрғанына 22 жыл. Тарих үшін қас қағым сәт, азаттық аңсаған Алаш баласы үшін ғасырдан қымбат, мың жылға айырбастамас 22 жыл!

Менің Қазақстанымның тәуелсіздігі әлемдік саясатта өз бейнесін еркін танытқан тұңғыш Президентіміз Н. Назарбаевтың тағдырымен, 1991 жылғы Тәуелсіздік алу жайлы Конституциялық заңмен байланысты басталғандай көрінеді. Себебі еліміздегі тыныштық, төріміздегі Ата Заң, көгіміздегі

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

азаттықтың көк байрағы, ұлттық теңгеміз, республикалық «Ұланның» құрылуы, ЮНЕСКО-ға мүшелікке қабылдану – елдігіміздің, еркіндігіміздің белгісі емес пе? Елбасының, біртуар азаматтардың жанқиярлық істерінен туындаған жоқ па?

Халықтан тумай, туады кімнен алыптар,
Сенсеңіз егер сенуге татыр халық бар.
Бүгінгі мен тарихтағы орын бір емес,
Болашақ өз бағасын берер, анықтар,

- деп Қадыр ақын жырлағандай, Елбасы біреу де, оған қашанда ел-жұрты тіреу болмақ.

Қазір Нұрсұлтан Назарбаев ежелгі қазақтың тарих бетіне енген ұлы ғұлама, аты аңызға айналған тұлғаларымыздың жалғасындай көрінеді. Ол кісінің бастауымен менің Отаным әлемге танылды, елім елдігін көрсетті, ерлігін танытты.

Кемеңгер Елбасының: «Еліңнің ұлы болсаң, Еліңе жаның ашыса, азаматтық намысың болса, қазақтың ұлттық жалғыз мемлекетінің нығайып-көркеюі жолында жан терінді сығып жүріп еңбек ет. Жерің де, елдік де иесі өзің екенінді ұмытпа!» - деген сөздерді елдің ертеңі – бүгінгі ұрпаққа айтқан өсиеті іспетті.

Мен – өркениет өріне қадам басқан еркін елдің өренімін. Бүгін елімнің тарихи беттері тәуелсіз елдің жас түлектерімен, өр өлеңдерімен ашылуда. Біздер де аға ұрпақтай өз қолтаңбамызды қалдыруға ұмтылайық! Өткені адам уақытпен бірге адымдайды, уақытпен бірге өмір сүреді. Жүсіпбек Аймауытов ұлағатты бір сөзінде былай дейді: «Адам баласы ұшқыр ой, көп ақыл, өткір сезім, өнер танып, өзгеден үстем дүние жүзінің қожасы болып отыр». Болашақта өз елінің қожасы да, иесі де – бүгінгі ұрпақ. Өсер еліміздің өскелең ұрпағы – бүгінгі жастар.

Елімнің ертеңі үшін аянбай еңбек ету, оқу оқып, білім игеру, жас тәуелсіз мемлекетімнің ірге тасының беки түсуі, ұлттар арасындағы ынтымақтастық пен достықты нығайту ең басты парызымыз деп түсінемін.

Ғасырдан ғасырға жібек желі болып жалғасып келе жатқан бабалар аманатын орындап жалғастыру біздің еншімізге тиген ардақты іс екенін жүрегіммен сезініп, мақтан етемін.

Ойымды Қадыр Мырза Әлидің мынадай жасампаз жырымен аяқтағым келеді:

Мекен-жұртым, жыр күтіп далаң менен,
Мен далаңнан нәр алып, аман келем.
Екі нәрсе мәңгілік:

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Бірі - өзің де,
Бірі – мендік махаббат саған деген.

Саттарова Айжан

11 сынып, №20 лицей-мектеп
Павлодар қаласы

Мен Қазақстанның патриотымын

Мен қазақпын мың өліп, мың тірілген,
Жөргегімде таныстым мұң тіліммен.
Жылағанда жүрегім күн тұтылып,
Қуанғанда күлкімнен түн түрілген.
Ж. Молдағалиев

Бізге, иә, бұл – бүкіл қазақ жұртының дүйім Қазақстан елінің қызу құштарлықпен, сарқылмас сүйіспеншілікпен айтар, ардақ тұтар асыл лебізі. Ол - өлең, ол - ән, ол – сұлулық, ол – асқақ арман, ол - шалқыған дәулет, көркейген сәулет!

Елдік туымыз тігілген үлкен үйіміз, алтын шаңырағымыз да осында, жастарымыздың да, жақсылығымыздың да, тыныштығымыздың да жаршысы, махаббатымыздың да ұясы – Қазақстан.

XXI ғасыр табалдырығынан аттадық бірақ, соған қарамастан кімде-кім болмасын толғаныста болатыны сөзсіз. Жалындаған толғаныс жас жүрегіме, болашақ өмірге деген батылдық пен нық сенімнің жолын ашқандай. Көптің арманы болған бұл күнді «Алла» бізге көруге нәсіп етті. Осыған шүкіршілік етіп, бабаларымыздың аңсаған мақсат-мұратын жандандыруға атсалысайық. Өйткені өркениетке бет алған егеменді еліміздің ендігі болашағы ұрпақ тәрбиесі деген ұлы міндетпен ұштасып жатыр. Онсыз болашағымыздың бұлдыр елес, бос қиял екені даусыз. Сонда не істеу керек? Меніңше, ең алдымен, ел үшін 1941-1945, 1986 жылдары жанын қиған ағаларымыздың ерлігін, батылдығын, ақындарымыздың шешендігін, батыр аналарымыздың төзімділігін жалпы Отанымыздың келешегі үшін аянып қалмаған азаматтар мен азаматшаларды ұмытпай, жас буынға үлгі ретінде тәлім-тәрбие алуына жағдай жасауымыз қажет. Содан соң барып, ұрпағымыздың бойына ұлттық идея, рухани қасиет, патриотизм қалыптастыруымыз керек. «Патриотизм», «Ұлттық идея» дегеніміз не? Ол қара бастың қамы емес, рудың, не тайпаның зары емес, адамзаттың баласы – ұлтымыздың ұлықтығы үшін теңдігі мен елдігі үшін өтейтін әр пенденің

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

қарызы мен парызы болса керек... Сондықтан «Ел боламын десең, бесігіңді түзе» деп М.Әуезов айтқандай, тәуелсіз мемлекетіміздің қолға алып отырған басты мәселелерінің бірі – жастарға жоғары дәрежеде сапалы білім беру, саналы тәрбие беру мәселесіне ерекше көңіл бөлейік. Осы орайда Елбасымыздың «Қазақстан Республикасының азаматтарына патриоттық тәрбие беруге арналған мемлекеттік бағдарламасында» былай деп айтқан: «Қазақ баласын ұлтжандылық, отаншылдық сезімде тәрбиелеу, білім берудің мектепке дейінгі барлық ұйымдардың міндеті.

XXI ғасырда өз ұлтын сүйген, бірлікте болған халық қана тұтастығын сақтап қалады». Мінеки, бүгінгі күннің биік талабы осы!

Қазіргі кезде білім саласына көп көңіл аударылуы, дарынды балаларға арналған көптеген шаралардың жүргізілуі қуантарлық жай. Елімізде білім беру жүйесіне әлі де болса назар аударылса, келешекте Қазақстандағы білім жүйесінің саласы әлемдік деңгейге жететініне сенімдімін.

Қазіргі уақытта нашақорлық проблемасы ең көкейкесті, өзекті мәселе болып отырғаны бәрімізге де белгілі. Оған себеп болып отырған мына жағдайлар: жұмыссыздық, сыртқы ортаның тұрақсыздығы, психологиялық проблемалар. Бұған өмір жолындағы тұлға ретінде қалыптаспаған балалар мен жасөспірімдер аса еліктегіш болады. Әрине, егер отбасында бірлік, ынтымақ пен сыйластық болмаса, онда бала ыстық сезім мен түсіністікті ауладағы топтардан іздемейді, сондықтан бұндай жағдайға тап бола алмайды. Сондықтан жастарды дұрыс тәрбиелеп, нашақорлыққа бүкіл ел болып қарсы тұрып, ертеңгі ел үмітін ақтайтын азаматтардың бойына рухани асыл қасиеттерді дәріптеу – баршамыздың алға қойған мақсатымыз. Адам санасына бесікте жатқан сәбилік кезден бастап, даритын қастерлі нәр бар. Ол құдіреттің аты қазақтың қазақтығын әйгілейтін бірден бір белгі – қазақ тілі деп санаймын. Ұрпағы өз тілінде сөйлеген ұлттың рухы биік. Мен өз басым көп нәрсені осы тіл игеру мен тілдің қадір- қасиетін бағалай білу жайына ерекше көңіл бөле қараймын. Тек қазақ жастары ғана емес, елімізде барлық ұлт өкілдері мемлекеттік тілді меңгеріп, тіл арқылы қазақтың мәдениеті мен салт- дәстүрін дүние жүзіне паш етсе, «нұр үстіне, нұр болар еді ». Қазіргі таңдағы «Тіл туралы» заңның қабылдануы – ана тіліміздің жарқын болашағының алғы шарты емес пе? Келешекте тіліміз биік тұғырға көтеріліп, Радлов, Бартольдтар таң қалған деңгейге жетіп, әлемдік дәрежеге ие болған тілдердің қатарынан көрінетініне сенімім мол.

Біздер Қазақстан халқының қиындықсыз өмір кешіп, күн өткен сайын алмастай шыңдала түскенін қалаймыз. Еліміздің болашағы - келер ұрпақтың қолында, сондықтан да қазіргі қазақ жастары терең білім алып, мәдениеті жоғары адам болуға ұмтылуы тиіс. Қол қусырып қарап отырмай, келешекте Абай атамыз айтқандай: «Дүниеге кірпіш болып қаланып», өркендеуіне

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

септігімізді тигізіміз қажет. Бұлайша ойлау - текті елдің, текті ұрпақтың ғана қолынан келетін іс.

Міне, біздер жер ананың төсінде ғажайып сәулелі күндеріне ұмтылған қазақстандықтармыз. Жаңа ғасыр табалдырығынан нық қадаммен аттағанымызға 14 жыл болды. «Үшінші мыңжылдыққа» бет түзеген Қазақстанның келер күнге қосар үміті, алар үлесі мол деген ой әркімнің-ақ санасына берік орнаған дегенді бүгінде анық айта аламыз. Өйткені Тәуелсіздігін жариялап, өзге елмен терезесі тең түсер дәрежеге жеткен, елу елдің қатарына енуге аяқ басқалы тұрған Қазақстан азаматтарының бойында үлкен күш – жігер бар. Мысалы, ЕХРО-2017 Қазақ жерінде өткізілуі, тұтас республиканың да экономикалық және инфрақұрылымдық дамуы үшін қосымша ынталандыру және өзге елге мәртебемізді мойындатқанымыз деп білемін.

Қорыта келгенде айтарым, мен елімнің келешегін табиғаты таңғажайып, экономикалық аймағы нығайған, төл ұлт өкілдерінің саны молайған, ортақ шаруашылық нарқы дамыған, медицина, білім беру жүйесі озат жолға қойылған мемлекет боларына кәміл сенімдімін. Өйткені, «Мен Қазақстан Республикасының азаматымын, мен қазақ топырағында туып - өстім, еліміздің өсіп - өнуі үшін, Отанымның өркендеп – дамуы, гүлденуі үшін атсалысамын, аянбай тер төгемін», - деп жүз қайтара айтып, ежелден аңсаған елкіндіктің туы жоғары, елдігі берік, тілегі қабыл болып, еліміз аман, аспаны ашық, жастарымыздың нағыз патриот болғанын қалап, ойымды мына өлең жолдарымен аяқтағым келеді:

Үкілі үміт таймасын, халқым,
басыңнан,
Мол бақыт күтем жас ұрпақ
сенен жасырман,
Басқаны қайдан?!
Ұлылық күтем өз басым,
Басталған мынау бәйтерек
Жаңа ғасырдан!

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Скворцова Валентина

6 класс

Павлодарская область

Моя Родина

Когда я была маленькой, я не знала, что моя родина, так прекрасна. Один раз осенью мы поехали на рыбалку за город. Я ехала в машине и смотрела в окно. На скошенных пастбищах паслось множество животных: коров, овец и лошадей, которых пас пастух. Мы приехали на Иртыш. Я вышла из машины и посмотрела на небо, оно было розовое - это был закат. Я подошла к воде и посмотрела вдаль, и увидела как на баржу подъемный кран грузил песок, в воде он отражался замком. Это было так прекрасно как в сказке. Наступила ночь, небо было синее, на нём было много ярких звёзд, и луна так ярко светила, что было светло.

В Алматы расположен известный всему миру каток Медео. В горах расположена спортивная горнолыжная база. А ещё Алматы славится своими яблоками сорта Апорт.

Алматы

Алматы красивый город,
Он сравнится с лебедем.
На деревьях сочные плоды
И солнце светит с высоты.

В Астане есть прекрасное сооружение Бай Терек. С этой постройкой связана прекрасная легенда. На свете было дерево, на котором было гнездо, а в гнезде лежит золотое яйцо. Оно принадлежало жар-птице. Было предание, что тот, кто найдёт это яйцо - будет счастлив. Также в Астане есть Парламент и другие государственные здания.

Ещё Казахстан славится красивейшими горами Алатау. На верхушках этих гор лежат вечные снега. Ещё наша Республика славится подземными ископаемыми. Здесь есть почти вся таблица Менделеева.

В нашей стране много красивых уголков. Для меня нет красивее – Павлодара. Я люблю есть очень красивая набережная с фонтанами и пляж. Еще в нашем городе есть фантастический музей, где представлена в экспозициях история нашего края.

Я люблю свою родину.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Сүйеніш Ерқанат

9 сынып, Парамоновка мектебі

Достық селолық округі, Парамоновка ауылы

Арман жыры алаштың, азатық еді аңсаған.

Азабыңды шеккен ел,
Тозағыңнан өткен ел.
Батысында қар жатса,
Шығысында көктем ел.
Бір шеті мен бір шеті
Жеткізбейтін неткен ел?!
Қ. Мырза Әли

«Тәуелсіздік-барлық қазақстандықтар үшін аса қасиетті құндылық» - деп Елбасы бекерден-бекер айтпаған. Талай ғасырлар бойы осы жолда жан алысып жан берісіп, ереуіл атқа ер салып, егеулі найза қолға алып, ұлан ғайыр осынау атырапты көзінің қарашығындай сақтап ұрпаққа қалдырған баһадүр бабалармыздың арқасы. Тәуелсіздік оңайлықпен келген жоқ, небір алмағайып қиын-қыстау, тар жол тайғақ кешулерді бастан кешіп, ұлттық рухымыздың сағын сындырған тарихи толқулар мен толғаныстарға толы болды.

Ұлттық болмысымыз бен әдет-ғұрып, салт-дәстүріміз, тіліміз бен ділімізден ажыраудың сәл-ақ алдында қалдық. Туған ел, туған жерден қыспақ көріп киелі атамекеннен жыраққа кеткен қаншама қазақ баласы бүгінгі таңда отанға оралып жатқаны тәуелсіздіктің арқасы. Тарих өткенді және болашақты таразылайтын ұлы шежіре, баға жетпес құндылыққа толы тағдыр-тынысы. Сондықтан төмендегі мына бір ойлардан тәуелсіздіктің қандай ұғым екенін, оның қалай келгенін көз алдымызға елестетеді.

Біз бөрілі байрақ ұстаған, батыр жауынгер бабалардың ұрпағымыз. Талай қилы-кезеңді басынан кешкен қайсар мінезді ұлт екенімізді мақтан тұтамыз. Қазақ болып туғанымызға мақтануымыз керек.

Өткеніңе үңілсем қандай ауыр,
Қиындықты көрдің ғой талай дәуір.
Есіркемей ескіні келешекке,
Қадам басу, жоқ сірә туыс бауыр.
Не көремдің өмірде алты алашым,
Өрлік, ерлік күшіңмен қарсыластың.
Қысылтайаң қыспақта жан ұшырып,
Шүберекке түйілген шыбын жаның.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Талай мәрте қанатың қырқылғаннан,
Бетің қайтып көрген жоқ жығылғаннан.
Қолдан бермей ақ туын азаттықтың,
Қорғай білдің қылышын суырғаннан.

-деген ой жадымда жаңғырығады. Азаттық жолында жанын пидә еткен өр мінезді батыр бабалармыздың ерен ерлігі еш уақытта ұмытылмайды.. Егеменді ел болып етек жеңімізді жинағананымызға 20 жылдың жүзі болды.

Осы аралықта айбынды алаш елін төрткүл әлем танып мойындады. Көкбайрағы желбіреген азат елдің әрбір таңы күлімдеп атып, елімізде бейбітшілік пен тұрақтылықтың берік іргесі мызғымастай қалана берсін. Тәуелсіз қазақ елінің іргесін бекітіп, ынтымағын ұйытқан Елбасымыз жасай берсін!

Бүгін менің елімді төрткүл әлем таныған,
Алты алаштың арманын асқақтатқан Нұр ағам.
Сегіз қырлы, бір сырлы кемеңгерлік ісімен,
Қара қылды қақ жарып, тұңғыықтан жол тапқан.
Үзеңгілес өзге мен санасатын елім бар,
Тәуелсіздік, еркіндік шекаралы жерім бар.
Ынтымақты ұйытып тұрмысыңды көтерген,
Елбасының орасан еңбегінің жөні бар.

Сыздыкова Азиза

школа-лицей им. Абая №10
г. Павлодар

Патриотизм.

Что значит слово «патриотизм» в наше время? Мы с гордостью представляем себя патриотами нашей страны. Мы кричим, что мы любим нашу страну и готовы умереть ради неё. Мы говорим, что наша нация достойна всех благ земных, ведь мы самые лучшие, и мы можем достичь многого.

С раннего детства родители учат нас патриотизму, внушая любовь в нашей стране, земле и нации. В школе нам рассказывают о том, как все-таки богата наша страна, как мы сражались за нашу землю и насколько мы суверенное государство. Мы вешаем наш герб высоко, мы поднимаем наш флаг до самого неба, мы поём наш гимн так, как будто поём в последний раз.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Патриотизм - это любовь к своей родине. Мы ценим прошлое своей нации, мы уважаем настоящие стандарты нашего государства и мы планируем светлое будущее нашей страны. Патриотизм – это знание и уважение родной культуры, родных традиций, родного языка. Это любовь и уважение к своим соотечественникам. Этот «патриотизм» настолько великое чувство в наших сердцах, что незаметно перерастает в расизм или же нацизм.

Почему же так случается? Неужели патриотизм это и есть тот же нацизм и расизм, неуважение к другим нациям, ненависть к другим странам, обделение человека из-за цвета кожи или разреза глаз? Если патриотизм это любовь к своей стране, то можно ли назвать любовь наивысшим нравственным чувством?! Если любовь смысл жизни, то можно ли назвать смыслом жизни войны, страдания других безвинных людей?! Значит, любовь равноценна ненависти? Конечно же, нет.

Мы – дети, любим свою страну, ценим каждый миллиметр нашей земли, преданы нашей отчизне, мы готовы пройти через все мучения вместе с нашим народом, ибо мы реликвия, которую передают наши предки из поколения в поколения, все традиции сохраняем мы, мы - семья. Да, и в каждом красиво описанном слове есть одно «но». Откуда все-таки рождается расизм и нацизм? Возможно, все зависит от восприятия человека к словам. Но, учить надо не любить свою страну, а учить делать выбор, выбор любить или не любить.

Меня никогда не заставляли ходить в мечеть, петь гимн или уважать символику своей страны. Да, родители говорили, что так надо, но я довольно упрямый ребенок, который всегда любит все решать сам. Я дошла до этого сама, увидев насколько все-таки прекрасна наша история, воспитание людей. Я полюбила нашу страну искренне, и сделала я это сама. Это – зов сердца. Я знаю, мы достойны того, чтобы каждый гражданин нашей страны был патриотом. Очень важно понимать, что патриотизм - это не только любовь к своему народу или же национальности, но и уважение к другим. Уважение и толерантность – вот что, на мой взгляд, отличает настоящего патриота от расистов и нацистов. Проявляя уважение к человеку другой нации, мы создаем образ своего народа, своей страны. Больше того, хотеть воевать, а не сотрудничать могут только очень глупые и недалёковидные люди. Ведь жить в мире всегда лучше, чем вести кровопролитные войны, в которых мы теряем людей. Теряя людей, мы теряем себя, свою человечность. Быть патриотом – значит любить свою страну и свой народ искренне. Что значит уважать другие страны и национальности. Только человек, понимающий это, является патриотом в полном смысле этого слова.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Сыздыкова Аида

11 сынып, «Зерде» жалпы мектеп

Екібастұз қаласы

Жетекшісі: Нұртаева Н.Қ.

Менің міндетім – Отанға қызмет ету және қорғау

«Мен – қазақпын, мың өліп, мың тірілген.

Жөргегімде таныстым мұң тіліммен.

Жылағанда жүрегім күн тұтылып,

Қуанғанда күлкімнен түн түрілген»

- деп Жұбан Молдағалиев айтқандай, біз не көрмеген қазақпыз? Әйтсе де, қуанғанда күлкімізден түн түрілген қазақпыз. Адамгершілігі, қонақжайлылығы, төзімділігі біздің халықтың мінезіндегі өзге жұрттан ерекше маржан - байлығы.

Бабаларымыз ақ найзаның ұшымен, ақ білектің күшімен жерімізді мирас қып қалдырған. Еңбегі еш кетпеді де. Үміті ақталып, кейінгі ұрпаққа саналы, дана адам билік басына отырды. Олардың арманы орындалып, көсегесі көгерген кезге жеттік. Ең алдымен, досқа адал, дұшпанға қатал болуды, сонан соң досқа күлкі, дұшпанға таба болмауды, рухы биік болып, намысты қолдан бермеуді әрқашан есте сақтаған ел басымыз осы қасиеттерді бізге де үлгі етті.

Әлемде беделі бар бір ұлт болып, бой жазып келеміз. Мен өз елімді мақтан етемін! Ел тірегі – елбасы, Елбасы тірегі – ел екенін де ұмытпағанымыз абзал. Еліміздің патриоты болу, сапалы білім алу, қай салада болса да елің үшін аянбай еңбек ету - біздің міндетіміз.

Ата-бабамыздан бізге мұра болып қалған жеріміз бар. Әрқашанда ынтымақтастығы жарасқан көп ұлтты еліміз бар. Әрине, «біреудің көзі жақсы, біреудің сөзі жақсы» - демекші, маңдайыңнан сипап тұрып, ту сыртыңнан соққы беретіндер де жеткілікті. Осы себептен де біз әрқашан да неге болса да дайын, сақ болуымыз қажет. Сонымен қатар қандай жағдай туындаса да осалдық танытпай, айбар шегіп, мәселені шиеленістірмей, ымыраластықпен шешіп, ел тыныштығын жоғары қоюымыз керек.

Біз қазіргі уақытта патриоттық тәрбиеге көп көңіл бөліп, саналы көзқараспен қарауымыз қажет. Бұған Жүсіпбек Аймауытовтың: «Баланы бұзуға, яки түзетуге себеп болатын бір шарт - жас күнінде көрген өнеге, ол өнеге әке-шешенің тәрбиесі арқылы қалыптасады» - дегені дәлел бола алады. Патриотизм дегеніміз - Отанды сүю деген түсінік. Отанды сүю - өз еліне адал берілгендік, оған қалтқысыз қызмет ету, оның мүдделері мен қауіпсіздігін қорғау. «Үйді қорғау - есіктен, Елді қорғау бесіктен басталады» - дегендей,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

отанды сүю туа сала пайда болатын сезім емес, сәбидің бойында ең алдымен анасына, өз отбасына, мектебіне, туған жеріне деген жылы сезімнен бастау алады. Тұлға есейген сайын біртіндеп ұлт, халық, әлеумет, мемлекет деңгейіне көтеріле беретін бұл сезім адамның бүкіл ғұмырына жалғасып жатады. Әрбір оқушы өз ұлтының тарихын жете меңгеріп, салт-дәстүрін, әдет-ғұрпын бойына сіңіргенде ғана «Елін сүйгеннің еңсесі биік» дегендей, намысы мен ұлттық рухы жоғары деңгейдегі азамат болып қалыптасады.

Отан отбасынан басталады. «Жас бала - жаңа өркен жайған жасыл ағаш тәрізді» - дейді халқымыз. Ата-ана биік шаңырақ көтеріп, берік босаға құрса, үлгілі отбасынан шыққан бала өзін әр кезде бақытты сезінеді. Ал бақытты адамдар өмір сүрген мемлекеттің болашағы зор.

Бақыт деген – мен үшін ата-анамның, туыс - бауырларымның, жақын-жуықтарымның амандығы. Олардың бәрі де дәл осылай ойлайтын болар. Отан деген – біздің үлкен отбасымыз. Аянбай еңбек етіп, Отанға адал болғанымыз, қызмет еткеніміз – оны қорғағанымыз деп білемін.

Отанды сүю, ұлтжандылық – сүйекпен бірге сіңетін, қанмен бірге берілетін сезім. Бүгінгі күні ата-бабаларымыз салып кеткен түзу жолмен жүріп, сол жолды ары қарай дамыту, ескімен жаңаны ұштастыру – Қазақстан халқының міндеті. «Туған жерге туың тік», «Туған жердей жер болмас, Туған елдей ел болмас», «Ер жігіт – елінің ұлты, Намысының құлы», «Туған жер – тұғырың, Туған ел – қыдырың» деп даналарымыз бекер айтпаған.

Ежелгі Түрік қағанаты кезінің өзінде тасқа жазылған Күлтегін ескерткіштерінде ел билеушілерінің отаншылдық үлгісі көрініс тапқан. Төле, Қазыбек, Әйтеке билер, Ақтамберді, Бұқар жыраулар және XX ғасырдың басындағы ұлт зиялылары мен қайраткерлері отаншылдықты сөзбен ғана емес, іспен де өнеге етіп көрсете білді. Қазыбек би: «Атадан жақсы ұл туса, Елінің туы болады. Атадан жаман ұл туса, Көшінің соңы болады», Әйтеке би: «Өмірім - халықтікі, өлімім ғана - өзімдікі» деп халыққа қызмет етудің, Отаншылдықтың айнасы бола білді. Тәуке хан заманында қазақ қоғамында Отаншылдық байлықтан да жоғары бағаланды.

Сайып келгенде жас ұрпаққа ата-бабаларымыздың азаттық үшін арпалысып, сол жолда құрбан болған Сырым батырдың, Исатай мен Махамбеттің, Кенесары ханның, 1916 жылдың құрбандары: Әлихан Бөкейхановтың, Мұстафа Шоқайдың, үш тұлпардай билеріміздің, Абай, Ағыбай тәрізді қайраткерлер тәлім алған өз халқымыздың ұлттық тәрбиесін қолға алмай, оның үлгілі жолдарын жеткізуіміз мүлде қиынға түсетіні айдан анық. Осы тұста Қайрат Рысқұлбековтерді осы ұлы тұлғалармен қатар қойғым келеді. Өткен ғасырлардағы, үстіміздегі ғасырдың басындағы қанды шайқастар, ірілі-ұсақты небір көтерілістер, ең ақырғысы тарихқа «Желтоқсан оқиғасы» деген атпен енген, кейіннен «Желтоқсан» ұлт-азаттық көтерілісі

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

деген бағаға ие болған. 1986 жылғы жастар мен студенттердің жанкештілігі, тәуелсіздікке қан төгіссіз бейбіт жолмен қол жеткізу үшін арпалысқан ел ағаларының ерен ерліктері халық санасынан өшер ме?!

Тарихымызда ерекше орны бар, бәріміз куәсі болған халқымыздың қасіреті мен ар намысына, сонымен бірге мақтанышына айналған бұл оқиғаның алғашқы құрбандары Қайрат Рысқұлбеков, Ләззат Асанова, Ербол Сыпатаев, Сабира Мұхамеджановаларды еске алып, есімдерін ұрпақтан ұрпаққа жеткізу, олардың рухына тағзым ету – парызымыз.

Қазақ елінің әр перзенті елін, отанын қорғауға дайын болуы керек. Бір сөзбен айтқанда өз елінің патриоты болуы шарт. Бүгінгі оқушы – ертеңгі мемлекет болашағы. Ол мектепте алған тәлім-тәрбиесін болашақ қоғам дамуына үлес қосатыны сөзсіз. Сондықтан да баланы «қазақ патриоты» негізінде тәрбиелеу тек отбасы міндетіне жатпайды, мектеп, ұстаздарға да негіз болады. Патриоттық тәрбие бүгінгі өмірден оқшауланбайды, қайта жаңа өмірмен қауышып ұлттық тәрбиеге жана мән береді. Ұлттық тәрбие дегеніміз - ұлттық тәрбие үлгілерімен әлемдік идеяларды қабылдап, ненің тозық, ненің озық екенін тани білу, өрісі мен дүниетанымы кең азаматтарды тәрбиелеу.

Қазақстан Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың еліне сіңірген еңбегі зор. 20 жыл уақыт ішінде елімізді аяғына тік тұрғызып, көркейтуде. Қазақ жері ұлан-байтақ, табиғи қорларға өте бай мемлекет екені айдай әлемге аян. Сол себептен көзі жайнап, жаулап алғылары келетіндердің де саны аз емес. Алайда осындай қиындыққа қарамай: «Арпалыспен келмесе, шынайы азаттық бола ма? Оңайлықпен келсе, оның қадірі бола ма? Қадірі жоқ нәрсе қолда ұзақ тұра ма?», «Тәуелсіздік туын тігуге қаншалықты қажыр-қайрат керек болса, оны құлатпай сақтап қалуға соншалықты қажыр-қайрат керек», - деп, елімізді қорғауға үндейді. Иә, Қазақстан - тәуелсіз, дербес ел! Тәуелсіздік туымен бірге Қазақстан тамырын терең тартып, жапырағы жайқала бастады. Тәуелсіздік арқасында қазақтың асыл арманы асқақ әнге айналды, өзге дербес елдермен тереземіз теңесіп, керегеміз кеңейді. «Тіл - ұлт байлығы» дегендей, өзіміздің ең қымбат қазынамыз - ана тіліміздің де маңдайындағы жұлдызы жарқырайды. Мұның барлығы ата - бабаларымыздың ат үстіндегі атқарып, алты малтаны ас етіп, мың өліп, мың тірілген, қылышын қаншама ғасыр қанға малып жеткен мұраты - Тәуелсіздік арқасында.

Тәуелсіздіктің желбіреп тұрған туын болашаққа жеткізетін, әнін әлемге әуелететін бүгінгі ұрпақ, біз боламыз! Аға - ұрпақтың бұл бағдарламасын жалғастыратын да біз. Тәуелсіздік бізге, біз тәуелсіздікке қызмет етеміз.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Танибергенова Асем

11 сынып, Еңбекші ж. б. б. орта мектебі
Железин ауданы, Еңбекші ауылы
Жетекшісі: Жамбусинова Ж. А.

Үлгілі ұрпақ

Еліміздің болашағы – ұрпақ тәрбиесінде, еліміз егемендік алып, өз алдына отау тігіп өзінің ішкі – сыртқы саясатын өзі шешетін болды. Бүгінде аршаның міндеті – әдет - ғұрпымызды, салт-дәстүрімізді жандандырып, ұлттық сана-сезімі жоғарыт әрбиелі ұрпақты өсіру.

Бала тәрбиесі ең алдымен, аға ұрпақтың жас жеткіншекке деген сүйіспеншілігі мен қамқорлығынан, ұрпақтан-ұрпаққа жалғасқан адамгершілік ізгі қасиеттердің жиынтығынан туындайды. Атадан балаға ұласатын ұлттық құндылықтар үлкендердің әңгімесінен, іс-қимылынан танылып, сезім арқылы жүректен жүрекке беріліп отырған. Сондықтан егеменді ел жастарының санасына осы ұлттық ұлағатты қасиеттерді сіңіре білудің мәні зор.

Ұлттық құндылықтар арқылы тәрбиелеудегеніміз-халықтың ғасырлар бойы жинақтап, іріктеп алған тәжірибесі мен ізгі қасиеттерін жас ұрпақтың бойына сіңіру баланың қоршаған ортадағы қарым-қатынасын, дүниетанымын, өнерге деген көзқарасын және соған сай мінез-құлқын қалыптастыру. Ғұлама Абай баланың бойына алты қасиет пен үш асыл мінез-құлық сіңіру парыз деген.

Әрбір адам ең алдымен өз халқының перзенті, өз Отанының азаматы болу керегі екенін, ұлттың болашағы тек өзіне байланысты болатынын есте ұстауға тиіс. Оның осындай тұжырымға тоқталуына ұлттық әдет-ғұрыптар мен дәстүрлер көптеп көмектеседі. Солар арқылы ол жалпы азаматтық әлемге аяқ басып, өз халқының игілігін басқа халықтарға жақында, түсінікті ете алады.

Әдептілік – әртүрлі жағдайда мінез-құлық ережелеріне сәйкес өзінді ұстай білу. Әдепті адам өзін, өзгелерді ыңғайсыздық жағдайға қалдырмайды. Өзгелердің ісіне жөнсіз араласпайды, дөрекі түрде, намысқа тие немесе мысқылдай сөйлемейді, біреудің дене кемістігін бетіне басып айтпайды. Әдепті адам өз мінез – құлқы мен іс-әрекетіне сын көзбен қарап, өзін-өзі тәрбиелей алады.

Табиғаттың бар жаратылысы, құбылысы адамға тән теңеулермен айтылады. Себебі адамның көп мінезі табиғаттағы құбылыстарға ұқсайды. Тіпті жаздың жарықтығы, ыстықтығы ашық жарқын адамға ұқсайды. Әдемі, сұлу жандарды гүлге, көктемге балайды. Қыстың кең тынысын, ақ қарын абзал адамға, самалымен желпіп еркелететін күзді ерке

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

балаларға ұқсатады. Табиғаттағы сұлулық адам жүрегінен орын алса, сол адамның жаны сұлу болады. Табиғат адамдар әдемі болсын деп сан алуан гүлдерін сыйға ұсынады, ұлдарының емендей мықты болуын ойласа, қыздарының қайыңдай нәзік майысқанын қалайды. Ал табиғаттың әсемдігі адам жанын тазалыққа, сұлулыққа, төзімділікке тәрбиелейді. Қазақ халқы ұл дүниеге келгенде ел қорғайтын азамат туды деп мақтанады. Сондықтан да ұл баланы асқар тауға, алынбас қамалға, алмас қылышқа, қайратты бүркітке теңейді. Ал қыз дүниеге келгенде өмірге, елге көрік берер қыз туды деп, мәзмейрам болады. Сондықтан да қыз бала тән сұлулығымен ғана емес, жан сұлулығының байлығымен өмірді мәнді де сәнді етеді. Оларды гүлге, күнге, айға теңейді. Адам табиғаттан сұлулықты, әдемілікті үйренеді.

Қай заманда болмасын адамзат алдында тұратын ұлы мұрат міндеттерінің ең бастысы - өзінің ісін өмірін жалғастыратын салауатты саналы ұрпақ тәрбиелеу. Ұрпақ тәрбиесі келешек қоғам қамын ойлау болып табылады. Ал ұрпақты жан-жақты келбетті етіп өсіруде халықтық салт-дәстүрлердің тәлім тәрбиелік, білім танымдылық ролі орасан зор. Өзге халықтар сияқты қазақ елінің ұрпақ тәрбиесі жөнінде атам заманнан бері жиып-терген мол тәжірибесі бар. Аға буын өз бойындағы ізеттілікті, қайырымдылық, кішіпейілділік, әдептілік, елін-жерін, Отанын сүюшілік ең асыл қасиеттерін жас ұрпаққа күнделікті тұрмыста үнемі үйретіп, қаны мен жанына сіңіріп келеді.

Жер жүзінде екі мыңнан астам ұлт пен ұлыс тіршілік етеді десек, солардың әрқайсысының өзіне ғана тән әдет-ғұрыптары мен салт-дәстүрлері бар. Олар – халық мәдениетінің аса мәнді құрамдас бөлігі, одан ол халыққа жататын адамдар мәдениетінің деңгейі, рухани байлығы, басқа ұлттар мен ұлыстардан, халықтардан айырмашылығының барлық белгілері анық танылады. Сонымен қатар салт-сана, дәстүр қатып-семген, мәңгі өзгермейтін нәрселер емес.

Дәстүрсіз халық жоқ. Ол тарихи негізінде қалыптасып ұрпақтан-ұрпаққа берілетін әдет-ғұрып жалпыға бірдей әдеп, инабат нормасы болып табылады. Дәстүрлердің жалпыға ортақ ең маңызды қызметі – адамдар арасындағы өркендеп және өзгеріп отыратын тұрақтылықты ретке келтіріп отыру.

Дәстүрдің тағы бір қызметі – жақындастыру. Мұның тарихтағы айқын көрінісі – рулық қауымдастықтар, олардың ауызбірлігі, тұтастықтарын сақтауға ұмтылушылық “Кімнің жерін жайласаң, соның жырын жырлайсың” деген мақал осыған байланысты айтылған.

Адамның жақсы көңіл-күймен, шын ниетпен, адал сезіммен амандасуы, оның ізеттілігі мен әдептілігін көрсетеді. Айналасындағы адамдардың барлығына да күлімдей қарап, ақ ниетімен сәлем беретін балаларды үлкендер

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

«әдепті бала» деп атайды. Балалардың сәлемдесуіне қарап-ақ, олардың әдептілігін байқауға болады. Халық даналығында «Сәлемдесу - әдептілік бастауы» деп тегін айтылмаған. Ендеше баланың басты қарым-қатынас жасауының басты әліппесі сәлемдесуден басталады.

Сонымен үлгілі ұрпақ болу үшін, жастарымыз адамгершілікті, отансүйгіш, өз халқының тарихын, тілін білу міндетті. Атадан қалған дәстүрлерімізді қастерлеп, соған тырысуымыз керекпіз. Өйткені елдің болашағы біздің қолымызда.

Тастемір Жанболат

10 сынып, әскери мектеп-интернат

Павлодар қаласы

Мұғалімі: Смағұлова Г.Т.

Елбасымен - болашақтың іргесін бірге қалаймыз!

Қазақстанның тәуелсіздігі бейбіт жолмен келді. Қазақстан өз тәуелсіздігін көптеген жастардың өмірлерінің құнымен алды. Кім біледі, егер сол ызғарлы желтоқсанда жастарымыз көтеріліске шықпаса, бүгінгі күніміз не болар еді. Мүмкін тағдырымызда солай жазылған шығар, жастар өз дегеніне жетті. Мемлекетіміздің құрылуының бірінші сатысы осылай аяқталды. Уақыт өтіп, қазақ халқы тұңғыш рет өз Елбасын қолдады. Ел тәуелсіздігі мерекесінің қарсаңында Елбасы Қазақстан халқына Жолдауын арнады. Бұл Жолдау Қазақстан халқының болашақтан күтетін нәтижелерін анықтаумен ерекшеленді. «Қазақстан – 2030» Стратегиясы отыз үш жылдың ішінде емес, он бес жылдың ішінде орындалғанына бүгін куә болып отырмыз. Елбасы атап өткендей, Қазақстан Республикасы әлемдік деңгейде қалыптасып үлгерді. Енді Елбасы дамыған 30 елдің қатарынан көрінетін Қазақстан қандай болуы керек, қандай басымдықтар жүзеге асырылуы тиіс деген сұрақтарға жауап іздеп, ел алдына жоғары міндеттер қойды. Бұл міндеттердің орындалуына, Қазақ елінің тыныштығының сақталуына, экономикасының күшеюіне әрбір қазақ азаматы мүдделі екеніне тоқталды.

Осы ретте Елбасы Қазақ елінің барлық азаматтарына алты үлкен міндет артты. Біріншіден, артымыздан еріп келе жатқан ұрпақтың жат жұртта емес, өз елінде өсіп, өмір сүруге құмартуын арттыру, соған жағдайлар жасау, туған жерінің иесі екендігін сіндіру. Екіншіден, барлық этностар құқықтарының теңдігін сақтау. Үшіншіден, қазақ тілі мен ұштұғырлы тіл саясаты. Елбасы қазақ тілі біздің рухани негізіміз екенін, еліміздің болашағы қазақ тілінде екенін, қазақ тілі 2025 жылға қарай өмірдің барлық саласында

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

үстемдік етіп, кез келген ортада жаппай қолданыс тіліне айналып, шын мәніндегі мемлекеттік тіл мәртебесіне көтерілгенде, біз елімізді «Қазақ мемлекеті» деп атай алатынымызды атап өтті. Мұндай сөздер көпшіліктің күткені еді. Төртіншіден, мәдениет, дәстүр және даралық. Елбасы қазақтың күрделі мәселелерін ашық айтып, ішкі тұтастықты бұзуға дәмеленген рушылдық, жершілдік секілді алып-қашпа әңгімеден бойды алыс ұстауға шақырды. Қарға тамырлы қазақтың түбі бір екенін әрқашан есте ұстау керек. Бесіншіден, ұлттық интеллигенцияның рөлі. Алтыншыдан, ХХІ ғасырдағы Қазақстандағы дін туралы ойлану керек. Өйткені қазіргі кезде дін мәселесі ушығып кетейін деп тұр. Жастар дәстүрімізде жоқ діни ағымға салынуды әдетке айналдырып барады.

Халық қолдаған Елбасы тәуелсіздікке қол жеткізген сәттен бастап өз елін жарқын болашаққа бастап келе жатқаны бәрімізге мәлім. Қазақ елі – аз уақыт ішінде көп табыстарға қол жеткізді. Жазық жерде мемлекет құрып, астана орнату әрбіреудің қолынан келмейді. Көптеген жылдар бойы елімізді басқарып, қамымызды жеп, жеріміздің шекарасын тыныштықта сақтап келе жатыр. Алға аршындап ұмтылу үшін бізді ұлы мақсаттар мен ауқымды міндеттер жетелеп тұруы тиіс. Елбасымыз қазақ еліне сондай қанатты идеяны ұсына білді. Президентіміздің сөзі мен ісінің арасында алшақтық болмайтынын жақсы білетін халқымыз бұл идеяға үлкен үміт артады және абыроймен жүзеге асатындығына берік сеніммен қарайды. Бүгінгі Қазақстанның басты мақсаты - экономикасы дамыған, бәсекелестікке қабілетті, ең дамыған 30 елдің қатарынан көріну. Ал жастар бұл асқақ ойды ісімен дәлелдемек. Біздің Елбасымызға қолғанат керек. Сондықтан, жоғары білім алуға үміт күтіп жүрген жастарға қол ұшын беруден Елбасымыз аянбайды. Себебі, жастар - жаңа көзқарастың бағыттаушысы. Біз - жас ұрпақ-Қазақстанды әлемнің биік шыңдарына көтере аламыз. Біздің мақсатымыз — білімімізді нығайтып, келешекте өз еліне жаны ашитын, азаматтық намысы бар, қазақтың мемлекетінің нығайып-көркеюі жолында жан терін сығып жүріп еңбек ететін мемлекетіміздің нағыз азаматы болу.

Менің қазіргі уақытта жан- жақты білім алып, рухани өрісімнің кеңеюіне ықпал етіп отырған — әскери мектеп. Мен осы мектептің табалдырығын аттап, білім нәрін сусындап жүргенімді зор мақтаныш тұтамын. Бұл мектепте оқып жүргеніме екі жыл толып қалды. Біз мектептің табалдырығын алғаш әскери Ант қабылдаудан бастадық. Өмірдің жаңа сатысын енді басқандаймын. Осы курсанттармен бірге тез есейіп кеткенімді байқамай қалдым. Бұл мектептің өмірі барлығынан да өзгеше. Бізді «офицерге лайық бол» деп тәрбиелейді. Адалдық пен адамгершіліктің ақ жолына салады. «Адалдық», «Ар», «Адал еңбек», «Батылдық» деген сөздер жанымызға жақын, үйреншікті. Ал сол алдымызға қойған міндеттерді бұлжытпай орындау —

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

біздің парыз. Мектеп дарынды балаларға арналған болғандықтан, бұл жерде ең білімді, білікті, күшті, озат курсанттар оқиды. Қазақстанның түпкір-түпкірінен жиналған балалар осы мектепке келіп, аңсаған армандарын жүзеге асыруда.

Біз бәріміз бір атаның ұлымыз. Бәріміздің де туған жеріміз біреу – ол қасиетті қазақ даласы. Бұл дүниеде біздің бір ғана Отанымыз – тәуелсіз Қазақстан. Біз болашаққа көз тігіп, тәуелсіз елімізді «Мәңгілік Ел» етуді мұрат қылдық. Осы идеяны әрқайсысымыз сезініп, өмірлік сабақ ретінде түйсек, осы жолда бар әлеуетімізді салсақ, 2050 жылы мұрат еткен «Мәңгілік Елге» жететінімізге сенімдімін.

Мен - Қазақстанның патриотымын, сондықтан туған жерімнің жарқын да баянды болашағы үшін аянбай еңбек етемін!

Тастен Дана

8 класс, АОО «НИШ»

г.Павлодар

Руководитель: Оразалина К.Р.

Моя родина - мой дом

Казахстан – моя родина, отчизна, родная земля, мой дом и моя муза. Сказано немало искренних слов о любви к своей Родине. Она живет в глубине души каждого из нас. Истинный патриот своей страны должен ценить и знать прошлое своих предков и чтить их память. Недаром сказано: «кто не знает своего прошлого, у того нет будущего». А наше будущее и будущее нашей страны тесно связано. Как сказал глава государства Нурсултан Абишевич Назарбаев: «...насколько качественным будет уровень здоровья, интеллекта и образования каждого гражданина, настолько высокой окажется конкурентоспособность государства в системе мирового сообщества». А это значит что будущее нашего государства в наших руках! Так давайте же пробудем чувство патриотизма и гордости и будем делать все для процветания и роста благосостояния населения. Ведь наша страна - это наш дом.

Учителя и многие взрослые люди часто говорят нам о том, то что мы, это будущее страны. Поэтому мы должны становиться лучше с каждым днем, вкладывать все свои силы в свое будущее, тем самым улучшая и изменяя будущее своей страны. Люди которые вкладывают что-то в будущее – реалисты. Так давайте же будем ими! И впервые очередь чем думать что может сделать для нас страна, давайте думать что мы можем сделать для нее. Конечно, сейчас мы приносим не так много пользы и для родины, и для дома. Но мы должны брать пример со своих родителей. Каждый раз они покупают в

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

дом новую и красивую мебель, пытаются осветлить его и сделать более уютным. Но мы должны брать шире, воспринимая свою страну как свой родной дом. Каждый гражданин должен гордиться своим государством и любить его всем сердцем. Ведь когда-то Цицерон сказал: «Нам дороги родители, дороги дети, близкие, родственники...но все представления о любви к чему-либо соединены в одном слове – отчизна. Какой честный человек станет колебаться, умереть ли за нее, если он может принести этим ей пользу?».

На земле более шести тысяч народов и народностей и только более двухсот стран, где одна из них-Казахстан. Наша молодая страна входит в число пятидесяти лучших стран мира. И это очень хороший результат. Но если заглянуть глубже, то мы увидим, как нелегко далась нам свобода. Наши предки изо всех сил боролись за нее, за будущее своей страны. Сколько людей погибало на поле боя, сколько людей бросались под огонь ради своей отчизны и товарищей! Сотни людей умирало от рук врага, но несмотря ни на что они боролись до последней капли крови. Поэтому мы должны оправдать их надежды и доказать, что они погибли не зря. Ведь если представить, что наши родители, дяди и тети, братья и сестры, бабушки и дедушки, которые не чают души в нас, погибли напрасно, и это уже не вернуть... поставьте себя на их место, и почувствуйте боль, которую чувствовали они когда-то. Представим людей, которые попали в плен врага, или отважных солдат, которые бесстрашно бежали им на встречу, бежали на встречу к смерти. Как когда-то сказал Гомер: «Знаменье лучшее – за отечество храбро сражаться». Так давайте соберемся с силами и поднимем нашу Родину – Казахстан!

Төлеубаева Айымгүл

5 сынып, Қараағаш орта мектебі

Ертіс ауданы

«Ер еісімі - ел есінде»

«Ерлік өлмейді, ер ұмытылмайды»-демекші соғыс жылдары еліміз үшін де, бүкіл әлем халықтары үшін де, есте қаларлық кейінгі ұрпаққа үлгілі, өнегелі жыл. Бүкіл дүниежүзілік соғыстың аяқталуына биыл алпыс тоғыз жыл толып отыр.

Ардагер аталарымыздың, әкелеріміздің, ағаларымыз бен әпкелеріміз жастардың бойында Отанның абыройы мен бостандығын қорғаған ардагерлер үшін мақтаныш сезімін тудыратынына сенімдімін. Ардагерлерге ілтипат көрсету парызымыз.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Сол бір ел басына қайғылы бұлт үйірілген шақта қолына қару алып елін, жерін қорғауға аттанған жұрт есінде қаларлық ерлік жасамаса да, сол қырғынға қатысқанның өзі үлкен ерлік дер едім.

Біздің Қараағаш ауылынан да 40-қа тарта ардагер жауынгерлеріміз Отан үшін жанын қиған. Олардың 20-ға тартасы елге оралып, қалғандары елінің келешегі үшін қан майданда оққа кеудесін тосып, туған – туысқандары мен ауылдастары «Отаны үшін ерлікпен қаза тапты» деген қағаздарын алған. Өздері өмірден өткенімен, жаумен шайқасқан ата-бабаларымыздың ерлігі тарих қайнауынан орын алып, отандастарының жадында мәңгіге сақталады.

Сол сұрапыл жылдардың тарихи беттерін ақтарып өтсек. 1941 жылғы 22-маусымда таңғы сағат 4.00-де бейбіт шырт ұйқыда жатқан Кеңес Одағына фашистік Германия тұтқылдан шабуыл жасады. Шекарашылар қасық қандары қалғанша ұрыс жүргізді. Бірақ жау ішкерілеп ене берді. Сол кездегі фашистік Германияның мақсаты бүкіл кеңес халқын құлға айналдыру, жерін басып алу еді. Дегенмен, еліміздің бірлігі, ынтымақтастығының арқасында жеңіп шықтық. Кеңес әскері дұшпанға ойсырата соққы берді.

Өткен ауырпашылық кезеңінің бірі- әр үйдің жанұясына жара салған, талай боздақтар от кешкен, талай боздақтар әз-түссіз хабарсыз кеткен, ол – Ұлы Отан соғысы. Сол соғысқа аттанған майдангерлеріміз бірі: Іләш Серғазинов, Әментай Кәрімов, Ақылбаев Қайыржан Жақияұлы, Мұхамеджан Құсайынов, Қожан Серікбаев. Қараағаш ауылында осы ауырпашылық кезең жай айналып кеіпеді. Әр отбасының «тірегім» деген ерлерінің бәрі соғысқа кеткенде, ауылда кәртәміш, қауқарсыз шал-кемпірлер мен бұғанасы қатпаған жас балалар қалған еді. Сонда да Қараағаш ауылы соғысқа кеткен ерлерінің орнын жоқтатпай, барлық қиыншылыққа төзе білді. Ала таңнан қара көлеңкеге дейін өгізбен жер жыртып, қолмен тұқым сеуіп, азапты күндерді бастан өткізіп, еңбек еткен азаматтардың бірі – Кенжебай Абенов және оның өмірлік жұбайы Орынбасар апай туралы біраз әңгімелеп өтсем.

Кенжебай Абенов 1927 жылы туған. Көп балалы жанұяда, он алты баланың отасында өсті. Сегіз жасында шешесі қайтыс болды, інілері Төлебай мен Сабыр екі жаста жетім қалды. Әкелері Әбен қария тоқсан жасқа келіп қайтыс болған. Он алты баланы картоп пен балықпен өсірген.

Кенжебай жетімдіктің зардабынан ерте есейіп, сегіз жасынан колхоздың бұзауларын бағып, еңбекке ерте араласады. Соғыс басталғанда жас бала ауылдың бронмен соғыстан алып қалған Какен Шайхын, Зайныш Сұлбаев, Зәкуля Аужанов сынды ауыл азаматтарымен соғыс уақытындағы ауыр да қайнаған еңбек майданына інісі Төлеубай екеуі қара жұмысқа

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

араласады. Сол соғыс кезінде жұмыстың барлығы қолдың қара күшімен атқарылды. Лавогрейканы қолмен сүйреп, жинаған масақты ауылға әкелген.

Соңыстың ауырпашылығын көрген майдангерлерімізді айтатын болсақ, сан жетпейді. Қасықтай қаны қалғанша жас жанын шүберекке түйе жүріп елін, жерін қорғаған азаматтар аз емес. Олардың көбі сол майданда қалса, аман-есен сол қырғыннан елге оралып келгендер де бар. Атап айтсақ: Қараағаш ауылының ардагері Укужанов Дос 1914 жылдың 10 қазан күні Павлодар облысындағы, Ертіс ауданының, Чапаевка (Қараағаш ауылы) колхозында қарапайым шаруа отбасында дүниеге келген. Соғыс және еңбек ардагерінің балалық шағы ауыртпашылығы көп, қиын жағдайда өтті. Әкесінен жас айырылып, отбасының жауапкершілігі мойынана түсті.

1939-1941 жылдары кеңестік борышын атқарған, Фин соғысына қатысқан.

1941 жылы Москва қорғанысына қатысып, медальмен марапатталған.

1946 жылы еліне оралады. Колхоздағы жұмыстарға белсене қатысып, алғашқы комсомол ұйымының хатшысы болды.

1951 жылы жігерлі азаматты Шарбақты техникумына оқуға жіберіліп, оқуды бітірген жас комсомол егіншілер бригадасында жетекшілік қызметін атқарды.

1978 жылы құрметті демалысқа шықан соғыс және еңбек ардагері Дос Укужанов атамыз «Ұлы Отан Соғысы» ордені, «Берлинді алғаны үшін», Кеңес Одағының маршалы Г.К. Жуковтің және «Еңбек ардагері» медальдармен марапатталған.

1997 жылы 83 жасында майдангер атамыз дүниеден кетті.

Ертіс ауданы, Иса Байзақов ауылының тумасы Шайкенов Әлихан 1943 жылы соғысқа аттанып, Отан қорғау жолындағы шайқаста төрт рет ауыр жараққанған. Ерлігі үшін медальдармен марапатталынып, елге оралады. 1947 жылы отбасы құрып, он бала өсірген. «Ертіс правдасы» газетінде редактор болып қызмет атқарады. 1953-1984 жылдары М.Горький орта мектебінде ұстаз, оқу ісінің меңгерушісі, мектеп директоры болды.

Қайыргелді ағай 1913 жылы, Ақтоғай, Ертіс ауданының шекарасында орналасқан Ахмет ауылында дүниеге келген. 1942 жылдың 17 қаңтарында әскер қатарына шақырылып, Ленинград майданында соғысқа кірген. Алты ай соғыстан кейін жараланып, бір айдай емделіп, қайта майданға аттанады. Ленинградты қорғау кезінде ауыр жарақат алады. Қасындағы жауынгерлер өлдіге санап, жерлеуге уақыттары болмай, басқа өлгендермен бірге жертөле ішіне тастап кеткен екен. Қанша уақыт өткенін кім білсін, есін жиса, жертөледе өлгендер арасында жатыр.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Соңғы күш-қайратын жинап, жанына батқан жараға қарамастан, өмірдің бір күніне деген ұұштарлық әл берген болар. Еңбектеп зорға шығады. Бақытына орай осы маңда байланыс жүргізіп жүрген жауынгерлерді кездестіріп, әуелі медсанбатқа, госпитальге жіберіледі.

Алты ай емделіп, 1943 жылдың мамыр айында 2-ші топтағы мүгедек, әрі қарай әскерге жарамсыз деп танылып, елге қайтарылады. Елге орала салысымен жұмыс іздеп Он жылдық совхозының бірінші бөлімшесіне меңгеруші болып тағайындалады. Осы қызметті табан аудармай 30 жыл абыромен атқарып, 1973 жылы зейнеткерлікке шыққан.

Міне, Отанымыздың түпкір-түпкірін мекендеген әр отбасынан Ұлы Жеңістің жақындауына елеулі үлес қосқандар жетерлік, ендеше сол қанды қырғынға қатысқан әр азаматтың аты ұмытылмақ емес. Қаһармандықтары, ерлігі, отаншылдығы үшін шексіз алғысымды білдіремін. Біздің қымбатты ардагерлеміздің ерліктері мәңгі өлмейді. Ұрпақтың жадында мәңгі сақталады!

Адамға ең қымбатты – Отан! Адамға бәрі табынса да, Отан табынбайды. Отан үшін жан қиған боздақтарымыздың ерлік істері жас ұрпақтың жадында мәңгілікке ұя салған. Бас көтерген азаматтардың бәрі майданға аттанды. Осы азаматтардың үркердей бір шоғыры жау шебінің ар жағында жүріп, сонау Белларусия, Украина жерлердің төрт жыл бойы фашизммен арпаласты. Ақ қырау қыста, апатп жазда, жылауық күзде олар бір тыным, бір тыныштық көрмеді.

Бұл соғыстың салған жарасы әлі күнге дейін барлық ұлттың жүрегінде жазылмады, әлі де сақталуда. Осы жарқын өмірді сыйлаған әке, аға, әпкелеріміздің ерлігі мәңгі үлгі. Бүгінде біз дербес, тәуелсіз елміз! Осы күнге жеткізген ата-бабаларымызға мың алғыс! Еліміздің әрі қарай гүлденуіне, дамуына біздер, болашақ жауаптымыз. Өз үлесімізді қосуға әрқашан дайынбыз!

Тусумбекова Индира

7 сынып, Шөптікөл мектебі

Павлодар облысы, Баянауыл ауданы

Жетекшісі: Бұғыбай Л.

Мәңгілік Ел- Мәңгілік тіл

Енді ешкім өзгерте алмайтын бір
ақиқат бар. Ана тіліміз Мәңгілік Елімізбен
бірге Мәңгілік тіл болды. Оны даудың

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

тақырыбы емес, ұлттың ұйтқысы ете
білгеніміз жөн.
Н.Ә.Назарбаев

Тіл қай ұлтта болса да, қай елде болса да қастерлі, құдіретті. Ол әрбір адамның бойына ана сүтімен бірге еніп, қалыптасады. Тіл байлығы-әр елдің мақтанышы. Ол атадан балаға мұра болып қалған баға жетпес мұра.

Менің ана тілім шексіз бай өте көркем тіл. Қандай ақын, жазушы болса да өз ана тілін жырлауға тиісті. Сол сияқты менде өз ана тілім туралы тебірене ой толғасам деймін.

Мен жаңа ғасыр перзентімін. Президентіміз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтің халыққа арнаған жолдауында: «Ендігі ұрпақ – Мәңгілік қазақтың перзенті» -деп жас ұрпаққа үлкен үміт артады.

«Әсіресе, жастарға мынаны айтамын: Бұл Стратегия сіздерге арналған. Оны жүзеге асыратын да, жемісін көретін де сіздер, осы жұмысқа атсалысыңыздар, елдің болашағын барша халықпен бірге жасаңыздар» -деп жастарға және елінің ертеңі болатын жас ұрпақ бізге үлкен сенім жүктеп отыр.

Мәңгілік Ел болу біздің қолымызда, сондықтан да сабағымды жақсы оқып, жақсы бір мамандық иесі болып, елімнің өсіп өркендеуіне өз үлесімді қосамын деп ойлаймын. Мәңгілік Ел ата-бабаларымыздың сан мың жылдар бойғы асыл арманы.

Ол арман әлем елдерімен терезесі тең қатынас құрып, әлем картасынан ойып тұрып орын алатын Тәуелсіз Мемлекет атануы еді. Бұл армандар ақиқатқа айналды. Мәңгілік елдің ірге тасын қаладық.

Президентіміздің жолдауын газет-журналдан оқып, ұстаздарымыз да әбден санамызға сіңірді. Оқыған кезде, мені тіл туралы айтқан ойлары қатты жігерлендірді. Жолдауда: «Қазақ тілі бүгінде ғылым мен білімнің, интернеттің тіліне айналды. Енді ешкім өзгерте алмайтын бір ақиқат бар.

Ана тіліміз Мәңгілік Елімізбен бірге Мәңгілік тіл болды! Оны даудың тақырыбы емес, ұлттың ұйытқысы ете білгеніміз жөн» -деп айтқан ұранды сөздері әр қазақтың, әр қазақстандықтардың санасына жетер деп ойлаймын.

Осы орайда ұлттың ұлы ұстазы Ахмет Байтұрсыновтың айтқан мына бір қанатты сөзі ойыма оралады. «Тілі жоғалған халықтың өзі де жоғалады» -десе, жерлес ақынымыз Жүсіпбек Аймауытов: «Ана тілі - халық болып жасалғаннан бері оның жан дүниесінің айнасы, өсіп өніп түрлене беретін, мәңгі құламайтын бәйтерек» -деген.

Меніңше, қай ортада жүрсекте, мектепте, отбасында қазақ тілінде сөйлейтін болсақ тіліміздің мәртебесі артады деп ойлаймын. Ана тілінің топырағында көктеп, ауасынан тыныс алмаған өнер де білім де өміршең емес. Тіл - ұлт болып қалыптасудың ең бірінші шарты. Басқа тілдердің

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

көлеңкесінде қалып қоймай, өз тіліңнің терезесін өзге тілмен тең ету, оны жан –тәнімен сүю «ұлттым», «тілім» деп соққан ұлтжанды әрбір адамның үлкен әріппен басталатын «Азаматтық парызы» екенін ұмытпау керек.

Қазіргі таңда тіліміздің қолдану аясы кеңейіп ,қанатын кеңге жайып келеді. Бірақ та құрбы –құрдастарымыз, достарымыздың арасында тілімізді шұбарлап сөйлейтіндер көптеп кездеседі.

Мен Мәңгілік Елімнің ертеңімін. Болашақта өз елінің иесі бүгінгі мектеп оқушылары. Олар –біздер. Мен өзім туралы жазатын болсам:

Мен киелі де қасиетті, табиғаты әсем Баянауыл топырағында дүниеге келдім, Шөптікөл жалпы білім беру орта мектебінде 7-сыныпта оқимын . Менің туған топырағымда қаншама дарынды тұлғалар дүниеге келді десеңші! Осы тұлғалардың өмірін дәріптей отырып, оқуымды жақсы оқып, терең біліммен қаруланып, келешекте өзім таңдаған мамандық иесі болып Мәңгілік Елімнің өсіп, өркендеп дамуына, Мәңгілік тілімнің көркеюіне өз үлесімді қосамын өзіме үлкен сенім артамын.

Тұрархан Қымбат

11 сынып, №10 лицей-мектеп
Павлодар қаласы

Елім деп соғар жүрегім

Мен өз халқымды сүйемін.
Оның мені бала кезімнен сабыр мен
парасатқа баулығынын мақтан
тұтамын. Басымды иемін!
Назарбаев Н. Ә.

Еуразияның кіндік тұсында ұлан-байтақ жеріміз бар қазақ даласының келбеті бағзы бір ежелгі атам замандардан өзінің ұлы рухын жоғалтпай, күні бүгінгі үшінші мыңжылдықта да асқақтығын танытып отыр. Атыраудан Алтайға дейін созылған ұлан-ғайыр кең өлке, тарихы шексіз, дәстүрі шетсіз ата-жұрт. Әні мен күйі шалқыған, сыры мен жыры толқыған ғажайып сұлу сахара!

Жұмыр жердің бетіндегі қаншама елдің даму тарихы өз алдына бөлек әңгіме. Адам баласы жаралғаннан бері руға, ұлт пен ұлысқа бөлініп, өздерінің қаншама мемлекеттерін құрып келді. Соның бір айғағы ретінде қоғамдық дәуірлеген кезеңдерден, қиыншылықтар мен қырғын соғыстардан, отаршылдық пен бодандықтардан өтіп, күні кеше жиырма жыл бұрын жеке

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

мемлекеттік тәуелсіздігіне қолы қайта жеткен бейбіт елімнің, бүгінгі асқақ Қазақстанның, ұлы рухы мен мұндалап тұр.

Тәуелсіздік! Қасиетті де құдіретті осы бір ұғымның тереңіне зер салып, ой жіберейін. Бұл тәтті сөздің тұңғиығында ата-бабамның ғасырлар бойындағы асыл арманы, азаттық жолында құрбан болған талай-талай боздақтардың ізі мен ұрпаққа қалдырған мәңгі өшпес аманаты жатыр. Ұлан даланың жас перзенті – кеңпейіл қазақтың азаттық мұратындағы сан түрлі күрестері және тағдыр талайы жазған “тар жол, тайғақ кешу” іздері жатыр. Жаңа ғасырмен бірге келген ел тәуелсіздік жылдары – азаттық ұранын ұрпағына ұлағаттаған бабалар үрдісінің жалғасы.

Отар болдым, от кештім, суға баттым,
Күнін кештім шарқ ұрған шағаланың.
Енді бүгін көрдім мен қазағымның
Азаттықты бақытқа балағанын!

– деп, дүние құндылығы бостандықта екенін Бауыржан Жақып та жырлап өтіпті сол бір жылдарда.

Өмір көші үнемі қозғалуда, азаттықтың ұраны әр қазақтың бойындағы қанға дарып, уақыт ағымымен сылдырап ағуда. Ел мен жер тарихы күн санап өзгеріп, өркениетке қарай дами түсуде.

Өткен тарихымызды ой елегінен өткізе отырып, ғасырлар қойнауына көз жіберер болсам, қазақ халқы небір қиын-қыстау кезеңдерді, ауыр күндерді басынан кешірген. Сонау ерте заманда халықтың арман қиялынан туған ел қорғандары – Алпамыс, Қобыланды, Тарғын сынды батырларымыз, Монғол шапқыншылығы кезінде туған қаласы Отырарды қасық қаны қалғанша ерлікпен қорғаған Қадырхан ел тірегі, ел панасы бола білді емес пе?! Қазақ халқы Жұбан ақын айтқандай, «мың өліп, мың тірілген» халық. Күлтегін, Білге қаған, Елтеріс қаған билеген көк түрік заманындағы көк сүңгілі қақтығыстар, әлем әміршісі атануға ұмтылған Шыңғыс хан тұсындағы ат сауырынан қан кешкен алапат шайқастар мен жоңғар шапқыншылығы кезіндегі жойқын соғыстар, қала берді қандыбалақ Ресейге бодан болғаннан кейінгі жолбарыс жүректі Кене хан мен арыстан білекті Наурызбайдың, Исатай-Махамбеттің, Сырымның, Жанғожаның, Есеттің ұлт азаттығы жолындағы көтерілістері ен даланы еркін жайлаған ержүрек қазақ халқының үнемі қанатын қырқып, қатарын селдіретумен болды. «Ақтабан шұбырынды, алқакөл сұлама» аталған халықтың ұлы апаты уақытында ел бірлігін сақтап қалған Абылай, Әбілқайыр хандардың ел-жұртына сіңірген еңбегі, халық басына қайғы орнаған қысылтаяң жағдайда атақты Төле, Қазыбек, Әйтеке билеріміздің еш мүдірмей сөз бастаған тапқырлықтары, Жоңғар шапқыншылығын талқандаған

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

қаһармандар Қарақарей Қабанбай, Қанжығалы Бөгенбайдың ерлікке толы өмірі өз алдына жыр-дастан болса, «ел үмітін ер ақтар, ер атағын ел сақтар» демекші, кешегі дүние жүзін бір сілкінткен Ұлы Отан соғысының батырлары, Отанының тәуелсіздігін қорғауға, ошақ басының амандығы, болашақ бақыты үшін күресуге жауға аттанған – Бауыржан Момышұлының, қарапайым қазақ қыздары Әлия мен Мәншүктердің қайталанбас ерліктері, Желтоқсан құрбандары Қайрат, Ербол, Ләззат сынды жастарымыздың батыл істері – біз, жас ұрпақ, үшін үлгі-өнеге, тағылым мектебі.

Иә, сүйікті Отанына, атамекеніне деген сүйіспеншілік алауы мен перзенттік сезімі нағыз батырды қан майданға, жер қорғауға аттандыра болса, нағыз ақынды жырлататын да – осы күш. Қай халықта болмасын, өзінің кіндік қаны тамып, туып-өскен еліне, жеріне деген ыстық ықыласын, терең сезімдерін өлеңге қосып, өз өлкесінің тау-тасын, дархан даласын, аққулы көлін жырламаған ақын кемде-кем.

Халқымыздың от жалынды, зор таланттарының бірі, ұлт перзенті Мұқағали Мақатаевша айтылған «бірінші бақытын ойының алтын кенін берген халқы, кейінгі бақытын тас жүректі тілімдеген тілі, келесісін күдіретті Құдайға теңеген Отаны» деп есептелген адамзаттың асыл бесігі – жұмыр жерді қалай сүйіп, қадірлейтіні сезілетін ұран әр қазақтың жүрегінің лүпілімен үндесіп тербелуі керек. Ал азулы ақынымыз Әбу Сәрсенбаев “Туған жер” өлеңінде терең ой-сезімін:

Уа, Туған жер, топырағыңнан жаралдым,
Алабыңнан арманыма нәр алдым.
Тұнығыңнан сүзіп іштім сендегі
Алтын арай таңғы жұпар самалдың,

-деген жасампаз жолдар арқылы береді. Көңілі дархан, ақпейілді қазақ халқы – тумысынан сағы сынып көрмеген батыр халық, тілдің майын ағызған дана халық. Туған жерді осылайша «білектің күшімен, найзаның ұшымен» қорғап қалған ата-бабаларымыздың ерлігі мен ақын ағаларымыздың талантына бас иіп, тағзым етемін!

Еркіндік аңсаған халық тілегі бүгінгі таңда күнмен күліп, арайлап атқан ақ таңның нұр шапағын шашып тұр. Бостандықтың жиырма жылында жүз жылдарға татитын қадамдар жасалуда. Конституциямыз дүниеге келіп, елдіктің нышандары айқындалды. Тәуелсіздігіміздің айғағындай, елдігіміздің белгісіндей, алтын күндей Елтаңбамызды, желбіреген көк байрағымызды көргенде, әуелеген әнұранымызды естігенде бойыңды ерекше бір асқақ азаматтық сезім баурайды. Қазақ тілі қазақ халқының ана тілі, Мемлекеттік тіл болып қабылданды. Тарих толқынының өмір-теңізіндегі жөңкілісімен, қилы-

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

килы оқиғалар қабаттасқан тағдырдың жазуымен қалыптасып, жүзден астам ұлт өкілдері Қазақстан атты ортақ атамекенде жасампаз істерге толы ғұмыр кешуде. Ал Астанамыз болса, жыл сайын гүлденіп, Еуразия кіндігіндегі әсем қалалардың біріне айналып келуде. Ұлттық теңгеміздің де мәртебесі өсіп жаңа келбетке ие болды. Тұңғыш рет қазақтың батыр ұлдары Тоқтар Әубәкіров пен Талғат Мұсабаев ғарышқа ұшып, мерейіміз көтерілді. Республикалық “Ұланның” құрылуы, БҰҰ мен ЮНЕСКО-ға қабылдану, осының барлығы – елдігіміздің, еркіндігіміздің белгісі, Елбасымыздың ұлылығы мен көрегендігінің арқасы. Американдықтар Дж. Вашингтонын, орыстар І Петрді, түріктер Ататүрікті пір тұтады. Оларды өздерінің шын мәніндегі мемлекеттігінің негізін қалаушы, ел тағдырының ең бір қиын кезеңінде тізгін ұстап, ту көтерген тарихи тұлғасы ретінде құрметтейді. Ал біз үшін болса осындай текті де дара тұлға – Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев. Сол себепті егеменді ел болып, іргемізді бүтіндеп отырған кезде ұзақ жылдар бойы отаршылдық тұзағына түскен ұлттық санамыз қайта жанданған жылдан бері еркіндіктің елеулі елесін сезіне алғандығымыз бір ғанибет емес пе?!

Сөйтіп, еліміздің іргетасы қайта қаланып, ұлтымыздың бесігін түзеу үшін ат жалында жанталаспен өткізген жиырма екі жыл да артта қалды. Тәуелсіздіктің арқасында елімізге құт қонып, ырыс үйіріліп, ортаға үлкен сыбаға түсіп тұр. Төле би бабамыз айтқандай, тек қолға қонған бақыт құсын үркітіп алмай, жұмыла кірісіп, кеңесіп шешіп, елдіктің тұғырына әрбір азамат құс болып қона білсе – ел болғанымыз сол.

Түптен келген тарих тек ғылым үшін зерттелмейді. Ол, ең алдымен, тарихтан тағылым, сабақ алу үшін зерттеледі. Сол қалың тарихымыз туралы өткір де, ірі, патриот ақынымыз Жұбан Молдағалиевтың өзі былай жазған:

Тарих ол – уақытқа ұқсас толмайтуғын,
Қадайды қасыңа әкеп шалғай туын,
Тарих ол – бір ғаламат алтын көпір,
Ұрпақты ұрпақтарға жалғайтуғын.

Еркін елдің жас қырандары, XX ғасырдың басындағы зиялыларымыз таңдаған білім мен білік жолын басшылыққа алып, туған еліміздің тәуелсіздігін сақтауға, талай теперішке тозбаған ұлтымыздың асыл мұрасын, салт-дәстүрін, биік рухын қастерлеп, ұрпақтан-ұрпаққа жеткізуге парыздармыз. Бұл игі мақсат жолында халқымыздың “Алтау ала болса, ауыздағы кетеді, төртеу түгел болса, төбедегі келеді” деген дана мақалын әрдайым жадымызда ұстап, бірлікті, тұтастықты ту қылып көкке көтеруіміз керек. Тәуелсіздіктің құны мен қадірін азаматтық сана, патриоттық жүреппен түсіне білгеніміз жөн. Сондықтан келешек жас өреннің «қазақ» деп соққан

**Конкурс сочинений среди школьников
на патристическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

жүрегін еркін елдің ертеңгі кезінің бетке ұстар тірегі ретінде ескерсек, болашаққа нық басып, тереземіз тең болатыны еш бүкпесіз айдан анық.

Ежелден аңсаған еркіндіктің туы жоғары, елдігі берік, тілегі қабыл бола берсін демекпін!

Утеубаева Д.

11 класс школа №3

Руководитель: Гора Т.И.

АЛМАЗ МУБАРАКА ЖАМАНБАЛИНОВА

Любой человек на Земле – это прежде всего звено в цепочке передачи генной информации, создатель и продолжатель своего рода. Человек многогранен. Он интересен как личность, как профессионал, как общественно значимая единица, а ещё он интересен в воспоминаниях своей семьи. Именно на этой грани Мубарака Жаманбалинова, моего прадедушки, хочу остановиться в своей работе и восполнить облик журналиста, поэта, общественного деятеля и дорогого моему сердцу человека, тем, что оставил после себя, какую жизнь прожил.

Известный казахский писатель Кадыр Мырзалиев, выступая на страницах республиканской литературной газеты «Казак адебиеті», назвал Мубарака Каримовича одним из немногих талантов, который достойно служит казахской детской литературе, обогащая ее своим творчеством.

Такая высокая оценка одного из столпов современной казахской литературы может только радовать почитателей творчества Мубарака Каримовича. Его первый сборник стихов для детей "Айна-булак" (Зеркальный ручей), который открыл имя автора для массового читателя, вышел в свет в далеком 1956 году, а последний его сборник "Алма ағашы" (Яблоневое дерево) издан в 2011 году. Между двумя сборниками 56 лет, которые не пропали даром для поэта. В эти годы он порадовал детей десятками книг. Не буду утомлять вас перечислением сборников, это ни к чему. Назову лишь книгу "Балгын гулдей балакан", которая вышла в свет тиражом 26 тысяч экземпляров! Какие были восторженные отзывы со стороны известных критиков и писателей.

Ряд стихов моего прадедушки вошли в школьные учебники и учебники для внеклассного чтения, были переведены на другие языки. Не остались в стороне и литературоведы. По детским стихам Мубарака Каримовича защитили учебную степень кандидата филологических наук несколько преподавателей Павлодарского университета и пединститута. Профессор

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

А.Бакреденова издала монографию отдельной книгой под названием "М.Жаманбалинов".

Его старший сын - мой дедушка, Гельмиден Мубаракович, 40 лет проработал в областной и районных газетах "Звезда Приитышья", "Иртыш" и "Ертыс нуры", издал книгу "Воспоминания журналиста" и продолжает заниматься творчеством. Он награжден знаком "Почетный журналист Республики Казахстан". Младший сын, Талап, тоже стал журналистом. Прадедущка посвятил сыновьям одну поэму и два стихотворения. Внук Мубарака Каримовича, 9-летний Канат, знает наизусть свыше 60 стихов деда и недавно стал победителем областных Мубараковских чтений.

Мой дедушка Мубарак Каримович Жаманбалинов был свидетелем трагических событий- голода 1931-1933 годов, когда половина населения Казахстана. Пострадала и семья Жаманбалиновых.

Дочь Гельмидена Мубараковича, Алия работает в республиканской газете "Казахстанская правда". После окончания школы и вуза я тоже хочу стать журналистом. Прадедущку я всегда называла Улкен ата, то есть большой дедушка. Он был большим и уважаемым человеком. Моя мама, Мадина Гельмиденовна, была любимой внучкой моих прадедущки и прабабушки. Вот что рассказывала мне моя мама о своем дедушке, Мубараке Каримовиче.

Воспоминания мамы: «О нашем дедушке написано очень много. Все знают его как писателя, поэта, краеведа, акына. Человека не равнодушного к происходящему в нашей стране, крае. Он действительно, сделал очень много для нашего края и людей в отдельности.

Наш ата был человеком большой мудрости, силы воли и духа. Его трудно было назвать домашним человеком. Он часто ездил, встречался с людьми, очень много писал. Он был личностью с большой буквы. Помните слова А. Чехова: «В человеке все должно быть прекрасно: и лицо, и одежда, и душа, и мысли», уверена, что ата был согласен с этими словами. Потому что он собственным примером доказывал это. Нашего дедушку нельзя было назвать стариком. Он был статный и подтянутый, знал толк в одежде, всегда имел хорошо поставленную речь.

С самого детства я знала, что мой дедушка писатель. Видела, как к нему приходят и приезжают издалека разные люди, как он подолгу сидит, закрывшись в своем кабинете и что-то пишет. Мы привыкли, что дедушка что-то бормочет себе под нос и не замечает и не слышит никого. Но чуть повзрослев, я поняла, что именно так рождаются его стихи. До конца, я все же не осознавала, какой мой дедушка. Наверное, потому что я принимала это за должное. А, вот, моя дочь Диана, кажется, поняла это раньше, чем я. Однажды, когда ей едва исполнилось четыре года, к ней пришла подружка - соседская дочь, которая старше на год, Диана повела ее в зал к книжному шкафу,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

вытащила книгу, автором которой был ата и с большой гордостью в голосе произнесла: «А эту книжку мой ата написал!!!». Я тогда была очень удивлена и одновременно счастлива, что мой ребенок уже в эти годы понимает такие серьезные вещи.»

Мой дедушка, Гельмиден Мубаракovich, в своей книге "Воспоминания журналиста" целую главу посвятил биографии и творчеству своего отца. К 100-летию Иртышска была выпущена книга "Иртышск", куда вошли очерк о прадедушке и несколько его фотографий. Дочь Гельмидена Мубаракovichа, Алия работает в республиканской газете "Казахстанская правда". После окончания школы и вуза я тоже хочу стать журналистом. Прадедушку я всегда называла Улкен ата, то есть большой дедушка. Он был большим и уважаемым человеком. Моя мама, Мадина Гельмиденовна, была любимой внучкой моих прадедушки и прабабушки.

Наш дедушка любил ребятню, и они отвечали ему взаимностью. Он часто с ними разговаривал и шутил. Он очень любил всех нас - внуков и правнуков. Но, чужие дети получали больше внимания, чем мы. Это участь общественного человека.

Ата всегда помогал людям, которые к нему обращались, даже, если это требовало от него серьезных усилий. Но нас - детей и внуков он приучил всего добиваться самим. Как раз в этом и кроется неоценимая помощь. Ведь, если человек добивается всего сам, он вырабатывает характер, ценит достигнутое и сможет добиться большого успеха. Это он доказал лично. Когда дедушке оставалось жить всего несколько дней, я спросила у него: «Ата, что было принципом твоей жизни и есть, о чем ты жалеешь?». Он мне ответил: «Принцип всей моей жизни - это справедливость. А жалею лишь о том, что не могу больше ничего сделать для людей». Думаю, эти слова сказали вам многое и ответили на вопрос, каким был наш ата. Наши дедушка и бабушка прожили счастливую совместную жизнь, длиной в 59 лет. Воспитали четверых сыновей, девятерых внуков и пятерых правнуков. Они являются достойным примером для каждого из нас, как муж и жена, как мать и отец, бабушка и дедушка, также, как личность в отдельности. Большое счастье быть частью их жизни.

7 ноября 2012 поэту, журналисту, моему прадедушке Мубараку Жаманбалинову исполнилось бы 89 лет. Я обещаю, что не только буду всегда помнить заветы любимого ата, но и, где бы я не была, буду пропагандировать его творчество. Я, как и дедушка, хочу стать журналистом, продолжить династию.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Файзуллин Арслан

9 класс, АОО «НИШ»

г. Павлодар

Руководитель: Оразалина К.Р.

Моя Родина – моя гордость

Родина... Родной край... Родная земля....Сколько красивых, теплых слов сказано о ней! Родной земле посвящены удивительно нежные, проникновенные строки известных поэтов, задушевыми песнями воспето ее величие. Уверен, что в сердце каждого человека, взрослого или еще юного, живет любовь к той земле, где он родился и вырос, где произнес первые слова, услышал нежные колыбельные песни мамы, почувствовал тепло ее рук. Все самое хорошее и дорогое связано именно с Родиной: родные и близкие, окружающие тебя с детских лет, друзья, с которыми не хочется расставаться, заветные мечты и планы, для осуществления которых нужно учиться и добиваться все новых и новых успехов. Эта трепетная любовь, чувство искренней привязанности ко всему и выражается в слове Родина. Она закладывается с самых первых дней, с рождения человека. За нее во все времена честные и благородные люди, не колеблясь, готовы были совершить подвиг, а ради свободы и благополучия своего народа даже отдать жизнь.

Издавна наш народ славился щедростью, стремлением к свободе, умением защитить свой очаг. Ничто не сломило стойкий дух казахов, сумевших уберечь свою землю от набегов врагов, выстоявших в многочисленных битвах и сохранивших самое главное - свободу и независимость. Моя Родина гордится храбрыми батырами, талантливыми жырау и акынами, поэтами и писателями, которые воспевали любовь к казахской земле, призывали любить и уважать друг друга, сохранять мир и заботиться о будущем. Магжан Жумабаев, Сабит Муканов, Габит Мусрепов, Иван Шухов... Эти имена знают все. В честь многих знаменитых земляков в моем городе установлены памятники, открыты скверы, их именем названы улицы и школы. Мое поколение стремится сохранить все самое лучшее, что накапливалось веками. Безграничной радостью наполняется сердце, когда слышу слова восхищения о нашем крае, о Казахстане. Горжусь, что живу здесь и являюсь гражданином этой страны. За годы своей независимости Республика Казахстан смогла завоевать авторитет в мировом сообществе. Наш Президент Нурсултан Абишевич Назарбаев уверенно ведет к новым достижениям и делает все для благосостояния народа и процветания страны.

Настоящее моей Родины - это мирная жизнь казахстанцев, это великолепная столица Астана, это города, в которых строятся дома, это люди,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

улыбающиеся друг другу при встрече, это наши ветераны и все старшее поколение, это студенты и школьники, которые получают хорошее образование, чтобы в дальнейшем стать достойными гражданами Республики Казахстан. Любить свою страну — это любить и ее народ. Именно ему посвятили жизнь многие великие люди, настоящие сыны своего Отечества.

Народ - это главное богатство моей Родины. На казахской земле под одним шаныраком живут и трудятся люди более ста двадцати национальностей. Я особенно ценю мир, дружбу, взаимопонимание, согласие, царящее на нашей земле, и понимаю, что все это зависит от нас самих!

Халикова Махаббат
11 класс, школа-лицей №6
г. Экибастуз

С чего начинается Родина?

Родина. Наверняка, для каждого человека это слово обязательно что-то значит, и каждый человек по-своему даст понятие Родины. Моя родина - Казахстан. Я здесь родилась, живу и учусь. Я горжусь тем, что я живу именно в этой стране, где царит порядок и спокойствие, где правит государством замечательный президент, благодаря которому это всё и соблюдается - вся эта идиллия спокойствия и уверенности. Как сказал наш президент Назарбаев Н. А. в своём послании народу Казахстана: «Мир и согласие, диалог культур и религий в нашей многонациональной стране справедливо признаны мировым эталоном». И мы уверены в своем будущем! Ведь наш президент делает всё, чтобы мы жили счастливо и уверенно себя чувствовали.

В нашей стране единой семьей живет 17 млн. человек, представителей 140 этносов и 17 конфессий. Я восхищаюсь тем, как дружно уживаются в нашей стране люди разных национальностей, говорящие на разных языках и исповедующие разные религии. Всех нас - людей совершенно разных, объединяет общее: мы - народ Казахстана. Наша родина - Казахстан: мирная, свободная, богатая и многонациональная! Разве можно не любить такую страну? Мы гордимся нашими бабушками и дедушками, ведь благодаря им наша Родина существует, благодаря им мы живем, они защитили нас от врагов, а президент держит страну в своих руках так, чтобы все было мирно не только внутри нашей страны, но и за ее пределами, по отношению к другим странам. Нет земли лучше Родины, нет людей лучше, чем на Родине. Что такое Родина? Родина - это отечество. Родина - это страна, это место где ты родился! Когда я

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

задала себе вопрос: «С чего начинается Родина?», - то мне сразу вспомнились слова М. Матусовского:

«С чего начинается Родина? С картинки в твоем букваре,
С хороших и верных товарищей, живущих в соседнем дворе.
А может, она начинается, с той песни, что пела нам мать,
С того, что в любых испытаниях у нас никому не отнять»,

- я разделяю точку зрения Матусовского, и наверное, я не ошибаюсь, если скажу, что ощущение Родины приходит каждому из нас именно в детстве. Родина - начинается с самых первых лет нашей жизни. Родина - это твоя страна, твоя область, твой город, твой район, твой дом. Родина - это песочница во дворе, в которой ты играл всё детство. Это сугробы, в которые ты падал со смехом.

Родина - это береза перед твоим окном. Родина - это облака, это солнце, это смех счастливой мамы, это твоя школа, это твои учителя. Это всё то, что никогда невозможно забыть и вычеркнуть из своей жизни. Это когда ты чётко знаешь, что это - твоя Родина. Даже если тебе придется покинуть то самое место, где ты родился, ты всё равно, спустя года - будешь помнить то место, где ты родился. Каждая деталь, каждый миг, связанный с Родиной у тебя навсегда останутся в памяти. Ты всегда будешь хотеть вернуться на то место, где прошли твои дни, начиная от самого рождения. Даже воздух той местности, где ты родился, будет казаться таким родным, в отличии, от другой местности, где, возможно, ты уже по каким-либо обстоятельствам живешь, потому что каждому родная земля - рай.

В заключении я могу сказать, я считаю, что лучше Родины нет земли, что пробуждение в сердцах каждого казахстанца чувства патриотизма послужит основой успеха и развития нашей Родины - нашего Отечества.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Хамитов Нурбек

11 класс, СОШ №2

п. Майкаин

Руководитель: Есенова Л.М.

Неповторимые щедрости Баянаула

Баянаул - благословенная земля,
здесь должен быть земной рай.

Асан - Кайгы.

Для меня, как и для большинства людей, чувство Родины в большом смысле дополняется еще чувством Родины малой, то есть в смысле родных мест, где я родился и живу. Так как малая Родина навсегда остается в нашей ребяческой душе.

Я люблю свою малую Родину - Баянаул, люблю каждый ее уголок, где бы он не находился. Мой край прекрасен во все времена года. Зимой ветви высоких и маленьких елей и сосен покрыты тяжелыми шапками белого снега. Летом очень много цветов. На березовых опушках цветет иван-да-марья, синеют колокольчики, высоко поднимается иван-чай, белеют кашки, и еще множество цветов с прекрасными названиями пестреют повсюду. Елки густо зеленеют, в лесу нарядно и тихо. Весной в лесу радостно, шумно, пахнут набухшие почки, звонко поют птицы. А осенью лес еще красивей и нарядней. Золотом покрыты березы, костром горят осины, зеленеют молодые елочки и сосны. Под ногами шелестят опавшие листья, под ними видны шляпки поздних грибов. Цветут еще кое-где лесные цветы.

Баянаул - прекрасный горно-лесной оазис с прозрачными озерами, причудливыми скалами. На горы можно смотреть и смотреть. Внизу лиственные леса... Выше - леса темные, хвойные... Еще выше - серые скалы. Все в горах необычно. Кажется, что земля встала на дыбы. Я даже наблюдал такое явление, когда внизу шел сильный дождь, а наверху светило солнце. Мне нравится бывать в горах. Там я всегда чувствую чей-то пристальный взгляд. Мне кажется, что это хозяин гор обходит свои владения и следит за порядком.

Приходилось ли вам ночевать в лесу? Это незабываемое ощущение. Ночью можно услышать всю музыку леса. Можно подумать, что все звери, птицы и насекомые родились на свет певцами и музыкантами. А что творится утром! Кажется, невидимый дирижер поднял палочку, и лесной хор запел прекрасную утреннюю песню. В такое солнечное утро на траве повсюду

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

блестят алмазы. Это капли росы собрались в листьях и катаются по нему. Я собираю росинки в ладоши, пью и чувствую себя бодрее.

На северо-западе и северо-востоке небольшие возвышенности постепенно переходят в степи. Степь, как море. Когда возвращаешься после отдыха домой, видишь, как по степному ковыльному морю катятся волны... Степь струится и течет куда-то за горизонт. Ветер, как беркут, мчится на распахнутых крыльях. Особенно красива степь на закате. Смотришь и не - налюбуйешься этой картиной.

Впереди еще одна достопримечательность моего края. Это родник, священное место. Сюда приезжают люди испить студеной воды, загадать желание, вдохнуть чистого воздуха и набраться сил. Я не знаю, откуда берет этот ручей начало. Но я представляю весь проход ручья через лес и горы. На пути завалы, камни, густая трава и низины. Путь ручья – это длительный путь борьбы за жизнь.

Земли Баянаула по праву называют «землей обетованной», «райским уголком». И люди на такой земле просто обязаны быть необыкновенными. Моя земля щедра талантами. Я не буду перечислять имена знаменитых людей, выходцев Баянаула. Они и так известны далеко за пределами Казахстана. Но есть одно место, где мы часто бываем. Это священное место «Мәшһүр Жүсіп кесенесі». Эта Земля покрыта тайной. Но одно могу сказать с уверенностью, что человек, побывавший здесь, становится чище, благородней душой:

Дастархан у нас, как степь, широк,
Горы высоки и величавы.
Сколь гостеприимен мой народ,
Каждым, кто бывал здесь,
Отмечалось.

Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область

Хамитов Нурбек

11 класс, СОШ №2

п. Майкаин

Руководитель: Есенова Л.М.

Мой дедушка – защитник Родины

С непривычки трудно на фронте,
А казаху трудно вдвойне:
С непривычки к взводу, к роте,
К танку, к пушке, ко всей
войне.
Постепенно привыкли к
грохоту
Учителя и чабаны.
Приросли к океанскому рокоту
Той Великой и Громкой
войны.
Б.Слуцкий.

Все дальше и дальше уходят в прошлое военные годы. Но память о тех, кто приближал великий День Победы, живет. Много пришлось пережить каждому в те суровые годы. Эти дни стали грозным испытанием и для народов Казахстана. На огневых рубежах сражались около 1 млн. 200 тысяч казахстанцев. Они героически боролись за каждый клочок земли русской и участвовали в освобождении стран Европы.

Среди посланцев Казахстана был и мой дедушка. Мой дедушка Хамитов Шамкен Хамитович родился в 1922 году. Когда ему исполнилось 18 лет, его призвали в армию. А через год началась война. И он уходит на фронт. Дедушка прошел через всю Россию и дошел до Берлина. Он воевал на Первом Украинском фронте, форсировал реки Днепр и Днестр, участвовал на Курской дуге. Дважды был ранен. Закончил войну в звании старшего лейтенанта.

После окончания войны дедушка стал работать учителем математики в школе. А выучился на учителя еще до армии в учительской семинарии. Его сокурсником был Герой Советского Союза Канааш Камзин.

Мой дед не помнил своих однополчан. Поэтому после войны он ездил в Москву в честь 25-летия Победы и в честь 35-летия Победы, чтобы вместе с товарищами вспомнить боевые дни, помянуть погибших друзей. Всю жизнь он посвятил обучению и воспитанию детей. Ушел из жизни в возрасте 84 лет и похоронен на местном кладбище.

**Конкурс сочинений среди школьников
на патристическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

Мой дедушка не сможет уже встретить очередную мирную весну. Но он достойно прожил свою жизнь, оставив детей, внуков, учеников, которые продолжают дело его жизни.

Шалабай Еркежан

11 сынып, Ы. Алтынсарин атындағы гимназия
Павлодар қаласы

Ұлы түркі елінің қара шаңырағы – бүгінгі ұрпақ қолында

«Ел боламын десең, бесігіңді түзе!» - деп дана халқымыз айтқандай, керегесі кең, шаңырағы көк күмбезді аспанмен жарасқан, келешегі кемел ел болу үшін, алдымен, тәрбие керек. Ел болдық, бірақ бесігімізді әлі де түзей алмай жүргеніміз ащы да болса шындық. Тал бесіктен басталатын тәрбиенің бұлағынан сусындаған әр жеткіншек ұлтжандылық деген ұғымды бойына сіңіріп өсуі қажет. Ұлттық құндылықтарды құрметтеп, елінің ертеңіне алаңдап, өркендеуіне үлес қосатын азаматты ұлтжанды азамат деу орынды. Бірақ Абайлар мен Мағжандардың толқынынан туған толқындар саусақпен санарлық. Бүгін біз кез келген келеңсіз жайттарға «Е-е, заман солай болғасын...» немесе «Бұған біз емес, заман кінәлы» деген сияқты сөздермен өзімізді жұбататын болдық. Ал шын мәнісінде бұған кінәлы заман емес, адам. Өйткені заманды адам құрайды. Заманның рухани байлықтан қаланатынына назар салып жатқан ешкім жоқ. Патриоттық ұлт үшін жасаған әр істен, әр қадамнан, тіпті әр сөзден басталады. Басқасын ысырып қойғанда, ата-бабамыздан лайланбай келе жатқан тілдің кәусар бұлағының тазалығын бұзғандар қаншама. Қарап тұрсақ, өскелең ұрпақ түгіл, «заманауи» әже-аталарымыз да дамыған дәуірдің талғамына кет әрі емес. Әрине, көпке топырақ шашудан аулақпын, бірақ... «Айтпаса шындықтың атасы өледі». Қоғамдық ортада бөгде тілдің намысын жыртып жүрген сондай жандарды көремін де, өкініштен өзегім өртенеді. Не шара?... Бұл – бір ғана тіл төңірегіндегі үлкен мәселе. Ал басқа да арналарды сараласақ, бүгінгі қоғамымыздың шынайы хал-ахуалы біздің ұлтжандылығымыздың мөлшерін өлшеп, баға береді.

Біздің толқындардың қатарында ата тарихты, егемендік үшін қасық қаны қалғанша күрескен, ызғарлы боранға маңдай тері қатқан баһадүрлерімізді білмейтіндердің барына күмәнданбаймын. Көгілдір аспанымызбен астасқан көк байрағымыз, ұлт шаңырағының биіктігін танытқан Елтаңбамыз, алтын сөздермен көркемделген, тереңінде алтын ойлар жатқан Әнұранымыз жат жерде жүрген қандастарымызға рух, сағыныш, сезім

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

сыйлары хақ. Ал біз ше? Біз соны құрметтеп жатырмыз ба? Бұған жауап берерде тағы да жүрегімде асау толқындар бұлқынады. Жыр алыбы Жамбыл:

Бөрілі менің байрағым,
Бөрілі байрақ көтерсе,
Қозып кетер қайдағым,

- деп кеудесіне жалын толтырып жырламады. Бұл жалынның бүгінде ұшқындары ғана қалған сияқтанады. Осыған дейін санамаланған және санамаланбаған мәселелердің тамырына қорек болып тұрған патриоттық тәрбиенің кемдігі деп білемін. Менің ойымша, патриоттық ананың ақ сүтімен бойға дарып, әке тәлімінен басталады. Біле білсек, бұрынғының ата-әжелері ұрпағына ертегі, қисса жаттатқызып, ата дәстүрін санасына құйып отырған, сыйластықты үйреткен. Бұрынғының үлкендері ұрпағын үйретсе, бүгінгінің үлкендері «заманауи тәрбиені» ұрпағынан үйренбек. Айғаным, Зере және Ұлжан сынды алтын құрсақты аналарымыздың қатары кеміп бара жатқанына ұлт үшін жүрегі шырыл қағатын жандар ғана алаңдайды. «Заман ғой...» деген бір ауыз сөзбен менің де құтыла салғым келмейді, алайда қазіргі қоғамдағы әр жайтты тізе берсек, бірімен-бірі ұласып кете береді.

Патриоттық тәрбие. Бұл сөздің тереңіне бойламағандарға қарапайым сөз сияқты көрінуі мүмкін. Мен үшін бұл сөздің ауқымы кең, өйткені еліміздің бүгінгі қабырғасын ұлтжандылық қалады. Елін сүймесе, қандай адам өлімге басын тіксің?! Елін сүймесе, қандай ақын жыр тасытпасын... Міне, бұл сөз осы леппен ойдың шатқалдарын аралайды. Қазірде «ұяда не көрсең, ұшқанда соны ілерсің» деген сөзді қорытып, «мектептің жүрегі» болған ұстаздар қауымы да ұрпақ тәрбиесіндегі күреске бей-жай қарамайды. Шәкірттеріне бойындағы бар білім нәрін ақтарып, олардың көкіректеріне құюда. Ғаламтордың торына қамалған бүлдіршіндер ұлтжандылықтың самалын сезінбейтін сияқты. Тәрбиенің баспалдағын қалауда ұлттық басылымдар да үлес қосуда. Кереку өңіріндегі сондай басылымдардың бірі – «Сарыарқа самалы». Өңіріміздің өзекті мәселелерін ашық жазатын бұл газетте «Жас times», «Айналайын» қосымшалары жастар мен жасөспірімдердің ойын жария етсе, «Безбен», «Оқшау ой» айдарларында қоғамдық ортадағы маңызды ойлар мен тақырыптар қозғалады. Бұл басылымның ұрпақ бойына патриоттық тәрбие қалыптастыруда рөлі зор. Мысалы, бүгінгі күндегі өзекті мәселерді талқылайтын дөңгелек үстелдер жиі ұйымдастырылып, оған оқушыларды қатыстырады. 2013 жылдың желтоқсан айында «Патриоттық тәрбие неге кемшін?» атты дөңгелек үстелде болдым. Әңгіме барысында «Сарыарқа самалының» бас редакторы Асыл Әбіш:

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

«Патриоттық тәрбие – тек қазақ ұлтына ғана керек емес. Бұл - бүкіл қазақстандықтарға қатысты мәселе. Біздегі халықты отансүйгіштікке жұмылдыратын іс-шаралар флеш-мобтар мен бір күндік акциялардың деңгейінен аспайды. Мәселен, жыл сайын Мемлекеттік Рәміздер күнінде ұйымдастырылатын жастар шеруі. Шарадан кейін жағажай маңы аяқ астына тасталған кішкентай көк байрақтарға толы болады. Бұған тіпті көз де үйренді. Осы ма біздің отансүйгіштігіміз? Жасөспірімдерді тәрбиелеуде интернаттық жүйенің берері мол дер едім. Біріншіден, бұл жерде ұжымдасқан орта бар. Екіншіден, оқушылар таңның атысынан кештің батысына дейін әрдайым бірге болып, бір-бірінен үлгі алып өседі. Үшіншіден, мұндағы ақындық және рухани тәрбие адамның ішкі жан-дүниесін байытады», - деп ой қорытады. Бұл ойды құптаймын. Себебі мен білім алып жатқан қара шаңырақ – осылардың толықтай дәлелі. Біздің қоғамымыз – дарынды оқушылар қатары және мұнда білім бәсекелестігі ерекше қалыптасқан. Гимназиядағы арынды ақын Асығат Тұрғанбек бастаған ақындар мектебі талай жарыстарда топ жарып, халқымыздың мәдениетін дамытумен қатар, бойындағы отаншылдық рухын танытуда.

Дөңгелек үстел үстінде облыстық жастар саясаты мәселелері жөніндегі басқармасының бас маманы Олжас Әлімханов былай дейді:

«Рас, отбасындағы тәлім-тәрбие, мектептегі іс-шаралар, ұстаз ұлағаты – барлығы жасөспірімдердің саналы ұрпақ болып қалыптасуында үлкен рөл атқарады. Десек те, қазіргі жастардың азаматтық ұстанымдарын зерттей келе, алаңдарлық жайттар жоқ деп айта алмаспын. Бүгінде жастар саясаты басқармасы жұмыс барысында түрлі әдіс-тәсілдерді қолдануда. Мәселен, таяуда астаналық қоғамдық ұйыммен бірлесіп, әлеуметтік зерттеу жүргіздік. Оған 1 мыңға жуық респондент қатысты. Қорытындыға сәйкес, сұралған павлодарлықтардың 80 пайызы «Сен патриотсың ба?» деген сұраққа «Иә» деп жауап берсе, ал «Патриоттығыңды қалай дәлелдейсің?» дегенге 70 пайызы ғана нақты жауап бере алды. Ал қатысушылардың 16 пайызы «Мен патриот емеспін» деп ашық жауап қайырды. Қазіргі кезде біз осы қоғамдық көзқарастың қалыптасу себебін зерттеудеміз». Шыныменен, қазіргі жастар өзінің ұлтжанды еместігін ашық айтады. Шындығын айтқан жөн, бірақ жұдырықтай жүректің лүпілінде Отанға деген кіршіксіз сезім тұруы тиіс. Әр адам ұлтжандылығын тілін, рәміздерін құрметтеумен шектелмей, Қызыл тілдің шешендерінен бастап, елін қызғыштай қорғаған ержүректер, гүлдемей жатып ызбарлы желден солған Қайраттар, Сәбиралар... Бұлар – сол уақыттағы елінің патриоттары. Ал қазір мұндай отансүйгіш жандар жоқ деп айта алмаймын, алайда асылдың сынықтарының, шұғаның қиықтарының қатары жыл санап кеміп бара жатқанына куәгермін. Менің білім ордам мемлекеттік тілде білім беретін ұлттық мектеп болғанмен, шүлдірлеген қатарластарымның,

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

тіпті қазақы тәрбие сіңген ауылда өскен оқушылардың жат тілде сөйлескеніне алғашқысында таң қалатын болсам да, кейіннен ести-ести құлақ та үйреніп кетті. Бірде мектебімдегі 7-сыныпта оқитын қазақ тілі пәнінен олимпиада қатысушысымен сөйлескенімде, маған орыс тілінде жауап қатты. Оған намыстанғандықтан «Қазақша сөйлеші» дегенге ғана аузым барып еді, «Ол менің өз еркімде, сен менің құқығыма қол сұқпа», - деп шүлдірледі. Мен бұрын қазақ тілі пәнінің олимпиадашыларын тіл жанашырлары деп санайтынмын, бірақ ойымның бұрыстығына бір емес, бірнеше рет куә болдым. ХХІ ғасырдың саналы ұрпақтарының мұндай халге түскеніне жалғыз себеп – қоғамдық және отбасылық тәрбиенің кемдігі. Өзге тілді білу қажет болса да, ана тілді құрметтеу - одан әлдеқайда жоғары тұрған парыз. Көп жастардың санасында қоғамдағы қазақша сөйлескен жандарға қарап, «орысша білмейді» деген түсінікте. Бірақ олай емес. Көкірегінде көзі жоқ осы тектес жандар ұлттық құндылықтарының шамын өшіріп алмаса екен деймін. Ол үшін қоғам болып жұмылғанмыз дұрыс. Кейде «адамның мінезі, әрекеті, тәрбиесі өскен ортасына байланысты» деп айтамыз. Бұған келісуге болады, алайда әркім қоғамды құрағандықтан, оны бас болып өзің түзеуге кіріссең, тек өз жолыңмен жүрсең, ұлт құндылықтарындағы олқылықтарға қарсы тұруға болады. Менің ойымша, тәуелсіздікке қандай жолмен жеткенімізді білетін болса, қазіргі жастар қазақы рухты сезінер еді.

Қоғам – жайқалып тұрған орман секілді. Онда дұрыс қалыптаспаған да, өркен жайған да ағаштар бар. Ал жас өрендер енді ғана бүр жарып, сол ортаға бейімделіп келе жатқан бұтақ сынды. Қоғам мен тәрбие – олардың өніп-өсуіне әсер етуші фактор. Қазақ елі алып бәйтеректерден тұратын орман болсын десек, жас өскіндерді тәлім-тәрбиемен суаруымыз қажет. Бұл болашақ бәйтеректерге қоғамның жылуы да ерекше әсер етеді. Қазіргі таңда «Жас ұлан» секілді ұйымдар оқушылардың білімге деген құштарлығын арттырып, келешекке кемелдікпен қарауына мүмкіндік береді.

Өңіріміздегі патриоттық тәрбиені дамыту бағытындағы ерекше жаңалық – облыстық білім беру басқармасының тәрбие жұмысы және қосымша білім беру бөлімінің бас маманы Дәуенов Ернұр Нұрланұлының «В Контакте» әлеуметтік желісіндегі «Павлодардың патриоттары» атты қауымдастығы. «Бұл қауымдастықты құрудағы мақсатыңыз не?» деген сұрағыма Ернұр Нұрланұлы: «Бүгінгі таңда оқушыларды тәрбиеге баулудың ең тиімді әдісі – ғаламтор. Менің мақсатым – әлеуметтік желілер арқылы оқушыларды тәрбиелеу. Оқушылар қауымының жиі қатыналатын желісі «В Контакте» болғандықтан, осы бастаманы қолға алдым. Бұл -креативті әдіс. Өйткені оқушыларды ғаламтор арқылы тәрбиелеуге ықпал жасау – қызықты әрі ұтымды», - деп жауап қатты. Қазірде бұл қауымдастықта 1400-ден астам оқушы жазылған. Парақшадағы «Мен – өз мектебімнің патриотымын» атты

**Конкурс сочинений среди школьников
на патриотическую тему – 2014 г.
Павлодарская область**

фотосуреттер сайысы апта сайын жеңімпаздарды анықтап, қатысушылардың қатарын көбейтуде. Жуырда жарияланған «Мектеп өмірінің жаңалықтары» атты жаңа айдар топтың ауқымын кеңейтуде. Дәл осындай бастама басқа өңірлерде қолға алынбағандықтан, заманға сай тәрбиелеудің ұтымдылығы әрі жаңалығы деп санаймын.

Облысымыздағы «Шаңырақ» мәдени ойын-сауық орталығында жиі ұйымдастырылатын айтыс та көрермендер көзайымына айналды. Бір қуанарым – жастар арасында айтысты тамашалаушылар санының артуы. Оны қазір еңбектеген баладан еңкейген кәріге дейін тамашалайды. Осыларға қарап отырып аймағымыз ұрпақ тәрбиесіне бейжай қарамайтынына көз жеткізуге болады. Павлодар облысында ұлттық тіл, ұлтжандылық арнасында қомақты іс-шаралар жиі ұйымдастырылады. «Павлодар» деген атаудың өзі орыс тілінде болғанымен, біздің облысымыздың заты - қазақ. Ертістің ерке толқындары Иса, Мұса сынды әншілеріміздің әнімен тербелсе, киелі Баянауыл өлкесі Мәшһүр Жүсіп атамыздай біртуар данышпанға, Қаныштай ғұламаларға, жүрегінде жалыны бар ақындар мен тереңнен ой іздеген қаламгерлерге бесік болды. Қазақ халқының тәлім-тәрбиесінен тамырын тереңге жайған ұлылардың көшін кейінгі ұрпақ жалғастыруда.

Алға ілгерілеу бар. Заман парақтары ақтарылуда. Бұған қоғам да ілесуде. Болашағы жарқын еліміздің қорғаны мықты болу үшін сапалы білім мен ұлағатты тәрбие керек. ХХІ ғасырдың патриотты өрендерін бабалар алдында бас иіп, ұлтының күре тамыры болған ана тілді дамытуға үлес қосатын сара жолға бағыттау – еліміздің тұғырлы туын құлатпау үшін жасалған ұлы іс. Аға буын ізбасарларының санасына таным-тәлімін дұрыс ұялата білсе, жас буын өзіне деген жауапкершілікті сезініп, ұлы түркі елінің қара шаңырағын биікке көтеретініне сенімдімін. К.Д.Ушинскийдің тілімен айтқанда: «тәрбие дәрменсіз болмауы үшін ол халықтық болуы тиіс». Ең бастысы, ел ұрпағын тәрбиелеуге қоғам бірігіп кіріссе деймін. Өйткені «Саусақ бірікпей, ине ілікпейді».